

ČUDOVITI SVET GLASBE

Glasbena šola Grosuplje je v petek, 27. maja, ob koncu šolskega leta pripravila zaključni koncert svojega Pihalnega orkestra v avli šole Louisa Adamiča v Grosupljem. Isti program pa je Pihalni orkester Glasbene šole nato naslednji petek, 3. junija, ponovil v Slovenski filharmoniji, katerega je snemala Televizija Slovenija. Na posameznih koncertih so nastopile še druge glasbene skupine s pestrim glasbenim programom. V nedeljo, 29. maja, pa je Pihalni orkester GS Grosuplje nastopil tudi v Dobropolju na tradicionalni prireditvi Dan Godbe.

LETNI KONCERT,

27. maja, v avli šole Louisa Adamiča Grosuplje
 V petek, 27. maja je na začetku programa nastopil Combo-brass ansambel, ki ga sestavljajo učitelji, študentje in izkušenejši učenci Glasbene šole Grosuplje. Skupina je sestavljena iz različnih instrumentov: dve trobenti, klarinet, tuba, rog, pozavna, kitara, kontrabas, harmonika in pri posameznih skladbah mandolina. Zaigrali so Evropski venček, ki ga je priredil Franc Korbar. V njem so zazvenele znane melodije različnih evropskih narodov: Grka Zorbe, La Montanara, Muee i de i, Tulpen aus Amsterdam, V Bohinju, Santa Lucia, Klarinetten muckl, Večerni zvon in Čiribiri Bela in Oči črnije.

Direktor Glasbene šole Franc Korbar in njegovi sodelavci so med koncertnim programom nato nagradili nekatere učence in učence, ki so uspešno nastopili na različnih državnih in regionalnih glasbenih tekmovanjih v letošnjem in lanskem letu: Nejc Umek/Ivančna Gorica -

fagot, Dejan Vunjak/Grosuplje - tolkala, Mitja Usenik/Grosuplje - trobenta, Lucija Erčulj - kitara, Anja Pugelj/Dobropolje - kitara.

Kot nenapovedano presenečenje pa je v prvem delu koncerta nastopil tudi ruski Kvartet Balalajka z gostom na orglicah. Zasedbo poleg pevke sestavljajo še harmonikašica in glasbenik na balalajki, ki ju večkrat lahko srečamo v Ljubljani na Čopovi ulici. Zraven so povabili še kitarista. Rusko glasbeno skupino je poleg barvite nacionalno obarvane noše odlikovalo tudi izredno tenkočutno in dinamično igranje razgibanih ruskih ljudskih in zimzelenih melodij z bogato nanizanimi harmonijami, ki poslušalca kar preplavijo s silovitim čustvenim nabojem.

V koncertnem programu Pihalnega orkestra pod vodstvom Boštjana Dimnika pa smo slišali Slovanski ples št. 8 Antonina Dvořaka, Sago Candido Berta Appermonta, Rapsodijo v modrem Gerorga Gershvina z enkrat-

NADALJEVANJE V RUBRIKI KULTURA

SERVIS IN PRODAJA KOLES SCHWINN
 OPREMA ZA KOLESARJENJE
 IN PROSTI ČAS
 SCOTT USA
 BH BIKES
 HH TBS
 YC
Sprinter
 CYCLES ŠKERLJ
 Pod gozdom c. IV/20
 Tel.: 01/7861 875, 01/7871 482 GSM 041/668 788

Feri avto d.o.o.
 Ljubljanska 17
 1290 Grosuplje
 tel. 01/787-34-22
 GSM 040/22-44-07
4 X NA DAN DOSTAVA ISKANIH REZERVNIH DELOV V TRGOVINO.
PRODAJA:
 * REZERVNIH DELOV ZA VSE VRSTE OSEBNIH VOZIL,
 * DODATNA OPREMA,
 * MOTorna OLJA ZA OSEBNA IN TOVARNNA VOZILA,
 * AUTOPLAŠKI

DRUGAČE O-POKLICH
 LJ 95-347
 NADALJEVANJE V RUBRIKI MLADI UPI

**Žive naj vsi narodi,
 ki hrepene dočakat' dan,
 da, koder sonce hodi,
 prepir iz sveta bo pregan,
 da rojak
 prost bo vsak,
 ne vrag, le sosed bo mejak.**

**Vsem občanom in
 občanom čestitamo
 k največjemu slovenskemu
 državnemu prazniku.**

**Uredniški odbor
 Grosupeljskih odmevov.**

študentski servis
 Tvoja najbližja!
 Nudimo:
 • največjo ponudbo prostih del
 • pošiljanje brezplačnih obvestil o nakazilih, delih, akcijah
 • naročanje napotnic po telefonu, gsm-u in e-pošti
 • nezgodno zavarovanje z dnevno odškodnino 1.500 sit
 • ugodno fotokopiranje
 • internetni kotiček
 • prodajo turističnih, športnih aranžmajev in vstopnic za lokalne prireditve
 Prijazno osebje vam svetuje in odgovarja na vprašanja!

Študentski servis
 Kolodvorska c. 3,
 1290 Grosuplje
 Na voljo smo vam:
 VSAK DELOVNIK OD 7.30 DO 17.00

Tel.: 01 786 51 70
 gsm: 031 688 070
 fax: 01 786 10 19
 email: grosuplje@studentski-servis.si
 naročanje napotnic: 080 26 28

KNJIŽNICA GROSUPLJE
 Adamičeva 16

Glasilo prebivalcev občine Grosuplje / letnik XXXX / številka 6 / junij 2005

V tej številki si med drugim lahko preberete:

"LJUBLJANSKO PODEŽELJE SE PREDSTAVI"

VESELO NEDELJSKO POPOLDNE NA POLICI

JAVNA RAZGRNITEV PROSTORSKIH UREDITVENIH POGOJEV

Urbanovi ptički

PTIČKI ZA BOGATO VINOGRADNIKOVO LETINO

V V POVEZAVI Z LETNIM ČASOM, KO SE NARAVA PREBUJA, JE V LJUDSKEM IZROČILU NASTALO VELIKO VESELIH ZGODB, TUDI ZATO, KER SE TAKRAT PTIČKI ŽENIJO. Vendar s ptičjimi svatbami ne povezuje samo Gregorjevega, ampak tudi Urbanovo. Sveti Urban, zaščitnik vinogradnikov, goduje 25. maja. Na ta dan so gospodinje vaško mladino, ki je prišla izreč dobro letino, nagradile z okusnimi kruhki v obliki ptic, lepo vreme tega dne pa pomeni dobre obete za vinsko letino. Se še spominjate, kakšno je bilo vreme letos?

Papež Urban je živel v 3. stoletju, ob preganjanju kristjanov pa ga je dal obglaviti cesar Mark Avrelij. Svetega Urbana so kot zaščitnika vinogradnikov pričeli častiti šest stoletij kasneje, od takrat pa ga upodabljajo z grozdom v roki ali na knjigi. Vinogradniki so nekoč morali vsakega 25. maja, ko goduje sveti Urban, oddati svojim gospodarjem visoko vinsko desetino.

Po vremenu na urbanovo so nekdanj napovedovali vinsko letino. Še danes velja, da slabo vreme na ta dan pomeni slabe obete za vinogradnike. Zato so si na urbanovo vinogradniki vedno želeli lepega vremena in so se izrekale želje po plodni letini.

Foto: Janez Pusič

25. maja, ko goduje sveti Urban, zaščitnik vinogradnikov, so nekoč vaški otroci in mladina prišli v hišo voščiti dobro vinsko letino. Gospodinje so jih nagradile z okusnimi kruhki v podobi ptic. Tudi v Pekarni Grosuplje smo večji priprave teh ljubkih testenih figuric in jih z veseljem pripravljamo na urbanovo pa tudi ob kakem drugem prazniku.

Tudi v slovenski kulturni dediščini se je uveljavil ta prastari običaj. Še posebno ga je bila vesela vaška mladina, ki je tedaj hodila po hišah in izražala želje po dobri letini. Gospodinje so jim spekle posebne nagrade – ptičke iz testa, in jih zataknille za veje grmovja ali drevja, da so izgledali kot pravi.

Običaj podarjanja ptičkov, ki so nasploh simbol pomladi, smo v Pekarni Grosuplje še nadgradili in jih oblikujemo tudi kot okras na poročnih in velikonočnih pletenicah, vse bolj pa postajajo ljubko darilo otrokom tudi ob drugih praznikih.

**Pekarna
Grosuplje**

DRŽAVLJANSKA VZGOJA IN DRŽAVLJANSKI PONOS

Državljanji smo že z rojstvom, postati pa moramo poučeni državljani. Državljska vzgoja zadeva temeljna pravila demokratičnega življenja in se omejuje na nekaj bistvenih področij: odgovorno družbeno ravnanje, politične in upravne institucije, prostor Slovenije v svetu in regiji.

Spoštovanja in ljubezni ter pripadnosti domovini se ne da prisiliti, vendar je za mlajšo generacijo zelo pomembno, da pridobi v času izobraževanja jasno in pozitivno sliko slovenske države, na katero je lahko upravičeno ponosna. Če ne bomo znali vrednotiti pomembnih odločitev v zgodovinskih trenutkih ter ceniti, da so nekateri za našo prihodnost žrtvovali svoja življenja, potem ne moremo imeti prave odgovornosti za bodočnost. Uvedba državljanske vzgoje v vzgojno izobraževalne procese sama po sebi ne bo odrešujoča, vendar je poznavanje nastanka slovenske države, korenin in identitete slovenskega naroda med mladimi zaskrbljujoče pomanjkljivo. Nepoznavanje državnih praznikov in državnih simbolov ter skromno znanje o nastanku slovenske države pa je skrb zbujajoče.

V različnih državah imajo to tematiko različno urejeno. Tako na primer v nekaterih državah pred začetkom pouka na šolskem dvorišču dvigajo zastavo ob poslušanju državne himne, drugje pa pred začetkom pouka v učilnicah namenijo nekaj trenutkov za poslušanje zgodovinskih dogodkov in podobno. V določeni meri bi lahko za dvig državljanske vzgoje zadoščala že obogatena zgodovina. Rad bi pohvalil tiste odgovorne učitelje zgodovine, ki se zavedajo, da ima zgodovina povezovalno tudi z življenjem in s prihodnostjo. Če pa zgodovina ostaja še eden izmed predmetov za »pifljanje«, ki se na žalost za večino generacij konča tam nekje okrog druge svetovne vojne, potem žal ne zadošča. Ker je proces spreminjanja mesta zgodovine v šolskem sistemu dolgotrajen proces, je trenutna rešitev državljanska vzgoja. Ob ustrezni spremembi mesta zgodovine v šoli pa v prihodnosti, upam, državljanska vzgoja ne bo več potrebna v taki obliki. Seveda bi morala biti tudi državljanska vzgoja ocenjevana kot drugi predmeti, drugače bo to le predmet, kjer se le izgublja čas.

Državljska vzgoja otroka nauči, da ne živi sam, da izhaja in neke zgodovine, da ima priznane pravice pa tudi dolžnosti. Državljska vzgoja, ki je v visoki meri moralna, razvija poštenost, pogum, zavračanje nestrpnosti in goji ljubezen do domovine. Izobraziti državljana ne pomeni indoktrinacije ali spreminjanje njegove volje, temveč mu pomaga razjasniti njegovo svobodo, da bi si lahko sam našel svoje poti.

Matjaž Trontelj

ŽUPAN IN DELAVCI OBČINSKE UPRAVE OBČINE GROSUPLJE VSEM OBČANKAM IN OBČANOM ČESTITAMO OB DNEVU DRŽAVNOSTI IN OBČINSKEM PRAZNIKU.

OBČINA GROSUPLJE
obvešča vse občanke in občane,
da bo
PRIREDITEV OB DRŽAVNEM IN OBČINSKEM PRAZNIKU
v sredo, 22. junija, ob 18. uri v Kulturnem domu Grosuplje.

Na slavnostni seji s krajšim kulturnim programom
bodo podeljena tudi letošnje občinske nagrade in priznanja.

Vljudno vabljeni!

Za prejemnike letošnjih nagrad so bili nominirani:

- za nagrado občine Grosuplje z zlatim znakom Andrej Bahovec, Božidar Gabrijel in Anton Rigler,
- za priznanje občine Grosuplje z zlatim znakom Franc Kanduč,
- za priznanje občine Grosuplje s srebrnim znakom Stane Peterlin, Niko Mihičinac in Avtoval d.o.o.,
- za priznanje občine Grosuplje z bronastim znakom: Lovska družina Grosuplje in Turistično društvo Sela pri Šmarju.

Vsem nominirancem uredništvo Grosupeljskih odmevov čestita, o odločitvah občinskega sveta, kdo bo prejel nagrade, pa bomo poročali v naslednji številki časopisa.
odgovorni urednik Jože Miklič

POZIV VSEM OBČANOM

V skrbi za čisto in prijazno okolje ter želji da bi se preprečilo nadaljnje odlaganje odpadkov v naravo, Občina Grosuplje poziva vse občane, da spremljate dogajanje v naravi in okolici. Morebitne ugotovitve odlaganja in povzročitelje javite občinskemu komunalnemu inšpektorju na telefon 01/ 78 88 757. Vse prijave bodo anonimne.

Prav tako vas pozivamo, da nas obvestite o vseh črnih odlagališčih in odloženih odpadkih v naravi, posebej avtomobilskih školkah, ter drugih odloženih nevarnih odpadkih.

OBČINA GROSUPLJE

GROSUPLJE – MESTO KIPOV

Občina Grosuplje v sodelovanju z Zavodom za kiparstvo vabi na predstavitev lokacij in avtorjev kipov v sklopu projekta Grosuplje – mesto kipov, ki bo v torek 14.6.2005 ob 15.00 uri v mali sejni sobi Občine Grosuplje v pritličju. Razstava bo na ogled do konca meseca junija.

Urad za prostor

PRAZNIK SITUL – PODOBE ŽIVLJENJA IN MITA V NARODNEM MUZEJU V LJUBLJANI

Razstava "Praznik situl", podobe življenja in mita – situlska umetnost na Slovenskem (7. – 4. st. pr. n. št.) govori o situlski umetnosti, najstarejšem in najodličnejšem dosežku prazgodovinske umetnosti v slovenskem prostoru. S tem izrazom označujemo mojstrsko vrezane in iztolčene prizore z najrazličnejšimi prikazi ljudi in živali v bronasti pločevini na bronastih vedricah, situlah, pa tudi na pasnih sponah, uhanih in čeladah.

Razvijala se je ob severnem obrobju Jadrana, od etruščanskega središča Bologne, preko venetske kulture na Dolenjskem in v Zasavju, v času od 7. do 4. stoletja pred našim štetjem.

V situlski umetnosti se pojavljajo najrazličnejši prizori iz vsakdanjega in mitskega življenja takratnih prebivalcev. Tako lahko razpoznavamo njihova oblačila, nakit, posodje, prevozna sredstva, trgovino, orožje, dvoboje, ljubezenske in obredne spolne akte ter njihovo doživljanje smrti.

Nekateri prizori so nekaj posebnega in jih velja prav posebej izpostaviti:

- na čeladi z Magdalenske gore je najstarejša upodobitev človeške figure;
- v ženskem grobu druge gomile s Prelog pod Magdalensko goro je bila najdena edinstvena obredna posoda (ciborij) s pokrovom, okrašenim v situlskem slogu;
- nenavadne so upodobitve žensk na eni od situl z Magdalenske gore, ki imajo spredaj visoko izrezana krila, kakršnih v prizorih situlske umetnosti sicer ne poznamo.

Železnodobna umetnost v Sloveniji se je nedvomno razvila po sredozemskih zgledih, vendar je na Dolenjskem pridobila svoj lasten ustvarjalni izraz in se tudi samostojno razvijala. Njeni spomeniki iz časa največjega razcveta, pa tudi iz poznega obdobja, imajo svoj lastni, 'dolenjski' podpis.

Že ob prvih odkritjih konec 19. stoletja so bile situlske upodobitve prepoznane kot najdragocenejša arheološka dediščina našega prostora. Kot taka je hitro postala del slovenske kulturne identitete, ki se danes kaže v pojavljanju in uporabi situlskih motivov tako v sodobni umetnosti kot na slovenskem potnem listu, osebni izkaznici in kot zaščitni znak Narodnega muzeja.

Na ljubljanskem gradu pa je razstavni prostor opremljen z multivizijsko predstavitevjo prizorov s situl. Na platnu oživijo podobe bojevnikov, vračev, živali...

Izdali so tudi lep razstavni katalog, v katerem je, poleg že večkrat izpostavljene in najbolj znane vaše situle, večina predstavljenih predmetov z naše Magdalenske gore.

Razstava je odprta od 20. 5. do 20. 8. 2005 v Narodnem muzeju in na Ljubljanskem gradu.

Javna vodstva po razstavi so vsako nedeljo ob 11. uri, v juliju in avgustu vsako drugo nedeljo ob 11. uri.

Prav bi bilo, da si ogledamo to razstavo, saj je sicer večina razstavljenih eksponatov shranjena v depojih Narodnega muzeja in imamo tako edinstveno priložnost, da se seznanimo z delčkom zgodovine naših krajev od 7. – 4. stoletja pred našim štetjem.

Po besedilu Mete Šmajcelj povzela Marija Samec

25. JUNIJ – DAN DRŽAVNOSTI - SREČANJE NA POLŽEVEM

Občini Ivančna Gorica in Grosuplje

vas vabita na

SVEČANOST
V POČASTITEV DRŽAVNEGA PRAZNIKA,
ki bo v soboto, 25. junija 2005,
na Polževem.

Program

se bo začel ob 13. uri, ob 15. uri pa je predvidena osrednja slovesnost.

V nadaljevanju bo sledilo družabno srečanje do poznih večernih ur.

Vabita župana občine Ivančna Gorica Jernej Lampret in Grosuplje Janez Lesjak.

TURISTIČNO DRUŠTVO MAGDALENSKA GORA

poziva vse, ki jih pot zanese mimo Magdalenske gore, naj vedo, da je smetnjak ob cesti Šmarje-Sap – Zg. Slivnica ob vhodu na Magdalensko goro postavljen za odpadke prebivalcev Magdalenske gore in ne za odpadke drugih gospodinjstev, kot ne za kosovne odpadke in tudi ne za odpadke pičerij in gostiln (vsebinsko smeti kaže na to). Vse to opažamo zadnjih nekaj mesecev in ker se Turistično društvo Magdalenska gora trudi obdržati čim bolj čisto okolje, ne čisti okolja samo enkrat na leto ob vseslovenski akciji za čisto okolje, ampak ko presodimo, da je potrebno ponovno čiščenje.

Zgoraj omenjeni smetnjak in njegovo okolico čistimo enkrat tedensko, pa ne zaradi malomarnosti tistih, katerim je smetnjak namenjen, temveč zaradi ljudi, brezvestnih do okolja.

Naj tisti, ki je konec maja 2005 odvrget hladilnik poleg smetnjaka, ve, da je za njim pospravljaj starejši gospod v pokoju. Moral je ročno razstaviti hladilnik, da ga je po delih lahko odpeljal v primeren smetnjak.

Ravno tako naprošamo gospo, ki je pripeljala poln prtljažnik smeti iz Šmarja na Magdalensko goro dne 5. junija med 17. in 1730 uro popoldne z zelenkastim avtom škoda fabio (reg. št. ima društvo v svojem arhivu), naj vendar smeti odloži nekje v dolini ali v svoj smetnjak (ob tem se sprašujemo, ali kraj Šmarje nima zakonsko urejeno, da mora imeti vsako gospodinjstvo svoj smetnjak?).

Kakšen smisel ima potemtakem voziti smeti na Magdalensko goro?

TURISTIČNO DRUŠTVO MAGDALENSKA GORA

Glasilo prebivalcev občine Grosuplje

Ustanovitelj časopisa:
Občinski svet občine Grosuplje

Odgovorni urednik:
Jože Miklič
tel. popoldne 786-07-22, 786-07-21
GSM 041-98-22-33
e-pošta: jozem@siol.net

Uredniški odbor:
Barbara Pance,
Janez Pintar,
Marija Samec,
mag. Tatjana Jamnik Skubic,
Vera Sparovec,
Matjaž Trontelj.

Naslov uredništva:
1290 Grosuplje, Taborska 2
(hišna centrala 788 87 50)

Lektoriranje:
Marija Samec

Oblikovanje in fotografije:
Jože Miklič

COBISS-ID: 6 1 1 4 8 1 6 0
ISSN: 1 5 8 0 – 0 9 1 1

Računalniška priprava:
AMSET - MACEDONI
1290 Grosuplje, Pod gozdom 3/9

Tisk:
PARTNER GRAF d.o.o.
1290 Grosuplje, Kolodvorska 2

V skladu z določili Zakona o medijih (Ur. list 35/2001) je z odločbo št. 006-611/2002 z dne 13. septembra 2002 lokalni časopis "Grosupeljski odmevi" vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije. Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS št. 89/98) spada časopis med izdelke, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 20 %. Glasilo izhaja enkrat mesečno (od junija 2005 dalje) v nakladi 5.800 izvodov in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

SPOROČILO BRALCEM

PRISPEVKE ZA GROSUPELJSKE ODMEVE V JULIJU 2005 JE TREBA ODDATI DO PETKA, 1. JULIJA 2005.

Nenaročeni prispevki morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter po možnosti s telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost avtorja. Sporočila, ki se nanašajo na kritiko katere koli pravne ali fizične osebe in posegajo v področje, kjer bi lahko prišlo do sporov po Zakonu o medijih, je treba oddati na papirju z lastnoročnim podpisom in polnim naslovom - pravne osebe morajo prispevek avtorizirati in dodati se žig. Avtorji besedil so po zakonu odgovorni za navedbe. Nepodpisani prispevkovi in prispevkovi, oddani po datumu za oddajo, ne objavljamo. V uredništvu nismo zavezani, da se z vsemi pisici prispevkov tudi strinjamo.

Uredništvo si v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon.

Javne ustanove imajo pravico do brezplačnih objav nekomercialnih prispevkov. Nenaročeni prispevki bralcev in pravnih oseb se ne honorirajo.

Če želite posamezno gradivo vmjeno, priložite ustrezno kuverto in znamko ter z vašim polnim naslovom.

Vse ostale pravice in obveznosti uredništva in sodelujočih ureja ODLOK O USTANOVITVI IN IZDAVANJU LOKALNEGA ČASOPIISA GROSUPELJSKI ODMEVI (št. 006-1/95-1), ki je bil sprejet na seji Občinskega sveta občine Grosuplje dne 30. 10. 2002.

NAVODILA ZA PRIPRAVO BESEDIL
Zaradi velikega števila prispevkov bralcev in zaradi želje uredništva, da čim večjemu številu ljudi omogoči povedati svoje mnenje, pripombe in pobude, bomo objavljali prispevke dolge do največ 30 tipkanih vrstic (cca. 1800 znakov). Daljše prispevke bomo skrajšali ali jih ne bomo objavili. Prispevke v digitalnih oblikah je treba oddati v RTF, TXT ali DOC zapisih brez vnešenih fotografij. Prispevki, natisnjeni na papirju, morajo biti zaradi optičnega prepoznavanja besedil printana v ARIAL ali TIMES NEW ROMAN pokončnih fontih velikosti 12 (do max 16) pt in dovolj močnem temnejšem natisu brez kakršnih koli barvnih in drugih okrasnih podlag. Digitalne fotografije naj ne bodo vstavljene med besedila, temveč naj bodo priložene posebej, v/pri samem besedilu pa naj bo označeno, kaj posamezna fotografija predstavlja. Krajši, na roko napisani prispevki, naj bodo čitljivi.

TEHNIČNA NAVODILA ZA FOTOGRAFIJE IN OSTALO SLIKOVNO GRAFIČNO
Fotografije, risbe in ostalo slikovno-grafično gradivo naj bodo posredovani na mediju, ki ga je mogoče skenirati na ploskovnih skenerjih, le izjemoma so lahko tudi diapozitivi ali negativi. Digitalne fotografije naj bodo zapisane v JPG (brez stiskanja), TIF ali PDF zapisu, 300 dpi, barvne v CMYK razložitvi. Najmanjša ločljivost glede na želeno velikost objave in motiv mora biti 180 dpi.

»LJUBLJANSKO PODEŽELJE SE PREDSTAVI« RAZVOJNI PROGRAM SOŽITJE MED MESTOM IN PODEŽELJEM, v katerem sodelujejo občine Grosuplje, Ig, Ljubljana in Škofljica.

V soboto, 28. maja 2005, so se od 10. do 14. ure vse štiri občine predstavile pred ljubljansko mestno hišo – Magistratom. Poleg kulinarčnih dobrot na stojnicah so gostom ponudili tudi promocijsko gradivo (zloženke, razglednice, razstavne panoje...). Iz vsake občine pa so mimoidočim Ljubljančanom in skupinam turistov prikazali nekaj etnoloških in drugih kulturnih posebnosti iz svojega okolja. Prireditve so se udeležili tudi trije župani (za občino Grosuplje Janez Lesjak, za občino Ig Janez Cimperman, za občino Škofljica pa dr. Jože Jurkovič) in podžupan Miloš Pavlica za mestno občino Ljubljana, ki so uvodoma vsak za svoje območje nanizali nekaj naravnih, kulturnih in drugih turističnih zanimivosti ter povabili mimoidoče, naj obiščejo naše kraje.

V kulturnem programu so za občino Grosuplje nastopili otroci iz podružnične šole Kopanj oziroma podmladek folklorne skupine KUD France Prešeren iz Rače pod vodstvom Olge Gruden, ki so z besedo, ubrano pesmijo in vižami ter plesom prikazali nekaj etnoloških posebnosti iz našega okolja. Če bi jih tenkočutno uho in oko strokovno ocenjevalo v primerjavi z nastopajočimi iz drugih občin, potem bi brez dvoma lahko rekli, da so otroci naredili zelo lep vtis na obiskovalce, zato si je nekaj gostov še posebej želelo izvedeti, od kod prihajajo.

Na grosupelskih stojnicah pa so se s svojimi kulinarčnimi dobrotami predstavile članice Društva podeželskih žena Sončnica iz Grosupljega s predsednico Sonjo Boh in gospo, ki je obiskovalcem v živo pokazala, kako barva velikonočna jajca. Predstavili so se tudi Čebelarstvo pri Gašperju iz Zgornje Slivnice, Inštitut za fizikalno biologijo, ki ga je zastopal direktor dr. Alexis Zrimec ter Turistično društvo Boštanj z razstavnimi panoji o Radenskem polju, pa tudi sama Občina Grosuplje, ki je na ogled postavila lani izdelana razstavna panoja o programu Sožitje med mestom in podeželjem. Na stojnicah so ponudili tudi precej zloženek, razglednic in drugega promocijskega gradiva.

Seveda pa na predstavitvi pred mestno hišo v Ljubljani tudi na stojnicah iz drugih občin niso zaostajali. Vsaka občina je s pozdravnimi nagovori županov, demonstracijami v živo, pokušino dobrot, s kulturnim programom ter promocijskim gradivom sorazmerno enakovredno postregla mimoidočim Ljubljančanom in številnim tuje govorečim skupinam izletnikov prikazala del svojih podeželskih značilnosti, zanimivosti in posebnosti.

ŽAL, MORAM SPET KOMENTIRATI

Komentar pa to pot zasluži po tistega mladeniča, ki se je učil na stopnicah Magistrata na frajtonerico, še posebej nekateri, ki so bili »kar malce preveč iznajdljivi«, kar je lepo pokazal novinarski prispevek v Dnevniku, že v naslednjem ponedeljku, 30. maja 2005, na strani 7, izpod peresa »np« (Nepoznani Pisec?) in fotografa Luke Cjuha, ki že z naslovom JANCE OBLUUBLJAJO JAGODNI NEDELJI ter tudi v nadaljevanju piše le o prizadevanjih ljubljanske in škofljiške občine, o občinah Grosuplje in Ig pa navede le toliko, da sodelujeta zraven, kar mimogrede zazveni kot nek privesek. Prispevek v celoti pa pravzaprav ne pove (skoraj) ničesar niti o ljubljanskem še manj pa o ljubljanskem podeželju.

Menim, da je tudi zaradi takšnih spodsrljajev že nastopil čas, ko bo moralo vodstvo programa Sožitje med mestom in podeželjem začeti igrati na odprte karte in pred javnostjo poleg visokodoneče vizije položiti tudi dosežanje konkretne račune. Naslov prispevku »Ljubljansko podeželje se predstavi«, ki je bilo zapisano že na občinskem vabilu, pa sem izbral zato, da bo stvar še nekoliko bolj pregledna.

Jože Miklič

ODGOVORI NA VPRAŠANJA SVETNIKOV,

ki, so bili dani na 28. seji Občinskega sveta občine Grosuplje dne 30. marca 2005 pod točko Informacije, pobude in vprašanja svetnikov:

DEPONIJA ODPADNIH AVTOMOBILOV V OAZI

1. Gospod Lojze Verbajc je dejal, da se za Oazo širi deponija odpadnih avtomobilov. Zanimalo ga je, če lahko inšpekcijske službe ukrepajo, da se deponija ne bo širila.

ODGOVOR: Komunalni inšpektor je opravil inšpekcijski ogled v romskem naselju Oaza. Romski družini Rozman je bila naložena odstranitev izrabljenih motornih vozil, ki so bili do ogleda z okoljevarstveno inšpektorico tudi odstranjeni. Družina v bodoče ne bo več zbirala izrabljenih motornih vozil.

ODLAGANJE GRADBENEGA MATERIALA

2. Gospod Aleš Medved je dejal, da na stari poti od Grosupljega do Slivnice nastaja odlagališče gradbenega materiala. Zanimalo ga je, kakšni so stroški odlaganja gradbenega materiala na deponiji v Špaj dolini.

ODGOVOR: Na navedenem območju kmetijskih zemljišč ob cesti od Grosupljega do Spodnje Slivnice je bil že večkrat nasut različen material, med drugim tudi gradbeni. Nasuta zemljišča so se na zahtevo komunalnega inšpektorja in kmetijske inšpektorice že večkrat sanirala. Glede cene odlaganja gradbenega materiala na deponiji v Špaj dolini lahko skladno z določili Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki (Ur. list RS št. 57/02) povzročitelji pripeljejo do 350 kg gradbenih odpadkov dnevno (prikolice k osebnemu vozilu). Količina odpadkov ne sme presežati 5.000 kg letno na povzročitelja. Pri tem so izključeni gradbeni odpadki, ki nastajajo pri dejavnostih pravnih oseb. Cena za kilogram odloženih odpadkov je 18,17 SIT (vključno s takso in DDV-jem).

PROMETNA UREDITEV NA CESTI TONETA KRALJA

3. Gospod J. Šircelj je predlagal, da se rokom za ureditev ceste Toneta Kralja, ki so bili podani v razpravi o ureditvi te ceste, posveti posebna pozornost, predlagal je tudi, da se od Policijske postaje Grosuplje pridobi poročilo o številu prometnih nesreč v območju ceste Toneta Kralja po novi ureditvi.

ODGOVOR: V četrti točki sklepa o prometni ureditvi cest v območju obrtne cone pod Slivniškim hribom z delno ureditvijo enosmernega prometnega režima, ki ga je na 21. seji dne 7. 7. 2004 sprejel Občinski svet občine Grosuplje, je navedeno, da se po enem letu uvedbe spremenjene prometne ureditve - enosmerni režim - prometna ureditev celovito ovrednoti in odloči, ali predlagani režim ostane v veljavi ali pa se poišče novo, bolj ustrezno rešitev. Pred predvideno uvedbo spremembe prometne ureditve dne 9. 8. 2004 smo o tem z dopisom obvestili Policijsko postajo Grosuplje in jih prosili za povečano kontrolo prometa na tem območju. Po izteku enoletnega obdobja od uvedbe spremembe jih bomo zaprosili tudi za poročilo o prometnih nesrečah in na podlagi tega občinskemu svetu podali predlog za sprejetje sklepa o dokončni prometni ureditvi cest v območju Obrtne cone pod Slivniškim hribom.

Pripravil: Urad za komunalno infrastrukturo

Župan Janez Lesjak je povedal, da se že zdaj radi Ljubljančani priseljujejo v občino Grosuplje, povabil pa jih je tudi kot turiste.

Stojnico Društva podeželskih žena Sončnica in Čebelarstva pri Gašperju sta si ogledala tudi grosupelski in škofljiški župan.

Promocijsko gradivo na grosupelski stojnici.

Slika zgoraj, spodaj in na naslovnici: Mladi radenski folkloristi so dostojno predstavili občino Grosuplje.

VIZIJA ŠTIRIH OBČIN

- delovanje štirih občin kot enega skupnega razvojnega prostora,
- določanje skupnih prioritet,
- opredelitev izvedbenih projektov po posameznih občinah in zagotovi-
tev izvedbe,
- spremljanje učinkov izvajanja Razvojnega programa podeželja,
- medsebojno dopolnjevanje izvajanja razvojnih prioritet za štiri občine,
- razvoj kmetijstva, dopolnilnih dejavnosti na kmetiji in turizma na po-
deželju,
- oblikovanje skupnih tržnih produktov in skupen nastop na trgu,
- ustvarjanje gospodarsko aktivnega podeželskega prostora,
- oblikovanje in vzdrževanje kvalitetne kulturne krajine,
- ohranjanje poseljenosti tudi v najbolj odmaknjenih predelih štirih
občin.

PRIREDITVE V LETU 2005 V PROGRAMU SOŽITJE MED MESTOM IN PODEŽELJEM za območje občine Grosuplje

NASLOV PRIREDITVE	DATUM	LOKACIJA	ORGANIZATOR	INFORMACIJE
Kresovanje	23. 6. 2005	Grajski vrt Boštanj	Grajski vrt Boštanj in Turistično društvo Boštanj	01/ 786 36 67
Kresovanje na Magdalenski gori	23. 6. 2005	Magdalenska gora	Turistično društvo Magdalenska gora	041/ 213 224
Mega dan v naravi	29. 6. 2005	Grajski vrt Boštanj	Grajski vrt Boštanj in Turistično društvo Boštanj - gostuje Oratorij 2005 iz Žalne	01/ 786 36 67
Grosuplje – mesto kipov, 2. mednarodni kiparski simpozij	1. – 31. 8. 2005	Grajski vrt Boštanj	Grajski vrt Boštanj in Turistično društvo Boštanj	01/ 786 36 67
12. Zlata jesen 2005	1. 10. 2005	Grosuplje	TOD Županova jama, Grosuplje	01/ 786 13 23
Kostanjev piknik na Magdalenski gori	oktober 2005	Magdalenska gora	Turistično društvo Magdalenska gora	041/ 213 224
Fantje po polj gredo, tradicionalno srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž	15. 10. 2005	Kulturni dom Velika Račna	KUD France Prešeren Račna	01/ 780 70 17 Jožica Poderžaj
Božični sejem, sejem obrti in kulinarike	26. 11. – 17. 12. 2005	Grajski vrt Boštanj	Grajski vrt Boštanj in Turistično društvo Boštanj	01/ 786 36 67
Sobotna adventna srečanja, pogovori z gosti, koncerti, razstave in ustvarjalne delavnice	26. 11. – 17. 12. 2005	Grajski vrt Boštanj	Grajski vrt Boštanj in Turistično društvo Boštanj	01/ 786 36 67
Z baklami k polnočnici v Žalno, pohod izpred gradu Boštanj do Žalne	24. 12. 2005	Grajski vrt Boštanj	Grajski vrt Boštanj in Turistično društvo Boštanj	01/ 786 36 67
Pohod z baklami na Magdalensko goro	december 2005	Magdalenska gora	Turistično društvo Magdalenska gora	041/ 213 224

Kultura in njena konkurenčnost v Ljubljanski urbani regiji

Prve delavnice v okviru priprave Regionalnega razvojnega programa Ljubljanske urbane regije za obdobje 2007-2013.

Ljubljana, 24. maja 2005 · Ljubljanska urbana regija (LUR) je 19. 5. 2005 v okviru priprave Regionalnega razvojnega programa Ljubljanske urbane regije za obdobje 2007-2013 v Galeriji Veronika v Kamniku organizirala delavnico »Kultura in njena konkurenčnost v Ljubljanski urbani regiji«.

LUR je kot prva izmed slovenskih regij začela s pripravo novega regionalnega programa za obdobje 2007-2013, s ciljem, da bi pravočasno pripravili ustrezen nabor projektov, ki ustrezajo novim ciljem kohezijske politike. V okviru priprave novega regionalnega razvojnega programa se organizirajo srečanja in posveti s ključnimi partnerji in nosilci razvoja v regiji, saj je njihovo sodelovanje pri pripravi programa ključnega pomena, če želimo, da program vključuje prave vsebine in projekte. Prave vsebine in projekti z opredeljenimi nosilci in finančnimi viri so predpogoj za uspešno izvajanje in realizacijo vsakega razvojnega programa tudi regionalnega.

Na posvetu, na katerem so bile uvodoma predstavljene pričakovane spremembe kohezijske politike EU, so udeleženci posveta skupaj pregledali že obstoječe vsebine v Regionalnem razvojnem programu Ljubljanske urbane regije za obdobje 2002-2006 in realizacijo posameznih projektov s področja kulture v regiji. Udeleženci so se strinjali, da je v regiji nujno medsebojno povezovanje akterjev s področja kulture tako na lokalni kot tudi regionalni ravni, če želimo povečati konkurenčnost kulture v regiji; pri tem ima pomembno vlogo Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije. Prav tako udeleženci razprave puščajo odprte možnosti tudi za morebitna nova sodelovanja z drugimi organizacijami, tudi s področja turizma. V prihodnosti pa je potrebno več pozornosti nameniti tudi tržni naravnosti žive kulturne produkcije, z namenom vključevanja novih partnerjev v projekte s področja kulture.

mag. Lorena Korošec

Varovanje narave v območju Ljubljanske urbane regije

Tretja delavnica v okviru priprave Regionalnega razvojnega programa Ljubljanske urbane regije za obdobje 2007-2013.

Ljubljana, 24. maja 2005 · V okviru priprave Regionalnega razvojnega programa Ljubljanske urbane regije za obdobje 2007-2013 je 10. 5. 2005 Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (RRA LUR) organizirala delavnico »Varovanje narave v območju Ljubljanske urbane regije«.

Z namenom, da razvojni program LUR vključuje prave vsebine in prave projekte ter da bi pravočasno pripravili ustrezen nabor projektov, ki ustrezajo ciljem kohezijske politike EU, se v okviru priprave novega regionalnega razvojnega programa organizirajo srečanja in posveti z nosilci razvoja in ključnimi partnerji v regiji, katerih sodelovanje je nujno.

Na posvetu, kjer je udeležence pozdravil župan občine Logatec gospod Janez Nagode, so bile v uvodu predstavljene pričakovane spremembe kohezijske politike EU, ozadje za varovanje narave v območju Ljubljanske urbane regije (nov regionalni razvojni program, postavljen v okvir nove kohezijske politike; finančni instrumenti in cilji in Lizbonska strategija, ki vključuje usmeritev razvoja celotne Evrope), regionalni razvojni program LUR za programsko obdobje 2002-2006 s prioriteta, med katerimi je vključena tudi ekološka mreža s projekti varovanja naravnih vrednot, vizija varovanja narave v LUR (ohranjene naravne vrednote, upravljana območja naravnih vrednot, o pomenu ohranjanja narave izobraženi prebivalci) ter prednostne naloge, cilji in strategije v novem programskem obdobju.

Udeleženci so se strinjali, da se v RRP LUR vključijo projekti, ki so že vključeni v RRP LUR 2002-2006: Zavarovanje Ljubljanskega Barja, Zavarovanje Kamniško-savinjskih Alp in Zavarovanje manjših naravnih vrednot v Ljubljanski urbani regiji, da je potrebno projekte zavarovanja manjših naravnih območij konkretizirati ter v ta namen oblikovati seznam prioritarnih območij v LUR na podlagi strokovnih podlag. Načrtovanje projektov mora biti nujno usklajeno s prostorskim načrtovanjem, saj drugače razvojni projekti ne morejo biti uresničljivi. Zato morajo biti vsi projekti, ki bodo vključeni v RRP LUR za obdobje 2007-2013, med seboj usklajeni v smislu zagotavljanja trajnostnega razvoja. Za program je potrebno izpeljati postopek strateške presoje vplivov na okolje oz. širše na trajnostni razvoj. V RRP LUR 2007-2013 naj se vključijo tudi projekti ustanovitve mednarodne pisarne v Bruslju, saj nam tovrstna pisarna omogoča dostop do pravih virov informacij, iskanje financiranja, svetovanja in mreženje.

Terezija Krajcer

E poslovanje v občinah Ljubljanske urbane regije: IZZIV ZA REGIJO

25. maja 2005 je Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije, ki je zadolžena za pripravo novega regionalnega razvojnega programa, v Cankarjevem domu na Vrhniki organizirala posvet na temo razvitosti podpornih sistemov za krepitev koncepta informacijske družbe in oblikovanje prednostnih nalog na področju razvoja informacijske družbe v Ljubljanski urbani regiji v okviru priprave Regionalnega razvojnega programa Ljubljanske urbane regije za obdobje 2007-2013.

Na posvetu je bila uvodoma podana osnovna informacija o novi kohezijski politiki in Strategiji uvajanja elektronskega poslovanja v lokalne skupnosti; oba dokumenta predstavljata izhodišči za pripravo enotnih rešitev, ki so povezane z uvajanjem e poslovanja v občinah.

Po predstavitvi obeh dokumentov so se udeleženci v razpravi dotaknili problemov, ki so povezani s sistemom uvajanja e uprave. Strinjali so se, da mora biti regijski sistem uvajanja e uprave kompatibilen z državnim, zato je nujno potrebna koordinacija in sodelovanje med državo in lokalnimi skupnostmi.

V drugem delu srečanja je potekala predstavitev projektnih idej, ki jih lahko na kratko povzamemo v željo občin po vzpostavitvi skupnega regijskega portala, ki bo vključeval: e storitve, namenjene racionalizaciji nekaterih postopkov in večjo dostopnost storitev za občana, in vsebine, ki bodo omogočale razbremenitev dela občinskih uprav. Poudarjeno je bilo, da je potrebno pri vzpostavljanju skupnega portala v regiji biti pozoren na dvoje, in sicer na: tehnološko in vsebinsko kompatibilnost ter na zaščito informacijskega sistema pred zlorabami.

mag. Lorena Korošec

Na novi poti

Osrednji dogodek letošnjega leta v največji vladni stranki je bil vsekakor 8. kongres Slovenske demokratske stranke. Kongres je potekal v znamenju potrditve sredinske poti, ki jo je stranka začrtala pred zadnjimi parlamentarnimi volitvami. Za predsednika stranke je bil prepričljivo izvoljen dosedanji predsednik SDS in vlade RS Janez Janša, izvoljena sta bila izvršilni in nadzorni odbor, stranka pa je dobila tudi sodobnejši program in statut.

Del delegatov iz OO SDS Grosuplje v družbi predsednika SDS in vlade RS Janeza Janš

Na kongres SDS smo se pripravljali tudi v OO SDS Grosuplje. Konferenco občinskega odbora smo izpeljali 22. aprila v Druženem domu Grosuplje, v tednu pred kongresom pa smo v centru Grosupljega postavili tudi stojnico ter na njej občanke in občane seznanjali z aktivnostmi v stranki ter jim delili propagandni material. Mimoidoče smo poprosili, da so izpolnili anketne lističe, s katerimi so izrazili svoje mnenje o delovanju vlade.

Sam kongres SDS je potekal 14. maja 2005 v hotelu Bernardin v Portorožu, na njem pa je sodelovalo okrog 400 delegatov in delegatov iz vse Slovenije. Med njimi je bila tudi kar precej številčna delegacija iz Grosupljega. Kongres se je odvijal v izjemno optimističnem vzdušju, saj je SDS z zadnjih parlamentarnih volitev odšla kot zmagovalka, po volitvah pa ji naklonjenost javnega mnenja še narašča.

Na začetku kongresa so zbrane poleg predsednika SDS, ki je hkrati predsednik vlade RS, Janeza Janš pozdravili tudi visoki gostje iz sorodnih strank v Evropi, v delovnem delu kongresa pa so delegati in delegatke obravnavali v prihodnost naravnane spremembe statuta, aktualizirali smo program stranke ter sprejeli 8 resolucij.

Statut je bil deležen le manjših popravkov – pomembnejši so: črtanje določila o tem, da morajo strankini kandidati na volitvah podpisati izjavo, da niso sodelovali s tajnimi službami totalitarne sistema, dopolnjena sestava Sveta SDS ter določilo o delovanju kluba županov in kluba vodij občinskih svetnikov, s katerima v SDS želimo zagotoviti večjo povezanost stranke na lokalni ravni.

Več sprememb pa se je nanašalo na program SDS, saj je stranka ključne cilje preteklega programskega obdobja kot sta vključitev Slovenije v Evropsko unijo in NATO, že dosegla. SDS je v obdobju od prejšnjega kongresa postala zmagovalka volitev in program je bilo potrebno prilagoditi novim razmeram in vlogi, ki so jo Slovenski demokrati stranki zaupali volivci. Glavne vrednote programa SDS tako še vedno tvorijo svoboda, človekovo dostojanstvo, pravičnost, solidarnost in domoljubnost, med programskimi cilji pa so v ospredju hitrejša gospodarska rast, uravnotežena davčna politika, socialno pravičnejša družba ter spodbudna starševska in družinska politika. Delovanje SDS bo izdatno usmerjeno tudi v razvijanje varnostne, okoljske, šolske, kulturne in socialne politike.

Z osmimi programskimi resolucijami smo se delegati in delegatke 8. kongresa SDS opredelili do lizbonske strategije, krščanskega etosa, socialnega partnerstva, politike enakih možnosti, podpore malim in srednjim podjetjem, trženju slovenskih kmetijskih pridelkov, vloge EU v mednarodni skupnosti in – ne nazadnje – mladinske politike, ki ji v SDS namenimo veliko pozornosti.

Sprejetju sprememb programa in statuta SDS so sledile volitve predsednika stranke ter izvršilnega in nadzornega odbora. Praktično soglasno in pričakovano je bil za predsednika SDS za naslednje štiriletno obdobje izvoljen Janez Janša, izvršilni in nadzorni odbor pa sta bila deležna kar precejšnjih sprememb. Tako je član novega Nadzornega odbora SDS postal tudi Janez Pintar, podpredsednik OO SDS Grosuplje in občinski svetnik v Občinskem svetu Občine Grosuplje.

Uspešno delo 8. kongresa je strnil Janez Janša, ki je poudaril, da bo tudi v bodoče eno temeljnih smernic njegove politike pri vodenju Slovenske demokratske stranke vodenje zmerne sredinske politike, ki si bo prizadevala za splošno povečanje blaginje vseh.

Dušan Hočvar,
predsednik OO SDS Grosuplje

OBMOČNA ORGANIZACIJA GROSUPLJE
Adamičeva 14, 1290 Grosuplje

OBVESTILO

Obveščamo vse naše cenjene člane in simpatizerje, da od 1.6.2005 organiziramo na sedežu stranke, Adamičeva 14, Grosuplje, vsak torek od 9. do 10. ure in vsak četrtek od 18. do 19. ure dežurstvo. V tem času vam bodo na voljo odgovorni člani vodstva območne organizacije stranke, kakor tudi občinskega odbora stranke, ki vam bodo posredovali ustrezne odgovore na vaša vprašanja in vam pomagali rešiti vaše eventuelne probleme. Na vašo željo bomo organizirali tudi razgovore z člani republiškega vodstva stranke.

Ob tem času bo tudi možen vpis v stranko za nove člane. Obiščite nas, zelo bomo veseli vašega obiska.

Območna org. Socialnih demokratov Grosuplje

SDS

JAZ TE IMENUJEM MATI

Jaz te imenujem mati,
ker sem tvoj sin
in ker imaš mehko srce kakor mati.

Jaz te imenujem mati,
ker imaš solzo za mojo žalost
in smeh za moje veselje.

Jaz te imenujem mati,
ker si moj dom
in ker mi daješ tolažbo ob hudih urah.

Jaz te imenujem mati,
ker imaš kruh za mojo lakoto
in posteljo za mojo bolezen.

Jaz te imenujem mati. –

Kako naj tebe imenujem, domovina?
(Tone Kuntner)

SLOVENSKA
DEMOKRATSKA
STRANKA
Občinski odbor Grosuplje
Ljubljanska 66, Grosuplje

Tel/fax: 01/786-36-42
E-pošta: grosuplje@sd.si
Uradne ure: vsak torek od 17. do 19. ure.

Vsem občankam in občanom, prijateljem
in članom stranke čestitamo

ob DNEVU DRŽAVNOSTI
in ob OBČINSKEM PRAZNIKU!

OO SDS Grosuplje

SLS.

Slovenska ljudska stranka

Občinski odbor Grosuplje

Ob

DNEVU DRŽAVNOSTI

vsem občankam in občanom občine Grosuplje
iskreno čestita k prazniku
z iskreno željo, da bi ga praznovali na način,
s katerim bi izrazili svoj ponos
in spoštovanje do naše države.

Iskreno čestitamo tudi ob

OBČINSKEM PRAZNIKU!

OO SLS Grosuplje

KNIŽNICA GROSUPLJE
Adamičeva 15

JAVNA RAZGRNITEV IN JAVNE RAZPRAVE PROSTORSKIH UREDITVENIH POGOJEV

Že v prejšnji številki Grosupeljskih odmevov smo vas seznanili, da je občinski svet sprejel sklep o javni razgrnitvi Generalnega PUP-a. Občinski urad za prostor je nato še v isti številki časopisa objavil tudi čas javne razgrnitve in datume javnih razprav po posameznih krajevnih skupnostih. Za javno razgrnitev Predloga odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za območje občine - generalni PUP občine Grosuplje (kratko PUP) je organiziral 8 javnih razgrnitev za 10 krajevnih skupnosti za vso občino Grosuplje. Zanimivo pa je bilo že na začetku, da so združili javni razgrnitvi skupaj samo za Mlačevo in Žalno ter za Grosuplje in Spodnjo Slivnico, kjer je kar nekaj specifičnih prostorskih problemov.

Javne razprave so bile glede na dosedanje razgrnitve različnih prostorskih aktov povprečno obiskane, oziroma - boljše so bile obiskane na podeželskih območjih kot v urbanih sredinah. Glede na izhodišče, da se namembnosti za pozidave v tem PUP-u ne spreminjajo, je bila tematika za širši krog občanov sorazmerno malo zanimiva, čeprav se s tem PUP-om prvič vnašajo nekateri elementi, o katerih do zdaj prebivalci občine Grosuplje niso še nikoli imeli priložnost razpravljati. Takšni so na primer nekateri zaščitni ukrepi za zavarovana območja, poplavna območja, še posebej pa območja NATURE 2000, ki so bili na državni ravni sprejeti lani, tik pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo. Prav ti vrši pa ne sledijo nekaterim predhodnim vrisom, na primer območja varovanja Radenskega polja, Bičja, Črne doline, Luške jame, Male Loke pri Višnji Gori, območja Skubčevega mlina, Škocjana in Županove jame.

Uvodoma je bilo obiskovalcem javnih razprav pojasnjena razlika prostorskega plana in prostorsko ureditvenih pogojev (PUP). Prostorski plan opredeljuje namensko rabo prostora, PUP pa bolj podrobno določa posamezna merila in pogoje znotraj teh planskih območij. V planu so opredeljena samo območja za kmetijstvo, gozdarstvo, vodno gospodarstvo, pridobivanje rudnin, promet, energetiko, komunalno gospodarstvo, dvonamenske dejavnosti in odprtem prostoru, urejanje prostora s prostorskimi izvedbenimi akti, poselitve v območjih urbanističnih zasnov in v ostalih naseljih, ohranjanje narave ter kulturna dediščina. PUP pa je prav tako kot prostorski plan sestavljen iz kartografskega in pisnega gradiva.

Kartografski del PUP-a je izdelan na preglednem katastrskem načrtu oziroma prilagojenem digitalnem katastrskem načrtu, povečanem/pomanjšanem na merilo 1:2500 in digitalnih ortofoto načrtov. Na njem so posebej razdelana območja kraji- (kmetijska zemljišča, gozdovi, objekti za šport in rekreacijo na kmetijskih zemljiščih ter območja površinskih voda), osnovna območja varovanj in omejitve (varstvo gozdov, vodovarstvena območja ter posebej ogrožena območja), območja pridobivanja mineralnih rudnin, območja naravne dediščine (od naravnih spomenikov pa do krajinskih parkov), poselitvena območja (območja stanovanj, proizvodnih dejavnosti, javne infrastrukture, mešana območja, športnorekreativnih zelenih površin ter ureditvena območja preostalih naselij), pokopališča in razpršena gradnja, območja kulturne dediščine (arheološka, umetnostna, etnološka, arhitektonsko-urbanistična...), območja gospodarske infrastrukture (promet, energetika, komunala) ter posebna merila in pogoji (mestna jedra, celovito komunalno urejanje/CKU, gradbene meje, regulacijske linije, vaški robovi, zeleni rob, vedutni rob). So pa opredeljena tudi območja, ki se ne urejajo s tem PUP-om. Zraven so priložili tudi Posebne strokovne podlage vključno s podlagami, ki so izrisane na digitalnih ortofoto načrtih - projekcijsko razpčenih letalskih posnetkih, ki pa so za laične poznavalce dokaj nerazumljivi in zaradi različnih geodetskih osnov/mrež včasih tudi zavajajoči.

V pisnem delu pa so področja nanizana v odloku, ki v uvodu določa, kaj upošteva in kaj zajema odlok, kaj določa PUP, nadalje razlaga osnovne urbanistične pojme, nato opredeljuje skupna merila in pogoje (vrste posegov v prostor, zazidljiva zemljišča zunaj poselitvenih območij), oblikovanje posegov v prostor, pa za določanje gradbenih parcel in faktor izrabe na funkcionalno enoto, za prometno urejanje, za komunalno in energetsko urejanje ter urejanje sistemov zvez, za varovanje okolja in pogojev bivanja, za varstvo pred požari, za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami za potrebe obrambe in civilne zaščite ter na koncu posebna merila in pogoje, prehodne in končne določbe. Zraven je priložena 49 strani obsegajoča tabela velikosti A4, v kateri so pod posameznimi šifriranimi oznakami podrobno navedena naselja oziroma poimenovanje bližnje okolice za prepoznavnost določene lokacije in so v naslednjih 8 stolpcih za posamezno poimenovano lokacijo konkretno opisana merila in pogoji urejanja ter drugi za PUP pomembni podatki.

Posebej so predstavitelji PUP-a povedali, da se od leta 2002 v občini po uvedbi lokacijskih informacij, uvedenih z Zakonom o urejanju prostora, ne more posameznih parcel urejati z zazidalnim preizkusom, temveč le s celostnim komunalnim urejanjem (kratko CKU). Tudi ta informacija je še posebej zanimiva za tiste potencialne graditelje, ki zaprosijo za lokacijsko informacijo, a ni stoodstotno rečeno, da bo lahko gradili, dokler nimajo tudi pozitivnega mnenja vseh, ki sodelujejo v CKU. So glasja le-teh se nanašajo na možnosti dostopa do zazidljivih parcel, izvedbo energetike, vodovoda in vse ostale potrebne opreme, pa tudi pogojev, ki jih dajejo soglasje-dajalci glede varovanja na tistem območju. Na srečo gre v teh primerih le za manjša območja, vendar je prav, da bi si jih ljudje po posameznih krajih ogledali.

Zanimiva je bila tudi informacija, da bo v bodoče, ko bodo vsa stavbišča v občini (in Sloveniji) evidentirana v digitalni obliki (med drugim tudi za potrebe vrednotenja in pobiranja davka na nepremičnine, bo tudi izdelava prostorskih aktov precej poenostavljena. To področje bi bilo po mojem mnenju ljudem sicer nekoliko podrobneje pojasniti, vendar v tem prispevku samo na kratko. Večina problemov izhaja iz skoraj petdesetletnega zaniknega odnosa do urejanja evidenc lastnine v takratni družbi in se prav zaradi tega tudi ni vzdrževalo še manj pa sistematično nadgrajevalo sistema geodezije, še posebej pa različnih katastrskih in drugih prostorskih evidenc. Ker pa še danes ni v naši družbi ni pravega razumevanja tega problema, se tudi te evidencije zaradi pomanjkanja denarja in nezadostnih kadrov zadeve dokaj počasi odvijajo in na marsikaterem področju že močno zamujajo.

Precej nedorečeno je bilo tudi zatrjevanje pripravljateljke in občinskih delavk, da naj se skupine občanov oziroma vaščanov organizirajo in naročajo razne rešitve za svoje okolje. Takšne rešitve so morda uporabne za nekaj manjših lokacij. Ko pa gre za širše družbene interese, a niso na primer obvezna državna izhodišča, pa ljudje ne morejo predvideti vseh ostalih vplivov v svojem okolju, bo zato slej ali prej prihajalo do konfliktov. Gre za razne koridorje cest, elektrovdov, pa tudi umeščanje primere družbene oskrbe (igrišča, pokopališča, šole...).

Prav tako je bilo tudi precej nedorečeno pozivanje pripravljateljke in občinskih delavk, da naj se ljudje, kadar niso zadovoljni z rešitvami, obračajo neposredno na medije. (Izkušeni tako na urbanističnem področju kot tudi z medij lahko zatrdim, da je vendarle treba pri tem dati prednost stroki in realnim potrebam ljudi. Če pa bi se zadeve zapletale v nedogled, bi se šele potem poskušalo objektivno strokovno prek medijev pojasniti zadeve. Dokaj dobro pa poznam slovensko novinarsko sceno tudi pri velikih medijih in lahko zagotovim, da nimajo na voljo veliko strokovnih novinarjev, ki bi področje urejanja prostora dobro poznali. Mediji pa bi pri tem morali biti še posebej pozorni na etičnost razre-

ševanja takih situacij in ne le v "rumenem slogu" pritiskati na javno mnenje.

Ob tem naj dodam še informacijo, da so pristojni z občine in izvajalka PUP-a ljudi pozivali, naj oddajo svoje predloge za »bodočo« prostorsko razvojno strategijo, a pravega odziva med prisotnimi ni bilo čutiti, saj so bili ljudje tudi v bližnji preteklosti že večkrat kar precej odrinjeni od informacij in možnostih soodločanja o lastnem prostoru, še bolj pa o razvoju nasploh - (le-tega smo v glavnem prepustili odurnemu kapitalu).

Že iz navedenih pripomb pa smo lahko začutili, da nedavno sprejeta zakonodaja za občane postopkov ni poenostavila, temveč jih je še nekoliko bolj zapletla, kar ugotavljajo tudi strokovnjaki sami. Glede na to, da bo občina morala (kot tudi vse druge občine v Sloveniji) po določitvi lani sprejete Strategije prostorskega razvoja izdelati svojo Strategijo prostorskega razvoja, ki bo skladna z državno strategijo, pa pomeni, da bo tudi ta PUP načeloma veljal le naslednji dve leti, ko se bo predvidena strategija s Prostorskim redom morala sprejeti tudi na občinski ravni, razen če se ne bodo roki za izdelavo teh dokumentov podaljšali, ali pa - če se ne bo med tem časom spremenil zakon.

Za dodaten vtis o javnih razpravah pa nanizajmo še nekaj "prostorskih utrinkov" po nekaterih krajevnih skupnostih!

KRAJEVNA SKUPNOST RAČNA Ponedeljek, 6. junij 2005

V krajevni skupnosti Račna je bilo večino skupnih pripomb izrečenih na račun zvišanja življenjskega prostora avtohtonim prebivalcem. Na te pripombe je izdelovalka PUP-a udeležencem javne razprave svetovala, naj zahtevajo pisna pojasnila, kakšni so na primer predvideni ukrepi v NATURI 2000, posamezni razpravalci pa so menili, da večina (pol)kmetov tudi na novo zavarovanih območjih kmetuje nespremenjeno in neškodljivo. Tu živčim prebivalcem se bolj postavlja vprašanje, kdo bo sploh še pripravljen vzdrževati to območje, da se ne bo zaraslo v gozdnato divjino.

Po drugi strani pa je eden izmed razpravaljajočih v zaščito domačinov pojasnil, kako zviška gledajo iz državnih pisarn: »Ti si domačin. Od tebe pričakujejo, da boš tukaj dušo pustil. Ko pa bi ti nekaj rad, Bog ne daj, da bi eno njivo pozidal. Zaradi tega bo cela Slovenija lačna.« Povedo pa tudi, da so med njimi tudi nekateri posamezniki, ki delajo precej po svoje in bi prav tem morala na ustrezen način povedati inšpekcija, kako in kaj lahko delajo. Poleg tega so opozorili tudi na nekaj nedoslednosti upravnih služb v preteklosti, ki so dovolile gradnje nekaterih neprimernih zgradb in drugih posegov v prostor.

Med razpravljaljajočimi se je pojavila tudi vprašanje, kako bi na primer upravne službe gledale na postavitev velikih plastičnih rastlinjakov neposredno pred vasio Velika Račna in Kopanjam. V odgovor je izdelovalka PUP-a pojasnila, da bi bilo treba tudi takšno pobudo konkretno preveriti, zaenkrat pa takih objektov na tem območju v PUPu ni predvidenih.

KRAJEVNA SKUPNOST VELIKO MLAČEVO IN ŽALNA Sreda, 8. junija 2005

Poleg že v Račni omenjene problematične administrativne državne zaščite Radenskega polja z NATURO 2000 je razprava v gasilskem domu na Velikem Mlačevem izvenela predvsem o vedno večji nadlogi strupenih insektov ter o ekološki nesnagi, ki se steka iz čistilne naprave v Grosupljem, pa tudi iz cistem, ki jih dovažajo od drugod in spuščajo v jarke in meteorne kanalizacije neodgovorni posamezniki in celo podjetja. Predsednica KS je spomnila pripravljateljce PUP-a tudi na načrte za kanalizacijo, ki so jih začeli pripravljati pred zadnjimi lokalnimi volitvami, pa zdaj niso vrisane v tem dokumentu. Pripravljalka je odgovorila, da je kanalizacija sicer idejno že zasnovana, vendar do izdelave PUP-a še ni bila pripravljena za vris. V nadalje-

vanju pa so se prisotni spraševali tudi, kako bodo vključene dosedanje vaške kanalizacije, ki so bile zgrajene po vaseh pred približno 25 leti. Zgrajene kanalizacije so bile narejene pretežno za meteorno vodo, zato bo treba sanirati vse tiste priključke, ki so bili narejeni iz greznice in drugih fekalnih odvodov.

Kot zanimivost pa bo nedvomno presenetila (ne)strokovna ugotovitev v NATURI 2000, da sta med drugim tudi rjavi medved in ris avtohtoni živali na tem območju. Vsak, ki je imel dolga desetletja priložnost intenzivno opazovati to območje, bo vedel povedati, pa tudi starejši ljudje bodo pritrdili, da niti njihovi pradedje teh živali na tem območju niso videli. Te visoke zveri so privabili na to območje pred nekaj leti s pomočjo lovcev in gozdarjev, ki imajo (ali pa so imeli) vsak svoje cilje pri tem početju. Živali so v preteklosti le redkokdaj ZAŠLE na to območje in zato NE MOREJO BITI AVTOHTONE.

Nekaj besed pa so razpravalci namenili tudi poplavnim območjem in predvideni izgradnji trem zadrževalnikov, ki bodo, če bodo zgrajeni, po prepiranju tukajšnjih prebivalcev le delno izboljšali situacijo ob izrednih poplavalah.

KRAJEVNA SKUPNOST SPODNJA SLIVNICA IN GROSUPLJE Sreda, 8. junija 2005

Pri tej javni razpravi pa se je pokazalo, da ne bi smeli biti organizirani skupaj, saj so problemi obeh krajevnih skupnosti zelo različni.

Med prvimi pobudami se je v Grosupljem kljub ponovnemu zagotovitvi pripravljalki, da se območja zazidljivosti niso spreminjala, pojavilo vprašanje, kdaj pa vendarle bodo ljudje izvedli, ali so njihove pobude, ki so bile vložene že pred več leti, sploh evidentirane in kdaj bodo dobili odgovore. Te pobude po zagotovitvi občinske predstavnice lahko še vedno dajejo, obravnavale pa se bodo v sklopu občinske prostorske strategije, ki se bo sprejemala čez približno dve leti (jesen 2007), če se ne bo vrnes podaljšal rok, ali spremenil zakon. Za sprejem tega dokumenta pa bo občina morala pripraviti še vrsto strokovnih podlag.

Za predstaviteljce PUP-a se je v razpravi pojavilo tudi nekaj nadležnih vprašanj. Med njimi je bilo, kdo vendarle lahko spreminja zazidljivosti in posamezne opredelitve, pa se je izkazalo, da je za to pristojen le občinski svet, seveda če je v javnem interesu. S tem namenom je bilo izpostavljeno tudi vprašanje izgradnje igrišča oziroma nameravane gradnje gasilskega doma na Gatini. Javni interes v tem primeru najbrž ni sporen. Je pa glede javnega interesa v drugih okoliščinah lahko cela vrsta pomislekov, saj je meja med privatnim in javnim interesom večkrat težko določljiva. Naslednje dokaj »sitno« vprašanje se je pojavilo zaradi vrisovanja raznih urbanističnih elementov brez prave vednosti krajanov, ki so jim precej kmili njihove lastne možnosti razvoja.

Še posebej se je pokazal problematičen vaški zeleni rob na Spodnji Slivnici. Slivničani trdijo, da je tak zeleni rob, ki ponekod sega celo v vaško jedro, zaradi kmetijstva nesmiselno varovati, saj v vasi skoraj ni več kmetov oziroma so se umaknili iz vasi.

Precej kisa razprava se je razvila tudi o Slivniškem hribu, ki je bil že pred desetletji načrtovan za pozidavo, a se je nato grosupeljska gradnja obrnila popolnoma v drugo smer. Vso zadevo pa je zelo natančno pojasnil razpravljaljajoči Slivničan, ko je dejal, da je bil problem pozidave Slivniškega hriba v tem, ker ga ni bil nihče sposoben sfinancirati.

Podobno je bilo (kot tudi drugod) s pobudami, da naj se sami krajani organizirajo in naredijo načrte svojega razvoja. Prav to je potrdil tudi nekdanji predsednik KS Spodnja Slivnica, da so pobude vendarle že oddajali pred več leti, nazadnje pred sedmimi, a jih niso upoštevali. Zdaj pa zatrjujejo, da pobud ni bilo.

O samem Grosupljem ni bilo veliko razprave, saj nekateri Grosupeljčani sploh niso prišli do besede. Nekdo iz Stare vasi (ne vem točno, ali iz Male ali Velike) pa se je celo ujezil in odšel. Morda je bila ena od razprav o Grosupljem aktualno usmerjena v že zgrajene dele naselja pred dvajsetimi oziroma tridesetimi leti, v katerih bi bilo že treba urbanistom razmišljati o socialno-poselitvenih revitalizacijah naselja, saj se je spremembo družbenega sistema zelo razlojila tudi struktura posameznih prebivalcev v teh naseljih. Po mojem mnenju bo slej ali prej zaradi tega prišlo do problemov in nazadnje do slabljenja večjih predelov naselja. O revitalizaciji prvotnega starega dela Grosupljega pa se razprava pravzaprav ni začela.

ZA ZAKLJUČEK

Skratka: Vprašanj se je že na samih javnih razpravah pojavilo veliko, še več jih sploh ni bilo izrečenih. Precej vprašanj pa je ostalo neodgovorjenih, kar priča, da bodo prostorske teme v občini Grosuplje tudi v bodoče še kako aktualne. Vprašanje je le, če se bo dalo iz do zdaj veljavne zakonodaje in možnosti, ki jih imajo strokovni in upravni delavci, zadeve urediti vsaj približno tako, kot jih imajo na primer urejene v našem bližnjem evropskem sosedstvu.

Jože Miklič

GENERALNI PUP: VZNEMIRJANJE OBČANOV?

**KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARJE-SAP
Torek, 7. junija 2005**

Tako kot drugod po občini je tudi v KS Šmarje-Sap v letu 2002 potekala javna predstavitev sprememb in dopolnitev srednjeročnega in dolgoročnega plana občine Grosuplje, plan pa je bil nato sprejet poleti 2004. Na tokratni predstavitvi pa so Šmarčani izvedeli, da z generalnim Odlokom o prostorsko ureditvenih pogojih za območje Občine Grosuplje, ki naj bi bil usklajen s prostorskim planom, pripravljalec (Geodetski zavod RS z odgovorno vodjo projekta Marjeto Novšak) skuša poenotiti gradnjo na celotnem območju občine.

Tudi na javni predstavitvi Generalnega PUP-a v Šmarju-Sapu se je kar vsi ljeval občutek, da močno birokratiziranemu sedanjemu veljavnemu Zakonu o urejanju prostora lokalne skupnosti finančno, strokovno in kadrovsko niso kos. Če k temu dodamo še splošno nespoštovanje zakonov na področju prostora, se prostorski red spremeni v nered. Že tako ali tako občani in občanke težko razumejo, da se enotna izhodišča za pozidave po njihovem mnenju v praksi različno izvajajo, da se meje območij poselitev ne smejo spreminjati na račun posegov na kmetijska zemljišča, da se naselja v nobenem primeru ne smejo širiti na račun krčenja gozdov ter na območja z naravno ali kulturno dediščino, da imajo pri pozidavi prednost nepozidana stavbna zemljišča znotraj naselij, da nove razpršene gradnje, razen gospodarskih in stanovanjskih objektov na kmetijah, niso dovoljene... ko pa na javni razgrnitvi izvejo, da tokrat v bistvu gre le za usklajevanje z novo zakonodajo in da se vse dogaja le znotraj sprejete zazidljivosti, pa v najboljšem primeru razočarani odidejo. Ostanjejo le redki posamezniki, ki imajo za konkretne parcele konkretna vprašanja (ne pripombe), ter tisti, ki jim ni vseeno, kaj se v kraju dogaja.

Tako je bilo povedano, da je širitev Tlak v skladu s prostorskim planom sicer možna na račun zapolitve meje območja pod Malim Vrhom, a je pripravljalec prostorsko ureditvenih pogojev v izogib kasnejšim možnim izsiljevanjem pri urejanju dovoza ter komunalne infrastrukture med lastniki parcel za to območje predvidel celotno komunalno urejanje (CKU). Investitorji se bodo torej pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja morali temeljito pogovoriti, nato pa bodo na lastne stroške morali izvesti popolno komunalno ureditev parcel na danih zemljiščih. Podoben pogoj je pripravljalec predvidel tudi za parcelo na Farovškem hribu.

Precej pripomb je bilo tudi na račun neživiljenjskih in nefunkcionalnih oblik objektov, mnogi pa so opozarjali, da širitve naselij zahtevajo tudi nadgradnjo komunalne, družbene in socialne infrastrukture.

**KRAJEVNA SKUPNOST POLICA
Torek, 7. junija 2005**

Tako kot udeleženci javnih predstavitev po drugih krajevnih skupnostih so tudi Poličani pričakovali širitev zazidalnih površin, a so že v uvodu izvedeli, da s tem vsaj do leta 2007 ne bo nič - in dvorana gasilskega doma se je v slabe četrte ure temeljito izpraznila. Po besedah strokovnega sodelavca/pravnikarja Matije Kralja z grosupeljskega Oddelka za prostor je bilo tudi drugod po občini obiskovalcev javnih predstavitev, ki jih zanima predvsem širjenje zazidalnih površin, kar okrog 80 %.

Preostali krajani pa so opozorili predvsem na previdnost pri prekatgorizacijah vikend območij v stanovanjska, saj le-te za seboj potegnejo tudi zahteve po dostopu, vodovodu, požarni varnosti... Vse to pa je seveda povezano z ogromnimi obremenitvami občinskega proračuna. Krajani so potarnali tudi nad nezakonitim prilaščanjem in posedovanjem zemljišč ob robovih vaških cest, ki predstavljajo javno dobro, ter posledično zoževanjem voznih površin. Od odgovornih pričakujejo vestnejšo skrb za javno dobro. Izpostavljen je bil tudi problem gradnje enostanovanjskih hiš v neposredni bližini kmetij. Nove stanovalce naj bi motil predvsem vonj po gnojnici in gnoju ter muhe, kmetje pa niso prav nič navdušeni nad mestno vzgojenimi kužki, ki teka po njivah in travnikih.

Posebne pozornosti pa je bila na javni predstavitvi na Polici deležna ponikalnica Loka, v katero se je pred zgraditvijo avtoceste stekala le čista meteorna voda, sedaj pa je ta požiralnik postal zbirališče s težkimi kovinami in soljo onesnažene vode ter kanalizacijskih vod, ki pritekajo direktno iz stranišč nekaterih večstanovanjskih hiš. Krajane skrbi, da bi se požiralnik zamašil - kar bi povzročilo katastrofalne poplave, napovedujejo možnost onesnaženja pitne vode v bližnjem Kačjeku, moti pa jih seveda tudi smrad, ki se širi po dolini.

Sicer pa so bili tudi na Polici pripravljenci ter predstavniki občinskih strokovnih služb na voljo za individualne pogovore in pojasnila.

Janez Pintar

ASFALTIRANA DOSTOPNA CESTA NA POLICO

Plazoviti odsek dela dostopne ceste na Polico, ki so ga odkopali in razširili v lanskem letu, so letos poasfaltirali in zaščitili z zaščitno ograjo.

GROSUPLJE - MESTO KIPOV

Grosuplje, 14. junija 2005 - Občina Grosuplje je tudi letos povabila k sodelovanju Zavod za kiparstvo, ki združuje različne kiparje iz Slovenije, da bi pripravili nekaj novih kipov, ki bi jih postavili v naselju Grosuplje. Letos bo v akciji Grosuplje - mesto kipov spet sodelovalo pet kiparjev: Jurij Smole, Alenka Vidregar, Boštjan Potokar, Boštjan Drinovec in Ervin Potočnik.

Kiparji so si že ogledali nekaj možnih lokacij za postavitev teh kipov, v torek, 14. junija, pa je urad za prostor Občine Grosuplje organiziral v mali sejni sobi predstavitev kiparjev in skic posameznih kipov. Vsi kipi bodo narejeni tudi to pot v kamnu, ki je hvaležen material za vzdrževanje.

Kipe bodo kiparji izdelovali na simpoziju pod Boštanjem od 22. avgusta do 16. septembra 2005, ob tej priložnosti pa bo Zavod za kiparstvo organiziral tudi raziskovalno ustvarjalne likovne delavnice za vse generacije.

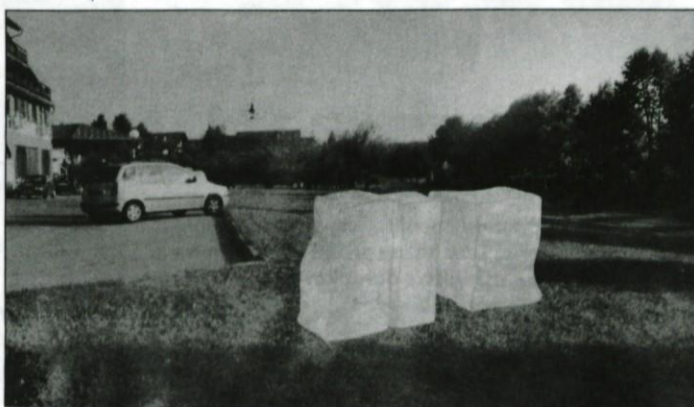
ALENKA VIDREGAR

si je ogledala lokacijo Cerkvenega hriba in si izbrala nedavno urejene terase ob stari grosupeljski cerkvi. Njena skulptura bo v zasnovi kamnit blok, položen na eno izmed teh teras, katera bo najlepše vidna s pešpoti z vrha. Velikost kipa bo odvisna od velikosti kamnitega bloka, ki ga bo umetnica lahko dobila v kamnolomu, računa pa, da približno 2 m x 1,5 m x 0,5 m. Na njem bo vklesan relief, ki bo še najbolj spominjal na vitice vinske trte. Grosupeljski župnik dr. Franc Šuštar je ob tej ideji dodal pobudo, da se že v nakazanih potezih precej zrcalijo trije krščanski simboli (križ, sidro in srce), ki predstavljajo vero, upanje in ljubezen in bi jih morda kazalo nekoliko bolj približati obiskovalcem Cerkvenega hriba.

BOŠTJAN POTOKAR

je svoji skulpturi dan naslov Izsek. Zasnovan je kot trodimenzionalna pokončna skulptura treh različno debelih in približno 180 cm visokih kamnitih blokov, obdelanih na tri načine (naravno - neobdelano naravno površino), industrijsko (strojno obdelano površino kamna z vrtnanjem, rezanjem in sekanjem) ter umetnostno obdelavo (polirana površina kamna). Ta trojnost zato določa skulpturi tudi podnaslov Triptih. Sicer pa umetnik izhaja iz načela, da je teba kamen obdelati tako, kot njegova narava dopušča.

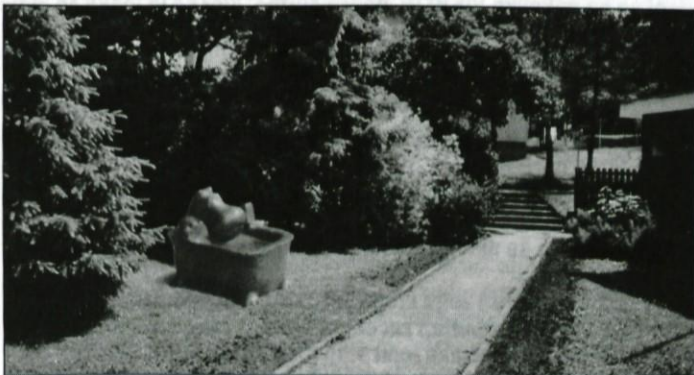

BOŠTJAN DRINOVEC

je že lani nekoliko pomagal drugim kiparjem na kiparskem simpoziju pod Boštanjem, drugače pa je akademski kipar z nazivom magister umetnosti. Širša javnost pa ga je lani spoznala s kipom, ki ga je izdelal za spomenik Edvardu Kocbeku v ljubljanskem Tivoliju.

Boštjan si je izbral zeleno lokacijo ob poti, ki vodi vse starše in otroke v vrtec Kekec.

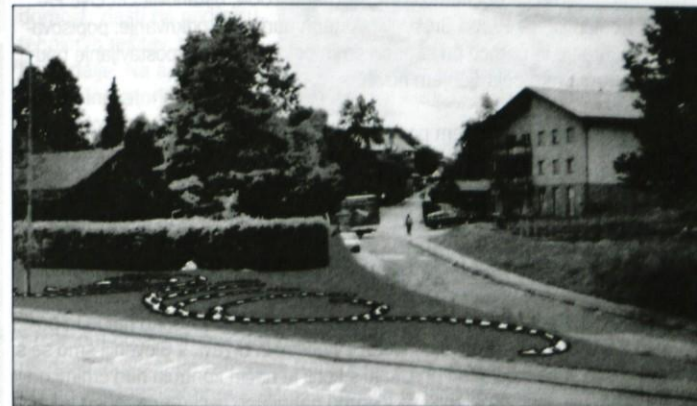
Boštjan je svoj kip poimenoval Trenutek zase, zasnoval pa ga je (lahko bi rekli) s pravo otroško igrivostjo, saj je že ideja otroško pristrana, kar dodatno učvrsti tudi s potezami na samem kipu - v manjši bani se zamišljeno kopa povodni konj. Sam pa je ob predstavitvi zapisal, da kip govori o dragocenosti vsakega trenutka v življenju.

ERVIN POTOČNIK

se je pred kratkim preselil v Račo in se večinoma ukvarja z restavratorstvom. Njegov kip pa bo sestavljen iz več kamnov, ki jih bo zakopal v zelenico pri »Klinčkarju«, na stičišče Adamičeve ceste in nekdanje ceste, ki se podaljšuje v križišče cest Pod gozdom. Njegova »razseljena« skulptura se idejno nekoli-

ko navezuje na lani izdelan kip Spiroline, ki je postavljen v parku ob osnovni šoli Louis Adamič na Tovarniški cesti. Župan Janez Lesjak je ob tem ugotavljal, da bo morda ta kip zahteval še največ vzdrževanja tudi po njegovi umestitvi v prostor, predvsem stalno vzdrževanje zelenice, kar bo za Grosuplje moralo postati samo po sebi razumljivo, če želimo imeti tudi dejansko urbano urejeno osrednjo občinsko in upravno naselje.

JURIJ SMOLE

je zasnoval kip kot pokončen stebel, ki že s svojo pokončnostjo ponuja podobo dejavnosti. Na vrhu stebra bo enostavna podoba dobrodušnega obraza, bistvena pa je roka s sedmimi prsti, ki je položena na trebuh. Sedem prstov naj bi označevalo srečne ljudi, govori pa tudi o vsem tistem, kar bi radi slišali in o tistem, kar je v nas globoko skrito in o čemer še celo pred samim seboj molčimo. Drugi bistveni element na tem kipu pa je popek. Glede na to, da je njegova lokacija predvidena ob poti neposredno pri grosupeljskem pokopališču, ta element opozarja mimoideče o ponovnem premisleku o rojevanju in minevanju. Roka s sedmimi prsti, položena nad popkom, pa naj kaže na vse tisto, kar naj bi se človeku zgodilo med rojstvom in smrtjo.

Na samo idejo kipa ni bilo pripomb, le o lokaciji so nekateri menili, da bi bilo morda dobro še nekoliko razmisliti, ali je prava, čeprav je župan izhajal iz zanimivega slovenskega izročila, ko naj bi se tudi smrti veselili.

Jože Miklič

Razstava bo na ogled v mali sejni sobi Občine Grosuplje (v pritličju pri glavnem vhodu nasproti vložišča) do konca junija.

ZAVOD ZA KIPARSTVO PA BO POD BOŠTANJEM od 22. do 26. avgusta ter od 29. avgusta do 2. septembra 2005 organiziral

Raziskovalno ustvarjalne likovne delavnice za vse generacije, ki bodo v teh dneh trajale po 4 ure (od 9. do 13. ure ali popoldne od 14. do 18. ure).

KIPARSKE DELAVNICE: Udeleženci kiparskih delavnic bodo glede na predhodno znanje in starost pod vodstvom mentorja naredili izbrani motiv v različnih kamninah (siporeks, mavec, lehnjak, apnenec, marmor). Uporaba orodij: dleta, kladiva, zaščitna oprema, ipd.

FOTOGRAFSKE DELAVNICE: Na fotografskih delavnicah boste spoznali delo s fotoaparati, dokumentirali potek lastnega dela v materialu, obdelali fotografije z računalniškimi programi in virtualno umeščali lastne kiparske objekte v prostor Grosuplje. Na teh delavnicah pa boste spoznali tudi dokumentiranje etnografskih arhitekturnih elementov, predvsem poslikanih kamnitih portalov, iz neposredne grosupeljske okolice.

Uporaba orodij: fotoaparati (digitalni), računalnik, tiskalnik, optični čitalec z nastavkom za diapozitive.

DELAVNICE PROSTORSKEGA OBLIKOVANJA: Na teh delavnicah se boste preizkusili z risarsko predstavitvijo lastnih vizij prostora v Grosupljem (steze, poti, pločniki, mejniki ali kažipot, komunikacijski vozi, mestne četrti) ter s prostorskim načrtovanjem in izvedbo objektov, narejenih iz naravnih materialov, začasne postavite arhitekturno kiparskih objektov na Radenskem polje.

Uporaba materialov in orodja za prostorsko oblikovanje: papir, karton, svinčnik, tuš, barvice, žage, kladiva, žbljaji, vrvi, ipd.

MENTORJI: Drago Vit Rozman, Lučka Koščak in Jiri Kočica, vsi akademski kiparji.

PREDVIDENO ŠTEVILO V ENI DELAVNICI je 10 udeležencev v eni skupini. V skupinah pa bodo lahko otroci od 10 let starosti, mladina in odrasli brez omejitve starosti.

CENA za delavnico, ki traja 20 ur, je 12.500 SIT na osebo in vključuje vodstvo mentorja, material, orodje, osnovno zaščito in malico. ZA UČENCE GROSUPELJSKIH OSNOVNIH ŠOL SO DELAVNICE BREZPLAČNE.

PRIJAVE POŠLJITE na naslov:

ZAVOD ZA KIPARSTVO, p.p. 1577, 1001 Ljubljana, po elektronski pošti: info@kiparstvo-zavod.si ali telefonu na št. 01/426-1400.

ZELENE PATRULJE KK GROSUPLJE IN ČISTILNA AKCIJA

Konjeniški klub Grosuplje združuje ljubitelje konj, pretežno z območja Grosupljega ter tudi z drugih delov Slovenije. KK Grosuplje je eno najstarejše delujočih društev, saj bo v naslednjem letu obeležena že 50-letnica ustanovitve kluba. V dolgoletnem delovanju kluba smo redili konje, jih vzgajali, nastopali na različnih tekmovanjih, paradah in potovali po Sloveniji in tujini, veliko časa in sredstev pa smo vložili tudi v izobraževanje naših članov in v njihovo izpopolnjevanje na različnih področjih konjeniškega športa.

Konjeniki jezdimo po naši sicer lepi in slikoviti pokrajini, ki pa je zaradi nevestnega in neodgovornega ravnanja posameznikov vse bolj onesnažena. Zelo nas moti barbarski odnos nekaterih do naravnega okolja, saj je povsod videti veliko odpadkov, ki so preprosto odvrženi v gozd, na travnik ali drugo zeleno površino. Črna odlagališča niso samo "estetski problem" naših gozdov, ampak predstavljajo tudi veliko ekološko obremenitev za okolje in posledično zastrupljanje pitne vode, zraka in življenjskega prostora naspolh. Z namenom, da damo klubu novo vsebino in po svojih močeh prispevamo k izboljšanju razmer ter čistejši naravi, smo na občnem zboru, februarja 2004, ustanovili ZELENE PATRULJE Konjeniškega kluba Grosuplje, katerih namen je odkrivanje, popisovanje/evidentiranje in pomoč pri sanaciji črnih odlagališč ter vzpostavljane nadzora in kontrole nad pojavljanjem novih.

Naše delo poteka predvsem po naslednjih smernicah:

1. ODKRIVANJE IN POPISOVANJE ČRNIH ODLAGALIŠČ

Na novo odkrita divja odlagališča fotografiramo, natančno popišemo s pomočjo posebnih obrazcev (parametri: vrsta odpadkov, opis velikosti odlagališča, ocena bližine naselja, vode, vpliv na okolje in turistično podobo krajine, predlogi za sanacijo...) in jih vpišemo v specialne zemljevide, kjer so vsa evidentirana odlagališča oštevilčena in označena, tako da se jih naknadno lahko najde in postopno sanira ob pomoči ostalih institucij v občini in državi. V Sloveniji smo se s to dejavnostjo začeli ukvarjati prvi, kajti s konji je način kontrole nad črnimi odlagališči zelo uspešen. Konjeniki se v gozdu nahajamo večkrat na teden in imamo stalen pregled nad pojavljanjem novih, pa tudi višji razgled s konjskega hrba pripomore k razkritju marsikaterega odlagališča, ki ga mimoidoči sprehajalci niti ne opazijo. V letu 2004/2005 smo člani Zelenih patrolj popisali več kot 50 črnih odlagališč v občini Grosuplje.

2. SANACIJA ČRNIH ODLAGALIŠČ IN ČISTILNE AKCIJE

Člani KK Grosuplje smo v letu 2004/2005 iz gozda potegnili več odvrženih avtomobilskih karoserij, ki so bile odpeljane v center za razgradnjo izrabljenih motornih vozil. Nekatera manjša črna odlagališča smo sanirali, tako da smo odvržene stvari odpeljali na deponijo ali jih na licu mesta prekrili z zemljo, če smo menili, da odpadki ob razgradnji ne bodo zastrupljali zemlje in vode. V soboto, 16. 4. 2005, pa smo člani Zelenih patrolj konjeniškega kluba Grosuplje organizirali čistilno akcijo, v kateri smo na svojstven način sanirali črna odlagališča, ki se je nahajalo v gozdu v bližini Št. Jurja pri Grosupljem. Dvajset članov Zelenih patrolj je s konji iz grape izvleklo dotrajano karoserijo zastave 750 in vso ostalo nesnago, ki so jo nevestni občani odmetavali v grapo več let. Odpadke smo sortirali, jih naložili na kmečki voz in jih s konjsko vprego, ob spremljavi konjenikov - članov Zelenih patrolj, odpeljali v Grosuplje, kjer smo del odpadkov zložili na kup, kjer so še nekaj dni opozarjali občane in mimoidoče, da je prostor za odpadke sodobno komunalno odlagališče. Odpadke iz plastike smo odpeljali v podjetje Omaplast, ki se ukvarja z reciklažo plastike, izrabljena karoserijo nekdanjega fička in ostali odvrženi avtomobilski deli pa so bili odpeljani v razgrajevalnico izrabljenih motornih vozil IMV pod Boštanj pri Mlačevem.

3. OSVEŠČANJE IN IZOBRAŽEVANJE

Naše delo temelji tudi na osveščanju občanov o prepovedi odlaganja odpadkov kamorkoli v naravo, in sicer tako, da jih opozarjamo ob konkretnih kršitvah. 17. februarja 2005 smo organizirali predavanje z ekološko in naravovarstveno vsebino z naslovom: "Predstavitve Zelenih patrolj in prizadevanju za čistejšo okolje", na katerem so priznani strokovnjaki osvetlili škodljiv vpliv na okolje zaradi nevestnega ravnanja z odpadki, člani KK Grosuplje pa smo občanom Grosupljega in širši javnosti podrobneje predstavili delo Zelenih patrolj in jih povabili k sodelovanju. Predavanje, ki se ga je udeležilo veliko število ljudi, je potekalo v Knjižnici Grosuplje.

V sklopu čistilne akcije, ki je potekala 16. aprila 2005, smo v centru Grosupljega postavili informativni pano s slikami divjih odlagališč v občini Grosuplje in s podrobnejšim opisom dela in namena Zelenih patrolj. Poleg panoja je kup odpadkov - izkupiček čistilne akcije - še nekaj dni opozarjal občane in mimoidoče, da je prostor za odpadke sodobno komunalno odlagališče in ne najbližja gozdna grapa. Akcija je dosegla namen, kajti slikovito predstavitev nepravilnega ravnanja z naravo si je ogledalo veliko število ljudi, predvsem šolarjev.

4. POVEZOVANJE IN SODELOVANJE Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI

Pri delu se povezujemo z Zvezo ekoloških gibanj Slovenije, kjer dobivamo predvsem strokovne smernice za delo, z Zavodom za gozdove, s katerim sodelujemo ob čistilnih akcijah in z Občino Grosuplje, ki je lani podprla naš projekt. Ker se nahajamo na območju dinarskega kraka, ki je kot ekosistem izjemno občutljiv (kraški teren, ponikalnice, bližina izvira reke Krke...), so Zelene patrolje zaradi velikega števila črnih odlagališč in stalnega pojavljanja novih izrednega pomena za občino Grosuplje, kajti na žalost smo opazili, da se jih je v zadnjem času v naši občini začelo pojavljati vedno več.

5. PREPOZNAVNOST

Trenutno je članov Zelenih patrolj 50, njihovo število pa se neprestano povečuje. Člani imajo enotne uniforme zelene barve (brezrokavnik, čepica in podsedelnica), na kateri je izvezen zaščitni znak Zelenih patrolj; to je smreka, ki jo obdaja konjska podkev.

Zadali smo si trajno nalogo, da poskušamo dati svoj prispevek k ohranjanju naše preobremenjene narave in obenem dati Konjeniški klubu dodatno, novo vsebino. K svojemu delu vabimo vse krajanke, ki imajo pozitiven odnos do narave. Upamo, da bo naše delo obrodilo sadove, kajti ob enoletnem delovanju ugotavljamo, da smo prešibki in da nas je premalo - glede na število onesnaževalcev, zato želimo našo naravovarstveno dejavnost razširiti na širše področje Slovenije in k temu pritegniti čim večje število ljudi. Želimo si, da bi se dvignila zavest ljudi tako, da bi večje število ljudi skrbelo za čisto okolje, kot bo potencialnih onesnaževalcev. Takrat bodo naši cilji v celoti doseženi.

Damjana Kastelic
za Konjeniški klub Grosuplje, Kolodvorska 3, 1290 Grosuplje
kkgrosuplje@gmail.com

Presahnjena voda

Radensko polje skozi vse leto kaže več obrazov. Sicer je vse polje v maju in juniju en sam cvet tisočeri odtenkov in barv, z dišavami pokošene trave, kot tudi plesnobe vonja sušacega močvirskega dna, ko voda presahne po nekoliko daljšem suhem obdobju. V takem času se da brez težav priti do Kopanja ter si med potjo z varne razdalje z obronkov strug in kotanj ogledati več suhih požiralnikov.

Marjan Trobec

Velikoupeljska Gostilniška Agencija vas (DEZ)informira

VELIKOPELJSKA PROSTORSKO-RAZVOJNA IN PROMETNA BASEN - tragikomedija v treh dejanjih

1. DEJANJE

V poznih jeseni sta se srečala še v starem enopartijskem sistemu JEZEK in POLZEK. POLZEK je bil preskrbljen s hiško, le JEZKA je bilo čedalje bolj strah, da ga bo zima prehitela. Zato bi si tudi sam rad poskrbel za hiško. Pa gre na VELIKOPELJSKO OBČINO. »Gospod, NOBEL! Ali bi jest lahko postavil hiško? Ne prav veliko. Samu tako, da bom lahko not' splezov, pa še dve hruški bi si not' adnesu?«
»Ja, JEZEK, veš, da lahko. Kje bi so jo pa postavil?«
»Ja, kar na sred Velikih Upej.«
»Ali imaš toliko denarja?« ga vpraša NOBEL birokrat. JEZEK se zamisli. Denarja nima. Je pa priden, delaven. Bi si že kako postavil hiško. Malo bi sam znesel skupaj, malo bi mu pa prijatelji pomagali... Ker pa je JEZEK videl, da se NOBEL birokrat nekaj zmrduje, se je kar obrnil in odšel. Birokrat NOBEL pa je odšel na nove IN VISOKE državne službe.

2. DEJANJE

Pršla je huda zima, za povrh pa nato je še kar deset dni grmelo in treskalo, a težke in viharne dneve ter brodolome z družbenimi krizami vred so vsi z JEZKOM vred vseeno preživeli. POLZEK je bil že itak s hiško preskrbljen, le precej počasen je bil kot vedno, zato se zanj družba ni brugala. Težje je bilo z birokratom. Birokrat NOBEL je od začetka nekaj lomastil, pisal zakone, uredbe in prepovedi. Potem pa je v glavnem spal v službi in se redil. Kaj pa JEZEK? JEZEK je med tem časom le pojedel obe hruški

in opravil svoje naravno zimsko poslanstvo - prespal je zimo, če naravnost povemo. Potem je nekaterim iznenada vželo novo potrošniško sonce, a je POLZEK kljub temu še vedno hitel počasi. Birokrat NOBEL pa se je prav zaradi tega zbudil že nekoliko prej in odšel se na nekoliko VIŠJO IN boljšo službo, kjer se je lahko še malo bolj redil in malo več spal. JEZEK pa je spal, dokler ga vendarle to peklensko pekoče sonce ni predramilo. Ko se je odpravil proti VELIKIM UPLJAM, so le te zares postale VELIKE. Pa se je nato JEZEK spet odpravil na občino in spet vprašal: »N! Kej naj zdej pastavim hiška, če ste pa vse ta cajt, k' s'm jest spau, že pazidal?« V pisarni birokrata NOBELA zdaj ni bilo več nobenega birokrata, temveč same mlade birokratke. Pa mu ena jezično odvrne: »JEZEK! Veste! Nas niste še nikoli vprašali, kaj bi radi. Najprej nas morate vprašati!« Ker je JEZEK mislil, da velja njegova enkrat izrečena beseda za zmerom, se je ves razburjen začel pridušati in rekel naivno: »Stukrat se mi je sanjal ponoč, kaku lepu staji moja hiška sred' VELIKIH UPEJ, vi se pa iz mene norca delate. Za mene, zgleda, ni nobenga tapravga zakona. Kar nazaj v hosto grem. Taku, k' leta 41. K'e dol pro! Račenskem puli bom šu.« »JEZEK! Tam ne smete več hoditi! Tam je zdaj krajinski park, pa zaščiteno območje rjavega medveda in risa, pa NATURA 2000. Zdaj je tam toliko turistov, da vas bo še kdo pohodil ali pa povozil.« »Kam smo prišli?« se je še kar naprej ves iz sebe sam sebe spraševal JEZEK. »Vsi tisti, ki jih prej sploh ni bilo tle, imajo zdej več besede zraven k jest, k' sm bil stu lejt tle...« Šlo mu je že kar malo na jok.

Potem pa se iznenada zvije v klobčič in se zakotali po občinskih štengah, misleč »Saj je vseen! Al' me povozjo v Velikih Upljah ali pa na Račenskem puli.«

3. DEJANJE

Ravno v tistem trenutku, ko se je JEZEK že prikotatil na pločnik, pa prileze POLZEK, ki je na svojem hrbtu tovoril cel prtijažnik zazidalnih in lokacijskih načrtov, PUP-ov strokovnih podlag ter prostorskih strategij in redov. Med tem časom je menda dostudiral za arhitekta ali pa morda celo za dvornega mestnega urbanista. »Kam pa kam, POLZEK?« ga hitro vpraša JEZEK. »Na občino načrte nesem. Zdi se mi, da je tud' za tvojo hiško zraven. Pejt, greva nazaj - po stopnicah. «Eh, dost 'mam tud' tebe! A ne veš, da ima občina lift?« si reče bolj sam zase in se obrne ter gre naprej. Tako sta se tudi nekoč dobra prijatelja razšla: POLZEK je odšel po stopnicah, JEZEK pa zaradi svojeglavosti kar naprej čez cesto... Jezus, Marija... Tovornjak!

NAUK:

Vsaka podobnost z realnim življenjem nima nikakršne zveze. Kdorkoli bi se delno ali v celoti prepoznal v tej zgodbi, naj se zaveda, da se kaj takega pa res ne more in ne sme zgoditi. Kje pa se je v tej zgodbi izgubil gospod NOBEL, pa si še enkrat preberite. (Birokrat se lahko zamenja, težje je ljudi, saj bodo le-ti občino zamenjali s centrom za socialno delo.)

KOVINASTROJ GASTRONOM GROSUPLJE - 45-LETNIK

So trenutki, ki spolzijo mimo nas kot sanje. Komajda se zavemo njihove prisotnosti, že njihov prah potone v pozabo. Obstajajo pa tudi trenutki, ki zaznamujejo naša življenja in vplivajo ter sooblikujejo družbeni prostor današnjega, preteklega in jutrišnjega dne. 45. obletnica Kovinastroje Gastronoma, pionirja med podjetji grosupeljske kotline na področju gostinske opreme, je dan, ki je stopinje naših prednamcev usmeril v prihodnost. Smelo, strumno in nepremagljivo! Kogast Grosuplje je podjetje zrelih let, a ohranja podobo vitalnega mladeniča, ki nikdar ne kloni pred izzivi. Gigant s skoraj polstoletno tradicijo na področju gostinske opreme doma in na tujih trgih sledi in uresničuje sodobno zastavljene razvojne cilje.

V nedrja grosupeljske kotline je Kovinastroj Gastronom Grosuplje svoj tedaj skromni obrat položil na prelomu šestdesetih let. Malo ugodna klima za razvoj obrtne dejavnosti pa ni okrnila zaleta Alojza Predaliča in petih delavcev, ki so zanosno pljunili v dlani in pogladi srce današnjega vrhunskega proizvajalca kakovostne gostinske opreme. Občinski ljudski odbor Grosuplje je 18. maja 1960 ustanovil obrtno podjetje Kovinastroj. Delavci so začeli s proizvodnjo v starih hlevih pri Resniku. Že na začetku so program dopolnili z izdelovanjem lupinice krompirja, med prvimi proizvodi pa so tehnično in tehnološko obdelali električni cvrtnjak. Prva dva objekta, ki ju je podjetje opremilo s kuhinjskimi izdelki, sta bila Kavarna Evropa in Koldvorska restavracija v Ljubljani.

Na današnje lokacije se je podjetje preselilo leta 1966, število zaposlenih pa se je povečalo na 154. To obdobje predstavlja mejnik v razvoju, saj je podjetje začelo licenčno proizvodnjo pomivalnih strojev Junior Steins in prešlo z emajlirane na nerjavečo pločevino.

Redko kdo je pred 45 leti sploh vedel za naselje s peščico hišic in domačinov, ki bi jih lahko našli komaj nekaj sto. Resda so bili ti v idilični podeželski dolini, ugreznjeni med monumente naravne, zgodovinske in kulturne dediščine, bolj kot za prodor obrti in podjetništva odprti za kmetijstvo. Toda zemlja jim ni nikoli rodila tako plodovitih sadov, s kakršnimi današnje občinsko ekonomijo oplajajo Kogast in njemu sorodna podjetja. Širna Slovenija, južni trgi nekdanje skupne domovine, Avstrija, Nemčija, Anglija, celo Izrael in Rusija, Arabski emirati in severna Afrika Kogastu Grosuplje priznavajo vodilno mesto med proizvajalci visoko tehnološko izpopolnjene gostinske opreme.

Prelomnice na poti 45-letne zgodovine podjetja najslikoviteje odstira sedanji direktor g. Marko Avšič: »45 let poslovanja je lep jubilej za podjetje, ki še vedno uspešno posluje. Preteklost je močna korenina, ki podjetju omogoča, da obstaja, mu daje rast. Sam koncept tovarne se od ustanovitve naprej ni dosti spreminjal. Že ob začetku so bili postavljeni temeljni cilji,« je na slavnostni seji nadzornega sveta spregovoril direktor. »Podjetje je bilo v obdobju rasti do leta 1989, ko je bil direktor Jožef Marolt. Tedaj prišlo do blokade jugoslovanskega trga. Maroltu gre velika zasluga, ker je uspel reorganizirati tovarno. Začele so se ustvarjati nove družbe in nov tok delovnih mest. Potrebnihi je bilo veliko poguma, vizije in sredstev ter prepričevanj.«

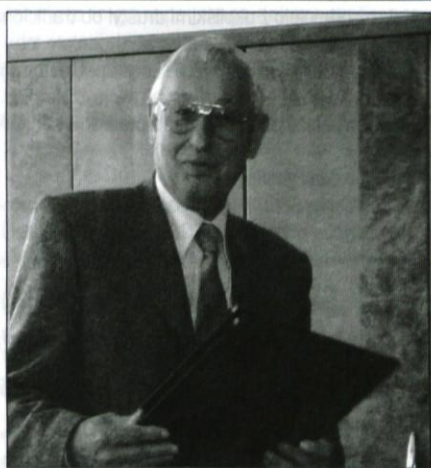
Od leta 1998 se družba usmerja v izvoz. Je ustanovitelj inštituta in grozda visokih tehnologij ter član mednarodne mreže odličnosti. Naslednja stopnja je ustvarjanje tehnoloških platform. »O prihodnosti podjetja razmišljamo tako kot razmišlja Evropa v svetu,« v prihodnost zre direktor Avšič. Na slavnostni seji nadzornega sveta podjetja so posebna priznanja za osebnostni in poklicni prispevek k razvoju podjetja prejeli posebni mošči: prvi direktor Kovinastroje Grosuplje g. Alojz Predalič, predsednik nadzornega sveta g. Jožef Marolt, sedanji direktor g. Marko Avšič, g. Miro Erjavec pa je bil s častno plaketo nagrajen za 40-letno neprekinjeno delo v podjetju. Nagovor pa je imel tudi prvi direktor Predalič: »Vas zanima, kako je nastal Kovinastroj? Delal sem kot kovinostrugar pri državnem obrtnem mojstru Cirilu Podražju. Nekoč smo se Pri Rusu pogovarjali s podpredsednikom občine Antonom Janežičem in direktorjem banke Francem Završkom. Beseda je tekla o tem, kje in kaj kdo dela. Kaj pa, če bi mi kaj začeli, ali bi bil ti kaj pripravljen, so me spraševali. Padel je dogovor, nekaj časa sta me prepričevala in bodrila in sem bil imenovan za direktorja. Završek je dal 5 milijonov dinarjev za obratna sredstva in 3 milijone za osnovna sredstva. Z menoj je šel tudi Slavko Jerovšek, ki sem ga postavil za tehničnega direktorja. Začela sva pri Resnikovi Francki in adaptirala štal. Iz Motvoza sta prišla še dva delavca in smo začeli. Prvo delo je bila izdelava klimatske naprave, lopute in stvari iz nerjaveče kovine. Naš namen pa je bil izdelovati gostinsko opremo! Kmalu sta luč sveta ugledala dva izdelka: lupilec za krompir in fritiza!«

Danes je Kovinastroj Gastronom največji proizvajalec profesionalne kuhinjske opreme v Sloveniji in tudi na področju jugovzhodne Evrope. Poslovni rezultati so ugodni, podjetje je prešlo v stabilno poslovanje. Vizija podjetja je usmerjena v ohranitev vodilnega položaja na področju proizvodnje gostinske opreme in sledenje svetovnim trendom v proizvodnji.

Barbara Pance

ZGORAJ: Direktor Marko Avšič izroča posebno priznanje prvemu direktorju Kovinastroje Grosuplje g. Alojzu Predaliču.

DESN0: Predsednik nadzornega sveta Jožef Marolt, tudi eden izmed direktorjev.

SPODAJ: Miro Erjavec je bil s častno plaketo nagrajen za 40-letno neprekinjeno delo v podjetju.

Na praznovanju ni manjkala niti velika torta.
- vse foto Barbara Pance

OLIMPIJSKA MEDALJA ZA IZUM

Slavko Medimurec je na mednarodnem salonu inovatorjem med 738 sodelujočimi s celega sveta prejel srebrno medaljo!

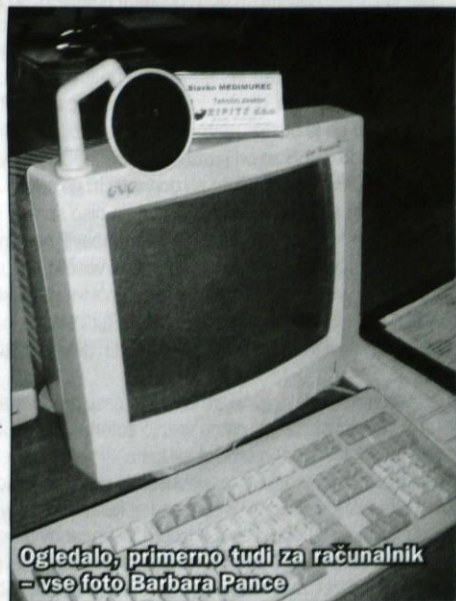
Slovenci smo narod izumiteljev. Že več let se imena domačih inovatorjev sučejo med svetovno izumiteljsko srenjo. Čeprav so na domačem terenu večinoma prezrti, v tujini za svojo prodornost, zlasti na področju tehničnih rešitev, prejema medalje. Na aprilskem salonu inovatorjev v Ženevi je pet slovenskih inovatorjev izmed 738 sodelujočimi z vsega sveta prejelo najvišja priznanja. Med dobitniki medalj je bil tudi grosupeljski izumitelj Slavko Medimurec, ki je za tehnični prispevek k prometni varnosti

z izumom posebnih ogledal za mrtve kote na različnih vozilih prejel srebrno medaljo in posebno priznanje francoskih avtošol za izreden prispevek k varnosti v cestnem prometu. »Moja inovacija je posledica spoznanja, da smo kolesarji na cesti praktično ves čas v nevarnosti. Vsak zasak z glavo nazaj nas lahko požene pod kolesa avtomobila, zato sem izumil univerzalno ogledalo za mrtve kote, ki se lahko uporablja tudi na invalidskih vozičkih in celo za računalnike, kar posebej pride prav gluhih.« Za svoje inovacije je Slavko Medimurec prejel več priznanj in pohval, izum pa je doživel mednarodni odmev. Največ prijavljenih izumov na Uradu za intelektualno lastnino v Ljubljani je s področja človekovih potreb, med temi je presenetljivo veliko predmetov za zdravstveno rabo, le redkim izumiteljem pa ob sistematično izdelani poslovni strategiji trženja patentiranega izdelka uspe tudi speljati komercialno strategijo prijavljenega izuma, nam je povedala direktorica urada dr. Biserka Strel. Med domačimi patenti so najpogostejše zaščiteni različni pripomočki, ki nam olajšajo vsakdanje življenje, tem sledijo prijave s področja obdelave in transporta ter kemije in metalurgije. Na približno 30 tisoč aktivnih prebivalcev je podeljen en patent, kar nas postavlja tesno ob bok z novimi članicami Evrope. »Smo pred Čehi, Madžari, Slovaki, pa tudi pred Portugalski in Grki. Uvrščamo se v zgornji srednji razred v EU.« Slovenski prijavitelji so na uradu vložili tudi 27 prijav za evropski patent, kar je za 107 odstotkov več kot leto poprej. Odkrije tudi, kako sploh izum postane patent. »Da izum lahko postane patent, mora biti nov, inventiven in industrijsko uporabljiv ali koristen. V primeru nacionalne patentne prijave, na osnovi katere želi prijavitelj pridobiti patent, se ugotavlja novost v okviru obstoječih baz podatkov v Sloveniji, ki zajema vse do sedaj že podeljene patente. Novost nima prav nobene povezave z izvirnostjo. Kadar gre za evropsko patentno prijavo, pa se novost ugotavlja v absolutnem smislu oziroma na svetovnem nivoju. Na inventivnem nivoju se ugotavlja doprinos izumitelja, da nek izum lahko postane patent, oziroma da se njegova intelektualna zamisel opredmeti v tehnični rabi. Uporabljivost patenta pa pomeni, da se gospodarsko izkorišča.«

Barbara Pance

Slavko Medimurec: Ogledala za mrtve kote

Ogledalo, primerno tudi za računalnik - vse foto Barbara Pance

KRJAVELJ, MALNAR IN SOSEDOV KRUH IZ PEKARNE GROSUPLJE ŽE TRETJIČ PREJELI ZLATA ODLIČJA NA OCENJEVANJU KAKOVOSTI KRUHA GZS

Grosuplje, 14. junij 2005 - Na ocenjevanju kakovosti kruha, ki ga je letos že petič zapovrstjo organiziralo Združenje živilske industrije Gospodarske zbornice Slovenije, so Krjavlj, Malnarju in Sosedovemu kruhu že tretjič zapored podeli najvišje ocene in zlata odličja za kakovost. Najvišje ocene so ti kruhi prejeli že na ocenjevanjih v preteklih letih, kar dokazuje, da je njihova visoka kakovost stalna, priznavajo pa jo tudi kupci.

Na letošnjem ocenjevanju je z 48 kruhih sodelovalo 20 pekarn. Neodvisna strokovna komisija iz različnih strok pekarske industrije - z Biotehniške fakultete in z Inštituta za varovanje zdravja ter iz vrst dobaviteljev opreme in dobaviteljev surovin pekarskim podjetjem, je ocenjevala predvsem obliko, zunanji videz, lastnosti skorje, strukturo in prožnost sredice ter vonj in okus. Vsi trije grosupeljski hlebci, Krjavelj, Malnar in Sosedov kruh, so si za svoje značilnosti prislužili odlične ocene, Sosedov kruh je celo letos že drugič zapored osvojil najvišje možne točke v vseh ocenjevalnih kategorijah.

Dr. Andrej Plestenjak z Biotehniške fakultete v Ljubljani in predsednik ocenjevalne komisije je povedal: »Namen vsakoletnega ocenjevanja kruha je predvsem zagotavljanje stalne kakovosti kruhov, ki se jim podeli najvišja ocena. Vsi kruhi, ki so preje-

li najvišje ocene in zlata odličja, so podvrženi naključnemu preverjanju kakovosti na prodajnem mestu. S tem potrošnikom zagotavljamo, da dobijo vedno enak prvovrstni izdelek, hkrati pa se tako še nadgrajuje kakovost slovenskega kruha, ki je že tako na zelo visokem nivoju.«

Malnar in Sosed sta nagrado za kakovost prvič prejela že v letu 2001, Krjavelj pa v letu 2002. V letu 2003 so zlate medalje prejeli vsi trije istočasno in od takrat je njihova kakovost vsako leto potrjena z odličnimi ocenami. Izjemna kakovost vseh treh kruhov deloma izvira tudi iz tradicionalnega postopka priprave z dodajanjem kislega testa. Tak postopek je sicer dolgotrajen, vendar pripomore k boljši aromi, bolj sočni sredici in daljši svežini.

»Veseli smo, da so na ocenjevanju znova potrdili kakovost naših najbolj priljubljenih kruhov - Krjavlja, Malnarja in Sosedovega kruha. Nagrade nam predstavljajo veliko zadoščenje, saj v celoten postopek priprave kruha vložimo veliko truda: tako v izbiro sestavin kot tudi v samo pripravo in nenazadnje tudi peko. Nagrade pa za nas pomenijo tudi obvezo in stalno skrb za ohranjanje odlične kakovosti skozi vse leto,« je povedala Barbara Štiglic, direktorica sektorja za razvoj in kakovost Pekarne Grosuplje.

Slavnostna podelitev odličij bo potekala ob Dnevu slovenskega kruha, predvidoma 30. junija 2005, na GZS.

Pekarna Grosuplje d.d.

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA

vam nudimo:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta
- lokacijska dokumentacija po starih predpisih
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja

Najdete nas na
Taborski cesti 3 v Grosuplju
in po telefonu

(01) 781-03-20 ali (01) 781-03-28

80 let gasilstva v Veliki (in Mali) Loki

7. junija pred 80 leti se je v Veliki Loki pri Višnji Gori zbralo 38 vaščanov, da bi ustanovili samostojno prostovoljno gasilsko društvo. Za prvega načelnika društva so izvolili Antona Kastelica, za prvega poveljnika Antona Ovna, prvi tajnik je bil Ivan Kocmur, blagajnik pa Franc Zajc. Izvoljeni so bili tudi odborniki, trobentači ter računski pregledovalci.

Novo ustanovljeno društvo je zelo resno pristopilo k delu in že 20. septembra 1925 na vrtu gostilničarja Ivana Kocmurja priredilo prvo veselico. V naslednjem letu so se odločili, da napravijo nabiralno akcijo prostovoljnih prispevkov po bližnjih vaseh. Iz skupnega izkupička so kupili ročno gasilsko brizgalno češke znamke R. M. Smekal iz Prage za 37.000 din s potrebnim gasilskim orodjem.

25. marca 1928 so se soglasno odločili, da bodo pričeli z gradnjo gasilskega doma s tlorisom 7 x 9 m. Ob gradnji doma pa jim je kljub nabiralni akciji manjkalo 3.000 din, zato so se zadalili pri mlinarju Boštjančiču in v ta namen celo zastavili vse gasilsko imetje. Leta 1929 so postavili 12 m visok lesen stolp za sušenje lanenih cevi. Že 3. maja 1931 pa je bil za velikološko gasilsko društvo velik dan. Tega dne so slavnostno z blagoslovom predali svojemu namenu gasilski dom.

Med leti 1931 do 1938 je društvo nabavljalo različno opremo: cevi, ročnike, sekirice, delovne obleke in ostalo ter skrbelo za vzdrževanje doma in stolpa ter podstrešne sobe. Največji vir dohodka je že takrat predstavljalo vsakoletno prirejanje veselice.

30. avgusta 1939 je društvo kupilo prvo motorno brizgalno ILO od Franca Ogrinca, livarja kovin iz Ljubljane za 18.000 din. Naslednje leto ob proslavi 15-letnice društva na veselici pa jo je blagoslovil župnik iz Višnje Gore ob spremljavi godbe Prosvetnega društva Višnja Gora. Tudi za to brizgalno so člani pobirali prostovoljne prispevke po bližnjih vaseh in nabirali dobitke za srečelov celo po Ljubljani.

Društvo je od ustanovitve spadalo pod upravo župe (občine) Grosuplje, od leta 1928 pa v novo ustanovljeno župo Višnja Gora ter se s koncem leta 1933 preimenovali v Prostovoljno gasilsko četo Velika Loka pri Višnji Gori v Litjskem okrožju. V letu 1937 pa so bili z dekretom kljub svojemu nasprotovanju priključeni v gasilsko okrožje Ljubljana-okolica v župi Šmarje.

Druga svetovna vojna je prizadela tudi loške gasilce. Po nalogu izrednega komisarja za Ljubljansko pokrajino so morali 29. oktobra 1941 razpustiti upravni odbor in upravljanje društva izročiti poveljniku društva z vsem inventarjem po inventarni knjigi. Leta 1942 in v prvi polovici 1943 so domovali v domu italijanski vojaki. Med vojno so partizani zaminirali bližnji veliki kamniti železniški most, zato se je v gasilski dom 1945 in 1946 vselila Stavbna družba za izgradnjo železniškega mostu. Vsa ta nesrečna leta so tako eni kot drugi gasilski dom in opremo le izkoriščali, za vzdrževanje pa ni skrbel nihče.

Društvo je v letih po vojni dobilo poleg osnovnih obveznosti tudi nove naloge, ki so bile v interesu širše družbene skupnosti. Po drugi svetovni vojni je bil 31. decembra 1945 prvi sestanek odbora Gasilske čete, kjer so se dogovorili za obnovo doma in popravilo opreme. Motorno brizgalno so temeljito popravili ter jo večkrat posodili družbi za izgradnjo mostu, da so črpali vodo iz gradbenih jam. V letu 1954 so temeljito obnovili stolp, vso gasilsko opremo ter nabavili tudi razno gasilsko orodje.

Leta 1957 je društvo v Trzinu pri kovaču Ivanu Kendi kupilo voz za gasilske namene z nosilnostjo do 1500 kg za 197.000 din. 1960 pa je društvo kupilo prapor in ga na veselici 5. junija tudi razvilo.

Ker je za vse dejavnosti dom postajal pretesen, so se člani odločili, da ga bodo razširili z doizidavo. Za to so spet začeli zbirati prostovoljne prispevke po vaseh in se poizkušali dogovoriti s posestnikom bližnjega zemljišča, na katerem bi dogradili dvorano. Po večkratnih neuspešnih dogovorih je leta 1964 občina Grosuplje poskrbela za potrdilo, da gasilci lahko začnejo z adaptacijo in razširitvijo doma na zemljišču, ki ga je odslej uporabljalo Prostovoljno gasilsko društvo Velika Loka. V letih 1965 do 1968 so pri gradnji opravili 2.300 delovnih ur in 180 ur z vprego ter porabili 28 m3 lesa. Dom so dogradili in ga odprli leta 1968.

1971. leta so kupili nevozen džip, a ga niso spravili v vožno stanje, zato so ga naslednjega leta prodali. Leta 1973 so nabavili novo motorno brizgalno znamke Rosenbauer, ki so jo slovesno prevzeli na veselici 2. junija 1974. 50-letnico dela so uspešno praznovali že z nabavljenim novim gasilskim kombi vozilom IMV 16-00, ki so ga na veselici naslednjega leta tudi slovesno prevzeli. Leta 1979 so pristopili k prenovi in usposobitvi podstrešnih prostorov ter nabavi pisarniške opreme.

V naslednjih letih je društvo prirejalo gasilske avtorallije s pregledom gasilskih vozil in ocenjevalno spretnostno vožnjo šoferjev gasilskih avtomobilov. V tem obdobju je delovala tudi dramska skupina, ki je ob pomembnih dneh v dvorani prirejala tudi igre in proslave ter usposobila oder, da je postal funkcionalen. Potekale so tudi akcije preventivnih pregledov kurilnih naprav po vasi pri posameznih gospodinjah, ki so doprinesle k izobrazbi krajanov o nevarnostih pred požari. Veliko je bilo storjenega tudi na izobraževanju aktivnega gasilskega kadra. Udeleževali so se tečajev za gasilske podčastnike in častnike ter v društvu organizirali tečaj za izprašane gasilce. Tako pridobljeno znanje so prenašali tudi na mlajše. Sodelovali so na občinskih in sektorskih vajah in tekmovanjih ter dosegli kar nekaj lepih rezultatov.

V letu 1991 so popravili ostrešje in zamenjali celotno strešno kritino na domu ter sanirali stene v dvorani. Leta 1992 so na domu napravili novo pročelje in dali naslikati zavetnika sv. Florjana, ki ga je s cerkvenim obredom blagoslovil žalski župnik Lado Jaksetič.

Ker je bil kombi IMV star že 9 let in je postajal vse bolj neuporaben, so spet zastavili široko nabiralno akcijo po vaseh in ustanovah ter leta 1993 kupili in predali namenu kombi znamke MERCEDES MB 100D, ki je bil sicer star dve leti, vendar odlično ohranjen. Leta 1994 so uredili okolico z balniščem in postavili oder za veseljske namene.

Ob praznovanju 70 letnice je bilo 28. julija 1995 v Veliki Loki spet veselo. Praznovanja se je poleg gasilcev in predstavnikov javnega življenja udeležil tudi takratni župan občine Grosuplje Rudolf Rome.

V zadnjih letih v okviru Prostovoljnega gasilskega društva uspešno deluje tudi gledališka skupina Velike in Male Loke. Začetek dejavnosti gledališke skupine sicer sega v leto 1968 z uprizoritvijo nekaj krajših dramskih del. V letih od 1980 do 1986 pa je skupina intenzivno delovala pod okriljem KUD Žalna in imela odmevne predstave, v glavnem komedije, s katerimi je poleg uprizoritev na domačem odru gostovala tudi po občini in izven nje. Od leta 1995 pa skupina deluje v sklopu PGD Velika Loka. V začetku je skupina prirejala proslave za dan žena, kasneje pa za Materinski dan in prazniku primerno obdarovala matere in žene. Zadnjih nekaj let pa poleg proslav ponovno uprizarja komedije za živo razvedrilo svojih članov in ljudi, ki imajo radi pristno podeželsko druženje. Tako so leta 2003 uprizorili komedijo Cvetka Golarja DVE NEVESTI in z njo gostovali šestkrat. Leta 2004 pa so uprizorili komedijo M. Fernerja TRJE VAŠKI SVETNIKI ter z njo gostovali kar triindvajsetkrat po občini Grosuplje in izven nje.

Številni starejši zapisniki o sejah in zelo veliki izvedenih vajah, pa tudi ostrih grajah vsakega nedela, kažejo, da se je društvo zelo resno lotilo dela in osnovnega človekoljubnega namena že od samega začetka in ga uresničevalo v vseh nadaljnjih letih. Evidenca blagajne in članstva, predvsem pa zapisniki številnih sej so

bili izredno natančni in točni, saj se je zapisalo vse razgovore in sklepe in vsak zapisnik na naslednji seji prebralo. Člani so se zavedali pomena društva ter informiranja, za kar jim je treba izreči vse priznanje.

V zadnjih letih veliko pozornosti namenjajo tudi izobraževanju članstva in udeležbi na gasilskih tekmovanjih, saj vedo, da je le usposobljen gasilec sposoben pravilno posredovati v različnih intervencijah. Pospešeno se ukvarjajo tudi z mladino. Sestavili so kar štiri ekipe pionirjev in mladincev. Kar nekaj let uspešno nastopa tudi ženska tekmovalna desetina. Zaradi teh dejavnosti imajo približno trideset operativno dobro podkovanih gasilcev in gasilk, ki so se sposobni spopasti tudi z najodgovornejšimi in najnevarnejšimi nalogami pri posredovanju ob nesrečah. Imajo pa kot mnogo drugih društev v občini tudi premalo osebne zaščitne opreme in dihalnih aparatov za gasilce.

Vse delo pa člani poskušajo uresničevati na najboljši možen način tudi v današnjem nekoliko spremenjenem potrošniškem času. Gasilski dom ne služi samo gasilcem, temveč vsem drugim javnim potrebam krajanov. Velikološki gasilci dobro sodelujejo tudi z vsemi društvi v okviru Gasilske zveze Grosuplje. Prav tako zelo dobro sodelujejo z okoliškimi društvi ob tradicionalni Florjanovi maši v zahvalo za preteklo in prošnjo za varstvo v prihodnjem letu.

Letos gasilci iz Velike in Male Loke spet zagotavljajo, da bo pri njih veselo. Prav na dan državnosti bodo praznovali svojo 80-letnico. V ta namen so že pred nekaj meseci zamenjali okna, moderno preuredili sanitarije, pa tudi pročelje so osvežili.

Velikološkim gasilcem

z uredništva Grosupeljskih odmevov čestitamo k jubileju!

Po pisnih in ustnih virih PGD Velika Loka izbral in zapisal Jože Miklič

Skratka - pravijo, da se bo slovesnost z blagoslovom prenovljenega doma, ki bo potekala pod pokroviteljstvom občine Grosuplje, začela v soboto, 25. junija, ob 16. uri.

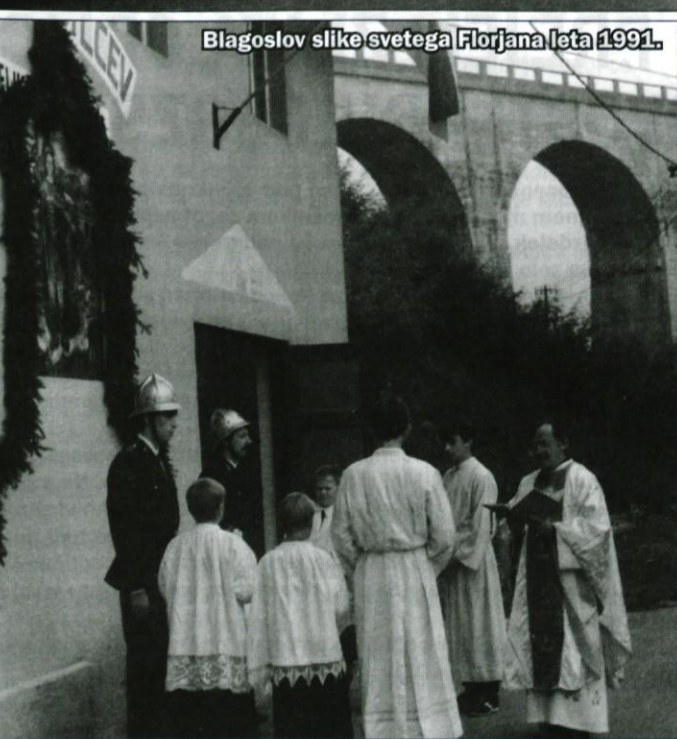
Po svečanosti pa bo VELIKA VRTNA VESELICA Z BOGATIM SREČELOVOM.

Zabaval vas bo ansambel IGOR IN ZLATI ZVOKI. Pridite v Veliko Loko, kjer so doma delavni in veseli ljudje!

Velikološki gasilci so v zadnjem letu obnovili tudi staro ročno brizgalno.

Prevzem avtomobila IMV leta 1976.

Blagoslov slike svetega Florjana leta 1991.

Zapisnik ustanovnega občnega zbora PGD Velika Loka.

1.) Ustanovni občni zbor se je odšel dne 7/6 1925 leta

in je bil izvoljen za prvi odbor za leto 6 mescev

1. Stanislav Anton	Novičnik	Velika Loka	17.8
2. Ivan Anton	Novičnik	"	17.8
3. Premelj Jožef	Novičnik	Velika Loka	17.8
4. Tomaz Ivan	Novičnik	Velika Loka	17.8
5. Jože Franc	Novičnik	"	17.8
6. Bravnik Franc	Novičnik	"	17.8
7. Rajk Jožef	"	"	17.8
8. Marjan Martin	"	Velika Loka	17.8
9. Viki Anton	"	Velika Loka	17.8
10. Mihel Jožef	Novičnik	"	17.8
11. Hribar Martin	Novičnik	"	17.8
12. Zupanič Jovan	"	"	17.8
13. Jože Alojz	"	"	17.8

Velika Loka 25.6.1925. *Tomaz Ivan* *Bravnik Franc* *Mihel Jožef*
Prostovoljno gasilsko društvo
VELIKA OKA pri Višnji Gori

Zadnjo obnovo ostrešja so naredili leta 1991.

Mlada tekmovalna desetina, ki se je udeležila gasilskega tekmovanja v Stični pred približno 30 leti.

Prevzem motorne brizgalne Rosenbauer leta 1974.

TUDI NA POLICI "POŽARNA BRAMBA" USPEŠNA ŽE 80 LET

Prostovoljno gasilsko društvo Polica je bilo ustanovljeno 29. decembra 1925. Zapisnik iz njihovega arhiva priča, da so tega dne na ustanovnem občnem zboru izvolili za načelnika Franca Drobniča, izvoljeni pa so bili tudi poveljnik, odborniki, tajnik, četar, članar, vrstar, trobentač ter računski pregledovalci. Z delom v društvu je začelo 28 članov. Za začetek so sprejeli vrsto navodil, ukrepov, nasvetov ter dokaj ostro zastavili določila o disciplini v društvu.

Že 24. aprila 1927 se je med člani razširila velika želja, da bi zgradili gasilski dom, 9. oktobra 1927 pa je društvo sprejelo sklep, da ga bodo tudi zgradili. V grobem stanju z lesenim stolpom so ga nato predali v uporabo že na občnem zboru 23. decembra leta 1928. Dom je stal 16.466 din.

Zapisniki iz arhiva razkrivajo, da so poleg gasilskega orodja skrbeli tudi za gospodarsko stanje društva. Oddali so kar nekaj prošenj na takratno li-tijsko župo, zbirali prostovoljne prispevke, uvedli članarino ter prirejali gasilske veselice na Polici in na Dolah. Društvo pa je do konca leta 1932 le uspelo pokriti vse finančne obveznosti. Na svečanosti 21. avgusta 1938 so prevzeli tudi novo motorno brizgalno izdelovalca Zupana. Brizgalno je blagoslovil župnik Josip Bambič. Do leta 1939 so zabeležili na njihovem območju 15 požarov, v katerih so posredovali. Pred drugo svetovno vojno pa je društvo že imelo 50 rednih in 14 podpornih članov.

Zadnja seja gasilcev pred napadom na Jugoslavijo je bila 2. marca 1941. Kmalu po okupaciji so dom zasedli Italijani. Ker so se Poličani zbal, da ne bi ostali brez brizgalne, jim jo je uspelo skriti v Lekčevo kaščo k takratnemu dolgoletnemu tajniku Francu Štrublju. Ostalo orodje iz doma je izginito. Pozneje je dom služil partizanom - II. grupi odredov in kurirjem za zave-tišče in skladišče.

Po drugi svetovni vojni so se prvič zbrali 23. septembra 1945. Ob gasil-skem domu je bil kmalu namesto lesenega zgrajen zidan stolp, na vrhu ka-terega je bila kasneje postavljena električna sirena. Nabavili so tudi precej gasilskih svečan in delavnih oblek, gasilskega orodja. Leta 1956 so praznovali 40 let obstoja, na svečanosti pa so predali v uporabo sireno in novo motorno brizgalno ter poskrbeli za obnovo 225 metrov električnega voda do gasilskega doma.

Razvoj tehnologije je tudi na področju gasilstva zahteval svoje. Društva so pričela uporabljati za intervencije motorna vozila in ne več konjske vprege. Od PGD Šentvid so dobili kot poklon prvi avtomobil. Koncem 60- in v začetku 70 let je društvo nabavilo novo motorno brizgalno Rosenbauer. Hramba tega orodja pa je zahtevala svoje prostore. Dom je naenkrat postal premajhen. Poleg tega je večji prostor tega prvega doma uporabljala tudi oblast za potrebe osnovne šole. V že tako majhni dvorani je bil dvakrat po dve leti tu-di pouk v osnovni šoli na Polici. Zadnjič leta 1965.

Potrebe so kmalu zahtevale tudi večji avtomobil. Pri tem delu se je še posebej izpostavil takratni predsednik Jože Kovačič, ki je omogočil, da so kupi-li večji in močnejši rabljen avtomobil land rover. Prevzeli so ga skupaj s pri-kolico za črpalko in orodje leta 1980.

Gasilski dom je tako postajal pretesen, zato so začeli razmišljati o širitvi doma. Ker tega lokacija ni dopuščala, so stekle priprave za pridobitev nove lokacije za gradnjo novega doma. Leta 1973 so opravili odkup zemljišča za zidavo novega doma, starega pa so prodali. Zemljišče, na katerem stoji sedanji dom, je prodal Alojz Skubic s Police. Za zemljišče so odšteli 2.000 din za m2.

Leta 1975 so pričeli z gradnjo doma. Vodil jo je takratni predsednik oziroma poveljnik Rudolf Kralj. Gradnja je potekala brez ustrezne dokumentaci-je in projektov, zato je bila gradnja uradno črna gradnja. 20. januarja 1980 so imeli poliški gasilci občni zbor že v novem domu, ki sicer še ni bil dokončan. V tem času je bil z dvakratno uradno licitacijo prodan tudi stari gasilski dom. Nato so v naslednjih letih pridobili še uradno dokumentacijo.

Prišel pa je tudi novi čas, kateremu so se morali prilagoditi tudi poliški gasilci glede tehničnega napredka. Sprejetje zakona o gasilstvu ter zakona o lastninskem preoblikovanju je zahtevalo, da so morali urediti in prilagoditi tudi gasilske dejavnosti in lastništvo. 8. julija 1995 so na Polici kupili in pre-vzeli rabljeno gasilsko avtociстерno.

Gasilski dom je tako spet postal premajhen in za širše javne potrebe ne-uporaben. Spet so začeli intenzivno razmišljati o razširitvi doma, o preureditvi prostorov in sploh o namenu oziroma načinu funkcionalne izrabe prostoro-v. Gasilci so potrebovali za svoje minimalno delo dovolj veliko in ustrezno garažo za avtociстерno in kombi vozilo z možnostjo ogrevanja za hrambo vo-de v avtociстерni v zimskem času, shrambo gasilskih oblek in opreme, čaj-no kuhinjo, ustrezne sanitarije, pa tudi prostor za deponijo približno 40 miz in klop.

Sklep o širitvi doma so sprejeli na upravnem odboru 29. oktobra 1996, potrjen pa na prvem občnem zboru. Odkup 141 m2 zemljišča so opravili s pogodbo 11. decembra 1996 po ceni 50 DEM za m2 od zdaj že pokojne-ga Ceneta. Že takrat so se odločili tudi za razširitev in povečanje doma, ki bo imel večnamensko dvorano tudi za druge potrebe krajanov. Že pri odku-pu so se soočili s prvim problemom, saj je bilo odkupljeno zemljišče v 1. ob-močju kmetijskih zemljišč in zato nezazidljivo. Roko nad tem je držalo Minis-trstvo za kmetijstvo in ni dovolilo gradnje.

Odločenost v društvu pa je bila veliko močnejša od birokratskih prepek in so spet začeli graditi na črno. Kmalu je sledila prijava in inšpektor se je »zelo potrudil« in izdal odločbo o ustavitvi del. Marca 1997 je bila gradnja ustavljena. Nato se je začelo mukotrpno prepričevanje na številnih inštitu-cijah, da predvidena razširitev doma ne bo ogrozila ne slovenskega kmetij-stva, ne regionalne razvojne politike, ne izgleda kraja, ne urbane zasnove in še cela vrsta drugih prepričevanj. Samo v njihovi neposredni bližini pa so drugi lahko delali po svoje, pa niso inšpekcije uspele ničesar doreči, le ga-silci, ki se ukvarjajo predvsem z javnim dobrim in humanitarnim poslan-stvom, so bili za inšpekcijske službe ustrezen zalogaj.

Med tem časom so uredili tudi s Krajevno skupnostjo Polica izmere okolice gasilskega in zadružnega do-ma, saj so ugotovili, da del prvotne-ga gasilskega doma stoji na cestišču. 21. maja 1997 je občinski svet sprejel sklep, da brezplačno prenese del zemljišča v skupni rabi na PGD Polica. Šele takrat so se Poličanom odprla vrata upravnih služb, kjer so lahko dobili ustrezne dokumente. Po številnih intervencijah je na možnost zazidljivosti kupljenih 141 m2 pri-stalo tudi ministrstvo za kmetijstvo. In tako so 23. oktobra 1998 dobili

gradbeno dovoljenje.

Takoj po prejemu dovoljenja so nadaljevali z gradnjo. V akcijah je sodelo-valo tudi do 45 gasilcev in celo nekaj negasilcev. Pogodbeni izvajalci so na-to v skladu s projektom dom na novo pozidali, izdelali stopnice ter zabeto-nirali ploščo. Na to ploščo so s prostovoljnim delom sami postavili in zvarili železno konstrukcijo. Med vso gradnjo in drugimi deli na srečo niso imeli ni-ti ene nesreče ali poškodbe.

V nadaljevanju so večinoma s svojimi ljudmi in strokovnjaki poskrbe-li za instalacijska dela in opremo prostorov. Nato je gasilec 5 njihovih čla-nov v marcu posodilo denar, da so lahko nabavili stavbno pohoštvo. Sred-stva so jim do konca leta brezobrestno vrnili. V letu 2001 so z deli nadalje-vali tudi v dvorani in društveni pisarni, uredili so sanitarije in centralno ogre-vanje dvorane, uredili stopnišče in dokončali dvorano. V letu 2002 so uspe-li napraviti pročelje in ga že pred tem leta 2001 okrasili s kipom sv. Florja-na. Prenovljeni gasilski dom z večnamensko dvorano so predali svojemu na-menu 13. julija 2002 ob prisotnosti grosupelskega župana Janeza Lesjaka, domačega župnika Antona Pahuljeta in grosupelskega dekana dr. Franca Šuštarja ter z blagoslovom tedanjega ljubljanskega metropolita in nadškofa dr. Franca Rodeta. Predsednik društva pa je v nagovoru ob zahvali z olajša-njem dejal: »Zmagali smo!«

Danes Krajevna skupnost Polica, katero s požarnega vidika pokriva PGD Polica, šteje prek 1300 prebivalcev in približno 500 objektov ter je tretja po številu prebivalstva v občini Grosuplje. Društvo letos pripravlja tudi gradivo za izdajo zbornika o svojem dosedanjem delu. Predsednik društva Franc Vr-hovec je za pripravo tega prispevka vključil kar vso komisijo, ki trenutno in-tenzivno dela na pripravi tega zbornika. Iz teh podatkov je tudi razvidno, da se je število članstva od druge svetovne vojne vseskozi povečevalo. Leta 1947 je bilo 47 članov, leta 1980 117, leta 1991 146, leta 1997 pa že 219. Nato se je nekoliko zmanjšalo, a se je že pri letu 2000 krivulja spet obrnila navzgor. Letos imajo včlanjenih že 264 članov. V svojih vrstah imajo tudi 30 nižjih gasilskih častnikov (13 tudi s I. in II. stopnjo) ter 12 gasilskih častni-kov (med njimi kar 10 s I. in II. stopnjo).

V dodatnem razgovoru so mi še povedali, da v zadnjih letih veliko dela-jo na operativnem usposabljanju članstva z obiskovanjem raznih tečajev in gasilskih tekmovanj. PGD Polica spada v 2. kategorijo med gasilskimi društv. V zadnjih letih izredno veliko v gasilskih dejavnostih, pa tudi pri ureja-nju okolice gasilskega doma ali pri organizaciji drugih prireditve, sodelujejo tudi članice. Predsednik še posebej omeni tudi sodelovanje s podružnično šolo Polica, krajevno skupnostjo, kulturnim društvom, župnijo in nasploh s krajani, saj je dom namenjen vsem. Veliko pozornosti v gasilskih vrstah da-jejo tudi delu z osnovnošolsko mladino in z mladino nasploh. V zadnjih ne-kaj letih so imeli tudi kar nekaj velikih požarov. Tem ljudem še posebej po-skušajo pomagati po najboljših močeh. V bodoče pa že razmišljajo o naba-vi novega gasilskega vozila, pa tudi nekaj osebne zaščitne opreme bo tre-ba še nabaviti.

Poliški gasilci so za svoje delo prejeli leta 2002 ob občinskem prazniku za svoje požrtvovalno delo občinsko priznanje z zlatim znakom.

Uredništvo Grosupelskih odmevov čestita poliškim gasilcem ob jubileju in jim želi še na mnoga leta uspešnega dela. Po pisnih in ustnih virih PGD Polica izbral in zapisal Jože Miklič

Ena od najstarejših fotografij poliških gasilcev.

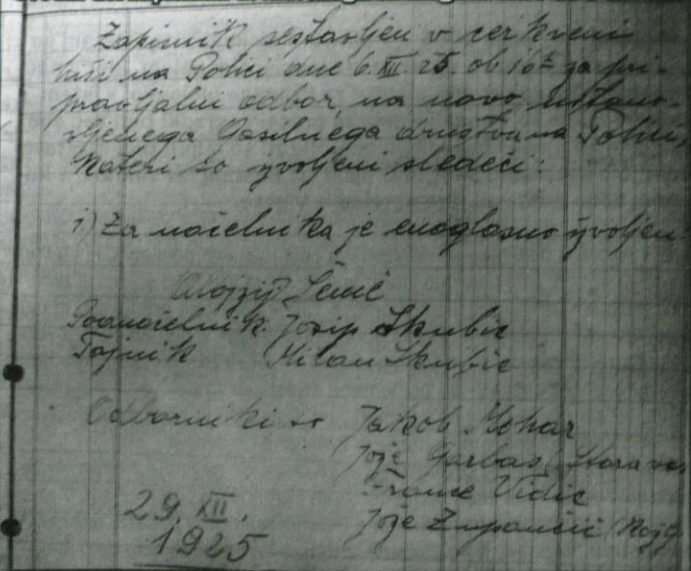

Poliške članice B in veterani na državnem tekmovanju v Kočevju.

Skupinska slika poliških gasilčin gasilcev ob zaključku letošnjega občnega zbora.

Uvodni del zapisnika ustanovnega občnega zbora PGD Polica.

Nekdanji gasilski dom na Polici.

Prvo novo terensko vozilo VAZ z orodno prikolico leta 1979.

Prva Florjanova procesija po osamosvojitvi Slovenije na Dolah pri Polici leta 1992.

PROGRAM SVEČANOSTI OB 80-LETNICI PGD POLICA

v soboto, 9. julija 2005:

ob 17.30:

Zbor gasilskih enot, vozil in godbe Videm-Dobropolje na prostoru pred cerkvijo na Polici.

ob 18.00:

Slavnostna parada, predstavitev jubileja, pozdrav gostov in prevzem novega prapora, podelitev priznanj, kratek kulturni program.

Po zaključku prireditve bo VRTNA VESELICA Z ANSAMBLOM NAGELJ.

Viljudno vabljeni!

ODPRTJE NOVIH PROSTOROV IN RAZSTAVE »ODKRIJMO RADENSKO POLJE IN GRAJSKI VRT BOŠTANJ«

Boštanj, 21. maja 2005 – V okviru Grajskega vrta Boštanj so odprli nove prostore za vhodnim in stopnišnim delom, kjer v nadstropju že deluje privatni inštitut za fizikalno biologijo, v istem nadstropju pa so v nadaljevanju že precej dogradili tudi več sob za goste, ki pa še niso dokončane. Hkrati so odprli tudi razstavo Odkrijmo Radensko polje in Grajski vrt Boštanj ter vinotoč, v katerem bodo prodajali vina Agroind iz Vipave.

Obnovitvena dela na delu nekdanjega boštanskega posestva, ki jih vodi Franc Krampelj, zdaj potekajo intenzivno že nekaj let. Tako so že na začetku ob osnovnem ostrešju in ureditvi pročelij začeli postopno prenavljati in dajati posameznim prostorom nove in uporabne vsebine. Z deli na obnovi velikega podstrešja vzhodnega starega poslopja so začeli že v lanskem letu, letos pa so dokončali doberšen del pomembne investicije za delovanje tega središča, v katerem se bodo poleg kmetijskih, trgovskih in gostinskih dejavnosti vedno bolj odvijale tudi kulturne in turistične dejavnosti.

Franc Krampelj je ob pozdravu zbranim dejal, da se jim je z odprtjem teh prostorov odvalil tudi eden od pomembnih kamnov na poti k cilju. V nadaljevanju pa je naravovarstvenik Stane Peterlin prisotnim pokazal pripravljeno razstavo. Razstava je sestavljena iz treh delov. V osnovnem delu je namenjena naslednjim temam: Naslov s kolofonom (na katerem so se znašla naslednja imena: Berden Zrimec, Stane Peterlin, Mitja Škerjanec, dr. Alexis Zrimec, Tjaša Greisser Bulc, Lojze Klančar, Milan Lovka, Nataša Smolar Žvanut, Danijel Vrhovšek in Maja Zupančič Justin) Radensko polje je kraško polje, Radensko v sliki, Radensko polje kot naravna dediščina, Raziskovanje Radenskega polja, Kopanj in njegove znamenitosti, Krajinska ureditev Radenskega polja, Grajski vrt Boštanj. Drugi del razstave z enim panojem je pripravilo podjetje Limnos d.o.o., ki se ukvarja z aplikativno ekologijo (ekoremediacije za zaščito vodnih virov, ekoremediacije v kmetijstvu in sonaravna sanacija odlagališča odpadkov). Na tretjem delu razstave prva tako z enim panojem pa se je predstavil inštitut za fizikalno biologijo, ki se je posvetil svetlobi v biologiji, ekotoksikologiji, daljinskem zaznavanju in ultramikroskopiji.

Župan Janez Lesjak se je spomnil prvih razgovorov z domačini, ki so prišli k njemu, da bi na mestu nekdanjega propadajočega posestva Ljubljanskih mlekarj začeli z drugačnimi dejavnostmi. Zdaj ugotavlja, da so bile takratne pogumne odločitve pravilne, zato je tudi obeležba takšnih dogodkov prijetna. Ugotavlja tudi, da se je od prvotnih idej v zadnjih petih-šestih letih nekaj že realiziralo, nekaj se jih še bo, nekaj pa jih bo tudi odpadlo, kar je normalno. Ob tem je omenil tudi razvaline nekdanjega gradu Boštanj, s katerimi pa bo tudi v prihodnje še kar precej težav, tako v zvezi z lastništvom kot tudi z morebitno vključitvijo le-teh v kulturno in turistično ponudbo.

Zelo nazorno pa je dejal tudi v zvezi z razglasitvijo Radenskega polja za krajinski park in Naturo 2000: »Zdaj se trudimo ustanoviti ta krajinski park, ki kar nekako – bi rekel – traja, pa traja, pa traja... pa ne pridemo do tistih, ki so pristojni, da to speljemo, zato ne pridemo do konca. Iz tega seveda sledijo tudi kar velike obveznosti. Obveznosti pa bo treba spoštovati in jih izvajati, tudi v vseh finančnih posledicah. Računamo na evropska sredstva, pa tudi na sredstva iz državnega proračuna za naravovarstvena in ekološka področja.«

Nato je Franc Krampelj tudi odprl vinotoč in povabil vse goste, da so poizkusili, kaj iz na novo odprtih pip tudi priteče. Že zdaj se v tem vinotoču lahko kupi tudi vino iz »cvičkove dežele, obljubil pa je, da bodo izbor vin v bodoče razširili tudi na štajerska vina.

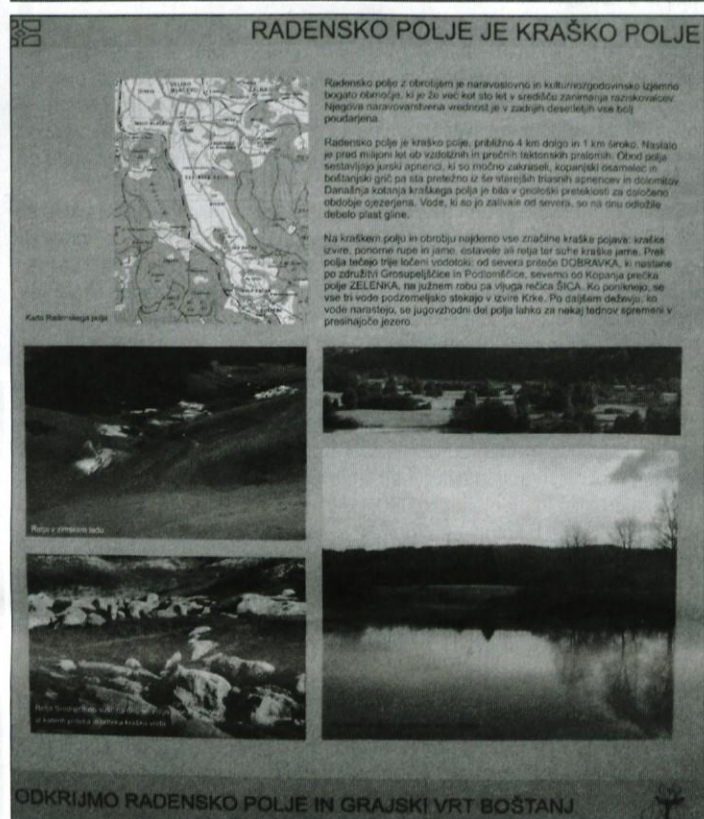
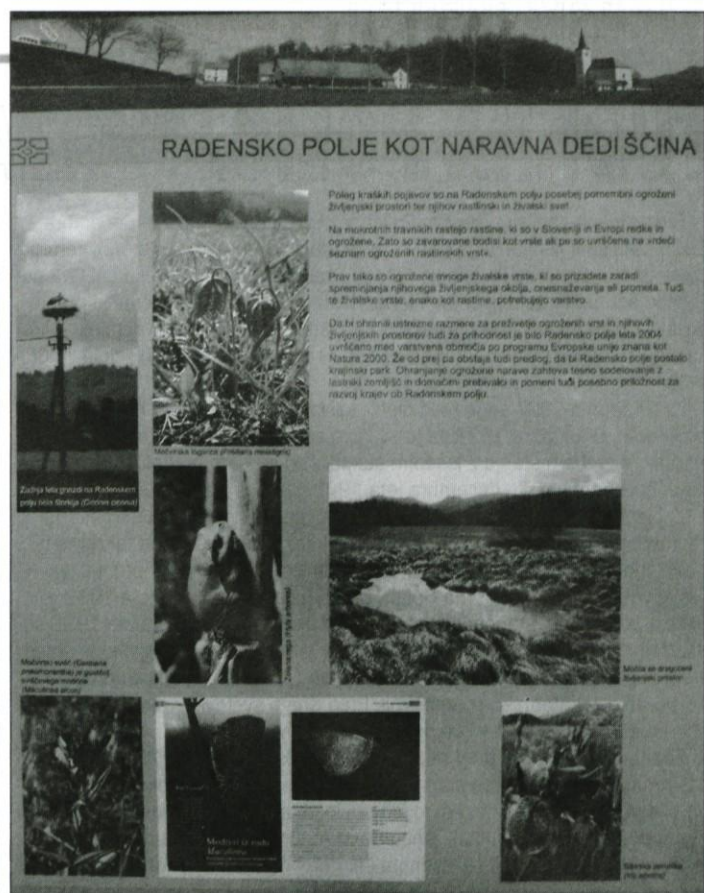
Jože Miklič

ZGORAJ:
Ob otvoritvi razstave
Odkrijmo Radensko polje
in Grajski vrt Boštanj.

LEVO:
Sodelavec Inštituta za
fizikalno biologijo razlaga
enega od poizkusov.

DESNO:
Dva panoja z razstave.

USPEHI PGD ČUŠPERK

Bolj mimogrede kot zares sem se udeležil občnega zbora PGD Čušperk.

Sam občni zbor je potekal v veliki, predvsem pa lepi in še lepše okrašeni dvorani. Dvorana je bila polna veselih Čušperčanov, enako zadovoljni smo bili tudi tisti, ki smo bili malo manj Čušperčani. Predsednik Milan Lužnik je po uvodnih formalnostih nadaljeval s svojim poročilom. Tu se šele pokaže moč teh pridnih in ustvarjalnih gasilcev. Zaključil z besedami: »Veliko smo uspeli narediti, zato mi na kraju ne zamerite za nekaj zapravljenih tolarjev za priznanja saj so vsa plod trdega dela.« Za svoje poročilo je Milan dobil dolg in glasen aplavz vseh prisotnih. Zdaj pa poročilo poveljnika. Tu di to poročilo je bilo jasno in glasno povedano. Že na začetku se je poveljnik Božo pristrčno zahvalil gasilcem PGD Dol za navodila in pomoč pri pripravi tekmovalnih enot za nastope. Ti gasilci so bili že več let najbolj uspešni na občinskih prvenstvih. Zmagovali so predvsem v mlajših kategorijah. Ko sem rezultate tekem ovrednotil točkovno, so kar pred vsemi. Tu di pri drugem vrednotenju se ni nič spremenilo. Skratka, kdor je dober, je vedno spredaj. Tudi na regijski tekmi ni bilo tem junakom kaj reči. Na državnem prvenstvu v Celju jim je le sam zlođe preprečil, da niso dobili medalje, pa ne samo eno, celo več jih je bilo v igri. To so potrdili na srečanju in tekmi mladih v Metliki. Na tem mednarodnem srečanju je ena čušperška ekipa celo zmagala.

Mnogo posebnosti je tu doma. Družinska članarina je prav gotovo nekaj posebnega. Prvi član plača 5000, kadar sta pa dva ali več, pa 10.000 tolarjev. Pa sem jih pobaral, zakaj tako visoka članarina? »Ja, kako pa naj kaj naredimo? Le tako se nam izide, da smo vsaj malo na tekočem s potrebami.« Vaš član Andrej je predsednik OGS Grosuplje. Ali ni to dovolj visoka funkcija za blagostanje v društvu? »Moje govoriko se je le nasmejal in dejal: »To je za nas prej obveza, da smo dobri, kot pa korist.« Ko gledam te gasilce, sami mladi obrazi, oficirjev pa malo. Poveljnik Božo je res fant od fare, pa se s tem ne postavlja v prvo vrsto. Stoji tam, kamor ga malo predse, kot poveljnika, postavijo podrejeni. Tu je poveljnik le prvi med enakimi. Poveljnik pa o sebi pravi: »Važno je, da smo uspešni, to je moj cilj.«

Prijaznim gostiteljem in mojim nekdanjim sokrajanom sem zaželel tudi v bodoče veliko uspehov tako pri vodenju društva kot na tekmovanjih, ko si bodo neizprosno poskušali priboriti čim boljše uvrstitve.

Marjan Šircelj

**Predsednik PGD Čušperk
Milan Lužnik s priznanjem, na katerem sv. Florijan namesto vode zliha nogometne žoge za njegovo nogometno ekipo. – foto Marjan Šircelj**

GOZD IN LES ZARES

Teden gozdov je letos potekal pod imenom »Gozd in les zares«. V tem tednu je Zavod za gozdove Slovenije, KE Grosuplje, v sodelovanju z KE Dobropolje pripravil izobraževanje lastnikov gozdov in druge zainteresirane javnosti na temo »Ogrevanje z lesom na udoben, sodoben in čist način«. Izobraževanje je bilo v petek, 27. maja, na Mali Ilovi Gori na kmetiji Goršič, kjer se ukvarjajo v glavnem s predelavo lesa.

Na Goršičevi kmetiji smo si najprej ogledali novo avtomatizirano žago, nato pa demonstracijo novega sekalnika v bližnjem gozdu v kombinaciji s prikolicco in dvigalom za podajanje lesa. Zelo nazorno je bilo prikazano, kako lahko uporabimo veje, ki bi drugače ostale v gozdu ali bi jih morali skuriti, npr. po sečnji z lubadarji napadenih dreves. V obeh primerih veje ssekamo v sekalniku, sekance pa porabimo za ogrevanje. S sekalnikom lahko ssekamo tudi debelejšje kose, odpade pa tudi problem lesnih odpadkov, nastalih pri žaganju (skorja, žagovina, krajniki, žamnje).

Sledilo je predavanje strokovnjaka za biomaso, Igorja Kopšeta iz KE Ptuj, avtorja knjige Ogrevanje z lesom, ki jo je izdal Zavod za gozdove Slovenije, in smo jih brezplačno razdelili vsem udeležencem. Igor je govoril o gozdu in lesni biomasi, ki je domač, obnovljiv in okolju prijazen vir energije, ter vplivu rabe lesa v energetske namene iz ekoloških, ekonomskih in socialnih vidikov. Predstavil je sodobne kotle na lesno biomaso, ki jih delimo na tri skupine: kotli na polena, kotli na lesne se-kance in kotli na pelete, ter orisal njihove prednosti in slabosti in ekonomsko pri-

merjavo s primerljivimi sistemi na fosilna goriva. Posebej pomemben učinek teh kotlov je zmanjševanje tople grede – pri izogrevanju lesa se namreč v ozračje sprošča ogljik, ki je del naravnega kroženja ogljika, pri izogrevanju fosilnih goriv pa se v ozračje sprošča ogljik, ki je bil vezan v fosilna goriva pred milijoni let. Les omogoča tudi samooskrbo gospodinjstev, ki imajo v lasti gozd. Ta gospodinjstva so zaradi uporabe lesne biomase neodvisna od drugih virov energije.

Za sodobne kotle na les sta značilna sorazmerno nizek strošek ogrevanja, a visoka začetna investicija. Zaradi slednje je predavatelj ponazoril nekatere aktualne možnosti pridobivanja nepovratnih sredstev (subvencij) in kreditov za kotle na les ter aktualne razpise za sofinanciranje vgradnje sodobnih kotlov na les. Informacije o navedenem so dosegljive na uradnih spletnih straneh Agencije RS za učinkovito rabo energije (www.aure.si) in Ekološkega sklada RS (www.ekosklad.si). Opisal je tudi koncept mikro sistemov in energetskega pogodbeništva ter njegove prednosti, pogoje za tehnično izvedbo, nekatere organizacijske vidike in dva primera dobre prakse energetskega pogodbeništva iz sosednje Avstrije. V primerjavi z investicijo v ogrevanje s fosilnimi gorivi se investicija v kotle za les povrne sorazmerno hitro, posebej, če imamo svoj vir lesa, pa tudi v primeru, če les kupujemo. Je pa to odvisno od moči kotla.

Rok Suhodolnik iz Logarske doline, slovenski zastopnik za kotle avstrijskega proizvajalca Fröling, je v nadaljevanju predstavil svoje dolgoletne izkušnje pri tem delu. Njegovo podjetje Biomasa je začelo med prvimi v Sloveniji na tem področju.

Tudi nekateri občani Grosupelj so se že odločili za tovrsten način ogrevanja. Grosupeljski gozdarji smo izobraževanje pripravili v upanju, da bi k temu vzpodbudili še koga in tako prispevali k bolj čistemu okolju. V jeseni, ko bo problem ogrevanja bolj aktualen, bomo izobraževanje zopet ponovili.

Boštjan Šneberger

OD IDEJE DO NAČRTA...

RAZSTAVA NATEČAJNIH DEL ZA POSLOVILNI OBJEKTA NA POKOPALIŠČU GROSUPLJE

Krajevna skupnost Grosuplje si že vrsto let prizadeva, da bi poslovilni objekt ustrežal potrebam krajanov. Tako je v preteklosti bila že opravljena uspešna posodobitev mrljskih vežic, potrebno pa bi bilo tudi zaradi povečanja števila prebivalcev v naselju Grosuplje zgraditi poslovilni objekt. Poleg civilnih pogrebov naj bi se v takem objektu dalo opraviti tudi krščanske pogrebe z mašo kar ob pokopališču, saj zdaj opravijo mašo v cerkvi, nato pa se morajo pogrebci »preseliti« na pokopališče in nadaljujejo s pogrebnim obredom. Predviden objekt pa bi ustrežal tudi drugače verujočim, ki bi prav tako lahko opravili svoje obrede ob pokopu rajnih.

Občina Grosuplje je v ta namen povabila na natečaj tri projektantske organizacije, ki so izdelale ustrezne načrte. O konceptu zasnove pokopališča in poslovilnih objektov pa smo iz natečajnih nalog izbrskali nekaj zanimivih izhodišč, razmišljanj in pogledov.

Občina Grosuplje je letos spomladi povabila na natečaj tri ustrezne projektantske organizacije, ki so oddale svoje poglede v bliki načrtov. Komisijo za izbor načrtov iz natečaja je imenoval župan letos marca. V njej so bili imenovani:

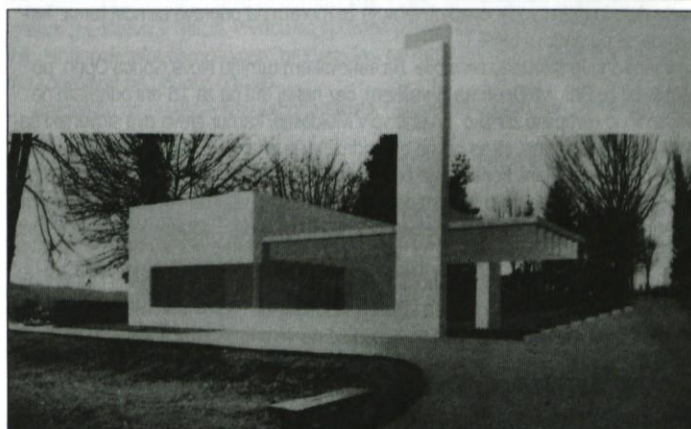
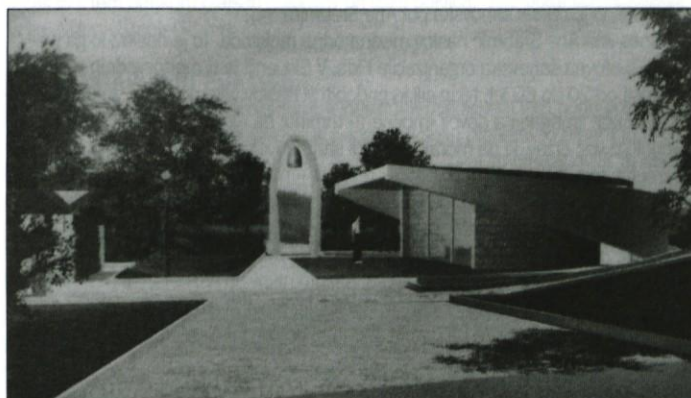
Janez Skarlovnik, univ. dipl. ing. arh., direktor JKP Grosuplje – predsednik komisije in skrbnik pokopališča; Mojca Lovšin, univ. dipl. ing. arh. Občina Grosuplje – član; Franc Štibernik – Odbor za prostor, komunalno infrastrukturo in ekologijo ter svetnik Občine Grosuplje – član; dr. Peter Hostnik – KS Grosuplje – član; Alojz Kastelic – predsednik KS Grosuplje – član; Ivan Ahlin – KS Grosuplje – član in mag. prof. Peter Gabrijelič, univ. dipl. ing. arh. – Fakulteta za arhitekturo – član,

Komisija je nato 31. maja 2005 opravila izbor in prisodila PRVO NAGRADO

Simoni Jereb u.d.i.a. in Blažu Jereb u.d.i.a. iz Grosupljega.

Oba ostala udeleženca na natečaju pa sta prejela drugo nagrado – to sta Katarina Pirkmajer Dešman u.d.i.a. in Mihi Dešman u.d.i.a. iz Ljubljane (skupaj) ter Vera Klepej – Turnšek u.d.i.a. iz Celja.

IZHODIŠČA IN POGLEDI ZA NACRTOVANJE POSLOVILNEGA OBJEKTA

Pogreb je ritual, ki se odvija po preciznih pravilih. Potrebno mu je dati prostorski okvir, ki bo razumel in vseboval vse dimenzije dogodka: slovesnost, duhovnost, žalost, tolažbo, pa tudi sprostitve in mir. Plečnik pravi, ko govori o zasnovi poslovilnega kompleksa Žale v Ljubljani: »Človek rabi na pokopališču nekaj pozitivnega – mogočnega – vznesenega – magari veselega...«

Sedanje grosupeljsko pokopališče je rezultat selitve izpred treh desetletij, ko so ukinili staro pokopališče ob farni cerkvi. Novo pokopališče ima značaj krajinskega pokopališča. Osnovni krajinski element je blaga vzpetina s hrastovim gozdičkom. Pokopališče se širi proti jugu in zahodu, predvidena pa je tudi širitev proti severu, proti železniški progi. Vzhodni del predstavlja poslovilni objekt z nadstreškom in vežicami.

V konceptu ureditve zasnove prvonagrajenega natečajnega dela pa sta projektanta Simona in Blaž Jereb iz Grosupljega zapisala, da je natečajna naloga predvidevala lociranje novega poslovilnega objekta za civilne in bogoslužne pogrebne slovese jugozahodno od obstoječe mrljske vežice. Objekt mora omogočiti prisotnost na pogrebu 80 do 100 oseb in približno toliko ljudi tudi v zunanjem nadkritem delu. Notranji in zunanji prostor naj bi se povezala v skupen prostor takrat, ko bi se zbralo več pogrebcev. V osrednjem delu poslovilnega objekta mora biti dovolj velik prostor za postavitev krste oziroma žare, govornice in razmestitev častne čete, zastav in praporov, pevcev, morebitnih orgel ter prostor za verski obred in 50 sedežev. Predviden je tudi stolp z zvonom srednje velikosti. Vsi dostopi od zunaj in notranje pokopališčne steze morajo upoštevati potek sprevodov in se morajo oblikovati v enovit funkcionalni sklop z obstoječo mrljsko vežico.

Jože Miklič

RAZSTAVA NAGRAJENIH NATEČAJNIH DEL

Občina Grosuplje v sodelovanju z Javnim komunalnim podjetjem Grosuplje in Krajevno skupnostjo Grosuplje vabi na ogled natečajnih del vabljenega projektne natečaja za prostorsko ureditev in gradnjo poslovilnega objekta na pokopališču v Grosupljem. Razstava bo odprta do konca junija 2005 v mali sejni sobi v pritličju Občine Grosuplje.

Vabljeni!

KJE SE PIŠEJO NEPOZABNE ZGODBE

ali Zakaj je skavtski tabor drugačen od drugih taborov?

Utrinki na zvezdnem nebu, pesem, smeh in pogovor okoli večernega ognja, v okolici pa tišina. Šepetanje vetra v listju dreves; odmikaš se od vročega ognja, vohaš dim in se ga veselíš, potem se spomniš, da v šotoru ne bo dima, zato pa bodo komarji. In v šotoru bo poseben vonj; če ga predolgo ni, nekaj manjka – vonj po vlagi, šotoru, ljudeh, dimu, soncu ... Vonj po poletnem taboru!

Ali je skavtski tabor res tako drugačen od drugih taborov? V šotoru lahko spiš na mnogih taborih, v kampu, na potovanju. Skavtski tabor je več kot to. Najprej je treba razlikovati tabore za različne starosti, saj skavtinje in skavti običajno ne taborimo vsi skupaj, ker 10-letnika zanimajo precej različne stvari od 17-letnika.

• 8 – 10 let stari skavti (volčiči in volkuljice) spijo na poletnem taboru v hiši, program pa imajo večinoma na prostem.

• 11 – 15 let stari skavti (izvidniki in vodnice) imajo tak tabor, kot si ga predstavlja večina ljudi – v šotorih, z večernim ognjem, vse se dogaja na prostem.

• 16 – 20 let stari skavti (popotniki in popotnice) gredo na potovalni tabor, kar pomeni, da vsako noč prespijo drugje, vsak dan malo hodijo ali kolesarijo, njihov zvesti spremljevalec je nahrbtnik.

Poglejmo si najprej tabor, na kakršnega pomisli večina ljudi – takega s šotori. In če boste pazljivo brali, boste lahko našli kakšen koristen nasvet zase.

Tabor se začne na travniku, kjer ni ničesar, razen trave, v bližini gozda in ponavadi potoka ali reke. V dveh dneh ima ta travnik drugačno podobo – na njem so šotori okoli jambora (visoko drevo, običajno smreka, na katerem so zastave), vhod v tabor, kuhinje, stranišče, igrišče, altar, prostor za ogenj ... Kdo vse to postavi? Kar skavti sami. Ne boste verjeli, česa vse so mladi od 11 do 15 let sposobni, če jim le damo priložnost, da kaj počnejo sami! In v tem se skavtski tabor najbolj razlikuje od ostalih taborov – za večino stvari skrbijo kar udeleženci sami.

Vse zgradbe postavijo samo iz lesa in vrvi, žebeljev se na daleč izogibajo. Seveda je potrebno poznati kakšen voz in imeti idejo, s tem pa lahko postaviš vse police, mize, klopi, strehe nad kuhinjami, most, oglasno desko, vhod, trinožnik za kuhanje, umivalnico, razgledni stolp in še marsikaj.

V starosti 11 – 15 let so skavti razdeljeni na skupinice, vode, ki štejejo največ 8 ljudi, in vsak vod spi v svojem šotoru. Za ta šotor skrbijo sami – na začetku tabora si ga sami postavijo. Najbolj zanimiv pogled je takrat, ko dajejo na šotor dodat-

Oglasna deska – foto Alenka Oblak

no streho – držijo jo na eni strani in tečejo, da se kar najbolj dvigne, kot da bo poletela, in pade na šotor. Skrbeti morajo, da sta okolica in notranjost šotoru urejeni, da jim ne pridejo mravlje v šotor, da ne izgubijo kakšnega kosa obleke, da ima vsak dovolj prostora – k temu pripomore tudi ocenjevanje šotorov vsako jutro. Ko se pripravljajo k dežju, je treba popustiti vrvice šotoru, da jih ne potrga. In kje sušimo obleko? Na mestu, ki je za to določeno – sušenje obleke na šotoru, kar se mnogim zdi praktično, povzroči, da se izgublja impregnacija šotoru in kmalu začne kapljati na nos, ko spimo.

Kaj pa umivanje, kuhanje ...? Umivanje in pomivanje je kar v potoku, seveda pa tja ne smejo milnica, čistila, zobne paste. Kuhanje postane kar zanimivo, če pomislimo, da toliko stari mladostniki običajno doma ne kuhajo. Vendar verjame-mo, da so tega že sposobni, zato si na taboru kuhajo kar sami. Preveč kuhani makaroni, zažgan krompir, riba je padla v žerjavico ... tudi to se da jesti. Kar si skuhaš, to poješ. Verjemite, več kot enkrat se to ne zgodi, in kmalu kuhajo zelo okusno hrano. Ko dobijo sestavine, se jim pove tudi eden od možnih receptov – večina je bolj iznajdljiva in kuha kaj drugega: banana s čokolado, pripravljena v žerjavici, piščanec v kamniti peči, riba, zavita v folijo in spečena v žerjavici, rižota (s kobulico, ki ponesreči skoči vanjo), makaroni z bučno omako ... Sliši se preprosto, le vedeti je treba, da si tudi drva naberejo sami, sami pripravijo ognjišče in si uredijo kuhinjo. Prvo leto je res malo težko, a tisti, ki so na taboru že tretjič, postanejo že pravi strokovnjaki in učijo drug drugega.

Ponoči je na vrsti straža – stražita po dva ali trije skavti, menjajo se na dve uri. Pozor – stražita ne samo zastavo, ampak cel tabor. Ponoči, ko ti sveti samo ogenj in svetu vlada tišina, zna biti to kar zanimivo početje. Najtežja je straža okoli dveh ponoči – takrat bi vsi spali in tema je najbolj trdna.

Poseben dogodek zna biti potep. Skavti se v vodih odpravijo za en dan iz tabora. Dobijo določene cilje in zemljevid, da jih najdejo, na poti pa si poiščejo tudi prenočišče. Ko se naslednjega dne popoldne vrnejo, do večera govorijo samo o tem, kaj vse se je zgodilo, kakšna so bila srečanja z ljudmi, kdo jih je peljal, kaj in kje so pomagali ... Ene najboljših zgodb so iz potepov! Ker voditelji mladim zaupajo, da gredo sami, in mladi lahko pokažejo, česa vsega so sposobni.

Največ umazanje poberejo skavtinje in skavti na progi preživetja. Ni tako grozno, kot se sliši, nekaj poguma pa rabiš, da zabreš v mrzlo vodo, se vržeš v blato, prečkaš reko po mostu iz vrvi, se plaziš pod koreninami, uporabiš tobogan iz blata ... Pravi adrenalin!

Še veliko drugega se dogaja na taboru: razne delavnice, velike igre (igre, ki trajajo cel dan in včasih še ponoči), kateheze, spoznavanje narave (opazovanje zvezd itd.), večeri ob ognju, pesem, ura se ravna po soncu ...

Precej drugačen je potovalni tabor, na katerega se odpravijo skavti, stari od 16 do 20 let. Vse, kar rabijo za 7 do 10 dni, kolikor traja tabor, imajo v nahrbtniku: spalno vrečo, obleko, čevlje, gorilnik, posodo ... Kje spijo? Kakor nanese pot – včasih na travniku, drugič pod drevesom (enkrat smo spali pod drevesom marelice – kako je dišalo!), na kozolcu, spet drugič te lovi dež ... Če ne znajo dobro gledati zemljevida, se izgubijo, in voditelj z njimi, saj je eden od njih, a takrat ponavadi nastanejo najboljše zgodbe. Jedilnik si sestavijo udeleženci sami in si sami tudi skuhamo. Po nekajurni hoji se prileže kaj dobrega! Taki potovalni tabori so krasna priprava na večja potovanja – veš, kako je nositi pretežak nahrbtnik. Pri opremljenosti postaneš skromen, saj lahko vse, kar rabiš, dobiš na poti in ljudje ti z veseljem pomagajo. In vse to se dogaja tudi na potovalnem taboru.

Nekaj posebnosti imajo skavtski tabori. To je ena najboljših priložnosti, da se oblikuje skupnost. Skavtinje in skavti uporabijo, kar so se naučili, lahko preizkusijo sposobnosti, iznajdljivost, sprostijo domišljijo, skupaj dosežejo cilje, se zabavajo in preživljajo počitnice na drugačen in zanimiv način. Zda imamo v Grosupljem tudi odrasle skavte. Le kakšen bo njihov tabor?

Enega skavtskih taborov si lahko pridete pogledat na Rakitno, 24. 7. 2005, kjer bodo grosupeljski skavtinje in skavti taborili skupaj s 300 drugimi iz vse Slovenije. Še eno nepozabno poletje – bodite njegov del!

Alenka Oblak

SKAVTI IN TABORNIKI

V prejšnjem članku Pomladni tabor in tekmovanje v kuhanju golaža - Golaž leta se je iz besedila izmuznila neprijetna podrobnost. Čistilno akcijo smo izpeljali skupaj s študentskim klubom GROŠ in z grosupeljskimi skavti, ki so pravzaprav dali pobudo za to akcijo. Skavti so v to akcijo vložili precej dela, od zbiranja sponzorjev do medijske reklame, dogovorili pa so se tudi za rokavice, vreče za smeti in zabojnike. Za to napako se opravičujem vsem, še posebej pa vsem skavtom iz Grosupljega. Taborniki in skavti tudi drugače sodelujemo, v prejšnjih letih predvsem pri akciji Luč miru iz Betlehema, letos pa smo se skupaj odpravili na deževni izlet na grad Boštanj, kjer smo predvsem spoznavali obe organizaciji.

Jessie

PIKNIK VETERANOV

V soboto, 4. junija, so se v lovski koči na Znojlih pri Krki zbrali veterani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo na pikniku. Ob veteranskem golažu in cvičku je potekalo sproščeno in prijateljsko vzdušje. Ob pikniku si je skupina veteranov in njihovih družinskih članov ogledala tudi izvir reke Krke. Ogled je strokovno vodila ga. Globokarjeva iz Turistične zveze, ki je skrbnica jame ob izviru te dolenske lepote. Po ogledu izvira so se udeleženci ustavili še na turistični kmetiji Globokar, kjer so se podprli z domačim prigrizkom in si ogledali gospodarjev lovske trofeje.

Druženje se je ob zvokih »frajtonarice« zavleklo v pozne popoldanske ure. Ob odhodu domov pa so si vsi obljubili, da se zopet dobijo prihodnje leto.

Vso pohvalo zaslužijo organizatorji, zahvalo pa Alojz Vrhovec, ki je poskrbel za vso logistično podporo in Lovskemu društvu Krka za izkazano gostoljubje.

OO ZVVS Grosuplje

NEKDANJA "DRŽAVNA" DEDIŠČINA

Na Grajskem vrtu Boštanj so nedavno našli staro tablo, ki je označevala nekdanje državno posestvo in upravo Boštanj.

ANA SREBRNIČ – ŠAH JE POSTAL NAČIN NJENEGA ŽIVLJENJA

Desetletje in več je že minilo, ko se je na straneh našega časopisa prvič pojavilo drobno temnolaso dekletce. Prav nič otroško, temveč odraslo, resno, zamišljeno, je ponavadi sedelo in še bolj resno zrla v črno-belo šahovnico pred seboj. - ANA SREBRNIČ.

Danes ima to dekle 21 let, ko skupaj »trgava« spomine preteklosti, se spreha-va po sedanjosti in kdaj pa kdaj razmišlja o prihodnosti.

PRVE POTEZE NA ŠAHOVNICI

Kje so že leta njenega otroštva, ko se male deklice še igrajo s punčkami in bar-bikami, Ana že z očetom, ljubiteljem šaha, sedela za šahovnico. Očetovemu bud-nemu očesu in instinktu ni ostalo skrito, da nikakor ne sme ostati samo pri igri. 10 let je imela, ko se je prvič udeležila tekmovanja in postala vice prvakinja med de-klicami do 10 let. S tem je bila njena usoda »zapečatená«. Šah jo je »zastripil«, pr-vi uspeh vzpodbudil. »Izkazalo se je, da nekaj talenta v meni je, meni pa je bilo tudi lepo in le še bolj sem z vso otroško zagnanostjo in ob veliki očetovi pomoči, zagrizla v delo,« se tistih prvih začetkov in uspehov Ana spominja kot svetlih trenutkov svo-jega otroštva. Prvi uspehi, pravi, so jo zapisali šahu. In pa seveda tudi spoznavanje novih dežel, potovanja, nova prijateljstva. Ničesar od tega brez šaha ne bi bilo. Toda pot do uspeha ni bila tlakovana z otroštvom, kot so ga imele njene vrstnice. Ure in ure je presedela za šahovnico, študirala, reševala probleme. Oče, kot njen najboljši in najzaslužnejši trener, si je zapisoval njene partije in partije njenih nasprotnikov na tekmovanjih, potem sta jih reševala, razčlenjevala doma. Šah je postal način njene-ga življenja, njeno otroštvo. »V osnovnošolskih letih sem trenirala najbolj intenzivno, saj je takrat tudi napredek največji. Prvi preskoki v uspehih so hitrejši, medtem ko je pot od mojstra do vele mojstra veliko bolj stma in naporna. V gimnaziji sem tren-ingom posvečala več časa v počitnicah, saj sem med letom že tako veliko manjka-la, ko sem bila na tekmovanjih, sedaj pa si spet krajim čas po svoje,« pripoveduje o svojem delu takrat, ko ni na tekmovanjih. »Pri šahu je dobro to, da si sam razpore-diš čas za treninge tako in takrat, kot ti to najbolj ustreza,« zamišljeno pove, ne po-udari pa tega, kar izluščim iz najinega pogovora, da pač brez trdega dela tudi uspe-hov na turnirjih ni.

Si kdaj razmišljala, kako drugače bi lahko usmerila svojo mladost, ti je bilo kdaj žal vseh teh ur trdega dela? – nadaljujem najin pogovor z vprašanjem.

Prijetno toplo se nasmehne: »Kadar na turnirju ni bilo uspeha, kot sem ga že-le-la, me je često zamorilo samovprašanje, zakaj sploh to moje delo, ves trud in vse te poti. Toda, tudi neuspehi so del zmaga in morala sem se naučiti prenašati tudi pora-ze. Nikoli pa mi ni bilo žal odrekanih – sama sem se odločila za to pot in jo vzljubila.

MEDNARODNA MOJSTRICA NA POTI DO VELEMOJSTRICE

In kakšna je danes šahovska pot Ane Srebrnič?

Danes ima Ana Srebrnič naslov mednarodne mojstrice. To je naslov, ki ga po-deljuje svetovna šahovska organizacija Fide. V Sloveniji je 6 mednarodnih mojstric v starosti od 20 do 60 let. Njen cilj je pridobiti si naslov vele mojstrice, za katerega moraš trikrat zmagati na dovolj »močnem« turnirju; na njem morajo tekmovati na-sprotniki iz več držav, ki pa morajo biti tudi sami dovolj »močni« po uspehih. Ni nu-jna zmaga, temveč doseči dovolj dober rezultat – normo. Koliko točk je potrebno, pa je odvisno od jakosti nasprotnikov. Gre za mednarodni naziv, do katerega se ne prebiješ brez velikih rezultatov. Tega se mlada šahistka dobro zaveda in v nadaljnje uspehe je usmerila svojo bitko. Njene priprave so doma za računalnikom, brez ka-terega pri šahu ne gre. Vse partije njenih nasprotnikov so posnete, tako da dela va-je v taktiki, strategiji ali v končnicah, izpopolnjuje, pravi, svojo začetno fazo igre, ali pa se že direktno pripravlja na partije. Skratka, poglobljeno študijsko delo, s popo-lno koncentracijo.

»Skoraj vsak mesec imam en turnir, ki traja 10 dni. Ko pridem domov, analiziram svoje delo in delo svojih nasprotnikov, in že moram na priprave za novi turnir. Tur-nirji pa so po večini v tujini.

V januarju in februarju sem bila na šahovskem turnirju Nova Gorica Open, po-tem je bil že Đakovo Open na Hrvaškem, čez nekaj dni pa za 15 dni odhajam na posamično evropsko žensko prvenstvo v Moldavijo, kamor greva dve slovenski ša-histki, ni pa še znano, ali se nama bo pridružila še ena; že 9. julija me čaka Medna-rodni open v Ljubljani, konec julija pa ekipno evropsko prvenstvo v švedskem me-stu Goeteborg...« govori o svojem delu in načrtih tako vsakdanje, kot da je to samo po sebi razumljivo. Nobene napetosti ni v njenih besedah, nobene napetosti v tem mladem dekletu.

»Glede na to, da je večina šahovskega vrha iz Evrope, me v Moldaviji čaka huda konkurenca, zato ne računam na visoko uvrstitev, je pa turnir primeren za dosego nove norme. Za te možnosti se trudim in se nanje pripravljam.

NAJVEČJA ZAHVALA SVOJIM STARŠEM

Vse te poti pa so povezane z velikimi finančnimi stroški. Kako ji to uspeva, jo vprašam, na kar Ana iskreno pove:

»Največjo zahvalo za svoje uspehe, da sem sploh lahko prišla do njih in da še vedno lahko tekmujem, sem dolžna vsekakor svojim staršem, ki me finančno v naj-večji meri podpirajo. Tako npr. deklet moje generacije skoraj ne srečam več, ker ne časovno in ne finančno niso več zmogle šahovske poti. Za nastope na olimpia-di in na evropskem prvenstvu krije del stroškov Šahovska zveza, en del pa Šahov-ski klub Nova Gorica, s katerim imam že od sedemnajstega leta sklenjeno pogodbo in za katerega sem prepričana, da sem v najboljšem klubu. To je klub, ki mu pov-sem zaupam, saj beseda, ki mi jo v klubu zastavijo, tudi velja. Za uradna tekmova-nja, kjer neposredno nastopam za slovensko reprezentanco, ter za nastope na ev-ropskem prvenstvu in olimpiadi krije stroške Šahovska zveza. Pri večjih izdatkih po-magajo tudi sponzorji, kot npr. pri nakupu prenosnega računalnika ali pri udelež-bi na večjih turnirjih v tujini. Resnično, brez njihove pomoči ne bi šlo! Sicer pa večji del finančnih stroškov nosijo moji starši,« iskreno pove. Sama pa, pravi, prejema ští-pendijo, ko jo prejema študenti in dijaki in je odvisna od dohodkov na družinske-ga člana.

VES MOJ SVET JE - ŠAHOVNICA

Poleg finančnih obremenitev pa se Ana na teh svojih poteh srečuje tudi s psihič-nimi obremenitvami. Partija šaha je včasih trajala od 6 do 7 ur, sedaj so skrajšane na 4 ure. Ima tremo, jo je strah. Kako vzdrži?

»Koncentracija celo partijo gotovo ne more biti enaka. Ko sem imela 10 let, ni-sem ničesar ne videla in ne slišala okrog sebe, pa naj se je dogajalo karkoli. Z le-ti pa tudi koncentracija popusti. Trema! Z vsakim letom jo je manj. Ko sem začela stopati na šahovsko pot, pa sem imela tekmo popoldne, vse dopoldne niti jesti ni-

sem mogla. Potem pa se tega navadiš. Sedaj pa – no, saj mi ni vseeno, vendar ko naredim prvo potezo, trema izgine. Ko začnem, padem v igro in ves moj svet so sa-mo – šahovnica in šahovske figure,« niza občutke svojih dni. Globoko zamišljeno kdaj pa kdaj preplavi obraz nežen nasmeh, kot da hoče skriti vso tisto resnost, ki jo od nje terja trdo delo ter ure in ure razmišljanj, študija že narejenih in bodočih ša-hovskih potez.

Potem nadaljuje:

»Živim za šah. Večji del družbe imam med šahisti. Vsi se med seboj poznamo, se srečujemo. Niti pomislim ne, da bi prenehala. Zdaj so namreč tista leta, čas, ko se začneja obrestovati vloženi trud. Boljši kot si, več možnosti imaš. Imaš namreč mož-nost igrati za tuje klube. Ti pa vabijo le najboljše. Trudim se biti čim boljša, da bi bi-lo teh povabil več. Eno pa vem: nikoli se od tega dela (šaha) ne bo dalo živeti! V ša-hu lahko tekmuješ do poznih let, ni fizičnih poškodb, tako kot jih imajo npr. smučar-ji, se pa poznajo psihične posledice. Vse ima svojo ceno in tega se zavedam!«

ŠTUDIJ PEDAGOGIKE

Na filozofski fakulteti je Ana študentka pedagogike.

»Rada delam z otroki, zato sem pri izbiri študija imela tudi za cilj takšno delo. Že-ljivo za študij na pedagoški fakulteti – razredni pouk sem morala opustiti, ker glasbe-ne nadarjenosti, ki je za to potrebna, nimam. Da bi poučevala samo en predmet, to me nikoli ni veselilo, predolgočasno bi mi bilo! Izbrala sem pedagogiko, ki bi jo že-lela uporabiti v povezavi s šahom. Eno možnost vidim tudi v šahu med izbirnimi predmeti v 9-letki...

»Najbolj si želim osvojiti vele mojstrski naslov in končati študij. Vem, oboje težko v kratkem času. Če bi imela pred seboj le eno ali drugo, se ne bi obremenjevala. Ker pa hočem študij in šah, oboje pa je pogojeno z veliko mero študija, vem, da je to ve-lik zalogaj. Toda, če mi pri šahu vedno ne uspe, to še lahko popravim, od študija pa je odvisna moja poklicna pot, bodočnost. Zato sem si postavila cilj: letos zaključiti tudi letnik. Vse sile in napore bom usmerila v to,« je odločno to mlado dekle.

In potem pripoveduje, kako vedno vzame na turnirje s seboj tudi študijsko gradi-vo. Vedno, pravi, ji ne uspe združiti enega z drugim, ker oboje zahteva miselne aktiv-nosti, povsod mora biti zbrana, skoncentrirana.

Ob vsem pa je Ana prikupno in skromno dekle. Želimo ji, naši odlični šahistki, da uresniči svoje cilje.

Srečno, Ana, na poti do vele mojstrskega naslova in uspešno tudi pri študiju!

Alenka Adamič

V PROMETU BI SE RADI POČUTILI VARNE

Vse prevečkrat slišimo, kako so otroci žrtve prometnih nesreč zaradi prevelike hitrosti, alkohola, nepoznavanja promet-nih predpisov. Ob opazovanju prome-ta, prometnih situacij in reagiranja odraslih v prometu ugotavljam, da je promet-na kultura nizka, da mnogi udeleženci v prometu ne poznajo pravil, ki veljajo. Mi, odrasli, vzgojitelji, učitelji in starši smo ti-sti, ki moramo biti najboljši zgled za de-janja, ki se jih bodo otroci naučili o var-nem in kulturnem vedenju v prometu.

V vrtcu Tinkara sta se skupini Račke in Oblački skupaj s starši vključili v evrop-ski projekt EUCHIRES, s poudarkom na otroških varnostnih sedežih.

Z igrice B. Kononenka Vrtce na spre-hodu sva otroke vzpodbudili k razmišlja-nju o prometu. Otroci so ugotovili, da so udeleženi v prometu kot pešci, kolesarji in kot potniki. Pri uresničevanju prve na-loge, ki smo jo na-črtovali, otrok kot pešec, so se sez-nanjali s pravilnim prečkanjem ceste in prehoda za peš-ce ter spoznali po-meni vidnih oblačil in odsevnih teles. Z delno nalogo otrok kot kolesar so otro-ci spoznali opremo kolesarja in varno kolo, s poudarkom na kolesarski čela-di. Otroci so imeli

tudi možnost, da so v vrtce pripeljali ko-lo, s katerim so se vozili po dvorišču, ko-lo smo tudi pregledali, ali je varno in pri-merno zanje. Obvezna je bila tudi upora-ba otroške varnostne čelade.

Zelo veliko otrok pa se vozi v vrtce z avtomobilom.

Pred začetkom izvajanja naloge sva preverili s ček listo, kakšno je stanje pri-petosti otrok v avtomobilu ter znanje staršev o otroških varnostnih sedežih, s posebnim testom.

Nato smo pričeli z izvajanjem delne naloge. Otroci so se seznanili z varnostjo v avtomobilu in z različnimi vrstami otroških varnostnih sedežev. Razvijali sva tu-di spretnost pripenjanja in namestitve otroških varnostnih sedežev pri otrocih in starših.

Posebna skrb pa so nam bili otroški varnostni sedeži. Najprej smo poiskali si-

kovni material, ki je vseboval otroške var-nostne sedeže. Otroci so sedeže prinesli tudi v vrtce, kjer so se z njimi igrali ter si uredili prometni koteček. Izdelali smo tu-di tabelo, na katero so se vpisovali, ka-dar so prišli v vrtce pravilno pripeti. Ugo-tovili smo, da so bili otroci iz dneva v dan bolj varni v avtomobilu in tudi star-ši so se bolj redno privezovali, saj so jih k temu vzpodbudili otroci. K ogledu de-monstracije uporabe in pravilnega pripe-njanja otroških varnostnih sedežev smo s posebnim vabilom povabili otroke in starše drugih skupin in vrtcev. Vabilu so se odzvale tri skupine otrok. Otroci so se naučili pesmico o pasavcu, slikali in risali so pasavca ter navdušeno čakali zaključ-no prireditev, saj so vedeli, da bo takrat pasavček postal njihov. Barvali so po-grinjke s pasavcem ter si izmišljali ime-na za pasavca.

Med projektom je nastajalo veliko šte-vilo otroških slik in risb, ki smo jih raz-stavili na ogled staršem in otrokom dru-gih skupin. Najbolj ustvarjalni so bili pri slikanju pasavca. Pasavec pa je nastal tudi pri oblikovanju plastelina in gnetlji-ve mase.

Med izvajanjem nalog pa sta nasta-jala tudi priročnik z naslovom Prometne novice in zgibanka, ki sta bila namenje-na otrokom in staršem. Priročnik je vse-boval otroška razmišljanja o prometu, o otroku kot pešču, kolesarju, potniku, ne-kaj statistike s področja prometnih ne-sreč pri otrocih, starih do 7 let, članke z internetne strani, ki se navezujejo na

naš projekt, ter zakonske določbe s po-dročja prometne varnosti otrok. Večji po-udarek v priročniku je bil na otroških var-nostnih sedežih, saj sva z nasveti star-šem poskušali vplivati na večjo pripe-tost otrok in staršev ter pravilno uporabo otroškega varnostnega sedeža.

Kaj smo še delali?

Skupaj z otroki smo izdelali plakat, ki je nastajal ob posamezni delni nalogi. Že v začetku pa smo si začrtali, kaj bi radi vedeli, kdo nam bo pomagal ter kje bo-mo dobili še več informacij.

Tako smo zbirali knjige, članke iz ča-sopisov, prinašali revije ter se pogovarjali ob njih. Vsakodnevno smo se vključeva-li v promet in spoznavali prometne situ-cije, se pogovarjali o prometnih znakih in oznakah na cestišču, vidnih oblačilih in svetlobnih telesih. Otroci so slikali, risa-li promet, prometne znake, svoje kolo in se naučili dve pesmici. Prebirali smo tu-di zgodboice.

Projekt se je zaključil s prometnim kvizom. Izdelali smo vabila za starše in zu-nanje sodelavce ter poiskali sponzor-je za nagrade, ki so jih dobili sodelujo-či. V kvizu so sodelovali vsi otroci in star-ši. Starši so imeli težja vprašanja, otroci lažja. Večina vprašanj je bilo povezanih z otroškimi varnostnimi sedeži in promet-no varnostjo otrok. Imeli smo tudi komi-sijo, ki so jo sestavljali predstavniki star-šev, policist ter predstavnik republiškega in občinskega sveta za preventivo in var-nost v cestnem prometu. Po končanem kvizu so bili starši in gostje povabljeni k ogledu razstave, preizkušanju demon-stracijskih naprav, tehnic in otroških var-nostnih sedežev. Za sodelovanje so otro-

ci prejeli pasavčka, rumeno rutko, kresničko, balon, zgi-banko in vsak svoj priročnik.

Svoja znanja so morali star-ši še enkrat strniti v reševanju testa ter evalviranju projekta s strani njihove vključenosti, metod dela, trajanja projekta, vključenosti otrok, sodelova-nja z vzgojiteljico in koristnost-jo dejavnosti za otroke, starše in vzgojiteljico. Naredili sva po-novno ček listo pripetosti otro-ka v avtomobilu ter ugotovili, da se je stanje izboljšalo. Brez sodelovanja zunanjih strokov-njakov pa ni bilo mogoče kvalitetno izpeljati projekta. Obiskal nas je kolesar in pre-dstavil varno ter primerno otroško kolo in si ogledal otroška kolesa. S pomočjo po-licista pa smo spoznali, kako se pravilno in varno prečka cesta ter kje mora sedeti otrok v avtomobilu, da bo varen.

Z različnimi materiali pa je nas oskrbel občinski in republiški svet za preventivo in varnost v cestnem prometu. Svoj prispevek smo objavili tudi v otroški oddaji na Ra-diu Zeleni val, kjer so otroci strnili svoja spoznanja, ki so jih dobili med projektom EUCHIRES.

Vzgojiteljci: Metka Kadunc in Nevenka Kocijančič

DRUGAČE O POKLICIH

Drugače o poklicih. Projekt, ki se že drugo šolsko leto odvija v osnovni šoli Louisa Adamiča. Projekt je namenjen osmošolcem devetletkarjem, torej učencem, ki bodo naslednje šolsko leto zaključili šolanje.

KAKO JE DO TEGA PROJEKTA SPLOH PRIŠLO?

Koordinatorica projekta, ga. psihologinja Milena Smolej Rome, mi je prijazno razložila, kako je do tega sploh prišlo. Vse skupaj se je začelo pred dvema letoma. Predstavniki informacijskega, izobraževalnega in svetovalnega centra IZIDA so jih povabili k sodelovanju v projektu, v katerem učenci spoznajo šolo in delovno organizacijo, v kateri je možno izbrani poklic opravljati. Imeli so skupen sestanek s srednjo agroživlisko šolo iz Ljubljane in Pekarno Grosuplje. Ga. psihologinja je nadaljevala: "Takrat so imeli predstavitev poklica peka. Prišli so iz Pekarne Grosuplje in iz srednje agroživliske šole. Učencem so predstavili potek šolanja. Takrat je cela naša šola pekla. Na osnovi te prve predstavitve so tisti, ki so bili zainteresirani za poklic peka, nekajkrat obiskali agroživlisko šolo, da so jo dodobra spoznali. Obiskali so tudi pekarno in konkretno delali, pekli kruh. S tem se je povečalo število otrok, ki so se odločili za poklic peka." Ko je ga. psihologinja videla, kako velik interes je pri učencih, je ugotovila, da otroci dejansko premalo poznajo poklice, premalo poznajo delo, ki ga s pridobitvijo določenega poklica lahko opravljajo. Še vedno sodelujejo s Pekarno Grosuplje. Hkrati pa so vse skupaj še razširili, da so pokrili interes vseh otrok. Vse se je začelo s predstavitvijo deficitarnih poklicev, poklicev, za katere je zanimanje premajhno, nadaljuje pa se s predstavitvijo čim več možnih poklicev.

Ga. Milena Smolej Rome me je povabila na predstavitev enega izmed poklicev, in sicer poklic novinarja. Predstavitev je potekala na Radiu Zeleni val. Ker se same predstavitev nisem mogla udeležiti, sem nekaj dni kasneje obiskala go. psihologinjo. Pričakala me je skupaj z nekaj učenkami, tako da sem dobila res popolne informacije tudi s strani učencev.

PROJEKT DRUGAČE O POKLICIH.

Projekt Drugače o poklicih izvajajo v sodelovanju z IZIDO in Zavodom RS za zaposlovanje. Ga. psihologinja je razložila namen projekta: "Bistvo tega dela je, da damo učencem osmega razreda devetletke možnost spoznati čim več različnih poklicev. Ne le tistega, ki bi ga želeli opravljati, ampak tudi tistega, ki ga ne bi želeli opravljati. To pa zato, da učenci konkretno na delovnem mestu vidijo in spoznajo, kakšno je delo pri posameznem poklicu. Da vidijo, kaj se pri posameznem poklicu skriva še v ozadju, da poklic res spoznajo z vseh strani."

IZVEDBA PROJEKTA.

Kako so to izvedli? V letošnjem šolskem letu so projekt začeli izvajati aprila. Učenci so dobili seznam poklicev. Podpisali so se pod tisti poklic, ki bi ga želeli bolj spoznati. Seveda so lahko izbrali več poklicev, ne le enega. "Kajti moto našega spoznavanja poklicev je, čim več boš vedel/a, lažja bo odločitev. Vsi vemo, da vsak poklic skriva marsikaj takega, kar ne vidimo. Če pa si delo konkretno ogledamo, se lažje odločimo," je povedala koordinatorka projekta. Ko dobijo seznam želja s strani učencev, organizirajo skupine učencev, ki si "ogledajo" posamezen poklic. "Naslonili smo se na delovne organizacije v našem kraju. Menimo, da je to zelo dobro, da učenci spoznajo organizacije v domačem kraju, s tem spoznajo tudi možnosti zaposlitve. Vsi so bili zelo prijazni in pripravljeni na sodelovanje. Pripravljeni so si vzeti čas in s tem otrokom olajšati odločitev pri izbiri poklica," je o organizaciji povedala ga. Milena Smolej Rome.

PREDSTAVLJENI POKLICI.

Poklic gimnazijca v tem projektu ni. V naslednjem šolskem letu bodo povabili predstavnike posameznih gimnazij, da pridejo v šolo in predstavijo program. Do sedaj so bili predstavljeni poklici avtoserviser. Tukaj so prevladovali fantje, ki so poklic поблиže spoznali pri avtoserviserju Prpič. Delo avtoserviserja so si konkretno ogledali, zlezli so pod avto, pogledali motor,... Seveda so jim tudi predstavili, kako poteka šolanje, katere predmete imajo v srednji šoli. Poklic policista so spoznali na Policiji. Bodoči ekonomisti so videli, kakšno delo opravlja ekonomski tehnik v banki. Vrata jim je odprla Ljubljanska banka in predstavila delo ekonomskega tehnika. Turistični tehnik jim je bil predstavljen s strani Županove jame - turističnega in okoljskega društva Grosuplje. Dekle, ki je končalo visoko šolo za turizem, jim je predstavilo potek šolanja. Dobili so turistične prospekte. Med predstavitvijo so jim skušali spodbuditi zanimanje za domači kraj. Poklic farmacevtski tehnik so kandidatom predstavili v Naturi. V vrtcu so spoznali poklic vzgojitelja. Poklic novinarja je bil zainteresiranim osmošolcem predstavljen na radiu Zeleni val. Učenci so konkretno sodelovali pri pripravi oddaje.

Čakajo še na predstavitev veterinarskega, računalniškega in kozmetičnega tehnika.

Interes učencev za poklice se iz leta v leto spreminja. Letos je na novo predstavljen poklic novinarja.

Kdaj in kako izvajajo ogled oziroma predstavitev posameznih poklicev? Šola se preko IZIDE dogovori s posamezno delovno organizacijo, kdaj in kako bo poklic predstavljen. Predstavitev so organizirane zadnje, šesto šolsko uro. Veliko učencev takrat že nima pouka. Seveda pa se morajo tudi učenci prilagoditi posameznim organizacijam. Vrtec so obiskali v dopoldanskem času, banko ob enih, ko zapre svoja vrata in so se jim lahko povsem posvetili.

POGOVOR Z OSMOŠOLKAMI.

Osmošolke so bile po začetni zadregi zelo zgovorne. Povedale so, kateri poklici jih zanimajo. Gaja Čeferin si je ogledala poklic novinarja, vzgojitelja in farmacevtskega tehnika. "Najbolj všeč mi je bil poklic novinarja, ker so nas lepo sprejeli, predstavili delo novinarja, povedali, kako se vrti glasbo. Sami smo posneli anketo. Bilo je zelo zanimivo. Prijavila sem se na predstavitev več poklicev, kajti ko poklic vidim konkretno, ugotovim, ali me to delo zanima ali ne," je povedala Gaja. Na radiu Zeleni val je bila tudi Pia Hren. Tudi njej je bilo zelo všeč, delo je bilo dobro predstavljeno. Pia se je udeležila tudi predstavitve poklica vzgojitelja. Zelo ji je bilo všeč, ker so konkretno spoznali delo z majhnimi otroki. Neža Furlan in Urška Javornik sta se udeležili predstavitve farmacevtskega in ekonomskega tehnika. Neži je bilo v banki zelo všeč. Med drugim so si ogledali trezor. Urški je bilo všeč delo farmacevtskega tehnika. Prav tako delo ekonomskega tehnika. Spoznala je, da morajo biti delavci v banki zelo previdni z denarjem. Videla je, kako se dela v banki.

jitelja in farmacevtskega tehnika. V vrtcu ji je bilo zelo všeč. Vzgojiteljice so jih razdelile v skupine, tako da so konkretno delale z otroki.

Kako se učenkam zdi predstavljen projekten način dela spoznavanja poklicev? Vsa dekleta so pohvalile predstavljen način dela. Povedale so, da si lahko posamezen poklic predstavlja popolnoma drugače, dokler ga konkretno ne "vidiš". "Lahko se odločiš in kasneje ugotoviš, da ni povsem tako, kot si si prvotno predstavljal," je povedala Neža. "Povsem drugače je, če prebereš opis izbranega poklica, kot če konkretno vidiš delo," je dodala Pia.

ZA KONEC.

Ga. Milena Smolej Rome je z zadovoljstvom povedala: "Povsod so nas sprejeli odprtih rok. Tako da gre vsem sodelujočim organizacijam velika zahvala. Kajti na ta način učenci resnično spoznajo delo, ki ga s posameznim poklicem lahko opravljajo. Učenci se bodo tako lažje odločili za izbiro svoje poklicne poti. Če izhajamo iz tega, da ogromno časa preživimo na delovnem mestu, je res pomembno, da najdeš tisto, kar te zanima. Več stvari ko spoznaš, lažje se odločiš."

Zelo široko zastavljen projekt, ki ga vsako leto še malce razširijo. Sproti se pojavljajo nove ideje, kaj bi še lahko naredili, da bi bodočim srednješolcem čim bolj olajšali izbiro srednje šole. Projekt želijo razširiti še z vključitvijo staršev, ki opravljajo določen poklic. Skratka, razmišljajo, kaj lahko še spremenijo, dodajo, da niso učencem zadnjega leta osnovne šole ponujene zgolj pole za izpolnitev izbire poklica in srednje šole. Samo informativni dan je premalo.

mag. Branka Škufca

NARAVOSLOVNI DAN S ČEBELARJI

Naša učiteljica je vprašala sošolca Jana, če bi njegov dedek, Marjan Štrus, prišel v naš razred in nam razložil nekaj stvari o čebelnjaku, čebelah, matici, trotu in tudi kaj o sadovnjaku. Janov dedek nas je z veseljem obiskal. S seboj je pripeljal še enega čebelarja, Milana Rusa, s katerim skupaj delata v Čebelarstvu Grosuplje.

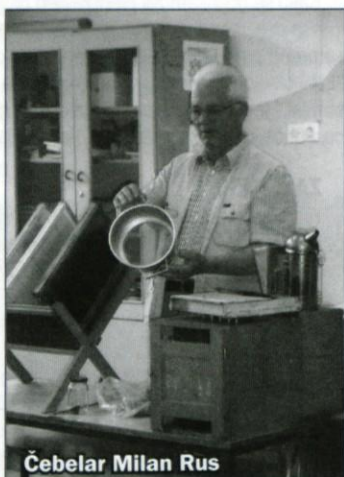
Prinesla sta veliko stvari: satnice, ro-kavice, dve zaščitni mreži pred čebelami, medene čikgumije in med. Povedala sta nam, kaj so čebele, da so v čebelnjaku matice, troti in delavke, govorila o čebeljih boleznih, in da so čebele zelo koristne tudi v sadovnjaku. S seboj sta imela tudi videokaseto o čebelah, ki smo si jo lahko tudi ogledali in se naučili veliko novega.

Čebelar nas je vprašal, za kaj so čebele koristne. Ugotovili smo, da opravičujejo cvetove in nabirajo med. Med je okusen in zdravilen, ljudje, ki ga imamo radi, smo odporni proti boleznim. Čebelar nam je povedal tudi, da poznamo več vrst medu: cvetnični, gozdni, kostanjev in lipov. Poznamo tudi druge čebelje pridelke, kot so cvetni prah, matični mleček, strup iz žela, zadelavino ali propolis in čebelji vosek. Čebele živijo do štirideset dni in so čistilke, dojilje, gradbenice, stražarke in nabiralke. Ljudje pravimo, da umrejo, ker so tako zelo delavne.

Na koncu smo poskusili tudi med in medene čikgumije ter se skupaj s čebelarjema fotografirali.

Lepa zahvala čebelarjema za obisk, upajmo, da bo kdo iz našega razreda postal čebelar.

Jurij Koželj, 2. razred podružnične šole Žalna

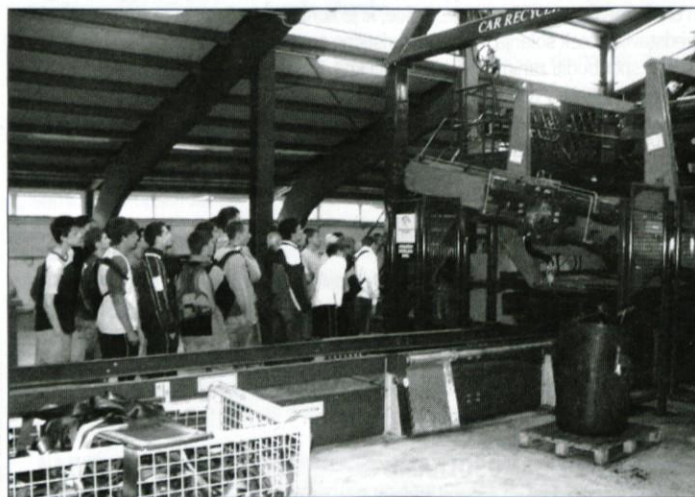
Čebelar Milan Rus

BRINJSKI MODELARJI NA BOŠTANJSKEM RIBNIKU

Ob ribniku na Velikem Mlačevem smo se v popoldanskih urah v četrtek, 9. 6. 2005 zbrali učenci, učitelji in starši OŠ Brinje Grosuplje ter OŠ Louisa Adamiča. Ob žaru in v prijetnem vzdušju smo preizkušali modele čolnov in jadralnic, ki smo jih zgradili v letošnjem šolskem letu. Obiskovalci pa so med tem lahko s šolsko jadralnico Brino zajadrali po ribniku. Polni lepih vtisov in novih izkušenj že težko pričakujemo naslednjo tovrstno prireditev.

Modelarji OŠ Brinje

DIJAKI NA STROKOVNI ESKURZIJI V RAZGRAJEVALNICI IZRABLJENIH AVTOMOBILOV POD BOŠTANJEM

Škofijski pastoralni dan v Stični "SVETA EVHARISTIJA – SONCE MOJEGA ŽIVLJENJA"

Papež **Janez Pavel II.** je letošnje leto razglasil za leto evharistije, ki je bila središče njegovega življenja in njegova duhovna oporoka. Slovenski dušni pastirji in verniki so obhajanje evharističnega leta obeležili na praznik Marijinega brezmadežnega srca, 4. junija. Ljubljanska škofija praznuje pastoralni dan v stiškem samostanu, kjer od jutra mrgoli vernikov, katoliških laičnih delavcev, diakonov, duhovnikov in redovnikov. Ljubljanski nadškof in metropolit msgr. **Alojz Uran** je z geslom Evharistija – sonce našega življenja na srečanje v samostanu Stična še posebej povabil laike, saj letošnje leto poudarja evharistijo v vesoljni Cerkvi in nepogrešljivo vlogo laikov v Cerkvi na Slovenskem. V naši nadškofiji teče proces za beatifikacijo mučenca **Lojzeta Grozdeta**. Laika, ki je bil v letu 1943 krvavo darovan, vse dotlej pa je živel skladno z geslom: Sveta evharistija, sonce mojega življenja! Te besede so bile tudi vodilo pastoralnega dne, ki je bil zelo pestro obarvan. Tako so najmlajši svoje znanje pokazali na festivalu Pokaži, kaj znaš. Mladina se je srečala s patrom **Canalamessom**, ki je več kot dvajset let pridigal pokojnemu papežu. V samostanskem vrtu so se odvijale številne delavnice: predstavili so se župnijski pastoralni sveti, družinska in vojaška pastora, neokatehumeni, karitativni delavci, starostniki, ... Vrhunec dneva je bila slovesna maša, ki jo je daroval nadškof Uran. Najpomembnejši dogodek pa je bil prav gotovo posvetitev celotne nadškofije Jezusovemu in Marijinemu srcu.

Gospod Uran, za geslo pastoralnega dne ste si izbrali misel Lojzeta Grozdeta: Evharistija, sonce našega življenja. Kaj naznanjajo njegove besede?

»To geslo smo izbrali zato, ker vsebuje oba poudarka letošnjega srečanja. Namreč, je leto laikov in leto evharistije. In v Lojzetu Grozdetu se vse to združuje. Grozde je bil mlad fant, 19-letni študent, ki je pol leta pred smrtjo v svoj življenjski dnevnik napisal pravilo, ki se ga je držal vse življenje: Evharistija je sonce mojega življenja.«

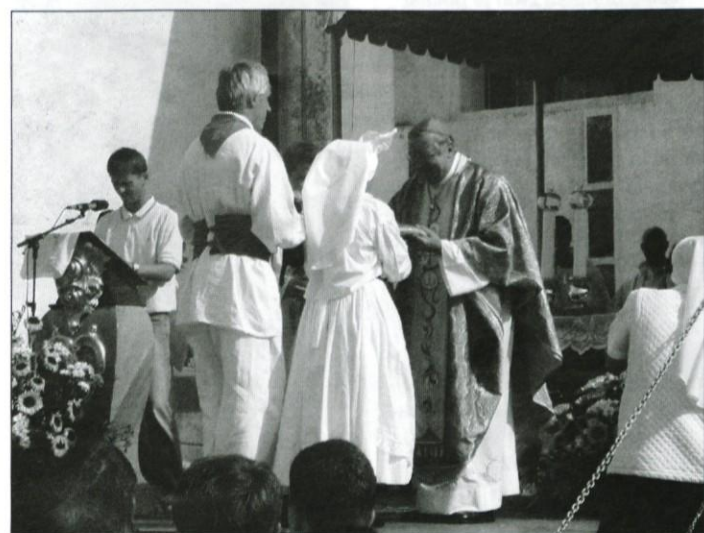
Letošnje leto je v Cerkvi na Slovenskem posvečeno tudi laikom. Kakšen je njihov pomen v rimskokatoliški Cerkvi? Ali njihova vloga raste in se krepi?

»Seveda. Danes dopoldne je potekalo 15 delavnic in osebno srečanje za otroke in vse to so vodili laiki. To je znamenje, da so laiki v naši Cerkvi že dokaj dobro pripravljeni za različne naloge. Seveda še veliko stvari manjka, zato upam, da bo letošnji pastoralni dan pomagal, da bodo tudi v prihodnje čim bolj aktivno sodelovali v življenju Cerkve in našega skupnega prizadevanja.«

Otroci 2. razreda POŠ Žalna skupaj s čebelarjema Marjanom Štrusom in Milanom Rusom.

ŠKOFIJSKI PASTORALNI DAN V STIČNI

Nadškofu Uranu so Belokranjci darovali značilno pogačo. – foto Barbara Pance

„Zgodila se je Stična,“ je rekel nekdo od tistih, ki mu je ta kraj blizu zaradi srečanja mladih v septembru. Toda v soboto, 4. junija 2005, se je tam odvijal Škofijski pastoralni dan z naslovom Euharistija – sonce našega življenja. Zbrali smo se predstavniki celotne ljubljanske nadškofije – pripeljali smo se z 90 avtobusi, z vlakom in z več kot 400 osebnimi avtomobili. Skupno naj bi bilo več kot 7.000 ljudi. V veselje organizatorjev in posebej gospoda nadškofa msgr. Alojzija Urana je bila velika pestrost udeležencev. Med odraslimi in mladimi je bilo tudi 1.800 otrok z dvesto spremljevalci, pomagalo pa jim je sto animatorjev.

Otroci s svojimi spremljevalci in animatorji so imeli poseben program. Nekaj časa so skupaj prepevali nato pa so v delavnicah izdelovali cofke, se igrali pantomimo, imeli olimpijado in športne igre ter se zabavali ob basnih.

Vsi ostali udeleženci Škofijskega pastoralnega dneva smo se na začetku združili v molitvi rožnega venca in nagovoru p. Marka Rupnika. Po skupnem uvodnem delu je bila priložnost, da smo se udeležili katere od 15 delavnic: župnijski pastoralni svet, izberi življenje – zakaj pa ne?, evangelizacija, karitativnost, starostniki, kristjan in družba, vojaška pastora, zasvojenost, družina, vzgoja, šola, etika v poslovnem svetu, kristjan sredi sveta, misijoni ter kultura.

V cerkvi je bilo v tem času izpostavljeno Najsvetejše, kjer se je v molitvi zbralo toliko vernikov, da so zapolnili stiško cerkev. Za pevce cerkvenih pevskih zborov je bila organizirana posebna delavnica, kjer jim je najprej spregovoril g. Valenčič o poslanstvu cerkvenih pevcev, nato pa so imeli skupne pevske vaje s temperamentim g. Jožetom Troštom, popoldne pa so skupaj prepevali pri slovesni sv. maši in procesiji. Tudi mladi so imeli svojo delavnico, kjer so poslušali zgodbe pričevalcev, ki so zaradi vere dobili ponovni smisel v življenju, potem pa so imeli o tem še bolj poglobljene pogovore v manjših skupinah.

Popoldne je spregovoril še Vlado Pečnik, ki je poudaril, da se moramo nekaterih stvari v bodočnosti resno lotiti. To je poglobitev vere, vrnitev kateheze družini, vrednotenje duhovniškega dela in permanentno izobraževanje, ovrednotenje zakramentov, še posebej sv. birmo, načrtovanje mladinskega dela, daljša in temeljitejša priprava na poroko brez „koruzništv“, problem splavov.

Vrhunec dneva je bila popoldanska sv. maša. Gospod nadškof Alojz Uran je v pridigi povedal, da kljub temu, da je v Sloveniji čedalje manj rojstev, čedalje več pa je samomorov, zasvojenosti, naveličanosti in obupa, še vedno ostaja upanje na bolje. Izrekel je pomenljive besede: „Vendar, bratje in sestre, rešitev je! Pri Bogu ni nič nemogoče.“

Da je bil ta dan res pomenljiv, je gospod nadškof naglasil že v svojem pastirskem pismu pred tem dnevom, ko je zapisal: „Udeležba na škofijskem pastoralnem dnevu pomeni našo pravilnost in medsebojno spodbudo, da želimo nekaj napraviti za to našo ranjeno, utrujeno in umirajočo deželo. Tako lepo pokrajino nam je namenil naš Stvarnik, mi pa je velikokrat ne znamo ceniti. Stična 2005 nam lahko pomaga, da bi dobili novih moči in sklenili zavezo za prihodnost.“

Simona Oblak

Med večtisočglavo množico je bil tudi stiški opat dr. Anton Nadrah. – foto Barbara Pance

SPOMINSKA SLOVESNOST ŽRTVAM VOJNE IN REVOLUCIJE

Sveta maša, blagoslovitev Rupnikovega mozaika in kulturna prireditev

Kočevski Rog, 5. junija 2005 – V deževni nedelji tega dne se je zbrala ob breznu pod Krenom v Kočevskem Rogu velika množica. Lahko pa rečem, da mnogo več, kot so že v naslednjih dneh poročali veliki slovenski mediji. Prireditev se je začela s sveto mašo, ki jo je daroval ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Alojz Uran s številnimi duhovniki. Med mašo je nadškof blagoslovil mozaik znanega slovenskega umetnika, ki deluje v Rimu, patra Marka Ivana Rupnika, o katerem si odlomke iz njegovih teološko-duhovnih utemeljitev mozaika lahko preberete v nadaljevanju prispevka. V kulturnem programu je kot osrednji gost nastopil član Nove slovenske zaveze in nekdanji pravosodni minister Anton Drobnič. Spominske slovesnosti so se med drugimi udeležili tudi predsednik Državnega zbora RS dr. France Cukjati in ministri dr. Andrej Bajuk, mag. Janez Drobnič, Janez Podobnik, ki so ob breznu položili tudi spominski venec.

Kočevski Rog – kraj, kjer so pred 60 leti številni Slovenci (pa tudi drugi narodi), ki so bili nasprotniki komunizma, doživeli svojo Kalvarijo. Danes postaja tudi eden od številnih nekoč zamočenih krajev, kjer naj bi Slovenci vendarle presegli delitve ter doživeli spravo. V tem duhu govori novi Rupnikov mozaik na lani narajeni kapeli. Tako pa je izvenela tudi pridiga ljubljanskega nadškofa Alojza Urana, ki je med drugim dejal, da nas še vedno boli, ker sta bila ljubezen do vere in do lastnega naroda pomorjenih Slovencev in sosednjih narodov tako hudo izrabljena. Kljub temu pa jih to ne onečašča. Pokojni so nedvomno izpolnjevali zapovedi in najbrž tudi v sebi bojevali bitke dvomov, a so kljub svojim krikom in krikom njihovih svojcev v Bogu našli milosrčnost in neskončno usmiljenje. Zdaj nas opominjajo: »Kaj boste vi storili, da mladi ljudje ne bodo spet potisnjeni v takšne grozote? Kaj boste storili, da Svet ne bo ponovno opustošen s sovraštvom, nasiljem in lažjo?«

Vendar je tudi v tem duhu treba pogledati resnici v oči, ki je tako za ene kot za druge lahko tudi boleča. Nedavno umrl papež Janez Pavel II. je v svoji zadnji knjigi, ki je izšla tudi v slovenskem prevodu, zapisal: »Dano mi je bilo, da sem osebno izkusil ideologije zla. To ostaja v mojem spominu tako globoko, da tega ni mogoče izbrisati. Dejanske razsežnosti zla, ki je uničujoče pustošilo v Evropi, niso dojele vsi – niti tisti ne, ki so stali v samem središču tega vrtinca. Živeli smo v veliki pogreznjenosti v izbruhu zla in šele postopoma smo se začeli zavedati njegovega dejanskega bistva. Odgovorni so si na vso moč prizadevali, da bi lastne zločine prikrili pred očmi sveta. Tako nacisti med vojno kot tudi komunisti med njo in po njej so skušali prikriti pred javnostjo to, kar so počeli.« Kdor pa ubija, je že mrtve, a v Kristusu lahko tudi on zaživi. Kri mučencev pa je seme novih kristjanov. »Molimo tudi za tiste, ki so se pregrešili nad njihovimi življenji!« je vzpodbudil nadškof Uran.

Po pridigi je nato nadškof Uran blagoslovil novi mozaik patra Marka Ivana Rupnika, ki je v teološko-duhovni razlagi med drugim zapisal: »Treba je torej pokazati, kakšen je velikonočni pogled na ta za ves slovenski narod tragični dogodek. Treba je iti onstran tega, kar vidimo, onstran črno belega branja, onstran poraženec in zmagovalcev, treba je duhovno prerasti grozo strohnjenih in se ne ustaviti ob tistih, ki se sprenevdajo.«

Za mizo vidimo najprej ženi v belih oblačilih: prva je mlada, lahko bi bila žena ali zaročenka, hči ali sestra; starejša pa je lahko mati, stara mama. Obe molita. Mislim, da je slovenskim ženam namenjen prvi prostor v božjem kraljestvu: vdovam, ki dolga desetletja niso smele ne vedeti ne povedati, kje je njihov mož; slovenskim materam, ki so bile v tej ideološki vihuri večkrat postavljene v precep, saj so imele enega sina na eni strani in drugega na drugi, pa so zvečer pripravile mizo in čakale, vedoč, da bo najprej prišel eden in potem še drugi...

Onstran sodb o teh dogodkih, onstran sodb tistih, ki so jih odločili in določili, se nam sama po sebi najprej ponuja podoba trenutka, ko Pilat postavi pred izbiro ljudstva: ali Baraba ali Kristusa... In vendar se v tej podlosti Pilata, ki se boji nasprotovati javnemu mnenju, zgodi izredna božja previdnost. Baraba – zločinec, podoba in potomec Kajna, ki nosi krivdo Abelovega uboja – stopi na mesto Kristusa, ki je resnični Bar Abba, Sin Očeta. Kristus pa stopi na mesto Kajna, na mesto zločinca, prevzame njegovo krivdo, da bi lahko ta zločinec stopil v svobodo Očetovih otrok. Pilat si umije roke – ne zaveda se, da je tudi on lahko umit samo v Kristusu.

Ko se pomaknemo proti sredini apside, vidimo, da smo pravzaprav pod plastjo zemlje, kjer je nakazana obrnjena perspektiva: kako se te zgodovinske danosti vidijo iz onstranstva, iz velikonočnega zornega kota. In vidimo Kristusa, ki po evangeljski podobi z božjo Materjo streže pri mizi.

Kristus streže kruh in vino, ki ga tudi sam zopet pije v božjem kraljestvu. Vrch drži v bližini poveličane rane, kar nas spominja, da gre za njegovo kri, za njegovo življenje.

Za mizo vidimo moškega z olčno vejico. To je lahko nekdo, ki se je boril za mir, pa mu ni uspelo; nekdo, ki je hotel pomiriti, pa mu ni uspelo; nekdo, ki je umrl, ne da bi videl sad svojega miroljubja. Lahko je to nekdo, ki je bil še živ vržen v jamo; lahko je nekdo, ki je v tej jami izgubil očeta ali brata, pa je odpustil; in svojim ni povedal, kdo je zagrešil umor, čeprav je vedel, ker ni hotel, da bi njegovi otroci rasli v obremenjenosti, s sovraštvom in sumničjem.

Kdorkoli je sodeloval pri umoru, ne glede na to, na kateri strani je stal, iz katerega prepričanja je streljal in ubijal, ima eno samo možnost za očiščenje krivde: to je Jezus Kristus, ki je vzel na se krivdo zato, da je mi ne bi več preliali drug na drugega. Krivde prelite krvi se človek ne more sam oprati, zato se je otrsia in ostaja kot nemir človeštva. Samo kesanje in sprejetje neizmerne dobrote Jezusa Kristusa ter resno upoštevanje človekovega življenja onstran

Nadškof Uran je blagoslovil mozaik patra Marka Ivana Rupnika.

teh nekaj bornih zemeljskih let je pot v osvoboditev.

V kulturnem delu prireditve je ob pevcih in drugih nastopajočih Anton Drobnič poleg že nekaterih znanih žalostnih dejstev, ko je po štiriletni mori na Slovenskem nastopila za mnoge Slovence nova mora – nadoblast komunistov in revolucionarjev, ki so že med vojno borbo izkoristili za pohod na oblast. Med drugim je nanizal tudi aktualne nedoslednosti zadnjega časa v našem javnem življenju.

Prvo leto po svobodnih volitvah je poleg spominske svete maše, ki je mnogim žalujočim svojem za pobitimi dala nekaj tolažbe, stopil na oder tudi »pridigar«, ki je povedal nekaj do takrat neznanih besed: »Je kraj življenja in je kraj smrti. Je čas sovraštva in je čas strpnosti. Smo na kraju smrti, pripravljeni in odločeni, da kot svoj čas sprejmemo čas strpnosti, medsebojnega razumevanja in skupne prihodnosti.« In še je množica slišala prisegati skesanega vojaka revolucije: »Sprava z vsemi mrtvimi in žrtvami vojne je preizkušnja narodove zrelosti, samozaveesti in samospoštovanja. Je civilizacijska nujnost in naša kulturna dolžnost. Je povabilo in nujen pogoj v prihodnje, času in nam ljudem prepuščene sprave med živimi. Pokopajmo vse mrtve za vselej z vsem dostojanstvom in vsem spoštovanjem! Naj bodo vse nasilne smrti izenačene v naši zavesti! Zdaj je čas miru.«

Vso tisto množico je takrat objelo upanje, a je še danes, po petnajstih letih, slovenska resnica drugačna. Še vedno je slovenski narod razdvojen, pogledi na dogodek med drugo svetovno vojno so povsem nasprotni. Od velikih obljub ni ostalo ničesar, le sovraštvo, ki je ubijalo, je vedno glasnejše in vedno bolj nestrpno. V tem času so celo onemogočali postavitev spominskih obeležij. Mnogo pobitih še vedno nima niti simbolnega groba. Čez 500 grobišč je že znanih, ki pa so še vedno neurejena. Niti prešteta še niso, kaj šele da bi ugotovili, kaj so in od kod so. Vse hočejo izbrisati iz spomina. Sprejeti in trenutno še veljavni »vojni zakoni« so diskriminatorni, ki so bili celo sprejeti z grobim preglasovanjem. »Takrat so naše brate ponovno umorili, tokrat pravno z zakonom. Prej so bili samo zamočeni, sedaj so zanikani z zakonom pravne države. Z zakonom je predpisana laž za resnico.« Enim gredo vse pravice in privilegiji, drugim ne priznavajo niti osnovnega človeškega dostojanstva. – Spet se je izkazalo: Ničesar jim ne gre zaupati.

Nova oblast je hotela odpraviti očitne laži, pa so kot enoten orkester zakričali, da so bili na strani zmagovalcev. Povojni poboji naj bi bili tudi po njihovem zločin, a kričijo še vedno samo svoj prav, brez občutka sramu in najmanjše mere strpnosti. »Istovetijo se z največjim balkanskim morilcem, slavijo vladu, ki je organizirala in vodila množične poboje in priznavajo samo zgodovino komunističnih komisarjev. Nočejo slišati drugačne besede zgodovinarjev in drugih strokovnjakov.«

Ne gre pa samo za povojne poboje, temveč tudi za državljansko vojno, ki so jo sprožili slovenski komunisti in mednarodne kaotične razmere izkoriščali le za svoj pohod na oblast. Ob nedavno predvajanjem filmu Srce v breznu so slovenski komunisti in njihovi simpatizerji spet zakričali: »Treba je vedeti, kdo je začel!« Da, prav to je treba vedeti tudi med nami Slovenci! Poboji VOS-a in tudi drugi organizirani poboji so pripeljali do upora in organiziranja vaških straž. Pa tudi čas, kako se je stopnjevalo komunistično nasilje po kapitulaciji Italije in kdaj ter kako je bila organizirana domobranska vojska. Čigav teror jih je prisilil, da so se morali braniti celo s tujim orožjem? Kričijo le, da so bili na strani zmagovalcev, kljub temu da jim je njihov hvalospevni pesnik Župančič ob žalostnem spoznanju pojasnil: »Zmage jabolko zlato se nam je skotalilo v blato...« Še vedno se sklicujejo le na domobransko prisego okupatorju, ki pa se je zgodila šele po dobrih treh letih vojne, ko je komunistični teror že pobil tisoče Slovencev. Konec vojne in mednarodna izkoriščevalska delitev sveta pa je, žal, tem žrtvam prinesla le še dodatno razočaranje. Konec koncev se je s padcem Berlinskega zidu sesula tudi njihova ideologija.

Anton Drobnič je sklenil svoj nagovor z naslednjimi besedami: »Po šestdesetih letih so potrebna poštena dejanja.«

Jože Miklič

Del množice v Kočevskem Rogu.

ČUDOVITI SVET GLASBE

"GROSUPELSKA" PREJEMNIKA PRIZNANJ:
DESNO:
Mitja Usenik
- trobenta,
priznanje, mentor
Franc Korbar.

DESNO SPODAJ:
Dejan Vunjak -
tolkala, bronasta
nagrada, mentor
Franci Kreuh.

Nadaljevanje s 1. strani

no solistko na klavirju Lovorko Nemeš. Nato pa je jazz ansambel zaigral še Prelude, Fuge and Riffs Leonarda Bersteina s solistom Jožetom Kregarjem in skladbo Children of Sanchez Chucka Mangioneja. Program je z uglasjeno besedo povezovala napovedovalka z radia Zeleni val Patricija Hvale.

Ruski ansambel Balalajka.

DAN GODBE V DOBREPOLJU,

29. maja, na trgu pred občinsko zgradbo na Vidmu-Dobrepolju. V Dobrepolju zdaj že vrsto let Godba Dobrepolje skupaj z Občino Dobrepolje in sponzorji prireajo vsako leto Dan godbe, na katerem se srečuje vedno več godb iz vse Slovenije. Poleg Godbe iz Dobrepolja sta nastopili tudi Godba Stična in Pihalni orkester Glasbene šole Grosuplje, prišli pa so tudi iz Novega mesta, Kočevja, Libelič, Kostanjevice in drugih krajev. Vseh skupaj je bilo letos 10. Ob športnem igrišču za Jakličevim domom na veseliščnem prostoru so nato nastopili še posamezni orkestri s promenadno-veseliščnim koncertom. Velik aplavz pa je požela dobrepoljska jazz big band skupina DOM, ki jo vodi Braco Jožef Doblekar in v katerem uspešno nastopa tudi nekaj grosupeljskih glasbenikov (Kastelic, Strojani, pa morda še kdo). Prireditelj je pozdravil dobrepoljski župan Anton Jakopič, program pa je povezoval uspešen poslovnež in kulturni delavec Igor Ahačevič.

V dobrepoljskem big-bandu DOM uspešno igra tudi nekaj Grosupeljčanov.

KONCERT V SLOVENSKI FILHARMONIJI,

3. junija. Na začetku koncerta v Slovenski filharmoniji je nastopil Pihalni orkester Komen z naslednjim programom: Dimitrij Šostakovič - Dance 1, Dan Welcher - Zion, Andrew L. Webber - Memory, N. Iwai: Tribute to Harry James, Mojmir Sepe: Zemlja pleše. Kot solist v tretji skladbi je nastopil Tomaž Nedoh s posebnim elektronskim glasbilo Ewi, na katerega se igra podobno kot na saksofon, le oblika instrumenta je nekoliko bolj elektronska, v njem pa je vgrajen tudi elektronski midi. Pri četrti skladbi je nastopil Tibor Kerekeš. Program za Pihalni orkester Komen je povezovala Ana Tavčar.

V drugem delu koncerta je nastopil Pihalni orkester Glasbene šole Grosuplje z že navedenim programom in omenjenimi solisti. Koncerta se je udeležilo kar nekaj občanov iz občin, v katerih deluje Glasbena šola Grosuplje (Dobrepolje, Ivančna Gorica, Grosupljska in Škofljica). Kot presenečenje pa so to pot z orkestrom nastopile tri vokalistke Katrinas, ki se ukvarjajo z moderno jazz in pop glasbo.

Program je tudi v Slovenski filharmoniji povezovala Patricija Hvale, udeležil pa se ga je tudi škofljiški župan dr. Jože Jurkovič, ki je ravno tega dne tudi izvedel, da so ga izbrali za generalnega direktorja Slovenskih železnic. Med poslušalci pa je bilo tudi več drugih znanih osebnosti iz kulturnega in javnega življenja, med njimi nekdanji minister za kulturo dr. Jože Dular. Naj še kot zanimivost navedem, da sem med televizijsko tehnično ekipo opazil snemalca na kameri, ki ga na videz poznam, a ne vem njegovega imena, ter glasbenika Janeza Gerla iz Ponove vasi kot tonskega mojstra za mešalno mizo.

Skratka: Čudoviti svet glasbe je marsikomu nedvomno polepsal delček življenja. In prav za takšne delčke se vsi, ki imamo glasbo radi, radi odločamo, saj kdor poje (igra na glasbilo, ali pa ima samo glasbo rad, ker ima ljubezen v sebi), zlo ne misli.

PREDSTAVITEV ORKESTROV, DIRIGENTOV IN "GROSUPELSKIH" SOLISTOV

Ob tej priložnosti je prav, da nekoliko predstavimo tudi posamezna orkestra, dirigente in naše soliste:

Pihalni orkester Komen

je nastopil pod dirigentskim vodstvom Igorja Perčiča.

Leta 1996 je v Komnu na Krasu pričel delovati Pihalni orkester Komen. Orkester sodi med najmlajše v Sloveniji tako po letih delovanja, kakor tudi po sestavi članstva, saj večina godbenikov še ni dopolnila osemnajst let. Da pa leta resnično niso pomembna, dokazujejo zavidljivi rezultati njihovega trdega dela in kraške trme: Zlati plaketi na državnih tekmovanjih v četrti in tretji skupini, 2. mesto na mednarodnem tekmovanju Riva del Garda leta 2003, Zlata plaketa s pohvalo in absolutna zmaga na državnem tekmovanju pihalnih orkestrrov v 2. težavnostni skupini leta 2004 ter v istem letu še srebrna plaketa na mednarodnem tekmovanju v Londonu.

Pihalni orkester Glasbene šole Grosuplje

Dirigent Boštjan Dimnik

Srč celotnega glasbenega spleta Glasbene šole Grosuplje je zagotovo pihalni orkester, saj velika večina učencev pihalnega in trobilnega oddelka uspešno začeto samostojno delo nadaljuje v orkestralni skupini in v njej vztraja tudi po končanem glasbenem izobraževanju.

Ustanovitelj in prvi dirigent pihalnega orkestra je bil g. Marjan Sajovic, pod vodstvom katerega je pihalni orkester na XIII. regijskem tekmovanju pihalnih orkestrrov leta 1992 v koncertnem programu tretje težavnostne stopnje prevzel srebrno plaketo kot najmlajši sodelujoči orkester. Leta 1996 je orkester opravil večdnevno turnejo po Nemčiji, Avstriji in Švici. Nato je taktirko prevzel g. Vladimir Škrlec, od leta 2002 pa je umetniški vodja in dirigent g. Boštjan Dimnik. V preteklem letu je orkester posnel svojo prvo zgoščenko, avgusta 2004 pa je z gostujočim belgijskim orkestrom iz Leuvena priredil koncert v Tartinijevem gledališču v Piranu.

Boštjan Dimnik, dirigent Pihalnega orkestra Glasbene šole Grosuplje

Klarinetist Boštjan Dimnik je absolvent Akademije za glasbo v Ljubljani v razredu prof. Alojza Zupana. Svojo glasbeno pot je začel pri prof. Venčeslavu Lenarčiču, nato pa nadaljeval na SGBS Ljubljana pri prof. Igorju Karlinu. Ob šolanju se je izpopolnjeval na Nizozemskem pri prof. Janu Cobru, v Londonu pri prof. Julianu Farrelu in v Švici pri prof. Jean Pierr Tallaru. Kot klarinetist sodeluje z Orkestrom slovenske vojske, Pihalnim orkestrom Krka, simfoničnim orkestrom Jüngen Münchener Philharmonie ter s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenije, s katerim je izvedel koncert za klarinet F. V. Kranjara op. 36 in prejel študentsko Prešernovo nagrado za izvedbo ter glasbene dosežke. Kot solist in komorni glasbenik je prejel več nagrad na državnih tekmovanjih.

Že ob vpisu na Akademijo za glasbo ga je navdušilo dirigiranje. Najprej je obiskoval predavanja prof. Lovra Arničja, kasneje pa se je izpopolnjeval še pri dirigentu Miru Sajetu in dirigentki Andreji Solar.

Danes uči klarinet na Glasbeni šoli Grosuplje in v Glasbeni šoli Trebnje, obenem pa vodi tudi pihalne orkestre omenjenih šol, poleg tega pa dirigira tudi Pihalnemu orkestru sv. Ruperta. Z omenjenimi orkestri je posnel že štiri samostojne zgoščenke in koncertiral širom Slovenije.

Lovorka Nemeš, klavir

Glasbena pot pianistke Lovorko Nemeš se je začela v Ljubljani. Bila je učenka pri prof. Anici Grum in prof. Giti Mally. Na Akademiji za glasbo v Ljubljani je leta 2003 diplomirala v razredu prof. Dubravke Tomšič Srebotnjak. Poleg solističnega nastopanja se posveča komorni igri, muzikološkemu raziskovalnemu delu in poučuje klavir na Glasbeni šoli Grosuplje.

Na mednarodnem tekmovanju "Roman Klasinc" v Mariboru je prejela srebrno plaketo. Nastopila je na koncertih po Sloveniji in Nemčiji. TV Slovenija je predvajala njen televizijski portret. Klavirsko igro je izpopolnjevala pri številnih uglednih pianistih, med drugim pri Jacobu Lateinerju, Igorju Lazku, Olegu Maisenbergu ter na Visoki šoli za glasbo v Kolnu pri Arbu Valdmi.

Jože Kregar, klarinet

Jože Kregar se je rodil leta 1970 v Ljubljani, študij klarineta na Akademiji za glasbo je zaključil z diplomom pri prof. Slavku Goričarju. V času študija je prejel več prvih nagrad na republiških in državnih tekmovanjih.

Je eden izmed ustanovitvenih članov Slovenskega kvarteta klarinetov, s katerim je posnel več zgoščenk.

Igral je v orkestru Gustava Mahlerja pod vodstvom dirigenta Claudia Abbada, v svetovnem mladinskem pihalnem orkestru na Japonskem, kasneje pa v več slovenskih orkestrih (policijski, vojaški, RTV...). Kot solist je igral z Big bandom RTV Slovenija in Pihalnim orkestrom Vevče.

Jože Miklič

SLIKA NA NASLOVNICI:

Pihalni orkester Glasbene šole Grosuplje v filharmoniji.

SANDI OBREZA IN NJEGOVI BOŽJI KLICARJI

Veliki bronasti zvon je počasi premaknil svoj težki trebuh in se prepustil prostemu nihanju. Vmes je zamolklo ječal z nizkim tonom, ko so se mu v gromki pesmi pridružili še manjši sobratje. Menjaje v ritmu in glasu jim je vetra pod rebra pihal pritrkovelec Sandi Obreza z Velikega Mlačevega. Zvonik cerkve sv. Martina pod Boštanjem je njegovo glasbeno zatočišče od ranih let.

Sandi Obreza za velikim zvonom.

Sandi, tvoja ljubezen so zvonovi. Njihovo zvenenje v posebnih ritmih, melodijah. Ali lahko rečemo, da si neke vrste ljudski godec na zvonovih?

»Vse je povezano z glasbo. Nekaj je v ritmiki, nekaj v melodiki.«

Kdaj si se navdušil za zvonjenje? Kdaj si se zavedel, da s posebnim zanosom prisluhneš melodiji iz zvonika?

»Lahko rečemo, da imam to v rodu. Že stari starši in ostali sorodniki so bili muzikantje. To se odraža tudi pri meni, vsaj nekaj je prirojenega.«

Kdaj pa si prvič stekel po stopnicah v turn in zanihal težki kembelj?

»Že v otroških letih. Glasba je bila zame vedno neke vrste izziv, vlekla me je nase.«

Meniš, da imajo zvonovi dušo?

»Nekateri jim pravijo božji klicarji, drugi v njih vidijo samo melodiko. Zame je to glasba. Uglasi se na določene tone so ubrano sozvočni, zato imajo neko poslanstvo.«

Koliko časa si odkrival večično pritrkavanje?

»Največ sem se naučil od drugih, od starih mojstrov pritrkavanja. Veliko znanja sem pridobil v Žalni, nekaj v Grosupljem in Šmarju. Zgled sem imel zlasti v domači fari, glasba pa me je vodila po svoji poti. Melodije sedaj prilagajam svojemu okusu, jih izboljšujem ali opuščam.«

Pritrkavanje je edinstvena slovenska ljudska zapuščina. Zakaj je tako posebna?

»Ker nosi v sebi nekaj veselega. Je veselje. Pritrkava se ob različnih veselih, slovesnih priložnostih in večjih cerkvenih praznikih. Ni pa pritrkavanje povezano samo z nabožnostjo. Na primer, Jožef delavec je bil nekoč največji praznik, čeprav ni bil zapovedan, ki so ga ljudje počastili s pritrkavanjem.«

Včasih smo še lahko prisluhnili starodavnemu načinu zvonjenja ob smrti ali hudi uri, danes le redko kje slišimo starodavne melodije. Jih ti razlikuješ in poznaš?

»Sedaj je vse zvonjenje elektronsko, vse je krmljeno od daleč in ni več mežnarjeve roke oziroma vrvi. Le redki se še trudimo, da pritrkavanje ne bi izumrlo. Stari ljudje so vedeli povedati, da se je ob smrti včasih zvonilo po štukih, zjutraj, opoldne in zvečer. Z vsemi zvonovi hkrati po tri minute. Zvonjenje se je razlikovalo tudi po spolu umrlega. Če je na primer umrl otrok, je zvonilo z najmanjšim zvonom v zvoniku ali navčkom. Enkrat za poslovicev od otroka, dvakrat, če je umrla ženska, in trikrat,

če je umrl moški. Da so tudi ljudje, ki so recimo tedaj delali na polju, čutili razliko.«

Kakšne so značilne pritrkovalske melodije in ritmi?

»Glede muzikalčnosti in vzorcev pritrkavanja je več različic. Nekaj temelji na ritmiki, nekaj na melodiki. Melodije, ki smo jih pobrali od starih ljudi, temeljijo na ritmiki. Veliki zvon udarja določeno melodijo, ritm, vse ostalo pa se mu dodaja, gosti in drobi.«

Kakšna je razlika med stoječimi in letečimi melodijami?

»Pred mašo, petnajst minut, ko vabi, veliki zvon niha v leteči melodiji, ostali zvonovi pa drobijo. Stojče melodije so bolj umirjene, za večje priložnosti pa mora biti leteča. Zvonjenje je poudarjeno, glasno in slovesno.«

Ti ne igraš le nabožnih melodij. Plašč zvana znaš zatresti tudi v ritmih Radetzkega marša!

»Radetzki marš je Straussova melodija, ki se jo da dosti dobro izvajati tudi z zvonovi. Vsak tega ne zmore, lahko se še tako trudiš. Mora biti pravi čas in pravi pritrkovelec, ki zna iz skladbe izvesti dušo.«

Sam si dal izdelati četrto miniaturnih zvonov in pritrkovalsko žilico vzdržuješ tudi doma.

»To je moja žilica. Dam si duška. Vedno sem si želel imeti nekaj takega doma.«

V žalski fari pritrkuješ s prijateljem Matejem Kocjančičem. Se bo tradicija posebnega zvonjenja obdržala ali trenutno ne kaže najbolje?

»Kakor pač ponujaš to reč. Nekaj zanimanja je, ko smo se temu bolj posvetili. Otroci sami so pokazali zanimanje. V Žalno bom posodil zvonove, naj vadijo. Napisal bom note in jih vzpodbujal. To se ne sme pozabiti. Kar sem sam dobil, bom gojil, ostali pa, upam, da bodo povzeli naprej.«

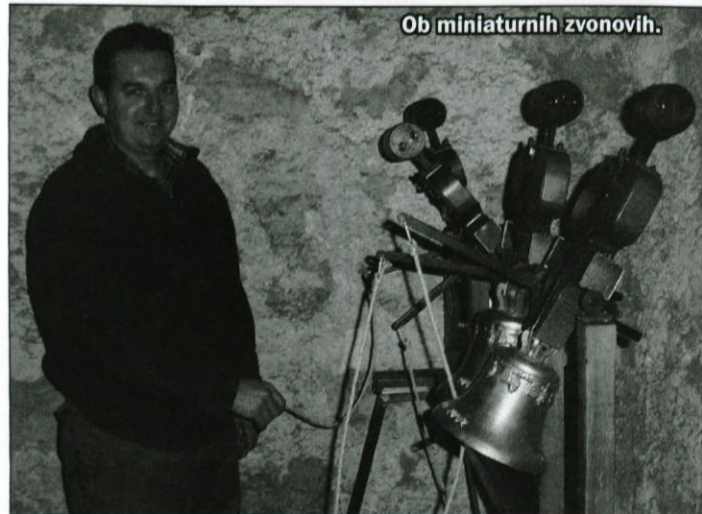
Pritrkavanje je starodaven slovenski običaj, segal naj bi tja v 16. stoletje. Je za pritrkovalca pomembno, kdaj začne?

»To ni pomembno. Važno je, da to nosi v srcu, da mu je dano, če pa mu je že v zibko položeno, da je vsaj malo muzikanta, pa še toliko bolje.«

Te trenutki, ko odstreš vrata zvonika in se po polzastih stopnicah povzpneš pod nebo, navdajajo s posebno vznemetenostjo? Kaj tedaj občutiš?

»Takrat občutim samo, da me ljudje slišijo. V turn ne greš zaradi sebe, temveč zaradi ljudi!«

Barbara Pance

Ob miniaturnih zvonovih.

»STATI INU OBSTATI« V ŠKOCJANU

Škocjan, 12. junija 2005 – Ob krajevnem prazniku, ki ga Škocjan- ci sicer praznujejo 8. junija, na dan, ko se je leta 1508 na Rašici, ki je tedaj spadala pod škocjansko faro, rodil oče prve slovenske knjige Primož Trubar, sta Krajevna skupnost in Kulturno društvo Škocjan pripravila že deveto kulturno prireditev »Stati inu obstati«. Članice in člani KD Škocjan so letošnji kulturni program ob 100-letnici smrti Janeza Trdine popestrili z branjem odlomkov iz njegovih del.

Nastopajoči in organizacijski odbor prireditve »Stati inu obstati« v Škocjanu z Alenko Jerajevico – poslanko v Državnem zboru RS.

Bolj ali manj redni obiskovalci te škocjanske prireditve kot del tradicije jemljemo tudi dobrodošlico, ki jo v klenem Trubarjevem jeziku vsako leto izreče starosta in vzornik škocjanskih ljubiteljskih igralcev Stefan Zmec. Tako je bilo tudi tokrat. V kulturnem programu na prireditvi pa so poleg njega nastopili še Moški pevski zbor Vokal iz Grosuplje pod vodstvom Primoža Cedilnika, kvartet Zvon, violinistka Vesna Elikan ter članice Kulturnega društva Škocjan: Petra Sodja, Ana Gregorič in Nina Kralj. Program je tudi tokrat zasnoval Jožef Marolt, povezovala pa ga je Darja Starc. Prireditve sta popestrili narodni noši s Turjaka ter Trubarjeva konjenica.

V kratkem nagovoru je župan Janez Lesjak pohvalil prizadevanja domačinov, ki so trmasto »stali inu obstali« v teh škocjanskih hribih tudi v najtežjih časih ter poudaril pomen enotnosti, ki je predpogoj za razvoj kraja, občine ali države. Prireditve se je udeležila tudi poslanka v Državnem zboru RS Alenka Jeraj. Zgovorna lžanka, ki se s problemom bega mladih s podeželja srečuje tudi v svoji domači občini, je v pogovoru dejala, da želi s svojimi obiski kulturnih prireditev po odročnejših krajih izraziti svojo podporo in podporo Slovenske demokratske stranke tistim krajanom, ki jim ni vseeno za usodo svojih rodnih krajev.

Škocjanskim zanesenjakom, ki so ponosni na preteklost svojega kraja ter skušajo iztrgati pozabi pomembne posameznike in dogodke, pa tudi obisk prireditve s strani poslanke, župana in občinskih svetnikov ter njihova moralna podpora vlivajo upanje, da se škocjanski hribi ne bodo izpraznili. V tem duhu ni odveč omeniti tudi sponzorje, ki so letošnjo prireditev omogočili. To so: Občina Grosuplje, Gradbeno podjetje Bežigrad, Kogast sistemi, Godec inženiring, Maxo pub in Cafe Evropa, Zidarstvo in gradbena mehanizacija Stanislav Kordiš, Kleparstvo Tomšič, Pekarna Grosuplje ter EPG – Pivnica Anton.

Naj za zaključek omenim še to, da je organizacijski odbor prireditve »Stati inu obstati« z mislimi že pri svoji jubilejni - 10. prireditvi, ki bo posvečena 1000-letnici prve omembe krščanskega in verskega središča Škocjan.

Janez Pintar

Obiskovalci in gostje prireditve.

Glasbena šola Grosuplje

**Za prihodnje šolsko leto 2005/2006
še posebej vabimo
mlade fante in dekleta, ki bi se
ŽELELI UČITI NIZKA TROBILA
(tuba, bariton in pozavna).**

**Ta trobila so nam nujno potrebna za rast
našega pihalnega orkestra.**

V prihajajočem šolskem letu

**BOMO POUČEVALI TUDI IGRANJE
NA CERKVENE ORGLE,**

**če bo dovolj zainteresiranih učencev.
Zato vabimo vse mlade pianiste, ki imajo zaključenih šest
letnikov klavirja, da se prijavijo k pouku.**

Ravnatelj Franc Korbar

Študijski bralni krožek na gradu Boštanj

Študijski bralni krožek je srečanja v letošnji spomladanski sezoni namenil predvsem seznanjanjem z domačimi avtorji in domačim okoljem, skratka z domoznanstvom. Med nami živi veliko posebnih ljudi, ki ustvarjajo, mnogi le za svojo dušo, a če so povabljeni, so pripravljeni svoje izkušnje in znanje deliti tudi z drugimi. Kar nekaj pesnic smo spoznali, med krožkarje je prišla tudi lovška družina s svojimi zgodbami, v program pa smo zapisali tudi grajske zgodbe.

V maju smo se zato na gradu Boštanj srečali z gospodom Tonetom Jamnikom, katerega oče je bil grajski lovski čuvaj in se tudi sam spominja grajskih iz svojih otroških let.

Sprejel nas je pri grajskih vratih. Povedal je, da je bil pri vratih jarek, nad njim pa dvizni most. Sprehodi-li smo se po zunanjem dvorišču in skozi glavni vhod stopili na notranje dvorišče. Pred očmi gospoda Jamnika so oživila mladostni spomini. Pokazal nam je, kje je bil vodnjak, kje prostori za služinčad in kje za gospodo. Okoli dvorišča so bile arkade v dveh nadstropjih. Dvoje stopnišč je vodilo na drugo etažo, ene široke za gospodo, druge zavite ozke za hlapce, da se ne bi srečevali. Koruzo so ličkali na zgornjem hodniku in jo obešali na za to pripravljene obešalnike pod oboki. Pred baronovim cimrom je morala biti vedno tišina.

V prostorih na desni strani gradu je bil muzej. V njem je bila zastava, ki je spominjala na bitko s Turki pri Sisku leta 1593. Dosti orožja je bilo, puške, predvsem lovske, sulice, meči.

Levo pod zunanjim dvoriščem je bila ograda za divje živali: srne, lisice, medveda takrat še ni bilo v naših krajih.

»Rimski turn« pred gradom je starejši. Zdaj so v njem stanovanja. Grad je imel tudi zapor - keho pod kuhinjo. Velik prostor je bil. Iz kehe naj bi vodil skrivni izhod iz gradu.

Na južni strani pred vhodom v grad je bil okrasni skalnjak - lepnotni vrt, zelenjavni vrt pa je bil za 3-4 m visokim zidom.

Blizu vhoda je stala visoka debela lipa, zdaj je ni več. Na pobočju je bila grobnica. Krste so odnesli v cerkev, saj so jih po vojni v grobnicah večkrat oskrnili. Iskali so zaklad, pa so grobnico in krste odpri. Baron je to zvedel in je s posredovanjem iz tujine dosegel, da so krste shranili v cerkvi, prav tako črn nagrobni v rahlo prizmo porezan kamen z napisi na treh straneh. Grobnica pa je zdaj prazna in neugledno zapuščena.

Goveji hlev je bil zunaj obzidja, ob njem je bilo skladišče, za traktor, nafoto, bencin. Za njo je bila »šlosarija«, kjer so imeli orodje in kjer je delal »šlosar«, na desno sušilnica za les, v kateri so sušili tudi sadje. Grof je imel zaposlenega tudi svojega mizarja.

Od gradu proti Zagradcu je imel velik sadovnjak, nekaj nižje še enega in na drugi strani poti tudi. Tu so drevesa rasla tako na redko, da so lahko kosili vmes.

Na severni strani, malo nižje od obzidja, so imeli skopano jamo, obloženo s kamnom. Vanjo so zložili led, ki so ga lomili v opekarni, da so poleti shranjevali in hladili hrano. V obzidju blizu stolpa pa so bila vrata, da so kuharice in hlapci lahko prišli do ledenice.

Oblečeni so bili ti ljudje lepo, po tirolsko. Baron je ves čas nosil lovsko obleko, to je irhaste hlače in gojzarje, na glavi klobuček, poleti in pozimi. Tudi ženske so bile oblečene po tirolsko.

Za ljudi je bil baron dober. Zaposlitev jim je dal na žagi, v mlinu in opekarni, na polju so delali in še del pridelka so dobili. V gradu je bilo od 12-14 ljudi, družina in hlapci. Vse ostalo so bili sezonski delavci ali pa obrtniki, ki jim je njihovo delo plačeval. Grofovka je bila bolj stroga. Ni dovolila, da bi nabirali rože po njenem svetu ali obirali murve. Kar pse je nagnala na nas, otroke.

Po odhodu baronov Lazarini v Avstrijo so na grad prišli salezijanci z Rakovnika. Pripeljali so svojo opremo in se nastanili. Nikoli niso bila polja tako obdelana kot takrat. Med vojno je bil grad požgan, zagorel je 12. septembra 1943.

Danes je grad v razvalinah in vsako leto hitreje propada, tako da je že nevarno sprehoditi se po dvorišču.

Naše druženje smo zaključili v galeriji Grad Boštanj, kjer smo si ogledali slikarsko razstavo in predstavitev Radenskega polja. Poskusili smo vino iz kleti gospoda Kramplja in se zadovoljni z nedeljskim popoldnevom razšli.

Marija Samec

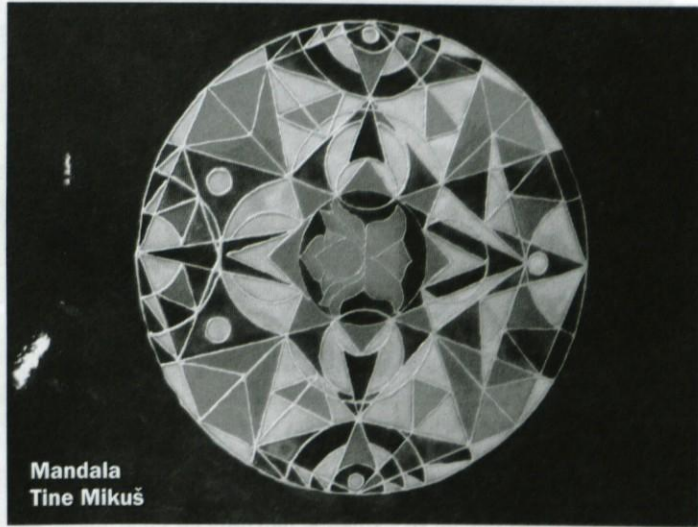
Vstopili smo na nekdanje grajsko dvorišče.

Gospod Anton Jamnik nas je sprejel pred nekdanjimi vhodnimi vrati v grad.
- foto D. Samec

SLIKARSKA RAZSTAVA V GALERIJ GRAD BOŠTANJ

Mandala
Tine Mikuš

V galeriji Grad Boštanj se skoraj vsak mesec zamenja razstava. Trenutno razstavljata slikarki Petra Dujava Lajevc in Tina Mikuš.

Petra Dujava Lajevc rada slika akvarele v kombinaciji s tušem, zadnje čase tudi paste, kjer prevladujejo živahne barve. Nežne, skoraj prozorne barve nam očivijo svet pravilnih bitij, fantazijskih podob, stiliziranih pravilnih pokrajin, ljudi in živali.

Tina Mikuš izhaja iz kroga - mandale. Rada ima sanjski svet, svet simbolike, božanstva, vse tisto, kar je očem skrito. Občudujemo lahko njene vitraže, ki s čudovitimi barvnimi kombinacijami poskušajo vplivati na nas in nam razkrivati skrivnostno povezanost med materialnim in duhovnim.

Razstava je vredna ogleda, prijazni varuhi galerije Grad Boštanj vam bodo vedno odprli prostore in vam dovolili, da se vam oči napasejo na čudovitih barvah in se vam duša napolni z lepoto slik in vitražev.

Marija Samec

Nagajivi angelčki Petre Dujave Lajevc. - Foto D. Samec

PRIREDITVE V KNJIŽNICI GROSUPLJE

V maju in juniju je Knjižnica Grosuplje zaključila s prireditvami v prvi polovici leta za otroke in odrasle.

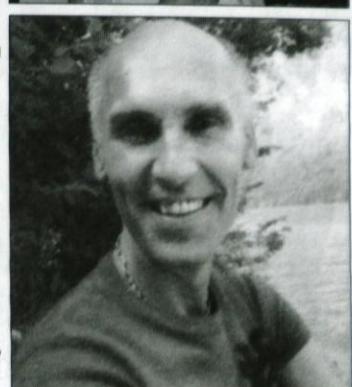
V torek, 7. 6. 2005 je ob zaključku praviljnih uric v Knjižnici Grosuplje otroke zabaval lutkar Boris Kononenko.

FOTOGRAFIJI ZGORAJ:
Ob svetovnem dnevu brez tobaka sta Katarina Vukelič, dr. med., spec. int., ter Anica Kozinc, dipl. med. sestra predstavili učinkovitost tobaka in vplive kajenja na organizem.

SLIKA DESNO: V maju je v Knjižnici Grosuplje o preprostitih naravnih načelih, s katerimi lahko pozdravimo vsako bolezen in si pridobimo vrhunsko zdravje, predaval Alois Kolar.

VESELO NEDELJSKO POPOLDNE NA POLICI

Na prireditvi Veselo nedeljsko popoldne se je zbralo veliko obiskovalcev.

Polica, 5. junija 2005 – Na Polici je bilo spet veselo. Veselo nedeljsko popoldne so pripravili ljudski pevci ob spremljavi citrarja Dušana Mazaja, ki je tudi sestavljal program. Kot gost je nastopil ansambel Interval, vodi ga Emil Kovačec. Oboji delujejo v okviru Kulturnega društva Polica. V programu pa so sodelovali tudi otroci iz Podružnične šole Polica pod vodstvom njihovih učiteljic Marije, Ksenje, Maje in Alenke. Program je povezovala Petra Bor.

Ljudski pevci so v prvem delu zapeli Pojd' mo na Štajersko. Tam, kjer se čuje, Pod klančkom sva se srečala in Sva z ljub'co se pobotala, v drugem delu pa Mamica je kakor sonce. Dekle na vrtu in nato še Dekle pa v gartelju rož'ce napaja. Na koncu so zapeli še Še kik'lo prodala bom, Lastovka in za zaključek Prav lepa je trnovska (Poličani so zapeli - poliška) fara.

Učenci POŠ Polica so nastopili z recitacijami, pesmicami, plesi...

...in celo z igranjem na orglice.

V programu učencev Podružnične šole Polica so nastopili otroci v skupinah z recitacijami, pesmicami, folklornimi plesi in prepevanjem, ob katerem je skladbo dokaj suvereno spremljal mlad fantič na orglice, kar (moram priznati) sem prvič pri svojem več kot šestletnem delu slišal tako mladega fantiča igrati na ta nekdanji zelo ljudski instrument, pa sem videl že kar nekaj prireditev. Zanimivi so bili tudi sproščeni otroci, ko so ob odru veselo sodelovali z nastopajočimi pri petju in pleskanju v taktu.

Z znanimi narodnimi in veselim Avenikovimi vižami pa so kot gostje nastopili člani ansambla Interval s Police, ki ga sestavljajo ženski pevski duet, moški pevski duet, ki ga pojeta ritem kitarist in bas kitarist. Instrumentalno osnovo melodijam v ansamblu narekujejo trobenta in diatonična harmonika.

Med posameznimi nastopi so poskrbeli tudi za humorne vložke, tako sta člana ljudskih pevcev Franci in Mici na humoren način pokazala, kako sta se zares srečala pod klančkom. Zvezdice, ki jih je videla Mici, niso bile zvezdice, ampak luknje v Franceljnovi mareli. Na koncu pa se je izkazalo, da sta tako Francelj kot tudi Micka že poročena. Druge komične situacije so se zgodile pri zdravniku, ko je prišel priletni možakar potožiti zaradi svojih težav s tistimi zadevami, a se pri zdravniku, kot vedno, vse pozdravi in razreši, pa če tudi s »hozentregarji«. Dobro je svojo težavo razrešil tudi knjigotržni akviziter Dušan, ki je kar močno jecjal, a mu je tudi ta napaka prav prišla, saj je z jecjanjem celo zdravnika prepričal, da je kupil knjigo, ko mu jo je le-ta sprva odklonil, pa mu jo je hotel nato zaradi njene zanimivosti kar prebrati. Zdravnik se je nato »vendarle« raje odločil za nakup knjige.

Med vsemi, tako na odru kot tudi v dvorani, pa je bilo tega popoldneva veliko dobre volje, ki se je razlezla celo v pozen večer. Nedvomno so si to lepo nedeljsko popoldne veliko lepše vtisnili med lepe spomine, kot če bi gledali po televiziji TLP. Kdaj ste že rekli, da bo na Polici spet takšno veselje?

Jože Miklič

SLIKA NA NASLOVNICI: Poliški ljudski pevci s citrarjem Dušanom Mazajem in napovedovalko Petro Bor.

Kot gost je nastopil poliški ansambel Interval.

Novosti iz domoznanske zbirke Knjižnice Grosuplje - 4

PETER TURK: PODOBE ŽIVLJENJA IN MITA:

[katalog arheološke razstave], Ljubljana, Narodni muzej Slovenije, 2005, 79 str., ilustr., 30 cm.

Predstavljene so najdbe iz dveh ženskih grobov s Prelog pod Magdalen-sko goro (pri Šmarju), ki spadata med najbogatejša ženska železnodobna grobova na Dolenjskem. Bogati grobni pridatki so bolj značilni za moške grobove, tu pa srečamo bogato zapuščino: štiri bronaste dvogrebenaste čelade, po tri figuralno okrašene posode, v enem grobu je dodan še bronast ciborij s figuralno okrašenim pokrovom, v drugem je poleg figuralno okrašene situle še ena, okrašena tradicionalno z racami in sončnimi diski, pasne spone, osem fibul, zapestnici in številne steklene jagode. Gospodarici iz obeh grobov sta očitno izhajali iz bogate družine

Pri grosupeljski založbi Mondena so izšle tri nove knjige:

Nada Gaborovič: Jutri

Gaborovičeva pogosto piše romane, ki obravnavajo drugo svetovno vojno in posledice, ki jih je ta čas pustil na ljudeh. Tudi v romanu Jutri srečamo moškega in žensko, ki se spoznata med vojno, po vojni pa ne najdeta skupne poti in to vsakega po svoje zaznamuje in mu kroji življenje.

Cvetla Bevc: Prelet žerjavov

Pesnica je v zbirki zbrala sonete, ki nas povedejo v svet lepote in minljivosti.

Tamara Doneva: Igra

Pisateljica nas vpelje v svet igralcev. Spretno prepleta dramsko igrano in usodo dramskih junakov ter igralcev v zasebnem življenju.

Marija Samec

Pripovedi iz Grosupljega in okolice - 15

Kamor pogledamo te dni, vidimo na travnikih pokošeno travo in stroje, ki obračajo, grabijo, nakladajo, odvažajo. Včasih je bilo to delo večinoma ročno. Zgodaj zjutraj, ko je bila še rosa, so se fantje odpravili s kosami na travnik in so kosili drug za drugim. Če je bil kateri prepočasen, da ga je tisti za njim prehitel, je bil ves čas deležen posmeha in šal. Kosci so prav tekmovali med seboj, kdo bo imel boljše koso. Moj oče je bil kovač, zato so ga mnogi prosili, naj jim pomaga izbrati koso. Po zvenu je poznal, ali je kosa dobra ali ne. V trgovini je z vsako koso posebej večkrat udaril po kovini in poslušal, kako zveni. Izbor je bil vedno ožji in na koncu je izbral pravo. Vsak prvi kosci je moral znati tudi sam sklepati koso na klepišču. To je bila lesena pručka, ki je imena na enem koncu nogo podaljšano nad sedalo, v ta leseni del pa je bil zabit kos ploščatega železa, ki smo mu rekli baba, na katerega so polagali koso in ostrili ter ravnali rob. Na travniku pa so si pomagali z oslo, ki so jo imeli namočeno v vodi v osolniku.

Za kosci so prišle grabljice, da so pokošeno travo, ki se je v lepih ravnih redih vila za kosci, raztrosile. Potem pa je sledilo obračanje. Moj oče je vedno govoril, da se mruva na grabljah suši. Tudi obračati seno se je bilo treba naučiti, da smo vedno obračali tako, da smo seno spravljali stran od sence, posebej če je bil travnik ob gozdu. Suho seno smo nakladali na vozove. Z lesenimi vilami so lepo na široko nalagali. Otroci smo bila na vozu in smo tlačili, da je šlo čim več mrve na voz. Voz so nato požrdali. Po sredi naloženega voza so položili drog in ga spredaj in zadaj privezali za voz. Tako stisnjeno seno med vožnjo ni padalo z voza. Moj stari oče si je poškodoval hrbtenico, ko so žrdali voz in se je žrd zlomila. Moški, ki so bili težji in močnejši, so namreč na vozu obtežili žrd, da so jo lahko povezali. Vrglo ga je visoko v zrak, padel je na tla in za posledicami tega padca kmalu umrl.

Ko smo pripeljali seno domov, smo pa še zmetavali, seveda spet ročno, na pod. Tudi tu smo otroci pomagali tako, da smo odmikali kupe sena in jih potlačili, da smo lahko celo letino spravili pod streho. Danes to delajo s pihalniki.

Če trava še ni bila suha, smo jo pa zvozili v kozolec in zdevali v štante. Oče je stal na obešenem stolčku, ki smo mu rekli hlapec, nekdo pa mu je z voza podajal šope mrve, da jih je tlačil med rante.

Ob košnji je bilo vroče, delo je bilo treba hitro opraviti ne glede na dan v tednu, ker vreme ni čakalo.

Svoje spomine na košnjo in dogodke v zvezi z njo pa sta obujali tudi gospe Cvetka Skubic z Gradišča pri Polici in Ivanka Živčič iz Ljubljane:

ŠTRIKNCE ZA MRVO

Konopljno smo tudi sadili. Rabili smo jo za štrike, ki smo jih delali sami doma. Steblo konoplje smo olupili, potlej smo pa tisti trak malo razcefrali, potlej smo ga sukali in navijali na vreteno, ki je bilo pa večje kot tisto pri kolovratu. Pa kar pridevale smo zraven nitke. Od konoplje so dolge niti, tako smo delale, kot bi predle. Špaga se je pa potlej kar gor navijala na vreteno. Sami smo naredili vso špago, ki smo jo doma rabili. Delal smo tudi štriknice (mreže) za listje pa za mrvo. Posebej otava, ki je bila bolj drobna, se je raztresala, pa smo jo v štriknco naložili, da smo jo lažje domov pripeljali. Če je bil travnik v bregu, smo tudi v štriknco naložili, da smo spravili mrvo na tako mesto, da smo jo lahko naložili na voz. Mi smo imeli en travnik v bregu, spodaj je potok tekel, cesta je bila pa na vrhu. Pa smo s štriknco zvelkli vhrabri vso mrvo.

ŠTATLJIVA KOBILA

Kobila je samo mami ubogala, pa nobenega drugega, tako je bila štatljiva. Pa so moški vzeli kobilo in voz pa so šli po loček. En cajt je šlo, na vrh klanca se je pa ustavilo, pa nikamor več naprej. Prosil so jo, cukali, tepli, pa nič. Pa se je eden spomnil, da mu je sosed rekel, če konju pod vampom zakuriš, da se boji, da na mara ognja, pa gre naprej. Pa je res zakuril pod kobilo. Pa se je samo toliko premaknila, da je bil ogenj pod vozom. Kmalu bi cel voz in loček na njem pogorela. Loček smo konjem fotral, saj je bilo mrve premalo, jo je bilo škoda za konje.

Pripravila Marija Samec

"POLITIKA, BOLEZEN MOJA"

Ob zaključku predstave

Dramska skupina KUD Krka je gostovala pod streho gospodarskega poslopja bližnjega gostišča Pr' Martinet v Lučah. Zbrani ljudje iz vasi in okolice so se prijetno razvedrili z uprizorjeno igro Toneta Partljiča Politika, bolezen moja, ki na humoren in celo satiričen način govori o precej aktualnih temah iz našega dokaj naivnega razmišljanja o visokih ciljih v privatnem življenju, pa zato tudi o družinski odtujenosti in še posebej o odnosu do politike, kjer že skoraj vsak Slovenec misli, da je (lahko) dober politik "velikega kalibra".

Igralska skupina je s solidno igro (ki je bila nekaterim igralcem in igral-kam bila »precej pisana na kožo«) približno eno uro in pol zabavala zbrane. Solidno so poskrbeli tudi za odrsko razsvetljavo, kulise, zvočno in ostalo opremo. Še poseben čar uprizoritvi pa je nedvomno doprineslo okolje gospodarskega poslopja, pod katerim se zdaj že tradicionalno odvijajo različne kulturne in športne prireditve.

Jože Miklič

Na prireditvi v Lučah se je zbralo več gledalcev kot marsikdaj v grosupeljskem hramu kulture.

festival
Krka
2005 maj-september
izvir ustvarjalnosti

PROGRAM ZA MESEC:

JULIJ

petek, 8. 7. ob 19. uri	skedenj Žgajnar	Obuti maček	gledališka predstava
petek, 22. 7. ob 20. uri	kmetija Magovac	Sex, drugs & rock'n'roll	gledališka predstava

AVGUST:

petek, 5. 8. ob 20. uri	kmetija Magovac	Peter Andrej & Libero band	koncert
petek, 12. 8. ob 20. uri	kmetija Javornik	Mar Django	koncert
sobota, 20. 8. ob 20. uri	kmetija Magovac	Patetico	koncert
petek, 26. 8. ob 20. uri	kmetija Magovac	Bosa de nova	koncert
od 22. 8. do 27. 8.		Tomaž Rauh & Silvan Omerzu	glasbena lutkovna delavnica

SEPTEMBER:

sobota, 3. 9. ob 20. uri	kmetija Javornik	Fake orchestra	koncert
petek, 16. 9. ob 20. uri	Politarica	Trebog	koncert irske glasbe
sobota, 24. 9. ob 20. uri	Družbeni dom Krka	Orlek	koncert

ŠE ZADNJA NOVIC! DOBITNIKI OBČINSKIH NAGRAD IN PRIZNANJ ZA LETO 2005 SO:

- Nagrado občine Grosuplje z zlatim znakom prejmeta **ANDREJ BAHOVEC** in **ANTON RIGLER**,

- Priznanje občine Grosuplje z zlatim znakom prejme **FRANC KANDUČ**.

- Priznanje občine Grosuplje s srebrnim znakom prejmeta **STANE PETERLIN** in **AVTOVAL d.o.o.**,

- Priznanje občine Grosuplje z bronastim znakom prejmeta **LOVŠKA DRUŽINA GROSUPLJE** in **TURISTIČNO DRUŠTVO SELA PRI ŠMARJU**.

Čestitamo - uredništvo Grosupeljskih odmevov

V DEŽELI SULTANOV

(6. del)

Pot smo peš nadaljevali proti novemu modernemu zdravilišču. Pod zdraviliščem stopničasti snežno beli bazenčki. Vroči izviri vode pridejo na dan na vrhu 91 metrov visokega hribočka. Voda bogata s kalcijevim karbonatom. Voda, ki se razliva po celotnem pobočju. Voda, ki za sabo pušča snežno belo prevleko belega travertina, kamnine iz kalcijevega karbonata. Te soli se nabirajo že tisočletja in nanosi so tukaj res debeli. In oblike. Nekaj posebnega. Kot podkvice. Plitki krožnički. Večji, manjši. Zloženi drug poleg drugega. Sprehajali smo se po čudovitih belih terasah. Belina. Vse belo. Ogromno turistov. Sonce. Toplota. Voda. Seveda me je zamikalo, da sem se usedla na belo kamnino. Kmalu so bila vsa oblačila bela. Pa nahrbtniki. Skratka čudovito. Kmalu sem se sezula, si zavijala hlače in uživala v vodi. Bolj ko smo se spuščali, lepši so bili bazenčki. Kar potegnili so te vase. Slekla sem se, si oblekla kopalko in odšla v bazenček. S stene nad bazenčkom je curjela voda. Naslonila sem se na belo gladko steno in uživala. Voda je curjela po steni in po meni v bazenček. Topla voda. Termalna voda. Poleg sebe sem zagledala dve ženski, popolnoma zakrinkani in oblečeni. Muslimanki. Tudi onidve sta čofotali po vodi. Črna oblačila čisto premočena. Kar predstavljajte si, da se tista oblačila sušijo na tebi. Brrr!

Sprehod smo nadaljevali po belih preprogah po hribočku navzdol proti hotelu. Zanimivo, da je ta belina samo na celotnem pobočju. Ko sem pogledala malo dlje, sem videla zelenje.

V hotel. V hotelu v notranji bazen, v katerem je bila res topla, lahko rečem vroča voda. Kar mi zelo ustreza. Po namakanju v bazenu malo počitka v sobici. Zvečer sva se s prijateljem zopet odpravila na sprehod po vasi. Našla sva pošto. Oglevala sva si stojnice in trgovine s spominki. Pa lokalčki. Taki in drugačni. Pripravljeni za kajenje vodne pipe. Na ulici zopet moški pri svojem "delu". Enako kot včeraj. Zavzeto so igrali družabno igro. Pozdravili so naju. Ravno tako prodajalec preprog, ki je zopet imel prazno trgovino. Sprehodila sva se še malo nižje po vasi. Trgovinice z oblačili. Vsi prodajalci zelo prijazni. Saj hočejo prodati. In tudi barantati. Uspešno sem zbarantala in si kupila majčko. Ko sem slačila in oblačila majice in jih poizkušala, je bilo prodajalkam bolj nerodno kot meni. Kar stran so se obračale. Taka je pač njihova kultura. Zanimivo, da sem sploh opazila prodajalke, kajti v glavnem je to moško "opravilo". Po uspešni prodaji sta se prodajalki skupaj z mano postavili pred objekt. Mlajša je dokaj dobro govorila angleško, tako da smo se v glavnem vse zmenili.

Bujenje ob osmih. Zajtrk. Zopet pakiranje. Na avtobus. Ob devetih odhod proti Fethiye. Šest ur dolga vožnja. Vmes nekaj postankov. Kosilo. Ob treh smo prispele v Fethiye. V hotelu odložili prtljago in se takoj odpeljali na plažo, v laguno Ölüdeniz. Krasna plaža. Peščena. Droben pesek. Čudovit zalivček. Takoj v vodo. Topla voda. Pred sabo sem zagledala otoček. Veliko jih je plavalo proti otočku. Tudi jaz sem zaplavala. Na otočku skale. Najprej nizke, malo naprej zelo, zelo visoke. Posamezniki so plezali po skalah na vrh in skakali v vodo. Kakšna višina! Res so bili pogumni. Nekaj časa sem gledala skoke, nato pa odplavala nazaj na obalo. S prijateljem sva se sprehodila po obali lagune. Palme. Evkaliptus. Prijeten vonj. Oleandri. Goske. V velikih glinenih loncih nasajene rože. Ogromno turistov. Lokalčki s pijačo in hitro hrano. Sladoled.

Po uživanju in lenarjenju na plaži smo se zopet usedli na avtobus in se odpeljali v bližnjo vasico Kayakoyu. Zapuščena vasica. Že od daleč sem zagledala prazne zapuščene hiše. Hiše brez streh. Samo zidovi. Vse ostalo je razpadlo. Kaj se je tukaj zgodilo? Etnično čiščenje. V vasi so živeli Grki, ki so po sporazumu med Grčijo in Turčijo zapustili "turško" ozemlje. Med drugim tudi tole vasico. Lokalni vodič nam je povedal, da je veliko podobnih primerov. Sprehodili smo se po vasi. Oglevali smo si posamezne hiše. Opazila sem ostanke ognjišča, ograje, razpadle zidove, vsepovsod grmovje.... Opazila sem tudi cerkev. Vendar je bila zaklenjena. Tako, da sem si jo ogledala samo od zunaj.

Zavili smo v prijeten lokalček v vasi. Lokalček na prostem. Samo lesena tla so bila malce dvignjena. Zagledala sem velike okrogle mize. Zelo nizke mize. Okrog miz je bila klop. Ta klop je bila skoraj na tleh. Tako da smo sedeli za mizami s skrčenimi nogami. Ali bolj rečeno, čepeli smo oziroma klečali. Na klopi so bile majhne blazine za sedet, za nasloniti. Skratka, prav prijetno je bilo. Večerja. Naročila sem riž s piščancem. Zraven sem dobila tudi zelenjavo. Zelo je bilo dobro. Po končani večerji smo kar sedeli, počivali in uživali. Vožnja v hotel.

Danes smo malo dlje poležali. Do devetih. Zajtrk. Vožnja proti soteski Saklikent. Že z avtobusa sem pod mostom zagledala deročo vodo. Brrr!! Mrzla je videti. In mi bomo šli v to vodo. Izstopili smo. Se sprehodili preko majavega mostu do vhoda v sotesko. Ampak pogled je bil pa čudovit. Voda. Nad vodo skupaj zvezane lesene deske, na katerih so postavljene nizke mizice in okoli mizic nizke blazine za sedet. Nad mizicami streha iz trsja, da gostom ni prevroče. Toda, najprej antikanjon. Da smo prišli do vhoda, smo šli po zelo ozkem mostičku iz lesa, postavljenem ob strmi, navpični skali na eni strani reke. Visoko nad reko. Reka pod nami je bila videti mogočna. Prišli smo do predela, kjer so bile neke vrste restavracije. Odložili smo vso odvečno kramo, kajti v vodi bi se nam lahko zmočila. Oblekli smo si kratke hla-

če in se primerno obuli. Za hojo po vodi. Za začetek smo morali prečkati reko. Uh, kako je bila voda mrzla. Kaj mrzla, ledena! Pa še zelo visoka je bila. Tako da bi bila že na začetku vsa mokra. Skoraj sem že obupala in se vrnila nazaj. Prijatelj me je prepričal, da sem nadaljevala pot. Pravzaprav me je prijel in odnesel preko reke. Kako sem se bala, da se oba zvrneva v vodo! Uspešno nama je. Prav vesela sem bila, ko sem začutila trda in predvsem suha tla pod nogami. V ozadju se je že ponujal čudovit pogled. Reka. Deroča reka. Ozka soteska. Visoke skale na obeh straneh reke. Ko si pogledal v zrak, so se skale z obeh strani skoraj dotikale. Hodili smo ob robu reke. Antikanjon. Proti toku. Ponekod je bilo potrebno hoditi tudi po vodi. Pa plezati preko skal. Zelo previdno. Kajti skale so bile mokre in spolzke. Hodili smo in hodili. Voda je postajala čedalje bolj visoka. Skale čedalje višje in soteska se je čedalje bolj ozila. S prijateljem sva prišla do predela, ko je bilo za nadaljevanje potrebno splezati preko visokih skal s pomočjo vrvi. Preko skal pa je drla reka. Nekateri so pogumno nadaljevali pot. Midva sva se obrnila in se počasi vračala nazaj. Uživala sem v razgledu. Miru. Slišati je bilo reko in posamezne prihajajoče in odhajajoče turiste. Ko sva se vrnili, je bilo nekaj Slovencev že nazaj. Usledili smo se za mizo in počakali še ostale. Ko smo se vsi zbrali, smo se opravili v bližnjo restavracijo na vodi. Posedli smo. Poleg nas sem opazila žensko, ki je za potrebe restavracije pekla palačinke. Sedela je na leseni podlagi, na kateri je imela zloženo vse potrebno za peko palačink. Velik, lesen krožnik. Krožnike za goste. Olje. Vrečke z moko in vsem potrebnim materialom. Palačinke je naredila in spekla pred našimi očmi. Najprej je zamešala testo. Gosto testo. Vzela košček testa in ga s paličico razvaljala v obliko palačinke. To je delala na velikem lesenem krožniku. Razvaljano testo je vrgla na velik kovinski "krožnik", pod katerim je kurila. Kovinski krožnik je predhodno polila z oljem. Ko je bila palačinka skoraj pečena, jo je namastila z oljem in jo napolnila z nadevom. Z nadevom podobnim naši skutli. Opazila sem, da z oljem ne "šparajo". Vsa njihova hrana je zelo mastna. Tudi v trgovinah nimajo manj mastnih stvari. Ko je bila palačinka pečena, jo je odložila na nizko leseno mizico. Potem je prišel natakar in vzel palačinke po našem predhodnem naročilu.

Čez nekaj časa je prišel naš vodič in nas odpeljal malo stran, v lepši ambient. Posedli smo za mize nad vodo. Plavajoče mize. Kako je bilo lepo in prijetno! Naročili smo si hrano. Ko smo jedli, so mimo nas priplavale račke. Začeli smo jih hraniti. Bilo jih je čedalje več. Po končanem kosilu smo kar še posedali. Ko pa je bilo tako prijetno.

mag. Branka Škufca
(se nadaljuje)

Snežno bele ponvice.

Kosilo na "plavajočih" mizah.

Rezultat etničnega čiščenja.

Moški pri igri.

Zaključek uspešnega nakupa.

Peka palačink.

Velikoupeljska Gostilniška Agencija vas (DEZ)informira

BRATOVŠČINA ŽURNALISTIČNE RESNICE
BO PODELA(I)LA RDEČE NAGRADE

Poredništvo EHO CAJNGOV bo CONSORCIUMU VERITAS (bratovščini resnice) ob 100. obletnici kranjskega žurnalizma jČeška Zagraškega v kratkem predlagalo ob vstopu v pravilčno sedmo leto njegovega delovanja za prejemnika ene izmed RDEČIH nagrad. 3. nagrada bo znašala liter Dobrovoljčka, 2. nagrada flaškon šmarnice, 1. nagrada pa sod cvička. Bajje pa se jČežek že zdaj ves trese, da bo v Velikih Upljah ostal najbrž (spet) brez konkurence in bo moral pobrati (beri: spiti) vse nagrade sam.

POREDNIK(I) PLEZALI?
POREDNIKA EHO CAJNGOV so zalotili na državnem plezalskem prvenstvu mlajših in lažjih kategorij, kako je razmišljaj, če bi tudi on splezal do tazgornjega oprimka, pa se je menda ustrašil, če stena ne bi zdržala.

POREDNIK NA RUPNIKOVI LINJI
Po VELIKIH UPLJAH se v revolucionarnih krogi govori, da se je POREDNIK EHO CAJNGOV postavil na RUPNIKOVO LINJO. Če ne bo v kratkem sam povedal, kaj je tam počel, ga bodo zaslišali z OZNO.

ŠKODA PA TAKO VELIKA...

Iz TREBJEGA so s precejšnjo zamudo po (o)slu po rimski cesti proti Magdalenski gori, komaj prestregli staro novico, da je odstopila županja. Kakšna ŠKODA!

Nekateri so zdaj že predlagali, da bi jo razglasili za naravno katastrofo. Čim manjkrat jih obišče, bolj so srečni. Drugi LEPI DEČKI pa so ob sladkem vincu iz Maričinega kislega grozdja veselo prepevali tisto znano: »Marice ne zameri mi, meri mi...«

60 LET POZNEJE

Pozno popoldne 1. Gospodovega dne v 1. tednu meseca ROŽNIKA so v VELIKIH UPLJAH blizu nekdanje kovačije s srpom in kladivom ter krvavo rdečo zvezdo pozivali PROLETARCE VSEH DEŽEL, NAJ SE ZDRUŽIJO! Na zbornem mestu se je nemudoma odzvalo 000 mio VELIKOUPELSKIH proletarcev in ena ulična prodajalka. Najbolj izpostavljena so bila Titova izbrana dela, Kardeljeve depeše, Ribičičevi spomini in dela drugih razbojnikov.

EDO NA ZATOŽNI KLOPI

Ko so Edija K. vprašali, kaj je mislil pri besedici ČIŠČENJE, je dejal, da je pri tem mislil predvsem na čiščenje čevljev JBT (brez Z - pripomba: Josipu Brozu Titu, da ne bo pomote).

NA OKNU GLEJ OBRAZEK BLED...

Na radiu RDEČI VAL so nam v zadnjem mesecu pogosto spet vrteli španski revolucionarni plagiat NA OKNU GLEJ OBRAZEK BLED, niso pa povedali, ali se je morda zdravstveno stanje avtorja plagiat med tem časom kaj poslabšalo.

PROMETNA ZNAKA V GRAHOVCU*

SE POGOVARJATA:

(* SVETOVNO ZNANO PROMETNO KRIŽIŠČE NA SEVEROZHODNEM DELU BALKANA)

Desni nepolitični prometni znak (levemu političnemu prometnemu znaku):

»Zakaj se kar naprej name naslanjaš?»

Levi znak (desnemu):

»Zato, ker imaš ti dve nogi.«

Desni (levemu znaku):

»Jaz bi se na tvojem mestu raje ulegel v travo.

Ali ne vidiš koliko jo je tod okoli?»

Levi (desnemu):

Saj bi se, pa bodo prišli cestarji travo kositi.»

Desni (levemu):

Eh! Greva staviti, da jih letos ne bo?

GOVORI SE...

da bodo pod KONGO PALME postavili tudi nekaj kipov, kiparji pa se sprašujejo, ali bi prej izklesali kamnite kokosove orehe ali pa kar opice.

ZAŠČITA KOMARJEV

Kmetje in ostali prebivalci iz okolice Račenskega polja se menda že dogovarjajo, da bi ustanovili še eno društvo - to pot ZA ZAŠČITO KOMARJEV, saj bo to menda najbolj zanimiva posebnost tega območja tudi v bodočem projektu NATURA 2013. Nekateri pričakujejo blazne dobičke od tega projekta, drugi pa so si že nabavili neprodušne skafandre.

ZMEDENI DNEVNIK BISTRIH GLAV - TURNEJA PO ŠVICI, MAJ 2005

1. dan - 25. 5. 2005

Ura zvoni ob 7. uri zjutraj... Kaj za vraga je narobe? Moram v službo, ali je konec sveta?

Pol ure kasneje je ladja (kombi, ki ga je sponzoriral Radio Zeleni Val) D.D.V. odplula Švici in koncertom naproti.

Pot je bila popolnoma nezanimiva, od Ljubljane do Fernetičev kot bi mignil, potem pa več 100 kilometrov italijanskih avtocest. Tako ravnih, da bi še šofer lahko zaspal... No, na srečo ima Italija eno zelo dobro stran, in sicer seksi mlade Italijanke. In prav one so bile razlog, da smo se ustavili na prav vsaki bencinski črpalki in postajališču. Ljudje imamo potrebe, moški jih imamo še toliko več in ker smo socialno-erotični punk trio, potrebe nas treh zadoščajo za manjšo vas. Sicer pa je o Italiji to pravzaprav vse!

Švica je nekaj drugega in bili smo presenečeni. Država s prepoznavnostjo! Njim ni potrebno nikomur »leži v rit« in zato tudi niso med »elitno« družbo Evropske unije. Na meji nismo imeli prav nobenih težav. Prijavili smo, kar smo imeli, in prijazno so nas pospremlili v državo.

Mesto Langnau je bila naša prva postojanka in tam smo bili, kot bi mignil. Spoznali smo našega managerja, ki bo skrbel za nas na evropskem tržišču - zares v redu tip, bolj hihi narave, prava glasbena enciklopedija, družbeno ozavešen, pozitiven, kot je to sploh mogoče, skratka človek na mestu. Ko bi ga le spoznali pred nekaj leti namesto Milki Miške... Veliko smo se pogovarjali, snovali načrte za prihodnosti, pili, malo jedli, veliko pili, še malo pili in ko smo spraznili zadnje steklenice, je bil že čas za spanje. Kratko, a sladko...

2. DAN - 26. 5. 2005, KONCERT V KLUBU ROCK CITY, MESTO USTER

Zbudilo nas je glasno in zares nadležno mjavkanje (v naših glavah) okoli 10. ure. Kar je vsekakor bolj človeško kot ob sedmih zjutraj, vendar ti mački so tako naporni, da je tudi vstajanje ob desetih dopoldan povsem nečloveško.

Zajtrk, dokončne plani turneje in nato v Uster.

A sem že omenil, da je naš manager zares narejen na easy...

Rock City torej... tonska vaja, oprema, da padeš dol in že na samem začetku enkratno vzdusje. Oder smo si delili z najboljšim nemškim cover bandom Die Toten Hosen, občinstvo večinoma študentsko - odlično vzdusje, prava punk rock veselica.

Poglavje zase je bil backstage. To niso majhne in zatohle sobice, kamor moraš sam prinesiti pijačo in notri »švercati« ženske. Tam dobiš, kar hočeš, kolikor hočeš in kolikokrat hočeš.

In to je bil komaj drugi dan!

Spat smo odšli v Ranpperswillu, prijetne in prostorne sobe, malenkost smo še pili in nato SPALI.

3. dan - 27. 5. 2005, odhajamo v Chur

Zajtrkovali smo kar na terasi s čudovitim razgledom na okoliške dvatisočake in Zurichsko jezero - joj, še romantični bomo postali, če bom še dolgo tukaj. Še ena geografska, da ne boste mislili, da smo samo pili in preganjali ženske - Švica ima jezer vsaj toliko kot Slovenija kraških jam, pozimi neusmiljeno drsajo, igrajo hokej in nič čudnega, da so le-tos »razturali« na svetovnem prvenstvu divizije A, kjer smo mi še vedno »nebodijihitrea«.

Zajtrk, pa spet kombi - poleg nas treh in našega na easy managerja so z nami še šofer Dare in promotorka Tanja - in seveda pot naprej. Nov izziv - Safari Beat Club v mestu Chur.

In če ste mislili, da je bil Uster super, potem vam lahko zaupam, da je bil Chur fantastičen. Izredno visok nivo organizacije. Spoznali smo tudi ostali dve skupini, ki sta še igrali z nami. Naša predskupina so bili mladi švicarski punkrockerji, oboji pa smo bili predskupina nadutim, neverjetno pametnim in globalno ozavešenim Angležem Amplifier, ki menda počasi (zelo počasi) prodirajo tudi na MTV. Prišli so z avtobusom (?), 20-člansko posadko (??) in plešastim managerjem (najbrž očka ali pa dedek kakšnega od članov?). Boleče dolgočasno in preveč melanholično, skratka modemo angleško.

Še pred tonsko vajo so nas odpeljali v hotel, se pa človek zelo hitro navadi njihove točnosti. Pa saj poznate tisto, da si točen kot švicarska ura. No, pri njih to dejansko obstaja in funkcionira. Tonska vaja točno ob uri, večerja točno ob uri - šef Mike je več kot odličen in profesionalen.

Po tonski vaji smo šli na streho kluba in vraga - vse je bilo idealno za novo ljubezen, a naše misli (in tudi glave) so bile drugje. Tudi mi smo profesionalci! Pri večerji smo se pošteno (in zastojni) najedli, ob pol desetih zvečer je začela naša predskupina in pol ure za njimi smo na oder prišli mi.

Safari Beat Club je bil nabit, ampak zares nabito poln! In zakaj začeti drugače kot s »Hey ho, let's go!« in pozitivna naravnost se je le stopnjevala. Več kot odlično. In iz pesmi v pesem smo bili boljši, ljudje pa so nam tudi jedli iz roke.

V backstageu je bilo, kot mora biti - natakariče v zlatem povprečju, dokler ni v prostor vstopila Samara in naša srca (pa tudi vse ostalo) so podivjala. Pivo za ohladit, pa pivo za žejo in vsakič, ko se je nasmešnila, sem moral spiti še kaj močnejšega, pa čež pivo za osvežit grlo in tako naprej in naprej... in če je bil kombi naša ladja, potem smo mi z vsakim pivom postajali večji pirati - želni vsega in vsake.

In še vedno nam je uspelo spoznati nekaj zanimivih ljudi, med drugimi tudi managerja in koncertnega promotorka (kaj ni to lep izraz?!), Portugalske in v bližnji prihodnosti se nam obeta turneja Francija - Španija - Portugalska.

Amplifier so nam šli v nadaljevanju le malo preveč na živce in zato smo odšli v drug klub, ki pa je imel eno samo napako - nič ni bilo zastojni! In potem človek ugotovi, kako nemogoče draga je Švica! Recimo - juice vodka stane 2100 SIT, pivo malo manj, a še vedno preveč.

A ker je človek samo enkrat prvič na švicarski turneji, je to treba kljub visokim cenam ustrezno proslaviti. In smo proslavljali (beri: na veliko pili) - Rac, pa naš šofer Dare, seveda naš manager in moja malenkost, pa par ljubkih Švicark, seveda.

V tako prijetni družbi seveda nismo želeli obiti v baru - klubu, in smo raje odšli v hotelsko sobo in z zabavo nadaljevali tam. Dobra stran dobrih hotelov so kopalnice in ogromne kopalne kadi... polna kad vode, pa notri oblečen jaz in pomanjkljivo oblečena Švicarka in... no, o podobnostih pa kdaj drugič!

Smeha je bilo več kot pitja!

4. DAN - 28. 5. 2005 ALI DAN VELIKEGA TIGRA

Jutro po neprespani noči. Spali pravzaprav sploh nismo, popolnoma nič. Rac je imel - kot vedno - drisko, ki se je zavlekla še v naslednje dni. Verjetno je kaj narobe pojedel.

Ob zajtrku smo predvsem skušali povezati dogodke prejšnjega večera in predvsem noči. Ni nam šlo najbolje!

Sledila je pot v Islikon, klub pa se imenuje C4 (kot plastični eksploziv). Hudičeva kuhinja in tudi vzdusje je bilo tam nekje, saj smo nastopali skupaj z dvema heavy metal bandoma. Prvi, ki so nastopali, so bili domačini in so bili zelo podobni Iron Maiden, glavni band pa so bili Tankard, izredno melodičen heavy metal, ki me je - pravovernega punk'n'rollerja-pošteno presenetil, saj sploh nisem vedel, da je heavy metal lahko tako neverjetno melodičen.

Kaj vse smo se naučili v borih nekaj dneh v Švici?! Res imam občutek, da se bom domov vrnil veliko pametnejši!

Dvorana C4 je namenjena vsaj 2000 glasbe želim dušam s telesi vred. Tonska vaja je bila super, pred nastopom zastojni večerji v backstageu (ve se, kdo plača in kdo pije in zakaj je temu tako), pa seveda nastop.

Predvsem razjarjeni heavy metalci, ki se jim sploh ni sanjalo, da bodo del večera poslušali tudi punk rock. Oder je bil tako velik, da včasih sploh nisem videl Lužija, ki se je izgubil nekje na moji levi... daalec straaan. Pa vse skupaj sploh ni bilo tako slabo - vsake toliko smo dobili kakšen spodbuden aplavz, nič ni letelo na oder in nihče nas ni želel pretepti.

Nauk? Švicarski metalci ločijo glasbo na dobro in slabo in ne zgolj na zvrt.

Hotel na standardno visokem nivoju, pili smo kot vedno (nič manj in nič več), spali pa spet bolj za vzorec.

5. DAN - 29. 5. 2005 IN ZADNI KONCERT NA TURNEJI

Zanimiva pot v Summiswald, saj po celi Švici zidajo nove ceste, predore, viadukte - in nikjer nobenih zastojev?! Kljub vsemu smo se vozili tri ure, da smo ulovili celo nekaj spanca.

Milan nam je priredil poslovilno zabavo, igrali smo skupaj z enim domačim bandom. Še en dober koncert, podobna playlista kot na ostalih koncertih in veselo so poskakovali celo tisti, ki so izgledali zelo trezni.

Zabavo smo nadaljevali v Milanovi klubi sobi, kjer smo poslušali veliko rock'n'roll glasbe iz njegove zajetne zasebne zbirke, nismo pa mogli niti mimo naslednjih destinacij in držav, ki jih bomo obiskali.

A ne bomo vam povedali kar vsega. O vsem boste še pravočasno obveščeni.

Seveda, če se bomo spomnili, kaj smo se dogovorili?

6. DAN - 30. 5. 2005 IN ODHOD DOMOV

Težavno vstajanje, jutranja kava (sploh se ne hecemo) in odhod oziroma povratek v Slovenijo.

Enaka pot, enaka avtocesta, celo seksi Italijanke so bile spet tam (torej se nam ni zgolj sanjalo) in obljubili smo jim, da se kmalu vrnemo.

V domačem kraju nas žal niso pričakale trume oboževalk, zgolj prijatelji, ki so nas pogrešali in s katerimi je bilo odlično spiti (poceni) pivo in malo pokramljati o doživetjih. Pa kaj, če nam niso verjeli?! Saj imamo tudi fotografije, samo se bojimo, da nas prej ne bo prehitel kakšen internetni film...Pa še to - prevozili smo 2415 km. Zelo daleč, kajne...?

Do naslednjč...Maki D.D.V.

www.ddv3.com, www.ddv3.com/europe, ddv3@email.si

tel:041 934 014 Maki

...žur...

Ko gre sosedu k sosedu...

Datum: 25. 6. 2005 ob 19h

Kraj: Srednja šola Josipa Jurčiča,

Ivančna Gorica

Nastopajoči: L'Blenk, Kocka, D.D.V.,

The Drinkers, Dan D, Belfast Food

Organizator:

Študentski klub GROŠ iz Grosupljega

ali: »Pravljice«, ki so se zapisovale ne samo na moji duši, ampak številnim sodelujočim in srečujočim se v gasilstvu, kulturi, glasbi, v krajevni skupnosti, v občini, pa pri delu v geodeziji, gradbeništvu, urbanizmu in založništvu ter nenazadnje tudi v občinski politiki. Ce vas zanimajo, jim prisluhnite!

Mesto Bagdad leži ob obalah velike reke Tigris, v severnem predelu nekdanje žitnice sveta in zibelki naše zahodne kulture - Mezopotamije. Beseda Bagdad naj bi v iranskem jeziku pomenila božji dar, v slovarju slovenskega knjižnega jezika pa boste celo našli pod to besedo razlago, ki pravi, da je to redko tkana, vzorčasta tkanina za zavese.

Bagdad je že od nekdaj pomembno trgovsko in prometno križišče. Glavne ceste vodijo v Damask (Sirija) in Aman (Jordanija), pa tudi prek hribovitih Kurdistanu in Turčijo. Na jug se razcepajo proti Savdski Arabiji in Kuvajtu. Ceste proti Iranu so v času mojih »delovnih izletov« v letih 1980 do 1983 bile v glavnem zaprte. Skozi Bagdad je zgrajena tudi železnica, ki pripelje iz Carigrada oziroma Istambula prek Mosula in se nato nadaljuje proti Divaniji ter konča s postajo v Basri ob Arabskem oziroma Perzijskem zalivu.

Na samem Tigrisu je bilo urejeno tudi nekaj reškega prometa, v samem Bagdadu pa je zgrajeno celo pristanišče. Industrijska proizvodnja se je pretežno ukvarjala s tekstilom, kožami in prehrano. Zelo blizu Bagdada je bilo tudi veliko naftnih rafinerij in kemičnih tovarn. V novjšem delu je bilo decembra 1981 že zgrajenih nekaj večjih in sodobnih zgradb: univerza, muzeji, arheološki inštitut, pošta, pa tudi nekaj večjih modernih hotelov z velikimi parkirnimi hišami.

Ob slikoviti 14 ramadanski mošeji so na drugi strani ene od glavnih mestnih vpadnic zgradili v betonu že pred desetletji Spomenik neznanemu junaku, a se je najbrž Sadamu kljub njegovi veličastnosti zdel premajhen, zato je zgradil nov Spomenik neznanemu junaku, pod katerim je bilo kar nekaj etaž uradno poimenovane.

Na Tigrisu so imeli tudi nekaj turističnega rečnega prometa.

Stari spomenik neznanemu junaku pred 14. ramadansko mošejo ob eni od vstopnih cest z jugovzhodne strani mesta Bagdad.

ga muzeja orožja. Za ogled pa je bila dovoljena le pod budnim očesom vojaške policije samo prva etaža. Kaj je bilo v spodnjih etažah, lahko samo uganemo.

V dokaj realističnem slogu sta bila na vhodu mesta postavljena spomenika Ali Babe in štirideset razbojnikov z impozantnimi vrči, v kateri naj bi se skrivali razbojniki, ter bronasti spomenik Šahirjarja in Šeherezade. Spomenik Šeherezade je narejen v bronu in je visok približno toliko kot Prešernov spomenik v Ljubljani. Postavljen je ob cesti, ki nekaj časa teče le nekaj deset metrov stran od obale reke Tigris.

Za tiste, ki morda ne vedo: Bagdad je bil nekoč veličastno mesto pravljic Tisoč in ene noči. Vendar pa v tistem času kakšnih posebnih pravljic nisem niti pričakoval in jih tudi nisem doživel. Morda bi jih, če bi se tja namenil kot turist, a bi to moralo biti v kakšnem drugem času in ne med vojno. Kot delavcu, ki ima na voljo le sem ter tja kakšno urico prostega časa, pa se kaj posebno pravljicega niti ne bi moglo zgoditi. Če sem zelo realen, bi se v tistem času zelo lahko uresničil le krvavi del te pravljice. Naj na kratko zapisem, kako je zgodba Tisoč in ene noči nastajala!

Šahirjar je imel zelo slabo izkušnjo z ženskami oziroma z žensko zvestobo. Prav zaradi tega, ko je prišel do moči in oblasti, se je želel vsem ženskam maščevati tako, da jih je eno za drugo ubijal. Tako bi bilo tudi s Šeherezado, vezirjevo hčerjo, če ga ne bi prelisčila, ko mu je s pripovedovanjem vedno novih in zanimivih zgodb to namero dejansko preprečila. Zaradi kraljevičevega zanimanja za te zgodbe pa se

mu je njegova maščevalna morilska sla po 1001 noči ohladila. Zato je Šeherezado pustil živeti. Zgodbe, pravljice, novele, anekdote in humoreske so povzete iz arabskega, pa tudi iz perzijskega (se pravi - iranskega) kulturnega okolja in so nastajale od 8. do 16. stoletja.

Po nekaj sto metrih naprej se na desno nekoliko povzpne na veliki jekleni most, ki ga nosijo v zrak napete in v dokaj debele snope povezane drobne jeklenice. Viseči most zaradi raztezanja materialov kar precej niha kljub svoji veličini. Še najbolj pa spominja na znameniti most Verrazzanu v New Yorku ali pa na Golden Gate v San Franciscu le da je nekoliko manjši, velike železne cevi, v katere so oblečeni snoپی številnih jeklenih vrvi, pa so obarvane sivozeleno. Most so poimenovali po 14. juliju. Na ta dan sta bili v Iraku v preteklosti kar dve revoluciji v razdobju desetih let.

Stari deli mesta so bili na začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja še zelo orientalsko obarvani. Dokaj enolične, kockaste, dvo do trnadstropne hiše pa se v starem delu Bagdada umikajo novjšim. V starih predelih mesta so tudi ulice soraz-

Spomenik kraljeviča Šahirjarja in vezirjeve hčerke Šeherezade.

Ob kongresu EURAG-A /Evropsko združenje starejših/

Republika Slovenija, naša prestolnica Ljubljana, bo od 29. septembra do 1. oktobra letos gostila 18. mednarodni kongres EURAG-a. To bo pomembno srečanje tako strokovno, strateško, organizacijsko, prestižno oz. preskus za našo deželo, kjer se bo pokazalo, kakšen odnos ima do starejših oseb, kakšne pogoje jim nudi in kako v tej deželi živijo, se aktivirajo in usposabljaajo starejši ljudje. Vodilna misel kongresa - perspektiva starejših v Evropi - je izzivalna, optimistična, lahko pa je tudi turobna, obtožujoča in manj optimistična.

Sedanja naravnost okolja, družbe, politike do problemov starejših pri nas kaže na še zadovoljiv trend. Ali se bo tako nadaljevalo, ali so vse poti upoštevane? Kaj lahko še izboljšamo? Seveda, tukaj mislim na vlogo starejših, ki imamo izkušnje, znanje, energijo, da tudi sami odločilno prispevamo k svojemu boljšemu jutri.

Iz seznama plenarnih oziroma uvodnih predavanj vidimo, da nastopajo s svojimi prispevki in razmišljanji naši in tuji eminentni strokovnjaki.

- Kako starejši doživljamo prehod iz industrijske v informacijsko družbo, bo predstavila naša najvidnejša andragoginja dr. Ana Kranjc. Predvidevamo, da bomo dobili veliko napotkov, kako se bomo starejši umestili v današnje sobivanje čim bolj aktivno, kakovostno ter se človeku in času primerno naravnali, živeli in soustvarjali sedanje življenje.

- Velika poznavalka univerze za tretje življenjsko obdobje - dr. Dušana Findeisen-bo na njej svojstven način predstavila potrebe starejših po funkcionalnem izobraževanju, vse življenjskem učenju in aktivni starosti, kar je sinonim za kakovostno, polno in osebno razgibano življenje.

- Prispevek dr. Jožeta Ramovša poudarja, da je medgeneracijsko sodelovanje izredno pomemben dejavnik kakovostnega staranja. Brez medsebojnega poznavanja različnih generacij ter upoštevanja razlik ne moremo graditi zaupanja, mostov, sobivanja, strpnosti in solidarnosti.

- Med prispevki tujih strokovnjakov zasledimo teme o socialni varnosti, o neodvisnosti, o možnostih odločanja starejših oseb. Pomemben referat je o novih tehnologijah, kjer avtor govori, kako se moramo starejši enakovredno vključevati v komunikacijske storitve informacijske družbe.

V delovnih skupinah se bodo posamezne teme in problemi še bolj konkretizirali. Predvideno je sedem delovnih skupin, kjer se bo strokovna in laična javnost soočala, razmišljala in udeleževala veliko rešitev, ki so že danes uresničljive.

Življenje starejših doma - v krogu svojih sorodnikov in znancev - je verjetno ena od evropskih perspektiv.

Izhodiščna tema kongresa: *Perspektiva starejših v Evropi* - je opozorilo na podaljšano starost in naraščanje števila starejših, ki so novi izzivi vsaki razviti družbi. Kvaliteta življenja vseh generacij je zato v veliki meri odvisna od tega, kako bomo znali uspešno odgovoriti na te izzive.

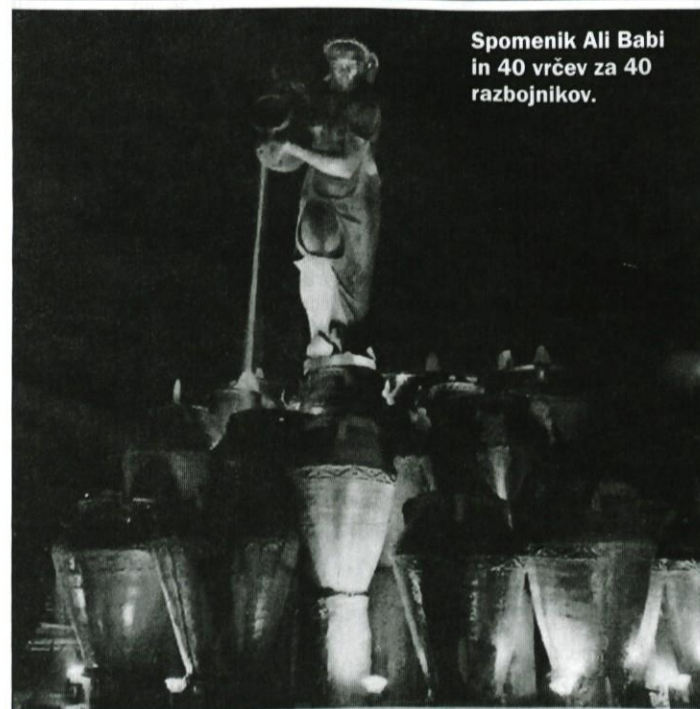
Zvezi društev upokojencev Slovenije pripada velika čast, da ji je bila zaupana naloga organizacije tako pomembnega mednarodnega dogodka. Prepričani smo, da ji bo uspelo organizirati kongres po najboljših močeh in v zadovoljstvo udeležencev.

Borut Hrovatin

Jamar našel ročni bombi

GROSUPLJE, petek, 10. junija 2005 - V sredo popoldne je grosupeljske policiste poklical 34-letni jamar, ki je med spustom v jamo Virščica v bližini Male Račne naletel na dve ročni bombi iz druge svetovne vojne. Prevzeli so ju pirotehnik civilne zaštite.

(vir: og - Dnevnik)

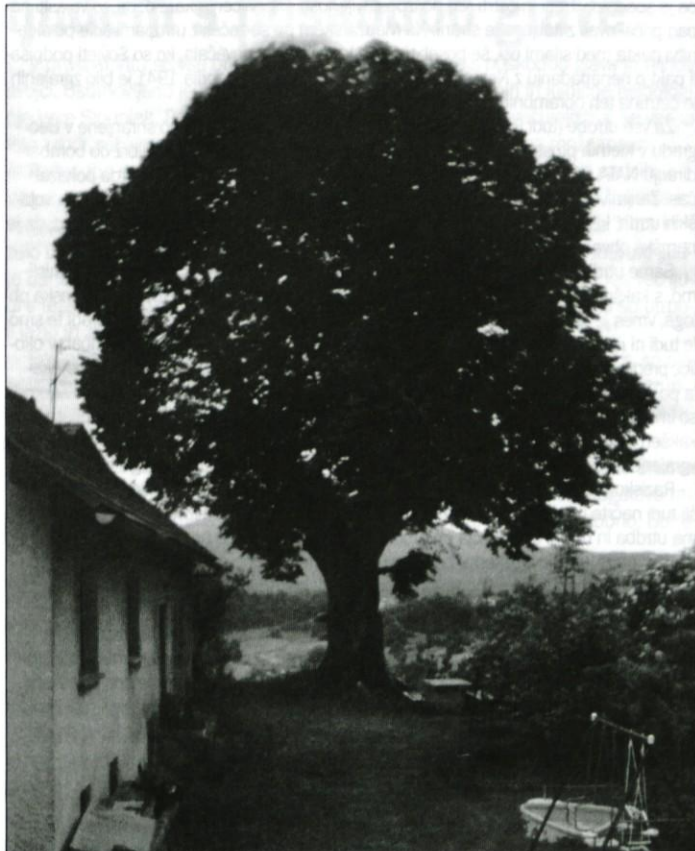

Spomenik Ali Babi in 40 vrčev za 40 razbojnikov.

memo ozke. Po mnogih se ne da voziti, ker so preveč natrpane z ljudmi, na sami cesti pa je postavljenih na mnogih mestih veliko dvokolesnih 'šajtrg', miz ali pa čisto navadnih kartonskih škatel, na katerih starci, ženske in otroci prodajajo od arabske hrane, oblek, do posameznih cigaret. Prodajajo to in ono - na videz vse, kar si zaželiš. Na koncu kot začasni priseljencev ugotoviš, da pravzaprav skoraj nič ne potrebuješ.

Ko smo parkirali v napol zgrajeni garažni hiši ob veliki novi pošti, sem zagledal dokaj zanimiv prizor. Prav ob tej na pol zgrajeni parkirni hiši je stalo le kakšnih 20 m stran tudi veliko poševno dvigalo, na katerem je na dolgi jekleni vrvi bingljala velika železna krogla. S kroglo so ravno v tistem trenutku podirali stare zgradbe v bližini. Predvidevali smo, da zato, ker bodo nadaljevali z gradnjo parkirne hiše, ali pa morda le za ureditev osnovnih manipulativnih površin v njeni neposredni bližini. Udarja-

MOGOČNA STREŽKOVA LIPA KRALJUJE KLJUB STAROSTI

Pozni spomladanski dnevi se že spogledujejo s poletjem. Kosilnice že pojenjujejo, saj se travniki po prvi košnji že pripravljajo na novo obdobje darovanja svojim gospodarjem.

Kako drugačna je bila včasih vaška idila in kmečko življenje, pa se čisto spominja Marija Strežek iz Velikega Vrha pri Šmarju-Sapu. Mogočna lipa, ki krasí dvorišče stare kmečke hiše, je bila zbirališče koscev in žanjic, ki so pomagali na kmetiji. Po opravljenem delu so se zbrali pod lipo »k likofu«, pomalicali, si z vodo iz bistrega studenca ali kompotom, pripravljenim iz doma posušenega sadja, pogasili žejo in kljub utrujenosti, prešerno zapeli...

Takšno kmečko idilo je že davno zasenčil čas gromke mehanizacije, Strežkovi mami pa so ostali prelepi spomini na tiste dobre stare čase in pa seveda orjaška domača lipa, ki ji morda danes pomeni prav toliko kot njeno življenje, saj je trichet le tega, odkar se je primožila na domačijo iz bližnjih Pleš, preživela zroč vanjo.

»Po nekaj virih naj bi bila lipa stara 700 let, po drugih 400, čeprav se nikoli niso mogli zediniti glede njene starosti. Sicer pa točna starost za nas, domače, niti ni pomembna; gotovo pa je zelo stara,« pripoveduje mlada maturantka Maja Strežek, tretja generacija Strežkovega rodu. Starosti pa se ne da ugotoviti, ker je drevo votlo. Višine tudi ne vedo, kako bi izmerili to ogromno drevo, ob katerem je stara kmečka hiša prava pravljica hišica! Tudi premera debela Maja ne ve povedati, za predstavo pa le doda, da se je včasih vsa četa vaške mladosti zbrala ob lipi; prišli so se za roke in jo tako le zaobjeli.

V spominih 82-letne Marije Strežek pa je ostala ta lipa še iz časov, ko je imela kar dvakrat večjo krošnjo, kot jo ima danes. Pred desetletji jo je poškodoval vihar; odkleščil ji je nekaj velikih vrhov in ogromnih vej, ki so padale v dolino in skoraj zaprle lokalno cesto (poznamo jo pod imenom »šmarske rede ali rajde«). Vrhove, ki so kar zakrivali streho hiše in so jo tudi že močno ogrožali, pa so s pomočjo sovaščanov, ki so za odvoz posodili tudi konje in vozove, uspešno odstranili.

Po pripovedovanju Marije Strežek lipi vojna ni prizanesla. Med vojno so nekega dne v vas prišli italijanski vojaki. Strežkov ata Alojz je slišal, da jih bodo odpeljali in je, medtem, ko so se ostali zbirali pod lipo, z druge strani splezal na drevo in se skril v gosti krošnji. Vendar pa so fašisti opazili, da ga ni in začeli so groziti, da bodo zažgali hišo in kozolec. Ker pa le tega ni hotel žrtvovati, je splezal dol, se jim pokazal in potem so vse skupaj odpeljali na Rab.

nje krogle po starih zgradbah je bilo, vsaj za mene, ki do tedaj še nisem videl takšnega načina rušenja, dokaj dramatično. Zato sem si ga še malo bolj zapomnil. A glej ga zlomka! Že v naslednjih dnevih je z letalom nekdo prinesel veliki socialistično delavski slovenski časopis, ki smo ga z veseljem prebirali, najbolj pa tisto rubriko na zadnji strani, kjer se je iz dneva v dan močno spreminjal tečaj ameriškega dolarja. Seveda - veselje je bilo še toliko bolj pristno, ko je tečaj zlezel skoraj iz tedna v teden kar za nekaj odstotkov. A je bila tudi slika v tem časopisu na prvi strani zelo zanimiva. Čez tri ali štiri stolpce je bila objavljena velika slika v levem kotu zgoraj, zraven pa je z velikimi mastnimi črkami pisalo: »Bagdad zadela iranska raketa.« - »Tudi to je vojna,« smo ugotavljali in si pri tem mislili svoje. S kakšnim namenom je ta novinar dal takšno sliko v časopis? Menda se je pod prispevek podpisal celo glavni urednik časopisa?

Pojdimo naprej - po starem delu Bagdadu! Prvi in najbolj oduren vtis mi je ponudila ulična kanalizacija. Le-te sploh ni bilo, pač pa so iz vseh lokalov in hiš enostavno čez prag ali prek lijakov, katerih cevi so samo štrlele iz zidov na ulico, spuščali raznovrstne odpadne vode - redke, goste, plavajoče ostanke hrane ali človeške iztrebke... Zagnusilo se mi je in želodec se mi je začel dvigovati. Janez je po moji zeleni barvi na obrazu sklepal, da ne prenesem tega, zato so zelo hitro zavili v sosednjo ulico, ki je bila nekoliko manj umazana.

Le nekaj sto metrov in zavojev v globino starega Bagdada pa smo se znova srečali z novim presenečenjem - Zlata ulica - ali kot so jo sami Iračani poimenovali v angleškem jeziku Golden street. Dobesedno toliko filigransko obdelanega zlata in srebra niste mogli srečati kjerkoli na svetu. Izdelki so bili enostavno razobešeni na vrhah prek ulice le dobra dva metra od tal in mi sprva ni bilo jasno, kako je v takem okolju to sploh mogoče. Po eni strani doživiš tako neresne primere kar se varnosti in vojne tiče, po drugi strani pa bi lahko kdorkoli le nekoliko stegnil roko in snel katerokoli verižico, prstan, zapestnico ali uhan. In zakaj se to ni dogajalo? Glede tega nekoliko povrtajmo po zgodovini in ugotovili bomo, da delno takemu spoštljivemu odnosu botruje starodavna tradicija že iz Hamurabijevih zakonov, ki jih je postavil pred več tisočletji v Babiloniji - zob za zob, roko za roko, oko za oko. Kamna nje, sekanje prstov, zapestja ali pa celih rok je bilo v »sodobni« iraški družbi še vedno močno prisotno, saj smo srečali kar nekaj ljudi na ulici, ki nedvomno rok niso izgubili na vojaških frontah.

Nekaj sodelavcev, ki so imeli več izkušenj z zlatom, si je zares kupilo kakšen izdelek, ki so ga najbrž podarili svojim ženam ali dekletom. Sam do zlata nisem imel nikoli posebnega odnosa. Morda le spoštovanje do rokodelskih, finomehaničnih, umetniških in starih ročnih izdelkov. Vse drugo me je bolj kot ne odvrčalo.

Pohiteli smo, da bi našli trgovino s glasbenimi instrumenti. Ko smo jo vendarle našli, smo ugotovili, da je bila skoraj izropana - ali pa tudi ne. Zato se je bilo treba

Prestregla je prenekatero strele; usodna zanjo pa je bila granata. Odlomila ji je vrh; potem je začela gniti in kmalu se je tudi razklala. Da bi mogočno drevo ne propadlo, so ga domači povezali z železnim obročem, ki deblo drži skupaj še danes, čeprav je spodaj toliko razklano, da je v njem prostora za nekaj ljudi. Sploh pa mogočni lipi s tako bogato krošnjo v ničemer ni videti, da je kljubovala toliko nesrečnim dogodkom.

»Še pred nekaj leti,« se spominja Maja, »je vanjo udarila strela in ji odčehnila ogromno vejo, tako da nam je kar manjkalo nekaj na tej naši lipi. Toda lepo se obrašča in spet je bogato košata,« ima rada to njihovo lipo tudi Maja, ki kani na pedagoški fakulteti študirati biologijo in kemijo. Morda pa je prav njej usoda položila v zibel, da se bo kot biologinja lotila raziskave starosti te njihove mogočne lipe. Tudi v njenih spominih bo vedno imela posebno mesto. »Pod lipo in v njej so se odigravala dejanja najzanimivejših iger našega otroštva. Kot je imela Mojca Pokrajculja svoje kraljestvo, tako je bila lipa naše kraljestvo, vir naših iger in pribežališče. Ničesar drugega nismo potrebovali!«

Ob vsem, česar se spominjajo Strežkovi, in vsej starosti navkljub, bi bilo morda res vprašanje strokovnjakov, kako je lahko ostala tako mogočna, lepa...

Prijetno je sedeti ob kamniti mizi pod lipo, tako čudovito diši, ptice imajo v njej varno domovanje, pomlad ponavadi naznani kukavica, ki si najde svoje varno zavetje v krošnji, ptičjemu petju dodajajo tone čebele in ko zacveti, si cvetja naberejo za dišeči lipov čaj... In kadar Maji, ko se pelje iz avtobusom iz šole, pogled zbeži proti vrhu, se spočije na svoji lipi in tedaj vedno znova pomisli: kako lepa je!

Lansko leto so Strežkovi s svojo lipo sodelovali na natečaju revije Jana v akciji »Moje drevo« in pripadla jim je tudi nagrada. Kako tudi ne, ta lepota s starodavno zgodovino si jo gotovo zaslužila! Ko so prav tako lani v Šmarju-Sap organizirali pohod po krajevni skupnosti, so ga zaključili pod Strežkovo lipo, začuda do tedaj marsikdo ni vedel zanjo, zato pa je bilo ob tej priložnosti toliko bolj veselo!

Alenka Adamič

spet odločati: Ali kupiti tisto, kar ponuja trgovec, ali pa oditi. V trgovini je imel le eno vrsto kitar italijanskega izdelovalca Eko, ki je bila po obliki in po zvenu nekoliko podobna španskim akustičnim kitaram. Odločil sem se zanjo, saj sem ugotovil, da bi mi ob dolgočasnih večerih prišla še kako prav, pa tudi za v kakšno pevsko družino bi se prilegla. Odšel sem približno polovico toliko denarja po takratnem tečaju iraškega dinarja, kot bi zanjo dal na primer v italijanskem Trzinu, ob prihodu na Brnik pa sem plačal še približno dvajset odstotkov carinskih dajatev.

Skratka, če se vrnem k imenu mesta: Bagdad name kot božji dar ni napravil posebnega vtisa, tudi potem, ko sem ga obiskal v naslednjih treh letih morda približno tridesetkrat, vstevši vse tri moje prihode in ravno toliko odhodov na staro in nazadnje na novo bagdadsko letališče. Nekaj posameznih točk bi lahko izpostavil na pozitivno lestvico, vse drugo pa je preprosta starodavna Arabija s svojo kulturo, ki z našo nikoli ne bo primerljiva - pa ne zato, ker ne bi bila imela dovolj bogastva za napredek, ampak zato, ker je bogastva (predvsem naravnega) veliko več kot pri nas, ki poleg vroče klime nedvomno pripomore, da se ljudje močno polenijo.

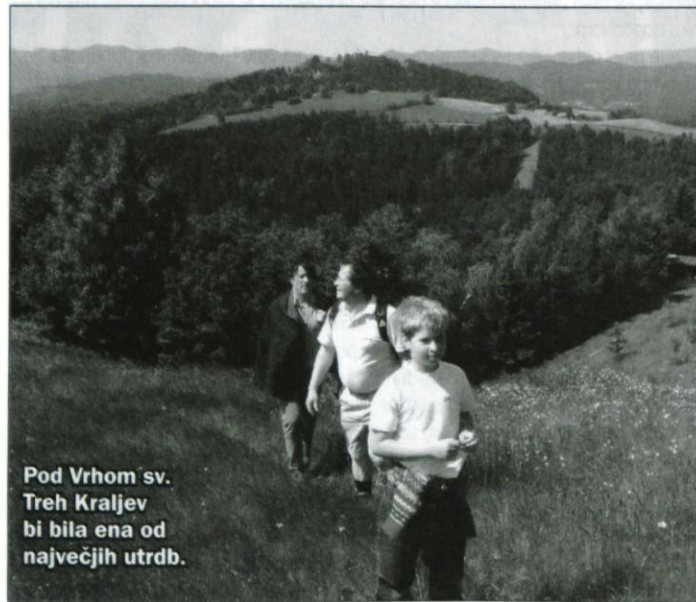
Jože Miklič

Eden od najmodernejših hotelov z imenom Palestine, s Palestinci pa so Iračani dokaj grdo ravnali.

PO SLEDEH RUPNIKOVE LINIJE - IZLET V SLOVENSKO ZGODOVINO

V četrtek popoldne (2. junija letos) sem prejel povabilo, da se že v soboto (4. junija) skupaj z nekaterimi novinarji, uredniki in drugim osebjem zaposlenim na Radiu in Televiziji Slovenija, ter nekaterimi njihovimi bivšimi sodelavci lahko udeležim pohoda po Žirovskem vrhu in okolici oziroma natančneje del poti ob vojaških utrdbah v okolici Žirovskega vrha.

Pod Vrhom sv. Treh Kraljev bi bila ena od največjih utrd.

Veliko nisem pomišljal, saj me zadeve, ki so poleg narave še nekoliko povezane z zgodovino, če le imam čas, pritegnejo še nekoliko bolj. O samih utrdah sem nekaj malega že slišal oziroma prebral na internetu, zato me je še posebej zanimalo, kako vse to na terenu izgleda. Ker pa je na povabilu tudi pisalo, da bo na poti z nami odšel tudi vodič z lokalne turistične agencije, je bila stvar še toliko bolj zanimiva, saj sem predvideval, da bo poskrbljeno tudi za tiste stari, ki jih običajno promocijsko gradivo ne more prikazati.

Že nekoliko pred osmo uro smo se zbrali iz različnih koncev (osrednje) Slovenije na »vhodu« v Škofjo Loko, nekaj manj kot dvajset »enakopričakujočih«. Nato smo odšli skupaj na začetek poti, kjer nam je vodič razložil nekaj zanimivih podatkov o namenu gradnje teh utrd.

Z Rapalsko pogodbo, ki je bila podpisana 12. novembra 1920, je bila državna meja med kraljevinama Jugoslavijo in Italijo določena na črti Peč - Žirovnica - Jalovec - Triglav - Vogel - Podbrdo - Ratitovec - zahodno od Blegoš - Žirovski vrh - Hotedrščica - Planina - Cerknica - Slivnica - Snežnik - Črni vrh - Kamenjak - Reka. Starojugoslovanska vlada pa je že kmalu po podpisu Rapalske pogodbe razmišljala o utrjevanju meje proti Italiji, saj so iz te strani tudi zaradi grozečega fašizma najbolj pričakovali napad.

V začetku tridesetih let je nato sočasno ob gospodarski krizi tudi vso Evropo zajela prava »utrdjena mrzlica«. Utrdbe so gradili Rusi, pa Francozi (znamenita Maginotova linija) in Nemci (Siegfriedova linija), čeprav so že v prvi svetovni vojni lahko pri Kobaridu leta 1917 spoznali, da o zmagan ne odločajo več debele utrdbe, temveč gibalnost oziroma dinamična prilagodljivost vojske (blitz krieg).

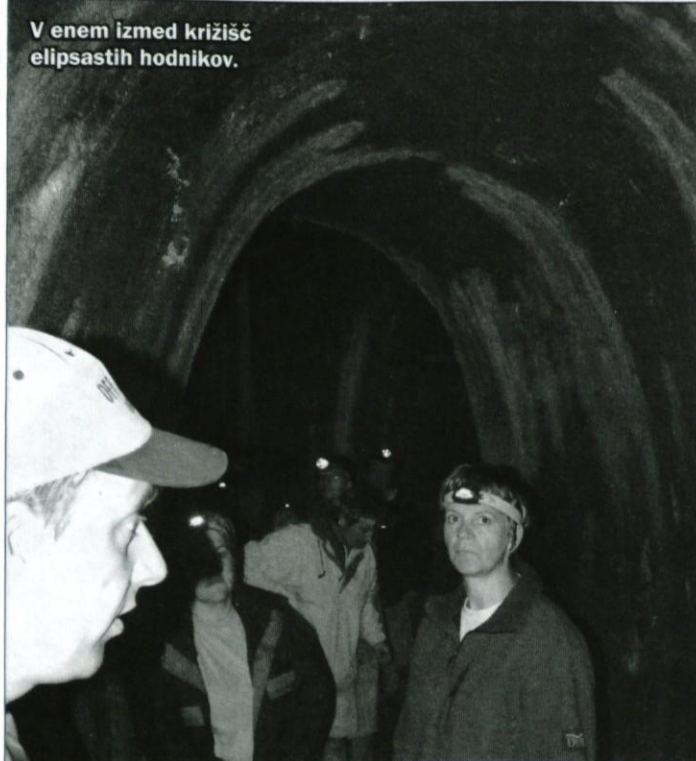
Prvi predlog za utrjevanje jugoslovanske zahodne meje naj bi bil predstavljen že leta 1926. Seveda pa tudi Italijani niso stali križem rok. Zato sta na slovenskih tleh bili načrtovani in tudi delno zgrajeni dve obrambni liniji, ki sta ločevali Slovence med seboj na Goranjskem, Notranjskem, Primorskem, pa tudi v Istri. Italijani so utrdbe gradili v sklopu takojmenovanega Vallo Alpine - Alpski zid, na odseku od Jalovca do Reke pa je bil zid poimenovan Vallo Littorio - Primorskoobalni zid. Zgradbe, narejene pod italijanskim vodstvom, so narejene precej drugače od tistih, ki jih je gradila stara Jugoslavija.

Le nekaj sto metrov oziroma kilometrov stran je Kraljevina Jugoslavija gradila svojo obrambno linijo. Iz vojaškega vidika Jugoslavlani niso imeli pri tem izkušenj, zato so se zgledovali po Francozih. Po navadi so bile bojne enote v zgornji, bivalni prostori pa v spodnji etaži. Raziskovalci menijo, da je bila narejena precej velika strateška napaka že zato, ker so večino teh utrd postavili na vrh hribov, in čeprav so bili mnogi hodniki skopani globoko v zemljo, so bili bunkerji s kupolami vidni že od daleč in zato še toliko bolj ranljivi. Nekaj načrtov so tako predelali že leta 1937 po vzoru utrd v Sudetih, ki so bile takrat narejene kot višek vojaške obrambne doktrine. V celotni Jugoslaviji je bilo načrtovanih za gradnjo tudi nekaj notranjih zalednih obrambnih linij, če bi sovražnik prebil prvo linijo, da bi se lahko branili na eni od zalednih linij.

Za to delo je začela Jugoslavija ustanavljati posebne gradbene ekipe že leta 1935, ki so šteje 15.000 mož in so bile razdeljene v 12 oddelkov. Pet med njimi jih je delovalo vzdolž italijanske meje, ki so jo imeli za najbolj ogroženo, eden na avstrijski meji in šest na madžarski. Dodatno so bili sestavljeni tudi oddelki za gradnjo obalnih utrd. Leta 1939 so oddelki šteli že 40.000 mož in so zgradili dvanajst težko utrjenih položajev in 4.000 manjših betonskih bunkerjev. (Za primerjavo naj povem, da je približno 5.000 ljudi delalo na vrhuncu del pri gradnji letalske baze P 202 D v Iraku.)

3. novembra 1938 je bil za poveljnika štaba za utrjevanje obrambne črte ob meji z Italijo določen divizijski general Leon Rupnik (1880-1946), po katerem je jugoslovanski obrambni sistem ob rapalski meji tudi dobil ime. Po začetku druge svetovne vojne ob nemškem napadu na Poljsko pa je gradnjo izključno prevzela vojska. Vpoklicali so veliko rezervistov na večtedensko urjenje, ki so jih nato v resnici uporabili le kot gradbene delavce.

Zanimivo je bilo tudi oštevilčenje posameznih oddelkov v sistemu, ki je v zaporedju »izdajal« vojaško pomembnost odseka oziroma sklopa utrd. Pri Vrhniku je bil ta odsek po tem oštevilčenju najbolj izpostavljen, območje Žirovskega vrha in Škofjeloškega hribovja

V enem izmed križišč elipsastih hodnikov.

pa je spadalo v tretji in četrti red po izpostavljenosti. Oštevilčenja kažejo, da so vojaški napad pričakovali z italijanske strani. Na Madžarskem pa so začeli z utrdami šele po sklenitvi pakta med silami osi, še posebej pa se je nevarnost povečala, ko so Sovjeti podpisali pakt o nenapadanju z Nemci. Ob napadu na Jugoslavijo 6. aprila 1941 je bilo zgrajenih le četrtina teh obrambnih črt.

Za vse utrdbe (tudi Rupnikove linije) naj bi imeli načrte še nedavno shranjene v Beogradu v kletnih prostorih zgradbe kitajskega veleposlaništva, a so bili najbrž ob bombardiranju NATA uničeni. Tako so nedavno zatrjevali, a če so se zlagali, bo morda pokazal čas. Zanimivo pa je, da še vedno obstajajo izvedbeni načrti - posnetki že zgrajenih vojaških utrd, ki so jih že pred napadom na Jugoslavijo napravili Nemci, kar kaže na to, da je nemška obveščevalna služba že pred vojno zelo dobro delovala.

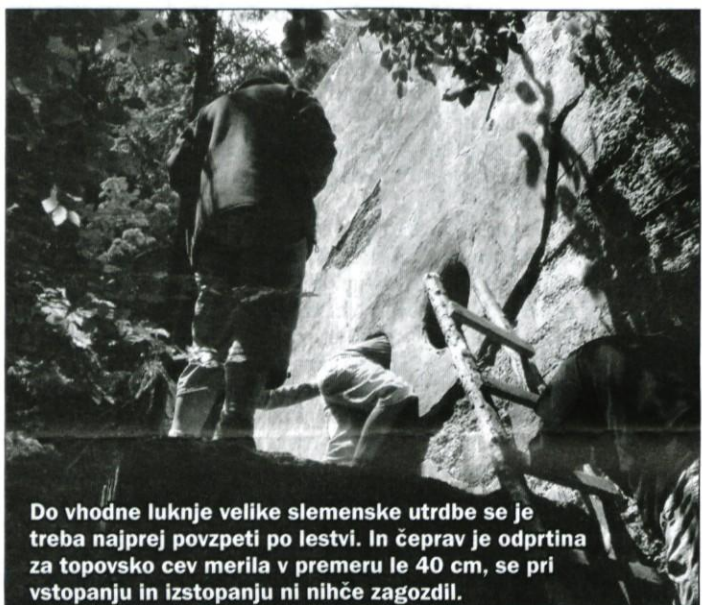
Same utrdbe so iz gradbeniškega vidika narejene odlično, še posebej, če se zamislimo, s kakšnim preprostim orodjem so gradili. Posebnost teh utrd je dvojna betonska obloga, vmes je narejena hidroizolacija z navadno bitumensko smolo. Menda zaradi te smole tudi ni radona v teh bunkerjih in rovih, čeprav ga je kar precej v drugih zgradbah v okolici, predvsem v kletnih prostorih. Voda iz podtalnice, kolikor se je je nabralo, je odtekala po manjših betonskih kanalih ob straneh proti vходу na severozahodni strani. Znotraj so imeli zgrajene tudi velike cisterne za pitno vodo, pa tudi sem ter tja je bil že postavljen kakšen gašperček za kuhanje čaja in manjših količin hrane. Vrhnja plast betona je imela vgrajene železne spirale, ki naj bi ublažile učinek večjih topovskih ali drugih zadetkov.

Raziskovalci teh utrd (med njimi je najbolj uspešen Aleksander Janković) pa so našli tudi načrte ureditve Vrha sv. Treh kraljev. Če bi bil ta načrt realiziran, bi bil hrib ena sama utrdba in bi bila to največja obrambna točka na tej liniji, če ne celo v tem delu Evrope. Ker pa je jugoslovanskemu poveljstvu tudi takrat močno primanjkovalo denarja, so načrt precej zmanjšali. Ves obrambni sistem je bil načrtovan, da bi ga zgradili do leta 1946 ali 1947.

Ob tem je treba še povedati, da je na vsej tej obrambi liniji bilo v neposredni bližini zgrajenih precej hribovskih dostopnih cest, ki še danes služijo svojemu namenu. Zgrajena je bila tudi ozkotirna železnica, po kateri je delno speljana kolesarska pot. V velikem kamnolomu so imeli postavljen dizelski drobilec kamna. V delo so vključevali tudi ljudi iz okolice, ki so kar dobro zaslužili. Mnogi med njimi so kuhali za vojsko ali jo kako drugače oskrbovali in so za to prejemali plačilo.

Ljudje v okolici pa poznajo še vedno kar nekaj primerov, ko so se jugoslovanski in italijanski vojaki obiskovali med seboj, seveda na skrivaj, da ni vodstvo niti vedelo. Zelo neroden zaplet se je pojavil tudi, ko se ga je eden od vojakov »preveč nalezal«, pa ni znal priti nazaj. Med domačinkami z obeh strani meje se je vnela tudi marsikatera ljubezen...

Ob tej obrambni liniji je bilo tudi veliko »kontrabanta«, ko so tihotapili sol, tobak, gove-

Do vhodne luknje velike slemenske utrdbe se je treba najprej povzpeti po lestvi. In čeprav je odprtina za topovsko cev merila v premeru le 40 cm, se pri vstopanju in izstopanju ni nihče zagozdil.

Po betonskih stopnicah brez ograje 22 m globoko v podzemlje.

do in še vrsto drugih reči, ki jih je primanjkovalo na eni ali na drugi strani meje. Velikokrat sem se ob predhodnih obiskih teh krajev spraševal, zakaj je v tem hribovju toliko betonskih stebrov pri skednjih, kozolcih in drugih gospodarskih poslopih, pa se mi je šele zdaj ponudil odgovor: Ljudje so lahko dobili cement na pol zastonj ali pa za kakšen kmečki pribojšek, ki so ga ponudili graditeljem, večkrat tudi mimo vednosti nadrejenih.

Skratka: Ljudje tod okoli se časov gradnje teh utrd ne spominjajo kot nekaj nesrečnega, ampak so se času in ljudem dokaj dobro prilagodili.

Posebna atrakcija za nas pa je bil te pohodništvo namenjene sobote spust v 22 m globok jasek ene od slemenskih utrd pri Smrečju, kjer nato spodaj vodi pravi labirint nekaj kilometrov dolgih rogov, ki povezujejo številne, za bivanje predvidene večje dvorane. Hodniki in dvorane so grajeni elipsasto tako, da je ostrejši del elipse obrnjen navzgor, spodnji ostrejši del pa je nato nekoliko zabetoniran z ravnim tlakom. Za primerjavo lahko tudi iz gradbeniškega vidika rečemo, da je bila gradnja dobro načrtovana, čeprav se večina sodobnih predorov gradi po idealni jajčasti obliki. Zelo zanimiv je tudi vhod v utrdbo, ki ni normalen vhod, ampak le odprtina za dve topovski cevi s premerom 40 cm. Ko sem vdičal (predvsem zaradi lastnega »strahu«) vprašal, če se je kdo med plezanjem skozi odprtino že zagozdil, je dejal, da zaenkrat še ne. Pa sem si dejal: »Slabši pa že ne bom od drugih,« in se med prvimi z rokami naprej podal z jamarsko baterijsko svetilko na glavi in precejšnjim strahom v hlačah v peklenjski svet starojugoslovanske vojaške konfuznosti.

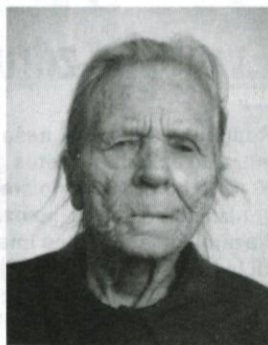
Dvorane in hodniki teh bunkerjev v okolici Žirovskega vrha (v bližini nekdanjega rudnika urana, ki je zdaj v zapiranju) pa so kljub tako velikim naporom, vloženemu delu in znanju videti sicer dokončani, a niso nikoli služili svojemu namenu. Vanje ob začetku druge svetovne vojne niso uspeli namestiti orožja. Še danes na koncu nedodelanih rogov najdete lesen na pol strohnen opaz, maltarko za betonsko malto, vedro za vodo, ostanke lopat, karbidov in drugega orodja. V vojaške namene je bila ena od utrd uporabljena morda le takrat, ko so del velike slemenske utrdbe od sedanji lovski koči na Smrečju uporabili partizani za skrivališče, a so vhod nato Nemci kmalu zaminirali v dolžini nekaj deset metrov.

Naša skupina se s prehojeno dolžino poti sicer ne more posebej pohvaliti, čeprav je bil ves čas tudi teren dokaj razgiban. Bil pa je v ostalih pogledih prava poslastica. Slikovito okolico so nizali pogledi prek Vrhnika do Snežnika, na zahodu do Trnovskega gozda ob Predmeji in Colu, na severu prek Žirov na Blegoš in ostalo Škofjeloško hribovje, na zaho-

Ko vse črni grob zakrije,
bela smrt oči zapre,
ljubezen še iz groba klije -
ne pozabite me.

ZAHVALA

V 96. letu se je tiho poslovila naša draga mama, babica, prababica in tašča

ANA ŠIRCELJ
po domače Prosenova mama
iz Gorenje vasi pri Polci 8.

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem ter sodelavcem Motvoza Grosuplje za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, darove cerkvi in svete maše ter vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovlili od nje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku Antonu Pahuljetu za lepo opravljen obred in pevcem s Police za prelepo petje.

Zahvaljujemo se osebju DSO Grosuplje za požrtvovalnost in nego v času njenega bivanja v domu.

Žaljuči vsi njeni

ZAHVALA

ob smrti naše drage mame, sestre, babice, prababice, tašče

JOŽEFE PERME
Medvedove mame
iz Predol pri Grosupljem.

Iskrena hvala sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, maše in darove za cerkev. Zahvala osebju Doma starejših občanov Grosuplje za vso nego in skrb. Posebej hvala gospodu župniku Jožetu Glasu za lepo opravljen obred in moškemu pevskeму zboru Račna za zapete pesmi.

Hvala vsem, ki ste z nami delili trenutke, ko smo se od naše drage mame poslovili in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

ob boleči izgubi dedilja, očeta in moža

ŠTEFANA BERUČANA
s Cikave.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in znancem, ki ste darovali cvetje, sveče in za svete maše. Posebna zahvala velja tudi šmarskemu župniku Jožetu Mrvarju za lepo opravljen pogrebni obred.

Vsi njegovi

du Polhograjsko hribovje in na Krim ter še na vrsto nekoliko v plavičasto obrisanih in bolj oddaljenih gora. Tega dne je bilo sorazmerno sveže in nekoliko hladnejše, a še vedno dovolj toplo. Pihal je tudi zmeren veter, zato je bila vidljivost še nekoliko boljša. V teh krajih je postavljen tudi heliograf, saj spadajo kraji med pet najbolj osončenih krajev v Sloveniji. Zanimiv je bil tudi vodič Tomaž, ki je suvereno odgovarjal na naša številna vprašanja iz različnih področij.

Podoba o teh krajih je med nami zarisal tudi postanek na kmetiji Pr' Bukovc, kjer sta nas mlada gospodarica in gospodar pričakala z odprtimi rokami. Poskusili smo nekaj posušenih krhljev in popili kakšen frakeljček ali dva jabolčnega, borovničevega, hruškovega, zdravilnega zeliščnega in ne vem še kakšnega likerja (nekateri smo poizkusili kar vsakega po...). Pri tej kmetiji so hranili do nedavnega tudi eno od ohranjenih Dalmatinovih Bibli, ki pa so jo pred tremi leti dali v Narodni muzej Slovenije.

Zanimivi so bili tudi sopohodniki z zelo različnimi življenjskimi in poklicnimi izkušnjami, s katerimi smo mimogrede poklepetali še o tem in onem, »pošimfali« vse od A do Ž (pristni so bili izvzeti), pa tudi srečanje s svojim daljnim sorodnikom Stanetom-Miškom iz Ljubljane, s katerim se že od otroških let nisva toliko pogovorila, je bilo prav prijetno. Tako se je šesturni pohod z obveznim golažem na koncu zavlekel na 9 ur dolgo zanimivo in na trenutke celo adrenalinsko zgodovinsko popotovanje.

Jože Miklič

Del skupine po končanem pohodu na golažu pred lovsko kočjo na Smrečju.

Info telefoni LAS Grosuplje in Policijske postaje Grosuplje

Lokalna akcijska skupina (LAS) za preprečevanje uporabe in zlorabe dovoljenih in prepovedanih drog v občini Grosuplje in Policijska postaja Grosuplje obveščata prebivalce iz svojega lokalnega območja, da lahko odslej sporočajo informacije in sumljive zaznave, ki se nanašajo na področje prepovedanih drog, kot tudi druge varnostno pomembne informacije, neposredno na mobilno številko

(051) 423-500

Če klicatelj želi ostati anonimen, se mu ob klicu ni potrebno predstaviti. Telefonske klice bodo sprejemali 24 ur dnevno in vse dni v tednu. Namen sprejemanja teh informacij je zagotavljanje hitrega in neposrednega obveščanja brez posrednikov na telefonski številki 113.

Projekt je že prinesel prve uspehe! Najlepša hvala! Tudi vnaprej hvala vsem za vse koristne informacije! Le skupaj lahko uspemo zmanjšati prisotnost prepovedanih drog v našem lokalnem okolju! Donator info telefona je družba Debitel d.d. Za vse ostale informacije glede dovoljenih in prepovedanih drog, programov informiranja, svetovanja in pomoči za starše, mladostnike, uporabnike drog, odvisnike idr. pa je na voljo splošna kontaktna številka LAS Grosuplje, na katero se lahko obrnete predvsem v popoldanskih in zgodnjih večernih urah

(031) 880-520

Lokalna akcijska skupina (LAS) za preprečevanje uporabe in zlorabe dovoljenih in prepovedanih drog v občini Grosuplje

»ZLOGLASNI« E-JI V ŽIVILIH

E 301, E 250, E 252 so aditivi, dodani v kraški zašink, kjer preprečujejo oksidacijo oz. žarkost maščob, prijetno rdeče obarvajo meso in preprečujejo mikrobiološki kvar. E 270, E 330, E 163, E 300 so aditivi dodani v trde bonbone s sadnim okusom, ki uravnavajo kislost, preprečujejo oksidacijo in obarvajo sladkarijo, da je lepša na izgled. Postavlja se vprašanje, ali in če da, koliko vsi ti E-ji škodujejo človeškemu organizmu. Vsi aditivi, ki se uporabljajo v živilski industriji, morajo iti na test toksičnosti, ki ga opravlja strokovna komisija po mednarodnih predpisih, izvajajo pa se na živalih, najpogosteje na miših ali pa na bakterijah oz. celičnih kulturah. Problem pa je v tem, da človeški organizem mnogokrat drugače reagira na določeno snov, poleg tega so testi opravljeni samo na posamično snov, tako da niso ugotovljene reakcije na različne kombinacije aditivov, še posebej, ker je bilo ugotovljeno, da povprečen potrošnik v Sloveniji zaužije malo manj kot 6 kg različnih aditivov na leto. Strokovnjaki na svetu so aditive razvrstili v štiri skupine glede na varnost le teh in zato ne bo škodilo, da ob nakupovanju živil kdaj pa kdaj pogledamo na embalažo in premislimo o nakupu določenega živila. Prav možno je namreč, da določene zdravstvene težave (glavobol, utrujenost, depresije,...) izvirajo iz zaužitja različnih aditivov. Pri odločanju, za kakšno vrsto prehranjevanja se bomo odločili, naj bo vodilo tudi vsebnost in vrsta E-jev v hrani, škoditi ne more.

Matej Urbanija

2. DEL TEBELE

POGOJNO ŠKODLJIVI DODATKI. Rizične skupine naj se jim povsem izognejo. Tudi za vse druge je priporočljivo, da se jim čimbolj izogibajo.		
E100	kurkumin	Nepriporočljiv v primeru žolčnih kamnov, zlatenice, kolik in zastrupitve jeter.
E104	kinolinsko rumeno	Povzroča hiperaktivnost pri otrocih ter dermatitis.
E107	rumeno 7G	Povzroča alergijske reakcije pri astmatikih in hiperaktivnost pri otrocih.
E124	rdeče R4	Povzroča alergijske reakcije, še posebej pri osebah, preobčutljivih na aspirin ter pri astmatikih.
E129	rdeče AC	Povzroča alergijske reakcije, še posebej pri osebah z občutljivo kožo. Povezujejo ga z rakom pri poskusnih živalih.
E155	rjavo HT	Povzroča alergijske reakcije pri astmatikih ter ljudeh, preobčutljivih na aspirin. Povzroča preobčutljivost kože.
E174	srebro	Dolgotrajno redno uživanje lahko povzroči okvaro ledvic ter modro-sivo barvo oči, nosa, nosnic, grla in kože.
E180	rubin	Zaostrí simptome pri ljudeh z astmo, vnetjem nosne sluznice in koprivnico.
E210	benzojska kislina	Povzroča kožne izpuščaje, podobne koprivnici, astmo, nevrološke motnje. V večjih količinah povzroča želodčne težave. V kombinaciji z E102 povzroča zelo močno hiperaktivnost pri otrocih.
E211	Na benzoat	Pri ljudeh z astmo, preobčutljivostjo na aspirin in koprivnico lahko povzroča poslabšanje simptomov, še posebej v kombinaciji z E102. Povzroča hiperaktivnost pri otrocih.
E212	K benzoat	Enako kot E211.
E213	Ca benzoat	Enako kot E211.
E635	dinatrijev 5'-ribonukleotid	Povezujejo ga s kožnimi izpuščaji do 30 ur po zaužitju (odvisno od občutljivosti posameznika).
1510	etanol	Alkohol. Škodljivi učinki so splošno znani.

Društvo Vita – pomaga ljudem s poškodbo glave

V društvu Vita se vse od leta 1992 združujejo ljudje s poškodbo glave in njihovi svojci. Ustanovljeno je bilo na pobudo staršev, poškodovanih in klinične psihologije Vere Slodnjak. Potrebe poškodovanih se iz leta v leto povečujejo, saj se vsako leto zgodi približno 3500 nesreč, katerih posledica je poškodba možganov.

Poškodbe se največkrat zgodijo v prometnih nesrečah, pogosto pri padcih. Včasih so tudi posledice različnih obolenj ali zasvojenosti. Hiter tempo življenja in vsakdanja naglica so najpogostejši vzrok za številne prometne nesreče. Hitra in zelo učinkovita medicinska pomoč pa pomaga, da številni, zelo poškodovani ljudje danes preživijo poškodbe, ki jih v preteklih obdobjih niso. Zato je danes več ljudi s težko poškodbo možganov kot kdajkoli. Težave pa imajo tudi tisti, ki so utrpeli lažjo in zmerno poškodbo.

Posledice lahkih poškodb, kjer gre za izgubo zavesti manj kot 15 minut, so slabost, glavoboli, negotovo ravnotežje, slabša zbranost, težave s spominom, utrudljivost, razdražljivost, slabo prenašanje hrupa in svetlobe, tesnoba, zmedenost in depresija. Te posledice se lahko pojavijo šele po določenem času.

Pri zmernih poškodbah, kjer poškodovani izgubi zavest od 15 minut do 6 ur, se zgoraj omenjene posledice še stopnjujejo. Pridruži se še vrtoglavica, negotovo ravnotežje, motnje spomina, težave pri razmišljanju, pri planiranju in podobno. Bolniki so dan ali več na opazovanju v bolnici.

Pri hudih poškodbah, kjer koma traja več kot 6 ur, je potrebna daljša hospitalizacija in rehabilitacijski program. Posledice so hujše organske okvare (prizadetost bodisi vida, sluha, govora, motorike...), vedenjske in psihične motnje ter motnje mišljenja.

Persistentno vegetativno stanje ali koma pa je stanje, ki lahko traja mesece ali leta. Oseba lahko diha, ohranjen je ritem spanja, vendar se ne odziva in ne govori.

Starši oziroma svojci ter poškodovani se večkrat nahajajo v zelo težkem položaju. Svoje probleme pa seveda lažje rešujejo skupaj s starši poškodovanih, ki so tako stanje že doživeli. Zato je naloga društva omogočiti čim večjo dostopnost do informacij, pomoč in svetovanje pri ponovni reintegraciji osebe in pomoč družini. To poteka v obliki najrazličnejših izobraževalnih in kreativnih delavnic, organiziranju pomoči na domu, v obliki podaljšanega varstva, medsebojne pomoči svojcev ipd.

Vse, ki vas naše delo zanima, vabimo, da kontaktirate z nami po telefonu: 01 565 87 96, 040 455 040 ali pa po elektronski pošti društvo.vita@siol.net. **Mojca Grom**

MANJ ŠKODLJIVI, Vendar ne NENEVARNI DODATKI. Previdno pri uporabi.		
E120	karminska kislina	Povzroča hiperaktivnost pri otrocih.
E128	rdeče 2G	Povzroča težave, povezane s krvnim hemoglobinom, in hiperaktivnost pri otrocih.
E133	modro FCF	Povzroča hiperaktivnost pri otrocih.
E151	črno PN	Povzroča hiperaktivnost pri otrocih.
E153	sajasto črno	Potencialno rakotvoren. Prepovedan v ZDA.
E154	rjavo FK	Povzroča hiperaktivnost pri otrocih.
E160(b)	anato	Povzroča koprivnico. Lahko povzroči hiperaktivnost pri otrocih.
E216	propil p-hidroksibenzoat	Povzroča alergijske reakcije.
E218	metil p-hidroksibenzoat	Povzroča alergijske reakcije, ki v glavnem prizadenejo kožo.
E220	žveplov dioksid	Povzroča astmatične napade, uničuje vitamin B. Težko prebavljiv za ljudi z okvaro ledvic.
E221	Na sulfit	Enako kot E220.
E222	Na hidrožen sulfit	Enako kot E220.
E223	Na metabisulfit	Enako kot E220.
E224	K metabisulfit	Enako kot E220.
E225	K sulfit	Enako kot E220.
E228	K hidrožen sulfit	Enako kot E220.
E264	amonijev acetat	Povzroča slabost in bruhanje.
E281	Na propionat	Povezujejo ga z migrenami.
E319	TBHQ	Povzroča slabost in bruhanje. Doza 5g je smrtna.
E334	vinska kislina	V večjih količinah povzroča črevesni katar.
E412	guar gumi	Povzroča slabost, napenjanje in krče.
E420	sorbitol	V večjih količinah lahko povzroči vetrove in ima odvajalen učinek.
E422	glicerol	V večjih količinah povzroča glavobol, žejo, slabost in povišan krvni sladkor.
E440(a)	pektin	V večjih količinah povzroča vetrove.
E441	želatina	Če je pridobljena iz živalskih virov, jo povezujejo z možnostjo okužbe z BSE (bolezen norih krav).
E503	amonijev karbonat	Draži sluznico.
E626	gvanilna kislina	Lahko povzroči protin.
E627	dinatrijev gvanilat	Enako kot E626.
E629	kalcijev gvanilat	Enako kot E626.
E633	kalcijev inoziat	Enako kot E626.
E925	klor	Uničuje hranljive snovi, rakotvoren. Pogosto dodan pitni vodi.
E926	klorov dioksid	Glej E925.
E967	ksilitol	Pri poskusnih živalih povzroči ledvične kamne in imel odvajalen učinek.

PREVENTIVNO DELO S STARŠI IN DRUŽINAMI

Lokalna akcijska skupina (LAS) za preprečevanje uporabe in zlorabe dovoljenih in prepovedanih drog v občini Grosuplje je 30. in 31. maja organizirala dvodnevni seminar v Hotelu Kongo (bivši Motel Grosuplje) na temo "Preventivno delo s starši in družinami".

Na seminarju je sodelovalo preko 90 udeležencev iz vse Slovenije. Udeleženci so bili člani LAS, učitelji, zdravstveni delavci in starši. Bili pa so tudi predstavniki iz občin, kjer želijo na novo ustanavljati LAS.

Uvodoma so navzoče pozdravili: - g. Jožef Tivadar iz Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, - dr. Milan Krek, direktor Urada za droge pri Ministrstvu za zdravje, - ga. Jelka Kogovšek, predstavnica občine Grosuplje in - g. Borut Hrovatin, predsednik LAS Grosuplje. Seminar je vodila ga. Angelca Likovič, podpredsednica LAS Grosuplje. Uvodoma je poudarila, da se s problemi najrazličnejše zasvojenosti srečujemo v vsaki lokalni skupnosti - občini. Naša skupna skrb in odgovornost je, da se povežemo v okvira LAS in pri svojem delu dajemo največji pomen preventivnemu delu v družini in šoli. Za otrokov razvoj je najbolj pomembno obdobje od rojstva do zaključka osnovne šole. To je obdobje, ko gradimo temelje na intelektualnem, čustvenem, moralnem, vrednostnem, delovnem... področju. In od teh temeljev je odvisno, kakšni bodo naši otroci kot odrasli državljani in državljanke. Sledila so strokovna predavanja: - Preventivno delo s starši/družinami predšolskih otrok (predavatelj: Bogdan Žorž, univ. dipl. psiholog), - Preventivno delo s starši/družinami osnovnošolskih otrok (predavatelj: mag. Silvo Šinkovec, univ. dipl. teolog in psiholog), - Preventivni programi, ki vključujejo starše/družine srednješolske populacije (predavateljica: dr. Andreja Hočevnar, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani).

V popoldanskem delu so sledile tri delavnice, ki so obravnavale isto vsebino. V delavnicah so udeležence in udeleženci aktivno sodelovali, reševali konkretne probleme in dajali pobude. Od 16.30 do 19.30 pa je bil organiziran izlet (sprehod) na Magdalensko goro. Naslednji dan je bila organizirana OKROGLA MIZA na temo: Ali kakovostno preventivno delo s starši in družinami lahko vpliva na zmanjšanje tveganja glede uporabe drog in zasvojenosti pri otrocih in mladostnikih? Odgovori udeležencev okrogle mize so bili pritrdilni. Oblikovali smo vrsto predlogov za nadaljnje delo s starši in učitelji.

V času seminarja pa smo imeli skupni sestanek tudi regijski koordinatorji. V Sloveniji je deset regijskih koordinatorjev, ki jih je minister dr. Andrej Bručan imenoval s posebnim sklepom. Poročali smo o opravljenem delu zadnjih dveh mesecev in se dogovorili o delu za naslednje obdobje.

Angelca Likovič, regijska koordinatorica za Obkljubljansko in Zasavsko regijo

POVSEM NENEVARNI DODATKI.		
E101	riboflavin	vitamin B2.
E140	klorofil	Naravno barvilo zelenih rastlin.
E160(a)	karoten	Naravno barvilo v korenju in drugih rumenih in oranžnih sadežih. Človekov organizem ga pretvarja v vitamin A.
E160(d)	likopen	Naravno rdeče barvilo v paradižniku in številnih drugih sadežih. Zmanjšuje tveganje raka.
E160(e)	beta-apo-8'-karotenal (C30)	Naravno oranžno barvilo.
E160(f)	etilni ester beta-apo-8'-karotenske kisline	Naravno oranžno barvilo.
E161(b)	lutein	Naravno rumeno barvilo, prisotno v zelenih listih in drugod.
E161(g)	kantaksantin	Naravno rumeno barvilo, prisotno v gobah, ribah, flamingovih peresih.
E162	betanin	Naravno škrlatno barvilo iz rdeče pese.
E163	antocianini	Naravno vijolično barvilo iz cvetja.
E170	kalcijev karbonat	Kreda. Neškodljiva v zmernih dozah.
E260	ocetna kislina	Sestavina jedilnega kisa, pridobljena iz lesnih vlaken.
E290	ogljikov dioksid	Mehurčki v gaziranih pijačah.
E300	askorbinska kislina	Vitamin C.
E306-E309	tokoferol	Vitamin E.
E322	lecitin	Emulgator, pridobljen iz soje, jajčnega rumenjaka, arašidov, koruze ali živalskih virov. Neškodljiv. V večjih količinah lahko povzroči želodčne težave.
E330	citronska kislina	Zaradi jezikovne pomote napačno razumljena kot škodljiva in celo rakotvorna. V resnici povsem neškodljiva naravna snov.
E341	kalcijev fosfat	Mineralna sol, gradnik kosti.
E343	magnezijev fosfat	Bistven mineral.
E375	niacin	Vitamin B3.
E381	amonijev feritni citrat	Bistven mineral.
E400	alginska kislina	Smola iz morskih alg.
E406	agar	Smola iz morskih alg.
E519	bakrov sulfat	Bistven mineral.

**NAJBOLJŠI ČLOVEKOV
ŠTIRINOŽNI PRIJATELJ NI STOL
- AMPAK PESI!**

Nagon je vedenje, reakcija, način obnašanja, ki je zapisan v genetski zasnovi psa in ga mladič prinese s seboj na svet. Je skupen vseh pasji populaciji, razlikuje se le v drobnih odtenkih v odvisnosti od pasme, načina življenja in uporabe psa. Nagone uspešno izkoriščamo pri šolanju psa, za razumevanje njegovega vedenja v najrazličnejših življenjskih situacijah pa jih je nujno potrebno poznati. S tem bomo preprečili marsikatero nesrečnost, morda celo ugriz ali poškodbo, ter psu omogočili preprostejšo in bolj učinkovito sporazumevanje s svojim človeškim krdelom.

Nekaj osnovnih napotkov in spoznanj o nagonih povzemamo po besedilu Karmen Zahariaš, dolgoletne uspešne inštruktorice šolanja psov iz KINOLOŠKEGA DRUŠTVA KRIM.

Osebnost psa

Za lažje razumevanje smo nagonsko vedenje psov poenostavljeno razdelili v tri skupine:

- plenski nagon,
- krdelni nagon,
- obrambni nagon.

Ti nagoni, ki jih lahko koristno uporabimo, ko psa učimo novega vedenja, odražajo instinktivno vedenje, ki ga je pes podedoval od svojih prednikov. Vsak pes je posameznik, ki se rodi s specifičnim naborom podedovanih, genetsko vnaprej določenih vedenj. Osebnost in temperament psa in njegove sposobnosti opravljanja različnih nalog so odvisne od intenzivnosti in medsebojne usklajenosti teh vedenj, pa tudi od tega, katere sestavne dele posameznih nagonov nosi pes v sebi in v kolikšni meri. Zmes vsega tega vpliva na način, kako pes zaznava svet okoli sebe.

Trile najpomembnejši nagoni

Plenski nagon

V psu lahko vodnik izzove plenski nagon na več načinov: s pomočjo gibanja (kretanj in signalov z roko), tako, da ga nagovori z visokim glasom, da mu pokaže privlačen predmet (palico, žogico ali hrano), tako, da lovi psa ali pusti, da ga lovi pes, pa tudi tako, da ob prihodu psa nagne telo nazaj. V plensko razpoloženo lahko psa, ki ve, kaj je mačka in jih celo preganja, zelo hitro »vklopimo« tudi z besedico (napovedjo lova: »Mačka!«). V osnovnem šolanju krepijo plenski nagon psa predvsem s plenskimi igrami v pripravah na šolanje obrambe in s samim obrambnim delom.

V nagon plena sodijo tista podedovana vedenja, ki so povezana z lovom, z ubijanjem plena in s hranjenjem. Plenski nagon sproži gibanje, zvok in vonj. Oblike vedenja, ki jih lahko povežemo s plenskim nagonom, so:

- opazovanje in poslušanje,
- vohanje in sledenje,
- zalezovanje in pregon,
- napad na plen,
- lajež z visokim glasom,
- skakanje navzgor in vlečenje navzdol,
- stresanje,
- trganje in razkosavanje,
- ugriz in ubijanje,
- prenašanje v gobcu,
- uživanje hrane,
- kopanje in zakopavanje.

Nekatere od omenjenih načinov vedenja lahko opazujemo, ko pes preganja mačko in, denimo, z visokim glasom razburjeno laja, ko se ta zateče na drevo. Mnogi psi tudi stresajo in trgajo mehke igrače ali pa zakopavajo pasje piškote v kavč.

ZA RAZUMEVANJE PASJEGA VEDENJA JE POTREBNO POZNATI NEKAJ OSNOV POGlavJA »NAGONI PSA«

Krdelni nagon

sestavljajo tiste oblike vedenja, ki jih povezujemo z reprodukcijo in z bivanjem v skupini ali v krdelu. Psi so družabne živali, ki so se razvile iz volka. Če hočejo loviti plen, večji od sebe, morajo volkovi živeti in loviti v krdelih. Red v krdelu zagotavlja socialna hierarhija, ki jo oblikujejo stroga pravila vedenja. Zato je zmožnost, biti del skupine in se ji znati prilagajati, zelo pomembna in se pri psu izraža v pripravljenosti, da sodeluje z vodnikom. Položaj psa v socialni hierarhiji spodbuja krdelni nagon. Vedenja, ki jih lahko umeštim v krdelni nagon, so naslednja:

- telesni stiki z ljudmi in/ali drugimi psi,
- igra z ljudmi in/ali drugimi psi,
- vedenje, povezano s socialno interakcijo z drugimi psi, denimo razumevanje telesne govorice,
- reproduktivno vedenje kot na primer lizanje, naskakovanje, lizanje uhljev in vse ostale kretne dvorjenja,
- sposobnost razmnoževati se in biti dober roditelj.

Pes, pri katerem najdemo veliko teh načinov vedenja, je vodniku neprestano za petami in je najsrečnejši v njegovi družbi. Rad se orklja, se pusti negovati in rad dela z vodnikom. Tak pes je lahko zelo nesrečen, kadar je dlje časa sam, kar lahko povzroči tudi tesnobo zaradi gospodarjeve odsotnosti.

Če želimo, da bo pes delal za vodnika, torej tisto, kar od njega želi vodnik, mora biti v krdelnem nagonu. Zlasti to velja za vaje, kot so hoja poleg vodnika na popuščeni vrvi ali prosto ob vodniku, odpoklic, sedi, prostor, sedi/prostor z odnikom ali odlaganje. Marsikateri pes bi verjetno namesto tega raje preganjal mačke, sledil divjad, prinašal palico ali žogico, vohal po travi ali kopal mišje luknje. Vselej, ko počne kaj takega, je pes v plenskem (lovskem) nagonu, ki je pogosto vzrok vseh težav, ki jih pes povzroči. Psi, ki imajo nizek plenski nagon in močan krdelni nagon, skorajda ne potrebujejo šolanja, saj ne preganjajo kolesarjev, otrok, tekačev, mačk ali drugih živali, se ne potepajo, ne kradejo hrane, ne žvečijo stvari in ne vlečejo na vrvi.

Pes torej dela z vodnikom (za vodnika), kadar je v krdelnem nagonu. Spet moramo opozoriti na to, kako je tudi tu pomembna vodnikova vloga vodje krdele, saj je krdelni nagon lahko usmerjen tudi v druge pse. Psa moramo zato vselej, kadar želimo, da bi se lepo vedel, iz plenskega »preklopiti« v krdelni nagon. Krdelni nagon in pozornost v vodnika pri psu krepijo pogosti stiki, igra in delo s psom, aktivirajo pa ga vodnikovi dotiki (trepljanje po glavi, dotik stranske tipalne dlake), pohvala in besede spodbude, nasmeh, nega, igra in šolanje (vodnikova drža mora biti pokončna), pa tudi pričakovanje nagrade – plena (torej nagrade v obliki plenskega razpoložanja). Še koristnejše pa je, da psa naučimo, naj se v krdelni nagon preklopi, ko izrečemo dogovorjeno napoved (npr. »Pazil!«).

Obrambni nagon

je nagon, ki mu botrujeta skrb za preživetje in samohranitev. Obrambni nagon tvori tako borbena vedenje kot vedenje izogibanja – bežanje. Je zelo kompleksen nagon, saj lahko isti dražljaj sproži v psu agresivno vedenje (borbo) ali pa – zlasti pri mladih psih – izogibanje (beg).

Bojevitost se razvije dokončno šele, ko je pes star približno dve leti ali tudi več, čeprav nagnjenje k takšnemu vedenju opazimo že prej. Z bojevitostjo povezujemo:

- naježeno dlako po vratu od ramen navzgor,
- samozavestno, napeto stoji in strmine v drugega psa,
- vztrajanje na mestu ali približevanje neznanim predmetom,
- čuvanje hrane, igrači ali teritorija pred ljudmi ali drugimi psi,
- pes se nerad pusti božati in negovati,
- ležanje pred vrati, omarami s hrano ali hladilnikom; pes se od tam noče umakniti,

- renčanje na ljudi ali pse,
 - polaganje glave (oz. tace) na ramena drugega psa,
 - grizenje ljudi ali drugih psov.
- Izogibanje (beg) kaže na to, da pes ni gotov sam vase. Na vedenje izogibanja kažejo naslednji znaki:
- dlaka, nasršena po vsej dolžini hrbta in ne le po vratu,
 - skrivanje ali beg pred novo situacijo,
 - zavračanje dotikov tujih ljudi,
 - splošno pomanjkanje samozavesti,
 - uriniranje med pozdravljanjem z lastnikom ali tujcem,
 - telo nizko pri tleh, kadar ga pozdravljajo ljudje ali drugi psi.

Odrevenost – pes se ne premakne niti naprej niti nazaj – pojasnjujemo kot zadrževano izogibanje.

Obrambni nagon (borbenost ali reakcija bega) se vzbudi v psu, kadar se vodnik skloni čezenj (od strani ali od spredaj), ob korekciji z vrstico (pri mladih psih,

pa tudi sicer se temu raje izogibamo, če ni nujno potrebno) ali ob ostrem tonu vodnikovega glasu. Pri učenju osnovnih šolskih vaj tako rekoč ni nobene potrebe, da bi v psu kdaj priklicali obrambni nagon, prav pa je, da vemo, kako močan je, saj se mu vselej le ne moremo izogniti. Včasih psa ne moremo drugače »preklopiti« iz plenskega v krdelni nagon, kot da nanj vplivamo močneje in s tem izzovemo obrambni nagon (denimo, psa z visoko obrambno bojevitostjo spravi energičen poteg z vrvice v obrambni nagon). Zato mora takemu ukrepu takoj slediti prijeten dotik ali pohvala, ki psa preklopi v krdelni nagon. V psu, pri katerem je obrambna bojevitost slabo izražena, izzove obrambni nagon ponavadi že nekoliko nekoliko ostrejši vodnikov glas (opomin ali prepoved), včasih pa tudi le, da se vodnik nagne čezenj. Nasmeh, pohvala ali spet zvrženo vodnikovo telo takoj zatem pri psu izzovejo krdelno razpolo-

oženje in usmerijo njegovo pozornost v vodnika. Kadar je pes v obrambnem nagonu, je učenje onemogočeno ali vsaj ovirano. Obrambni nagon psa izrabljamo v šolanju psov predvsem pri šolanju obrambe.

Ko vemo, v kolikšni meri so našte-

ti nagoni prisotni v psu, lahko ustrezno prilagodimo in načrtujemo potek učenja novega vedenja (šolanja), prav tako pa ga tudi lažje odvadimo neprimerne- ga vedenja.

Priredila: Mojca Sajovic

MARATON TREH OBČIN

Kolesarsko društvo Grosuplje je v nedeljo, 5. junija organiziralo že 7. kolesarski maraton treh občin. Udeležba je bila kljub slabi vremenski napovedi solidna, saj se je maratona udeležilo 350 rekreativnih kolesarjev, kot posebni gost pa se je maratona udeležil vztrajnostni kolesar Marko Baloh, ki kmalu potuje na dirko čez lužo, imenovano RAM. Obiskala sta nas tudi profesionalni kolesar moštva PHONAK Tadej Valjavec in vrhunski veslač Luka Špič. Maratona so se udeležili tudi iz Hrvaške, Avstrije, Češke in celo iz Kanade.

Pripravili smo 4 različne proge dolžin, 25, 55, 85 in 100 km. Najkrajša proga je bila namenjena predvsem šolarjem in slabše pripravljenim kolesarjem. Na razdalji 25 km, ki je imela tudi turistični pridih, smo prečkali oz. obiskali 17 okoliških vasi.

ZGORAJ: Župan Janez Lesjak je z zastavico dal znak za začetek kolesarskega maratona treh občin.

DESNO ZGORAJ: Posneto na Korinju. Levi kolesar je Marko Baloh, udeleženec najtežje dirke na svetu, dirke preko Amerike RAAM.

DESNO SPODAJ: Predsednik KD Grosuplje Toni Hren in njegova družina z Luko Špičkom.

SPODAJ: Direktor dirke Božo Starašinič v pogovoru z Borisom Kopitarjem, ki je žal imel manjšo nezgodo na poti in se lažje poškodoval.

8. karate pokal "Ljutomer OPEN 2005"

V soboto, 29. maja, je v Ljutomeru potekalo 8. mednarodno prvenstvo v karateju za vse kategorije. Turnirja se je udeležilo 212 tekmovalcev iz 26 klubov iz 4 držav. Člani Shotokan karate kluba Grosuplje so prikazali odlično pripravljenost, saj so osvojili odličja v skoraj vseh kategorijah, kjer so nastopili. Za najboljšo tekmovalko je bila razglašena Tadeja Petrovič, ki je osvojila 3 zlate medalje, za najboljšega karateista turnirja pa je bil razglašen Ado Bogaljevič z osvojenimi 5 medaljami (4 zlate in 1 srebrna). V skupnem točkovanju klubov je Shotokan karate klub Grosuplje preprčiljivo zasedel prvo mesto.

KATE (kategorije)	me s t o	Ime in priimek tekmovalca
Mlajše deklice	33	Pia HROVAT Urša PETROVIČ
Starejše deklice	3	Tjaša KRANJEC
Mlajše kadetinja	2	Urša TRAMPUŽ
Malički	3	Urban KOKOT
Kadeti	1	Martin KRIŽMAN
Mladinci	1	Admir BOGALJEVIČ
Člani	1	Admir BOGALJEVIČ

KUMITE		
Starejše deklice - 45 kg	3	Gaja KOKOT
Mlajše kadetinja +50 kg	1	Urša TRAMPUŽ
Mladinke +60 kg	13	Tadeja PETROVIČ Maja KOEHLER
Članice +60 kg	13	Tadeja PETROVIČ Maja KOEHLER
Članice open	12	Tadeja PETROVIČ Maja KOEHLER
Malički - 30 kg	2	Urban KOKOT
Starejši dečki +50 kg	1	Rem MARIČ
Mlajši kadeti +58 kg	3	Gorazd JERMAN
Kadeti - 60 kg	3	Martin KRIŽMAN
Kadeti - 70 kg	1	Matej SELAN
Mladinci +75 kg	2	Admir BOGALJEVIČ
Člani -80 kg	2	Miha TRAMPUŽ
Člani +80 kg	1	Admir BOGALJEVIČ
Člani open	12	Admir BOGALJEVIČ Miha TRAMPUŽ

Shotokan karate klub Grosuplje
Uroš Perme

DRŽAVNO PRVENSTVO V ŠPORTNEM PLEZANJU

Plezalni sekciji ASCENDO so letos zopet zaupali organizacijo DRŽAVNEGA PRVENSTVA V ŠPORTNEM PLEZANJU ZA MLAJŠE KATEGORIJE. Le-to je potekalo v soboto, 28. maja, v športni dvorani Brinje. Udeležilo se ga je 99 otrok, mladih plezalcev iz vse Slovenije, ki so tekmovali v 4 kategorijah: cicibanke, cicibani, mlajše deklice in mlajši dečki.

Tekmovanje je bilo zelo pestro, napeto, saj je v prvem delu tekmovalca v kategoriji cicibanov pripeljala do vrha kar večina mladih, trmastih tekmovalčkov. Po popravkih stene, ko so plezanje ponovili vsi z osvojenim vrhom, smo bili mi v domačem plezalnem taboru zadovoljni: Rok Lukavečki je bil 4., Boštjan Mencin 10., Aljaž Gorjup in Jure Medved pa skupno na 19. mestu.

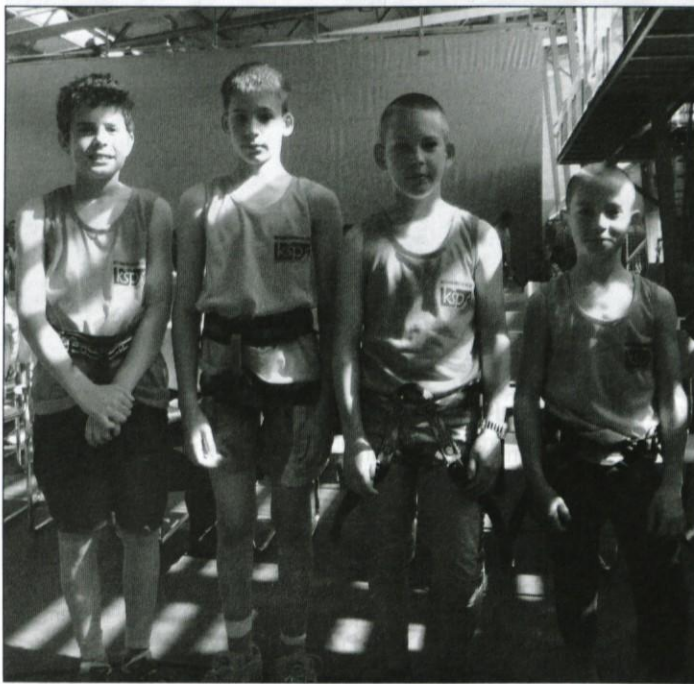
V kategoriji mlajših deklic je sodelovala le ena naša plezalka, in sicer Marja Javornik T., ki se je v »borbi« z zelo malo oprimkov v zelo poševni steni prebila na 16. mesto.

Naj omenim še eno redkost, ki se je po plezanju mlajših dečkov pokazala kot skoraj neverjetna. Na podelitvenem odru je dobilo zmagovalno plaketo, ki jo dobi prvih pet tekmovalcev – 15 tekmovalcev! Namreč, bili so 1., 2., 3., 4. in 11. petih! Vseh enajst je imelo pač na istem oprimku v sredini stene enako težavo – zaključek plezanja.

Se zahvala vsem prizadevnim pomagačem, tako članom ASCENDA, PZS ter sponzorjem (brez katerih pač ne gre): Iglu Sport Ljubljana, Tetiva Grosuplje, Zlatarstvo Gros – Grosuplje, Čan-Sing Grosuplje, Elektromontaža Bizant Medvode, Trgovina Ponovka, Pil Grosuplje, Avtek Grosuplje, Gia Grosuplje, Hotel Kongo Grosuplje in Pekarna Grosuplje. Generalni sponzor pa je bilo podjetje Trekking Sport Ljubljana.

Bil je lep celodnevni dogodek, poln mladih, zdravih in veselih športnikov, vreden ogleda!

Marjan Trobec

Zgoraj: Jure, Boštjan, Aljaž in Rok

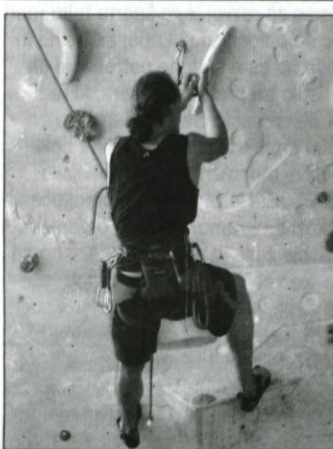
Desno zgoraj: Plezalci kategorije cicibani.

Desno v sredini: Ogled stene pred tekmovalcem.

Desno spodaj: V izolacijski sobi

Levo: Priprava tekmovalne smeri.

Spodaj: Kar petnajst zmagovalcev.

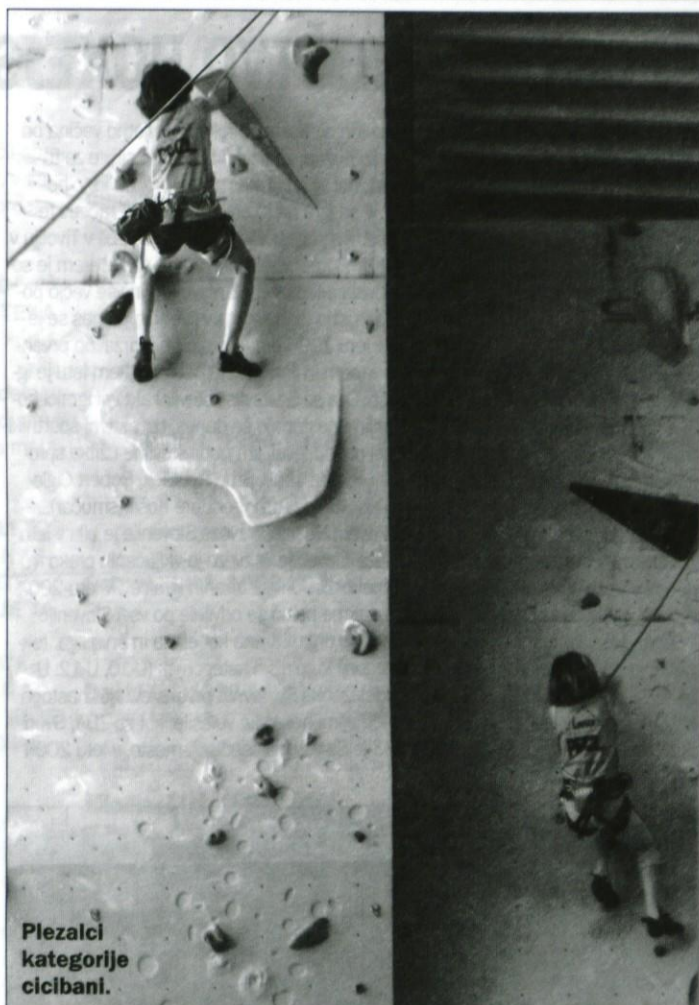
Mladinska ekipa (letnik 1984 in mlajši) je nastopala v drugi mladinski ligi. V predtekmovalju je zasedla drugo mesto, v končnici pa je med osmimi ekipami prav tako zasedla drugo mesto in se tako uvrstila v 1. mladinsko ligo, kar lahko ocenimo kot najboljši dosežek mlajših selekcij.

KARATE:
Na zmagovalnih stopničkah

ZGORAJ:
Maja in tadeja...

DESNO:
Miha in Ado.

Plezalci kategorije cicibani.

»NA KOŠČAKA GREMO,«

so zavpili mladi šolarji, ko sem jih pobaral, kam jo tako veselo in korajžno mahajo. Kako pripraven je tale naš Koščakov hrib, tik nad brinjsko šolo. Za rekreacijo, pa tudi za vse vrste učenja, od hoje, orientacije do spoznavanja narave.

Kmalu bodo počitnice in za sprehod »brez ideje« je zelo pripraven, seveda, tudi Magdalena, pa Pugled, Molnik ali celo Kucelj.

Marjan Trobec

Košarkaški klub Kaja – Grosuplje

Je zastopal v maju mesecu barve Slovenije na močnem mednarodnem turnirju ne-profesionalnih ekip v Berlinu in med 43 ekipami zasedel 2. mesto. Čestitamo! - Občina Grosuplje

ŠPORTNO DRUŠTVO HOKEJSKI KLUB PINGVIN - "IN-LINE" TUDI V GROSUPLJEM

In-line ali hokej na rolerjih verjetno večina od vas že pozna, za tiste, ki pa prvič slišite za ta šport, naj le na kratko omenimo, da je to hokej, ki se igra na rolerjih. V Sloveniji začetki tega športa segajo v leto 1995, ko je bil v Tivoliju v Ljubljani organiziran prvi turnir, na katerem je sodelovalo osem ekip. Z razvojem in vse večjo popularnostjo tega športa v svetu in pri nas se je

pod okriljem hokejske zveze Slovenije v letu 1996 organiziralo prvo državno prvenstvo v hokeju na rolerjih ali tako imenovanem in-line hokeju. V pionirskem letu je igranje potekalo v dveh kategorijah, moštva pa so sestavljali številni aktivni igralci hokeja na ledu, od katerih nekateri med njimi nastopajo še danes, ter aktivni športniki drugih vrst športa, ki jih je in-line hokej navduševal, jim nudil številne užitke sprostitve in zabave. Naj jih omenimo nekaj: Tomaž Vnuk, Stan Reddick, Robert Ciglenečki, Dejan Kontrec, Peter Rožič, Ivo Jan, Tomaž Razinger, Jure Košir (smučar)...

Iz sekcije za hokej na rolerjih pod okriljem Hokejske zveze Slovenije je bila v letu 2000 ustanovljena In-line hokejska zveza Slovenije. V zvezo je vključenih preko 40 klubov v vseh kategorijah. Zveza ima preko 1000 registriranih igralcev, v letu 2004 pa je izpeljala že 9. državno prvenstvo, tekme pa so se odvijale po vsej Sloveniji.

Tekmovanja v članski moški kategoriji so organizirana kot elitna in prva liga, tekmovalna pa potekajo tudi v ženski kategoriji in mlajših kategorijah (U-10, U-12, U-14, U-16). Od leta 2002 je Slovenija udeleženka Svetovnih prvenstev, kjer nastopa le 16 najboljših reprezentanc sveta, med njimi hokejske velesile, kot so ZDA, Švedska, Finska... V letu 2002 ter letu 2003 je Slovenija zasedla 7. mesto, v letu 2004 pa 8. mesto na svetu.

Grosupeljska hokejska ekipa Pingvin na rolerjih

IN-LINE HOKEJ V GROSUPLJEM

je našel svoj dom v Športnem društvu HK Pingvin. Začetki segajo v leto 1996, ko je bil organiziran prvi turnir na Tovarniški, kasneje pa smo se ljubitelji in-line hokeja zbirali na raznih parkiriščih v Grosupljem. Sprva je bilo to ljubiteljsko igranje in preživljanje prostega časa, sčasoma pa so se začele pojavljati ideje o resnejši organizaciji tovrstne rekreacije.

Ker se je bližala jesen in za njo zima, mi pa smo lahko igrali samo na parkirišču, so začele potekati debate glede ustanovitve športnega društva in selitve naše rekreacije na urejeno in-line igrišče. Naš prvi stik s pravim igriščem je bil v Ljubljani (igrišče Tabor), kjer smo prvič okusili slast pravega in-line hokeja. Ker je tudi to igrišče delovalo samo poleti, smo morali razmisliti, kam naprej. Naslednja postaja je bil ŠRC Gradient, kjer smo zakupili termin in se prijaviли tudi v ligaško tekmovalje.

Igrišče ob šoli Brinje naj bi bilo tudi igrišče in-line hokeja.

Zaradi interesov in lažjega delovanja smo ustanovili januarja letos športno društvo HK Pingvin, s sedežem na Prešernovi 80 v Grosupljem. Trenutno društvo šteje 20 rednih članov, vsi pa delujemo v smeri, da bi to nadvse priljubljeno igro v Sloveniji približali tudi grosupeljski mladini in postali vidni tudi na hokejskem zemljevidu Slovenije. Za dosego teh zelo ambicioznih ciljev je bilo že v preteklosti vloženega veliko prostovoljnega dela, časa in odgovorov. Sedaj smo v fazi, v kateri je potrebno že dosežene cilje implementirati ter jih postaviti za stopnjo višje. Pri tem imamo v mislih predvsem intenzivnejše udejstvovanje tako na lokalnem kot državnem nivoju. Ker verjamemo, da v Grosupljem obstaja velik interes za razvoj tega športa tako med mlajšimi kot starejšimi generacijami, smo se odločili, da skupaj z Občino in Zvezo športnih organizacij Grosuplje poiščemo tiste skupne potrebe, ki jih bo medsebojno sodelovanje prineslo, koristilo pa predvsem vsem, ki radi preživljajo aktivno prosti čas v okolju, ki takšen način življenja spodbuja.

V ta namen je v mesecu februarju stekel projekt »Izgradnja in-line hokejskega igrišča« oziroma postavitev premakljive montažne in-line hokejske ograje na igrišču OŠ Brinje ob dogovoru z ZŠOG. Na ta način bo omogočeno vsem mladim in zainteresiranim, da skozi programe, ki jih bo organiziralo športno društvo HK Pingvin uresniči svoje želje in ambicije, naj si bo na področju in-line hokeja ali pa šole rolanja. Za vse, ki jih zanima sodelovanje v projektu in so pripravljeni kakorkoli pomagati, pa se lahko tudi pisno obrnejo na elektronski naslov hk_pingvin@siol.net, spletno stran www.hk_pingvin.si ali na gsm številko 041 431 051 (g. Kristjan).

Danes je HK Pingvin član In-line zveze Slovenije, svojo dejavnost izvaja v RCU Lukovica in ŠRC Tabor. Na ligaškem področju ekipa HK Pingvin tekmuje v In-line hokejski ligi Mad Dogs v Medvodah. Ambicije vseh so zaigrati v prvi slovenski in-line hokejski ligi, vendar bo to možno le ob uspešni realizaciji projekta. Naše želje in cilji so predvsem intenzivnejše udejstvovanje na tekmah, tako na lokalnem kot državnem nivoju. Ker verjamemo, da v Grosupljem in njegovi okolici obstaja velik interes za razvoj tega športa ter rekreacijskega rolanja tako med mlajšimi kot starejšimi generacijami, name-rava športno društvo HK Pingvin organizirati tudi več rekreativnih tečajev z licenciranimi učitelji rolanja: mala šola rolanja za vse generacije, velika šola rolanja, tečaj in-line hokeja, treniranje in igranje hokeja v različnih starostnih skupinah HK Pingvin.

Naš cilj je tudi ustvariti mlajšo ekipo, morda celo več ekip, in tudi žensko ekipo, če bo interes dovolj velik, saj na državnem nivoju že potekajo poleg članske elite in 1. lige tudi tekmovalja za mladino do 10, 12, 14, 16 in 18 let ter seveda žensko prvenstvo. Hkrati pa potekajo razne rekreativne lige, ki so po kvaliteti nekoliko na nižji stopnji.

KRATKA PREDSTAVITEV PRAVIL IGRANJA IN-LINE HOKEJA

In-line hokej v Sloveniji se igra po pravilih mednarodne hokejske zveze IIHF. Pravila določajo, da se igra s po štirimi igralci ter vratarjem v polju, sicer pa ima posamezna ekipa lahko največ 16 igralcev ter 2 vratarja. Igra se s posebej prirejenim ploščkom (puck). Igralci ponavadi uporabljajo opremo, katero uporabljajo tudi igralci hokeja na ledu, s tem da večina igralcev ne uporablja ščitnika za ramena. Razlika je tudi v hlačah, saj se pri in-line hokeju ponavadi nosijo posebne dolge hlače, pod katerimi večina igralcev nosi še krajše hlače z vgrajenimi ščitniki. Obvezno opremo sestavljajo tudi hokejska čelada, ščitniki za noge, rokavice ter ščitniki za komolce. Mlajši igralci morajo imeti tako kot pri hokeju na ledu zaščitni obraz (mrežica).

V državnem prvenstvu Slovenije je posamezna tekma sestavljena iz štirih četrtin, vsaka od njih traja 12 minut brez ustavljanja ure. V primeru, da je razlika v rezultatu en gol ali pa je rezultat izenačen, se ura ustavlja ob prekinitvah zadnji dve minuti tekme. Če se tekma ne sme zaključiti z izenačenim izidom (npr. pokal), se igra 5-minutni podaljšek, če pa je tudi po podaljšku izid izenačen, pa sledi streljanje kazenskih strellov.

Večina pravil je podobna pravilom hokeja na ledu. Glavna razlika je osterjši sodniški kriterij kar se tiče prekrškov. V primeru lažjih prekrškov je dolžina male kazni minuto in pol (90 sekund), medtem ko so kazni igre enake kot pri hokeju na ledu (10 minut, DKL...). Ne glede na število izključitev ima lahko posamezna ekipa v polju najmanj tri igralce in vratarja.

Razlika v primerjavi s hokejem na ledu pa je tudi pri "off-side" pravilu. Ker pri in-line hokeju nimamo modrih črt, se za pravilo off-sidea uporablja rdeča sredinska črta, preko katere lahko igralec pelje plošček, ne sme pa podati preko nje. Če ima nasprotna ekipa izključenega igralca, mora ekipa, ki igra z igralcem več, "izprazniti" napadalno polovico, in sicer tako, da se vsi igralci vrnejo preko sredinske črte, preden plošček ponovno pripelje v napadalno polovico.

Vabilo!

Upamo, da smo v Vas po prebrani predstaviti zbudili in še povečali zanimanje za tam nadvse privlačen in dinamičen šport. Zato prilagamo tudi vizitko našega društva ter hkrati vabimo vse želne novih dogodbščin na rolerjih, naj nas brez zadržkov pokličejo in se včlanijo v društvo ali v katerega izmed njegovih programov. Hkrati pa ponujamo sodelovanje vsem morebitnim sponzorjem, da nas pokličejo in izrazijo svoj predlog za sodelovanje.

Hokejski klub PINGVIN,
Prešernova 80,
SI-1290 GROSUPLJE
E-mail: hk_pingvin@siol.net
GSM: 031 / 420 121 Darko
in 031 / 668 604 Damjan

Hokejska oprema – zgoraj: notranji zaščitni del, spodaj: zunanji zaščitni del

Med velikani pod Stolom

Od Most do Mošenj je na levem bregu Save ravnina, ki zajema deset vasi pod mogočnim Stolom. To je brezniska fara. V teh vaseh je rojenih za slovensko kulturo toliko pomembnih Slovencev, da tudi v vrhove zazrti gorniki ne moremo in ne smemo kar tako mimo.

V Zabreznici, kjer smo pohod pričeli, je pred osnovno šolo spominski park (Aleja velikánov) s kipci naših slavnih rojakov Antona Janše, Matije Čopa, Franceta Prešerna, Frana S. Finžgarja in Janeza Jalna.

URA ZGODOVINE

Že nekaj osnovnošolskega znanja nam pove, da je bil na Breznici rojeni Anton Janša akademsko izobražen slikar in prvi čebelarški strokovnjak na cesarskem Dunaju. O Matiji Čopu, Prešernu in Finžgarju vemo Slovenci precej več, za Janeza Jalna pa ve vsakdo, ki so ga količkarj zanimala povesti, kot so npr. Bobri, Ovetkova Cilka, Trop brez zvoncev, Vozarji, Ovčar Marko ...

Med Stolom in Jelovico in do Triglava je spomladansko sonce obsevalo prvo zelenje ... Reber pa se je vzpenjala vsa pisana od plota za poljem do melov, ki so se svetlo sivi usipali izpod Skal v Pečeh ... (Janez Jalen, iz povesti Ovčar Marko)

Prav po tej Rebri, ki po geografskih pojmihi spada v zaključek Kamniških Alp, smo se vzpenjali, le da nismo tako hiteli kot pisatelj, ampak smo se ustavili »Pri znamenju« na razgledni točki sredi vzpetine, še preden smo dosegli Skale v Pečeh. Ozrli smo se nazaj na celotni ravninski svet pod Karavankami. Zaradi ogleda cerkvice sv. Lovrenca nas je spremljal g. Ciril, brezniski župnik, ki nam je opisoval kraje pod nami in njih zgodovino. Pogled je zaplaval proti jugu, preko Janševe Breznice na Prešernovo Vrbo, se vračal nazaj pod Rebrijo na Jalnove Rodine in Finžgarjevo Dosloviče ter se sprehodil na sever proti Čopovi Žirovnici, pa dalje proti blejskemu jezeru »z gradom na skali sivi« in naprej proti Blejski Dobravi, Mežakliji, Jesenicam, Rožici in Kapi ter bližnji Ajdri. Zadaj za hrbtom pa še Karavanke s Stolum. Pogled za bogove. Zdaj lažje razumem, od kod sta črpala pisatelj Finžgar in Jalen lepoto narave v svojih povestih in romanih. Tukaj. Tudi Prešernova pesniška muza se je oplajala z lepoto teh krajev.

»da b' uka želja me iz tvoja sveta
speljala ne bila golj'fiva kača!

Ne vedel bi, kako se v strup prebrača
vse, kar srcé si sladkega obeta... »
(Prešeren v pesmi O Vrba)

Kasneje sem spotoma zvedel od naše kolegice Francke, ki ji med drugim ni neznana tudi umetnostna zgodovina na Slovenskem, da smo v Zabreznici pri

Brezniska fara z Rebrom in Završnico.

osnovni šoli, ob »Aleji naših slavnih rojakov« prečkali tudi »Pot kulturne dediščine«, ki se pričena v vasi Vrba, gre v Rodine, Smokuč, Dosloviče in preko Breznice, Žirovnice do Most. V teh vaseh se je rodilo še kar nekaj drugih pomembnih mož (vas Smokuč - dr. Jurij Bohinc (Wohintz), Luka Knafelj (mecen študentov) ...

PRAKTIČNI DEL TURE

Po precej strmih potki smo v pol ure hoje dosegli cerkvico sv. Lovrenca. Odklepanje masivnih vrat v cerkev župniku ni in ni uspelo. Bila je vmes majhna mladinska potegavščina, ki so jo izvedli navihanci ob zadnji delovni akciji. Pristopili so naši izvedenci - specialisti ključavničarji in stvar je bila tudi brez vitriha hitro opravljena.

Prvi pisni viri o svetišču segajo v leta 1372. Leta 1821 je bilo opustošeno in se je postopoma porušilo do temeljev. V zadnjem desetletju so ga krajani na starih temeljih ponovno pozidali in mu vdihnili kar nekaj patine tistega časa. Iz stare cerkve je ohranjen ostal le portal iz tufa. Na zunanji steni je svojo umetniško stvaritev daroval akademski slikar Andrej Jerneč, katerega galerija je v Rebri nad vasjo, nedaleč od tod.

Po počitku in ogledu, po starem izročilu na novo izdelane starinske cerkvice, smo zagrizli v Peči, ki jih je omenjal že pisatelj Jalen. Spomladanskega cvetja je bilo kar veliko. Posebno sta izstopala pomladanska resna in prekrasni rumeni avrikelji. Pot je postajala zahtevnejša. Hodili smo po ozkem, pretežno skalnatem grebenu, na obe strani so bile prepadne stene, ki so se po skalah ali redkem gozdu spuščale skoraj navpično navzdol proti dolini Završnice na naši levi in na ravninski svet ob Savi na naši desni strani. Nekoliko smo si pomagali z rokami in prispe-li na razgledni Brin vrh.

Po počitku smo se odločili, da gremo še na nekoliko zahtevnejši Smokuški vrh.

Lahko bi sicer krenili z Brin vrha po udobnejši Sončni poti bočno nad Rebrijo proti Begunjam, ampak to je za turiste in izletnike, gorniki pa vedno rinemo še nekam navzgor. Presenečenje je bilo popolno, strma steza po ozkem grebenu med skalnimi čermi. Naša številčna skupina pa je z medsebojno pomočjo zlahka obvladovala zahtevne terene.

Za smer poti je spredaj skrbela vodička Tanja. Med nami je bil dobro izurjeni in preudarni vodnik Jože, kar je dobro vplivalo na skupinsko moralo. Za vsak primer smo imeli v nahrbtnikih nekaj pomožnih vrvi, ki pa jih nismo uporabili. K sreči se je lepo vreme obdržalo, kljub nekoliko zamegljeni in spreminjajoči se napovedi. Tudi barometer se je naglo spreminjal. Če bi deževalo, bi skale in ozke steze postale spolzke in nevarne. V tem primeru pa bi na tistih čerih navzgor proti Smokuškemu vrhu rabili nekaj moralne, pa tudi fizične podpore z varovalno vrvo.

Spust z vrha do Sankaške koče je bil kar prijeten. Zopet počitek in malica. Stregli so nekakšen ptičji golaž (nojev). Za vsak primer imam vedno s seboj sendvič s sirom. Pivo pa k sreči ni bilo iz perutninske farne, saj je bil na etiketi steklenice »namalen prav taprav« gorski kozel.

Na poti proti Jožovcu smo se ustavili še v starejši in zelo izvirni cerkvi sv. Petra nad Begunjami. Malo nižje pa še ob kapelici, kjer je na zunanji steni naslikan prizor obiska papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji z zelo realističnimi podobami. Obrazi svetega očeta, nadškofof Šuštarja in Rodeta ter drugih spremljevalcev so zelo avtentični. Slika je del ruskega slikarja Mašukova, ki je v Sloveniji precej znan po svojih delih in številnih razstavah.

Po vseh doživljajih in močnih vtisih tega dne je večini izmed nas kar nekako uplahlila volja do vnaprej predvidenega obiska znamenite Avsenikove gostilne Pri Jožovcu. To zadnje »svetišče« bomo obiskali raje kdaj kasneje in se mu takrat bolj posvetili.

Marjan Perme

Freska ruskega slikarja Mašukova: Slovenski škofje sprejmejo papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji.

TUDI UČITELJI ZMAGUJEMO

Na tekmovalju z lokom.

Na sončno in vročo soboto, 28. 5. 2005, smo se nekateri učitelji in delavci OŠ Louisa Adamiča Grosuplje udeležili športnih iger na igrišču Duplica pri Kamniku. Organizira jih Sindikat vzgoje in izobraževanja – Območni odbor Ljubljana in okolica. Pomerili smo se v badmintonu, balinanju, odbojki, tenisu, streljanju z lokom, metanju žoge na koš, pikadu, orientacijskem pohodu in v različnih štafetnih igrh.

Iger smo se lotili resno in želja po zmagi je bila res velika. Drug drugega smo vzpodbujali in glasno smo navijali za naše tekmovalce. Z našo željo in voljo ter predanostjo nam je uspelo osvojiti 1. mesto. Zaslužili smo si prehodni pokal in elektronski pikado. Poleg tega so naši trije učitelji prejeli priznanja za posebne dosežke.

Pokal predstavlja motiv za igranje, vendar pa so bistveni del iger sklepanje novih prijateljskih vezi, medsebojno druženje z ostalimi predstavniki osnovnih šol, sprostitve in predvsem razvedrilo.

Prijeten dan smo si tekmovalci naše šole popestrili s piknikom, kjer smo še enkrat podoživeli zanimive in smešne utrinke sobotnega dne.

Da se imamo res čudovito na športnih igrh, nam omogoči naša sindikalna zaupnica ga. Jana Tomažin, ki organizira našo udeležbo na igrh ter poskrbi za prijetno druženje vseh nas.

Se že vsi veselimo naslednjih sindikalnih iger!
učiteljica RP, Alenka Gazi

Zmagovalna ekipa učiteljev.

VETER V LASEH, S ŠPORTOM PROTI DROGI

Vseslovenska športno družabna akcija pod okriljem Športne unije Slovenije »Veter v laseh, s športom proti drogi« praznuje letos svojo 10-letnico. V teh letih je Veter v laseh prerasel v največjo družbeno in športno akcijo za mlade, ki jim šport v prvi vrsti pomeni zabavo in druženje. Akcija se vsako leto odvija v več kot 50 krajih po vsej Sloveniji, zadnjih sedem let tudi v Grosupljem. Kot je že v navadi, smo tudi tokrat člani društva Explorik v sodelovanju z LAS Grosuplje na zadnjo soboto v maju pripravili srečanje najstnikov na igrišču pri OŠ Brinje. V lepem sončnem vremenu se je zbralo več kot 140 mladih. Namen prireditve je, da bi animirali čim širši krog mladih, predvsem tistih, ki se s športom še ne ukvarjajo aktivno. Pogoji za sodelovanje na prireditvi je bil, da so bile ekipe sestavljene iz fantov in deklet. V košarki in odbojki na mlivki to ni bil problem, medtem ko je nogomet še vedno izključno v domeni fantov. V vseh treh disciplinah skupaj je nastopilo 37 ekip, ki so bile razdeljene v dve starostni skupini, do 15 let in nad 15 let. Vsi tisti, ki jih igre z žogo niso veselile, pa so se lahko preizkusili v slalomu z rolerji ali pa so svojo ustvarjalnost prikazali z risanjem po asfaltu. Mladi so športne igre vzeli zelo resno in se trudili po svojih najboljših močeh, in pokazali »fair play« igro. Na koncu, čeprav smisel prireditve ni bilo zgolj tekmovalstvo, so najboljši v posameznih kategorijah dobili medalje in priznanja.

Zahvaljujemo se vsem članom društva, sodnikom in ostalim, ki so s svojim prostovoljnim delom in neverjetno energijo omogočili uspešno izvedbo prireditve.

Društvo Explorik, Uroš Perme

O ŠTIRINAJSTEM 24 URNEM REKREATIVNEM MARATONU - REZULTATI

TEK SREČE je potekal po ulicah Grosupljega od 3. junija 2005, od 18. ure do 4. junija 2005, do 18. ure. Maratona se je udeležilo 283 tekačev iz vse Slovenije, ki so tekmovali v devetnajstih kategorijah. Veliko je bilo udeležencev, ki se niso prijavili, pa so se udeležili prireditve in ocena kluba je, da se je prireditve TEK SREČE 2005 udeležilo 330 udeležencev.

Grosupeljske ulice so pretekli konec tedna spet oživele. Na sporedu je bil namreč že štirinajsti rekreativni 24-urni maraton Tek sreče, ki je potekal v spomin na atleta Alojzija Mišmaša. Maraton se je začel v petek, ob 18. uri pred OŠ Louisa Adamiča na Tovarniški cesti. V desetih moških in devetih ženskih kategorijah je nastopilo 283 tekačev, kar je več kot lani. Prireditve so se udeležili tudi znani slovenski športniki: motociklist Miran Stanovnik, nogometaš Džoni Novak in padalec Roman Pogačar. Tek sta odprla motociklist Miran Stanovnik in padalec Roman Pogačar, ki je s skokom s padalom na prizorišče popestril dogodek na maratonu. Maraton je potekal v lepem vremenu, zbrani denar pa so namenili družini Mišmaš. Dobrodelna prireditev bo družini omogočila teden dni počitnic v Pacugu.

Ker je organizator AK Špela želel v letošnjem letu kar najbolje izpeljati maraton, smo uvedli črtne kode in kontrolno točko, ki je pripomogla k lažji izpeljavi maratona. Žal pa nam jo je zagodel računalniški škrt in nam v določene

nem obdobju prireditve onemogočil sprotno spremljanje tekočih rezultatov, v zaključnem delu pa tudi njihovo avtomatsko obdelavo.

ZARADI NELJUBEGA DOGODKA SE VSEM UDELEŽENCEM TEKA ISKRENO OPRAVIČUJEMO!

Vse rezultate smo še enkrat obdelali in tako so vam sedaj na voljo tudi uradni rezultati štirinajstega 24-urnega maratona Tek sreče.

ABSOLUTNI ZMAGOVALEC LETOSNJEGA TEKA JE BIL MILAN JANKOVIČ IZ MARIBORA, KI JE PRETEKEL 92 KROGOV. V 24 URAH JE TAKO PRETEKEL 156,4 KM.

ZMAGOVALKA V ŽENSKI KATEGORIJI JE BILA MATEJA OBLAK IZ ŠEMPETRA PRI NOVI GORICI, KI JE PRETEKLA 61 KROGOV OZIROMA 103,7 KM.

AK ŠPELA se zahvaljuje vsem pokroviteljem, sponzorjem, donatorjem, ki stojijo klubu ob strani in prireditve podpirajo. HVALA.

Posebno se zahvaljujemo staršem AK ŠPELA in vsem, ki ste pripomogli k organizaciji tako velike prireditve in ste že usmerjeni na 15. rekreativni TEK SREČE 2006.

HVALA.

Špela Dizdarevič

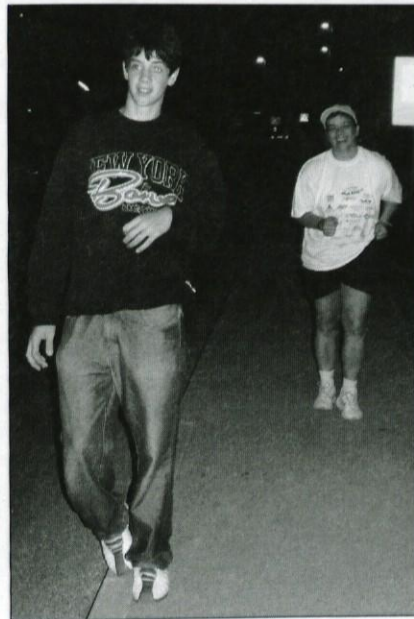
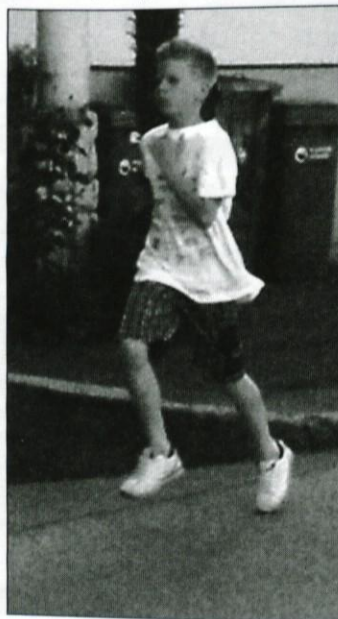
Na startu 24-urnega Teke sreče po ulicah Grosupljega.

Zgoraj: Skupina tekačev na Partizanski cesti pozno popoldne.

Levo spodaj: Prvi, ki je pretekel prvi krog.

Desno spodaj: Na teku smo ujeli tudi mamo in sina Ferkulj.

Cicibani (M, 1998-2005)

Mesto	Krog	Km*	Štartna	Tekmovalec
1.	33	56.1	12	Luka Tomič (1998)
2.	26	44.2	190	Gasper Mrzelj (1998)
3.	24	40.8	147	Jan Kus (1998)

Šolarji I (M, 1996-1997)

1.	41	69.7	5	Gregor Mišmaš (1996)
2.	36	61.2	83	Dominik Ivkić (1997)
3.	34	57.8	219	Zan Mrzelj (1996)

Šolarji II (M, 1994-1995)

1.	44	74.8	11	Domen Tomič (1994)
2.	42	71.4	76	Simon M. Voyk (1994)
3.	34	57.8	246	Gregor Pavlič (1994)
3.	34	57.8	247	Žan Glinšek (1994)

Šolarji III (M, 1992-1993)

1.	56	95.2	43	Matjaž Smrke (1992)
2.	43	73.1	42	Klemen Kremesec (1992)
2.	43	73.1	18	Ziga Dinghauser (1993)

Dečki (M, 1990-1991)

1.	57	96.9	120	Nejc Mehle (1991)
2.	42	71.4	119	Nejc Trontelj (1991)
3.	40	68.0	116	Blaž Kastelic (1991)

Mladinci (M, 1984-1989)

1.	74	125.8	22	Miha Perma (1984)
2.	52	88.4	125	Luka Mrzelj (1989)
3.	20	34.0	202	Niko Jefim (1984)

Člani I (M, 1973-1983)

1.	84	142.8	28	Blaž Gavran (1978)
1.	84	142.8	34	Poldi Oblak (1977)
3.	76	129.2	50	Matjaž Bukovec (1982)

Člani II (M, 1965-1972)

1.	82	139.4	25	Tomaž Zupančič (1969)
2.	74	125.8	27	Intot Klemenčič (1968)
3.	62	105.4	82	Ervin Sramel (1967)

Veterani I (M, 1956-1964)

1.	92	156.4	20	Milan Jankovič (1960)
2.	82	139.4	39	Leon Rojč (1963)
3.	74	125.8	65	Janez Tomšič (1961)

Veterani II (M, 1900-1955)

1.	69	117.3	85	Polde Taler (1943)
2.	63	107.1	100	Dare Erdejc (1949)
3.	55	93.5	41	Edo Marincek (1955)

Cicibanke (Z, 1998-2005)

1.	23	39.1	255	Lučka Mrzelj (1998)
2.	22	37.4	173	Pia Kušar Cilensek (1998)
2.	22	37.4	174	Sara Stanko (1998)

Šolarke I (Z, 1996-1997)

1.	27	45.9	62	Gracija Binder (1997)
2.	24	40.8	136	Aida Repše (1997)
3.	21	35.7	9	Tajda Bučar (1996)
3.	21	35.7	187	Larisa Rudman (1996)

Šolarke II (Z, 1994-1995)

1.	43	73.1	96	Anja Poljožer (1994)
2.	31	52.7	161	Urška Koželj (1994)
2.	31	52.7	88	Petra Sircelj (1995)
2.	31	52.7	138	Maruša Verbič (1995)

Šolarke III (Z, 1992-1993)

1.	53	90.1	38	Iva Mencin (1993)
2.	50	85.0	97	Petra Poljožer (1993)
2.	50	85.0	98	Kristina Poljožer (1992)

Deklice (Z, 1990-1991)

1.	35	59.5	137	Eva Repše (1991)
1.	35	59.5	139	Eva Verbič (1991)
3.	27	45.9	63	Tjasa Logar (1991)

Mladinke (Z, 1984-1989)

1.	60	102.0	49	Špela Šinkovec (1984)
2.	49	83.3	91	Mojca Tomšič (1987)
3.	39	66.3	95	Sabina Velič (1986)

Članice I (Z, 1973-1983)

1.	55	93.5	32	Patricija Pečar (1980)
2.	47	79.9	47	Maja Suster (1981)
3.	41	69.7	46	Kristina Budna (1983)

Članice II (Z, 1962-1972)

1.	62	105.4	35	Mateja Oblak (1970)
2.	47	79.9	221	Tamara Derman Zdravce (1966)
3.	43	73.1	133	Janja Juvan (1966)

Veteranke (Z, 1900-1961)

1.	52	88.4	224	Majda Pregl (1959)
2.	39	66.3	157	Vida Trontelj (1957)
3.	31	52.7	113	Angelca Habjan (1958)

Skupina tekačev nekaj minut pred polnočjo.

ZAHTEVEN 142 KM DOLG MARATON

Grosuplje, 22. maja 2005 - Športno društvo Špica je tudi letos organiziralo zahteven 142 km dolg kolesarski maraton iz Grosuplje preko Bloške planote in Vrhniko nazaj v Grosuplje. Poleg tega je poskrbelo tudi za krajše 18 km dolgo družinsko kolesarjenje, pohodniki pa so odšli na približno 3 ure dolgo pot. Vse poti so se začele in končale pred Pivnico in Pivovarno Anton.

Že nekaj pred 9. uro se je te nedelje zbralo nekaj več kot 200 kolesarjev. Na najtežjo pot 6. kolesarskega maratona Špica so odšli skozi naslednje kraje: Veliko Mlačevo, Čušperk, Videm-Dobrepolje, Rašico, Velike Lašče, Zlebič, Sodražico, Novo vas na Blokah, Cerknico, Grahovo, Rakek, Unec, Logatec, Vrhniko, Borovnico, Ig, Pijavo Gorico, Škofljico, Šmarje-Sap in nazaj v Grosuplje in pri tem prečkali kar 12 občinskih meja. Na poti so bili tudi trije večji vzponi. Kolesarji so napravili dva postanka: na Blokah in na Vrhniku. Vozili so dokaj hitro, saj so najhitrejši pot zaključili že po slabih petih urah.

Krajšega, 18 km dolgega družinskega kolesarjenja skozi Mlačevo, Žalno, Luče in nazaj se je udeležilo približno 30 kolesarjev, približno toliko pa se je udeležilo tudi 6. pohoda Špica. Po 3-urnem pohodu skozi Završ pri Spodnji Slivnici, Boštanj, Mlačevo in Gatino so pot končali prav tako na izhodiščnem mestu. Na koncu se je 20 udeležencev odločilo tekmovali tudi v tradicionalni polževi vožnji. Zmagal je Andrej Babnik.

Najstarejša pohodnica je bila Marija Nered iz Grosuplje, najstarejši pohodnik pa Martin Stanjko z Velikega Mlačevega. Najmlajši pohodnik je bil Žiga Kokalj iz Ljubljane-Šentvid. Najštevilčnejša skupina pohodnikov je prišla iz Društva upokojencev Grosuplje - štela je 13 rekreativcev. Najstarejši maratonec Boris Frelj je prišel iz Celja, najstarejša maratunka Jana Šebenič pa iz Brezovice. Najštevilčnejša skupina kolesarjev je bila ekipa Turbo M s 17 udeleženci, ekipa Bicikel.com je štela 16 udeležencev, Mizarstvo Peklenk ŠD Špica pa 12 udeležencev.

Gospod Jože Nered, predsednik Športnega društva Špica, nam je po velikem maratonu povedal, da jih je letos za razliko od lanskega maratona ves čas spremljalo tudi močno sonce, ki je nekoliko slabše pripravljenim povzročilo nekaj preglavic. Na poti pa sicer niso imeli nobenih težav niti nesreč. Vsak udeleženec, ki je prevozil progo maratona, je prejel spominsko in praktično darilo v obliki steklenega pivskega vrča, na poti pa so jim postregli tudi z osvežilnimi napitki in pecivom, po končanem maratonu pa tudi z malico in pivom.

Jože Miklič

KAJ SO DOSEGLI ROKOMETAŠI V PRAVKAR KONČANI SEZONI?

Tekmovanja v vseh kategorijah za državno prvenstvo v rokometu so končana. Sezona je igralcem in trenerjem Rokometnega kluba Pekarna Grosuplje prinesla nove uspehe, ki bodo pomenili nove izzive za naslednjo tekmovalno sezono.

Najmlajši člani rokometnega kluba (letnik 1994 in mlajši) so nastopili v okviru akcije Rokometne zveze Slovenije »Rokomet v osnovne šole«. V okviru področnih tekmovanj, ki jih je organizirala zveza, sta tekmovali dve ekipi, in sicer pod imenom Osnovne šole Louisa Adamiča Grosuplje in Osnovne šole Brinje Grosuplje. Ker je veliko otrok prišlo v letošnji sezoni na novo, so prvo uigranost pokazali šele na zadnjih tekmah. Zanje uvrstitev ni bila pomembna. Spoznali so prve rokometne korake, prve zmage in prve poraze.

Mladi rokometiški so nastopali še v kategorijah mlajših dečkov B (letnik 1993 in mlajši), mlajših dečkov A (letnik 1992 in mlajši), starejših dečkov A (letnik 1990 in mlajši) in kadetov (letnik 1988 in mlajši).

V jeseni so uspešno nastopili v predtekmovanjih. Najboljše ekipe iz predtekmovanj so se uvrstile v polfinale državnega prvenstva, to je med šestnajst najboljših ekip v državi. V letošnji sezoni je iz Rokometnega kluba Pekarna Grosuplje to uspelo vsem ekipam, razen ekipi mlajših dečkov B, ki jim je ta uspeh ušel za eno samo točko.

Uvrstitev kar štirih od petih ekip v polfinale državnega prvenstva pomeni, da je delo z mladimi dobro, kar potrjujejo tudi primerjave z delom v drugih klubih. Med šestnajstimi najboljšimi ekipami v državi v vseh kategorijah so ekipe iz 31 klubov. Rokometni klub Pekarna Grosuplje s štirimi uvrščenimi ekipami med najboljšimi se med mlajšimi kategorijami nahaja med desetimi najuspešnejšimi klubi. Pred njim so uvrščeni sami prvoligaški klubi. Končne uvrstitve grosupeljskih ekip so naslednje: mlajši dečki B-24. mesto, mlajši dečki A-12. mesto, starejši dečki A-13. mesto, kadeti 12. mesto.

Nekoliko višjo uvrstitev je bilo sicer pričakovati v polfinalnem tekmovanju le od kadetske ekipe, vendar ji predvsem zaradi objektivnih težav (bolezni, poškodbe) in pomanjkanja sreče v končnih tekmah to ni uspelo.

Mladinska ekipa (letnik 1984 in mlajši) je nastopala v drugi mladinski ligi. V predtekmovanju je zasedla drugo mesto, v končnici pa je med osmimi ekipami prav tako zasedla drugo mesto in se tako uvrstila v 1. mladinsko ligo, kar lahko ocenimo kot najboljši dosežek mlajših selekcij. Pri tem pa je predvsem pomembno, da so se nekateri člani mladinske ekipe v spomladanskem delu tekmovanj uspešno vključili v člansko ekipo, kar pomeni, da se trud pri delu z mladimi že odraža v članski ekipi.

Grosupeljska članska ekipa je po slabšem jesenskem delu prvenstva v spomladanskem delu igrala kot prerोजना. Z novim trenerjem in nekoliko spremenjenim igraljskim kadrom ter vključitvijo mladincev, predvsem pa s kolektivnim duhom v igri, so dokazali, da se tudi v Grosuplju lahko igra dober rokomet. Ekipa je osvojila 6. mesto v 1. B ligi, tako kot tudi v pretekli sezoni. Samo v spomladanskem delu je osvojila 3. mesto, za obema ekipama, ki sta se uvrstili v 1. A ligo. V domači dvorani je izgubila samo z Ribnico, prvakom 1. B lige. Z igro in pristopom na treningih in tekmah so igralci dokazali, da so vredni zaupanja trenerja, gledalcem in navijačem pa pokazali, da igrajo zato, ker pri igranju rokometu uživajo. In uživali smo tudi gledalci.

Za konec še vabilo mladim in njihovim staršem ter vsem ljubiteljem rokometne igre.

Vse mlade, ki bi želeli trenirati rokomet, ker vam je všeč igra, ker bi se radi družili s svojimi prijatelji, ker bi radi uživali, vabimo, da se nam pridružite na treningih mlajših selekcij (dodatne informacije dobite na tel. št. 031 344 822, g. Stane). V začetku meseca septembra pa bomo kot vedno na začetku novega šolskega leta pripravili predstavitev dejavnosti kluba in vpis novih članov. Z veseljem vas pričakujejo trenerji in vaši prijatelji.

Vse ljubitelje rokometne igre jeseni vabimo v Dvorano Brinje na ogled novih, zanimivih tekem!

za RK Pekarna Grosuplje Stane Repar

Mladinska ekipa (letnik 1984 in mlajši).

Zgoraj: Na začetku zahtevnega kolesarskega maratona Špica.

Levo: Jože Nered, predsednik društva s športnim novinarjem Sašom Severjem.

Prva spodaj: Prijave udeležencev maratona Špica.

Druga spodaj: Del udeležencev družinskega kolesarjenja.

Tretja spodaj: Po prihodu so se pohodniki in kolesarji tudi okrepčali.

OGLASNO TRŽENJE: CENIK IN POGOJI OGLAŠEVANJA

V zvezi z možnostmi za oglaševanje v Grosupeljskih odmevih objavljamo cenik oglaševanja, ki je narejen na podlagi cenika št. 006-1/95, sprejetem na občinskem svetu 29. 9. 1999.

Iz 1. člena

TABELA ZA OKVIRNI IZRAČUN ŠTEVILA TOČK

okvirne dimenzije oglasa v cm	površina v cm ²	korekcijski faktor	točke (točka je 0,511292 EURA)
5,0 x 10,0	50	1549	77
6,0 x 10,0	60	1468	88
8,0 x 10,0	80	1306	104
10,0 x 10,0	100	1152	115
15,0 x 10,0	150	1066	160
10,0 x 20,0	200	1017	203
15,0 x 20,0	300	961	288
20,0 x 20,0	400	930	372
25,0 x 20,0	500	919	460
POL STRANI	554	912	505
30,0 x 20,0	600	907	544
40,0 x 20,0	800	878	702
CELA	1108	864	957

Točka znaša protivrednost 0,511292 EUR v SIT po srednjem tečaju BS na dan obračuna.

TABELA OKVIRNEGA IZRAČUNA

okvirne dimenzije oglasa v cm	tečaj EURA 17.1.2004	neto vrednost oglasa	končni znesek z DDV
5,0 x 10,0	237,03	9387	11264
6,0 x 10,0	237,03	10675	12810
8,0 x 10,0	237,03	12662	15195
10,0 x 10,0	237,03	13962	16754
15,0 x 10,0	237,03	19379	23255
10,0 x 20,0	237,03	24651	29581
15,0 x 20,0	237,03	34941	41929
20,0 x 20,0	237,03	45085	54102
25,0 x 20,0	237,03	55689	66827
20,0 x 27,7	237,03	61234	73481
30,0 x 20,0	237,03	65955	79145
40,0 x 20,0	237,03	85128	102153
40,0 x 27,7	237,03	116022	139226

Izračun je pripravljen na podlagi tečaja EVRA 17. januarja 2004 za oglaševanje na črno-belih straneh. Za oglaševanje na notranjih barvnih straneh je treba znesek pomnožiti z 1,25, na zadnji strani z 1,5 in na naslovnici s faktorjem 2,00.

V CENO NI VRAČUNANO OBLIKOVANJE OGLASA.

Račun se izstavi po izidu časopisa. K neto vrednosti oglasa je treba dodati še 20 % DDV.

2. člen

Za vmesne velikosti se število točk izračuna z interpolacijo.

Za prvo objavo enakega oglasa ni popusta. Vsaka naslednja serijska objava je cenejša za 5 % do največ 30 %. Če se stranka odloči za celoletno redno oglaševanje, se ji lahko obračuna razlika popustov do 30 % pri sedmem nespremenjenem oglasu.

Rok za oddajo podatkov za oglas (besedila, logotipi, fotografije, ceniki in podobno) je vsak prvi petek v mesecu. Predhodno pokličite za rezervacijo časopisnega prostora za vaš oglas. Če boste oddali digitalno oblikovan oglas, mora biti zapisan v EPS (pri vektorskem EPS-u je potrebno fonte spremeniti v krivulje), JPG (brez stiskanja), TIF zapisu (300 pik/palec - za barvne oglaševanje v CMYK barvni razložitvi), ali PDF zapisu.

Digitalno izdelan oglas lahko pošljete na elektronski naslov jozem@siol.net. Lahko pa ga pošljete tudi na naslov izvajalca končne grafične postavitev amset@siol.net (Matej Macedoni, Grosuplje, Pod gozdom IV/5), vendar morate o tem obvestiti odgovornega urednika po telefonu (GSM 041/ 98 22 33) ter mu po pošti na njegov domači naslov (Jože Miklič, Zagradec 53, 1290 Grosuplje) poslati potrjeno naročilnico najpozneje en teden po roku, ki je določen za oddajo ostalih prispevkov.

ZA OGLASE, PREDSTAVITVENE PR (piar) ČLANKE IN ZAHVALE OB SMRTI SVOJCEV JE TREBA NAVESTI POLN NASLOV NAROČNIKA OZIROMA PLAČNIKA RAČUNA.

KOZMETIČNI SALON THALGO CENTER - SPA

Še je čas, da
vam z
inovativnimi
postopki
THALGO
kozmetike vaša
lepotna
strokovna
povrne
samoza-
vest in
zadovoljstvo.

Če nočete, da vas
slaba volja
prežene iz kopalk
in vam pokvari
zaslužene
dopustniške dni,
obiščite
THALGO
kozmetični salon.

Brinje c. 1/47, 1290 Grosuplje, tel.: 01/7865-866
www.thalgo-slo.com www.lepa.si

VIPAVA VINOTOČ BOŠTANJ

Primi bratec, primi bratec kupico!
Napolni jo, izprazni jo...

PRODAJAMO:

- BARBERA-MERLOT
- CABERNET-SAVIGNON
- VRTOVČAN
- SAVIGNON

Ob nakupu shranite račun. Žrebanje bo v septembru.
Izbranih bo 5 nagrajencev, ki si bodo
v času trgatve ogledali Vipavsko klet in okolico.

PRODAJAMO TUDI CVIČEK IZ KRŠKEGA VINORODNEGA OKOLIŠA.

Ministrstvo za zdravje opozarja,
da je prekomerno pitje alkohola škodljivo.

NIKO MIHIČINAC K.D.

NEPREMIČNINE

KOLODVORSKA 3, 1290 GROSUPLJE
TEL.: 01-786 56 60, FAX: 01-786 56 65

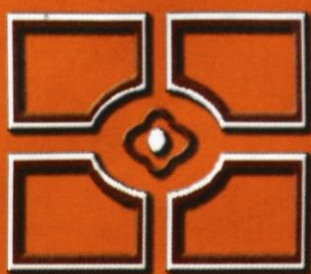
GSM: 041-405 258

SMS: 405258@LINUX.MOBITEL.SI

E-MAIL: NIKO@MIHICINAC-NEPREMICHINE.SI

URL: WWW.MIHICINAC-NEPREMICHINE.SI

Če želite svojo
nepremičnino VARNO prodati,
podariti, izročiti ali jo pridobiti,
vam priporočamo,
da se o svoji nameri prej
POSVETUJETE PRI NAS!

TRGOVINA BOŠTANJ IN ZADRUGA SAMOPOMOČ ZAGRADEC VABITA NA UGODNE SPOMLADANSKE NAKUPE!

ODPIRALNI ČAS: PONEDELJEK - PETEREK 8.00 - 17.00,
SOBOTA 8.00 - 12.00, NEDELJA IN PRAZNIKI ZAPRTO.

SAMOPOMOČ ZAGRADEC Z.B.O.,
VELIKO MLAČEVO 59
1290 GROSUPLJE
TEL.: (01) 786 36 67

SEMENA, KRMILA, GNOJILA...

V trgovini Boštanj smo za vas poskrbeli, da dobite vse za urejanje
okrasne trate - od košnje do gnojenja.

Po ugodnih cenah dobite umetna gnojila.

Za govedo, konje, perutnino, prašiče in drobnico
vam ponujamo krmila po zelo ugodnih cenah.

Pri nas lahko kupite tudi rezervne dele
za kmetijske stroje.

Za gospodinje pa imamo gospodinjski plin
(kuhinjske jeklenke butan-propan).

*Obiščite trgovino Boštanj,
mi pa vas bomo prepričali s pestro
ponudbo in z zelo ugodnimi cenami.*

EPG 1956

instalacije

d.o.o., CESTA NA KRKO 9, 1290 GROSUPLJE

Tel.: 01/786 26 22; 786 36 20

Fax: 01/786 46 21

INSTALACIJE • TRGOVINA • INŽENIRING • SERVIS

STORITVE

- Elektroinstalacije od projekta do izvedbe za vse vrste objektov, po konkurenčnih cenah, zahtevajte naše ponudbe;
- meritve instalacij in izdaja atestov za obratovalnice in proizvodne obrate;
- vzdrževanje instalacij in naprav na objektih, opravljamo redne in pogodbene servise;
- izvajamo računalniške mreže z dobavo in montažo opreme v sodelovanju z vodilnimi podjetji;
- naša ključavničarska delavnica vam izdela vse vrste kovinskih delov, potrebnih pri montažah, razno kovinsko opremo, elektro omare in pulte po naročilu.

TRGOVINA

- Naša nova ponudba je urejena specializirana discontina trgovina za elektroinstalacije namenjena elektroinstalaterjem, vzdrževalcem, samograditeljem, gospodinjstvom;
- v trgovini izvajamo strokovno brezplačno svetovanje;
- izvajamo kataloško prodajo znanih proizvajalcev gospodinjstvenih strojev in aparatov;
- na željo stranke izvršimo dostavo na dom, izvedemo priključitev, brezplačno odpeljemo zamenjani izdelek.

PROSTOVOLJNO SLUŽENJE VOJAŠKEGA ROKA

V treh mesecih boste lahko izkusili aktivno, razburljivo, dinamično vojaško življenje, se usposobili za preživetje v najrazličnejših okoliščinah in opravljanje različnih bojnih nalog. Spoznali boste osnove taktike, radiološko-kemično-biološke obrambe, inženirstva, zvez in sanitete.

Prostovoljno boste lahko služili vojaški rok v vojašnicah v **Postojni, Murski Soboti in v Bohinjski Beli**. Prostovoljno služenje se bo začelo **19. septembra** in bo trajalo 3 mesece. Med služenjem boste vojaki prostovoljci zdravstveno in nezgodno zavarovani, usposabljanje pa se vam šteje v pokojninsko dobo. Zagotovljeno boste imeli prenočišče, prehrano, povračilo potnih stroškov in plačilo.

Sprejemni pogoji:

- državljanstvo Republike Slovenije,
- starost med 18 in 27 let,
- sposobnost ali delna sposobnost za vojaško službo,
- brez priznanega ugovora vesti vojaški dolžnosti,
- neodslužen vojaški rok.

Prijavite se lahko najpozneje **do 15. avgusta** v Izpostavi za obrambo Ljubljana in v pisarnah v Litiji in Grosupljem.

Če boste izpolnjevali tudi splošne pogoje, boste imeli vojaki prostovoljci po uspešno končanem usposabljanju prednost pri zaposlitvi v Slovenski vojski in vključitvi v pogodbeno opravljanje vojaške službe v rezervni sestavi.

SPOZNAJ SVOJE MEJE IN JIH PRESEZI!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

SLOVENSKA VOJSKA
V službi domovine.

10 LET
ZASEBNA ZOBNA ORDINACIJA
GROSUPLJE, Adamičeva 30
01 787 34 13, 041 723 731
Petrovič Goran dr.dent.med

FRIZERSKI STUDIO
Adamičev center
prvo nadstropje
Taborska 4
1290 Grosuplje
Tel.: 01/786-37-55

**MLADOSTNO UREJENI TUDI
V PRIHAJAJOČIH POLETNIH DNEH!**

Pokličite nas in se naročite, da bi na izgubljeni dragocenega časa -
TO MORATE NAREDITI VI, VSE OSTALO PREPUŠTITE NAM!
ZDRUŽILI BOMO NAŠE ZNANJE, IZKUŠNJE IN VAŠE ŽELJE!

**Gramat
Gril** d.o.o.

Del. čas: pon.-pet. 7-18^h, sob. 7-12^h

PRODAJNI PROGRAM

- keramične ploščice
 - granitogres
 - masažne kadi
 - tuš kabine
- sanitarna keramika
- kopalniško pohištvo
 - laminati
 - talne obloge
- gradbeni material in orodja
- barve, laki, lepila

SVETOVANJE

NOVO V PONUDBI

- MAVČNE PLOŠČE
- POHIŠTVENO ŽELEZO Z MOŽNOSTJO RAZREZA

BLAGOVNI CENTER

Grosuplje, Rožna dolina 9

☎ 01 786-33-66, 786-33-63

ELTEHNIKA

ELEKTROMECHANIKA IN TEHNIČNA TRGOVINA
JOŽE AHLIN s.p., Kolodvorska cesta 1, 1290 Grosuplje
☎ 01/787 14 51, GSM: 031/640 100

MOBILNA TELEFONIJA

POOBlašČENI ZASTOPNIK

VELIKA
IZBIRA
AKCIJSKIH
APARATOV

NAROČNIKI NMT, POSKRbite ZA PREHOD NA GSM!

NAVIKA

napihljivi čolni

izvenkrmni motorji

HRANILNICA

LON
GROSUPLJE
d.d., Kranj

NOVOST - LON KREDIT - STANOVANJSKI KREDITI DO 25 LET

BANKOMAT HRANILNICE NA KOLODVORSKI CESTI VAM JE NA VOLJO 24 UR

PREJEMANJE PLAČE NA OSEBNI RAČUN
(plačilne kartice, limiti, trajniki)

POTROŠNIŠKI KREDITI v enem dnevu- tudi do 6 let

VARČEVANJA Z ODLIČNO OBREŠTNO MERO

ELEKTRONSKO BANČNIŠTVO, PLAČILNI PROMET, KREDITI, LIMITI ZA PRAVNE OSEBE

MENJALNICA IN PLAČILO POLOŽNIC PO NAJUGODNEJŠI TARIFI!

Obiščite nas in z veseljem Vam bomo svetovali!

PE Grosuplje, Kolodvorska 3, telefon: 01/7862-925, e-mail: info@lon.si, http://www.lon.si

POSLOVNA

ENOTA

Grosuplje

Kolodvorska 3

Telefon:

01/78 62-925

Faks:

01/78 61-719